

Závěrečná zpráva 2021

Pražské jaro

f

12/5—3/6/2021

76. mezinárodní hudební festival

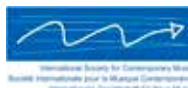
Pod záštitou prezidenta České republiky Miloše Zemana,
ministra kultury České republiky Lubomíra Zaorálka
a primátora hlavního města Prahy Zdeňka Hřiba.
Projekt byl realizován za přispění grantu Ministerstva kultury České republiky.
Festival se uskutečnil za finanční podpory hlavního města Prahy ve výši 13 mil. Kč.

MINISTERSTVO
KULTURY

Pražské jaro je členem Asociace hudebních festivalů ČR (AHF), Evropské asociace festivalů (EFA), Světové federace mezinárodních hudebních soutěží (WFIMC) a přidruženým členem Mezinárodní asociace uměleckých agentur (IAMA) a Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu (ISCM).

Pražské jaro bylo oceněno prestižní evropskou festivalovou značkou EFFE.

Závěrečná zpráva Pražského jara 2021

Redaktoři: Katarína Fišerová, Juraj Gerbery, Veronika Koubová, Pavel Trojan Jr., Josef Třeštlík
Jazyková spolupráce: Petra Drtinová, Jana Pospíchalová
Autoři fotografií: Petra Hajská, Zdeněk Chrapek, Ivan Malý, Michal Vencel

Vydalo

Pražské jaro, o. p. s.
Hellichova 18, 118 00 Praha 1, Česká republika +420 257 310 414, info@festival.cz, festival.cz
ISBN 978-80-7383-646-7

f

Závěrečná zpráva 2021

Pražské jaro

1

Úvodem

Úvodní slovo	8
Ohlédnutí za 76. ročníkem Pražského jara	10
Festival v číslech	22
Pražské jaro žije	24
To nejlepší z ohlasů	28

2

Soutěž

Sledování soutěže Pražské jaro jako „adrenalinová záležitost“	32
---	----

3

Katalog koncertů

Zahajovací koncert	38
Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro – Finále oboru smyčcové kvarteto	44
Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro – Finále oboru klavír	46
Polyfonní závěť Josquina Despreze	49
Garrick Ohlsson – recitál	52
Master Class – Garrick Ohlsson	56
SOČR & Volkov & Bartoš	58
Pražákovo kvarteto	64
Na křídlech tance	68
Widmann & Schumann Quartett	74
Kratochvíl, Ackerman, Zangi & Jazz Q Martina Kratochvíla	78
Widmann & Kožuchin	79
Pohlčení Stravinským	82
Kalabis Quintet	85
Salon ZUŠ – koncert mladých talentů	87
Debut Pražského jara	88
Český filharmonický sbor Brno	94
Marta Kloučková Quartet	98
Master Class – Jörg Widmann	99
Filharmonie Brno	100
Apollon, vůdce Múz	106
Kryštof Harant aneb Putování do Svaté země	112
„Lukusní Smetana“ – premiéra dokumentárního filmu Kateřiny Hager	119
Závěrečný koncert	120

4

Partneři Pražského jara

Partneři Pražského jara 2021	130
Přátelé Pražského jara	135
Udělené záštity	135

5

Festivalové momenty

Festivalové momenty	138
Vizuální styl Pražského jara v roce 2021	150

6

Webové statistiky a monitoring médií

Webové statistiky	158
Monitoring médií	160
Echo Pražského jara na obrazovkách ČT art a ivysilani.cz	172

7

Tým Pražského jara

Správní rada	176
Dozorčí rada	176
Umělecká rada	176
Stálá soutěžní komise	176
Tým Pražského jara	177

leggero

1

Úvodem

© Pražské jaro – Petra Hájská

Roman Bělor
Ředitel festivalu Pražské jaro

Úvodní slovo

Vážení přátelé,
tímto se Vám dostává do rukou Závěrečná zpráva o Pražském jaru 2021.
Obdobně jako v minulém roce se jedná o dokument v mnohém směru výjimečný.

Jde o reportáž o festivalu, který se uskutečnil navzdory nezměrným překážkám a byl v naprostém protikladu ke standardnímu dlouhodobému plánování realizován jako výsledek profesionální pořadatelské improvizace, neustále bojující o dostupný prostor pro umělce i diváky, a to jak v reálném koncertním prostředí, tak na internetu, v televizi a rozhlasu. Vznikl tak vlastně podrobný katalog festivalu, vydávaný ovšem nikoliv předem, ale dodatečně – jinak to ani nemohlo být.

Zpráva hovoří o obětavosti umělců, pořadatelů, režisérů, kameramanů, techniků a věrných diváků i partnerů festivalu, tedy všech zúčastněných. Jim všem patří naše upřímné poděkování.

Veskrze pozitivním poselstvím této zprávy je také doklad o tom, že nové technologie, nová média a sociální sítě nemusí být pouze pomůckou, ale mohou být ve zlých časech záchranou smyslu uměleckých výkonů a klíčem k jejich sdělování

a vnímání. Všichni jistě toužíme po obnovení jedinečného kouzla živého dialogu umělců a posluchačů. Rozšířené možnosti alternativního sdělování tu však s námi zůstanou jako cesta k divákům a posluchačům, kteří na koncertech nemohou být, ať již z jakékoliv příčiny.

Improvizace se letos stala fenoménem veškerého úsilí. Není ale právě dokonalá improvizace i v hudbě dokladem vytříbeného umění?

S úctou
Roman Bělor

Ohlédnutí za 76. ročníkem Pražského jara

Ve světovém měřítku unikátní

Mezinárodní hudební festival Pražské jaro v rámci právě završeného 76. ročníku přinesl přes **dvě desítky koncertů**, jejichž online přímé přenosy sledovali diváci po celém světě. Několik dní po skončení festivalu dosáhla souhrnná sledovanost půl milionu zhlédnutí. Záznamy koncertů zůstanou bezplatně přístupné na webu Pražského jara po dobu jednoho roku. Šest koncertů se uskutečnilo za přítomnosti obecnstva. „*Letošní Pražské jaro považuji za unikátní i ve světovém kontextu. Pravděpodobně žádný jiný srovnatelný festival nenabídl v dané situaci tak velkoryse koncipovaný program,*“ uvádí ředitel festivalu **Roman Bělor**. „*Přímým přenosem byly tyto koncerty vyslány do virtuálního světa, ale je to teprve začátek jejich cesty – dále budou rezonovat online prostorem a šířit svědectví o tom, co skvělého se v Praze podařilo uskutečnit během těchto tří týdnů, kdy ještě světem zmítala pandemie,*“ zdůrazňuje. „*Za důležité rovněž považuji, že i za těchto ztížených podmínek byl zachován mezinárodní rozměr festivalu,*“ uzavírá ředitel festivalu Roman Bělor.

„*Letošní Pražské jaro, byť, nebo právě tím, že proběhlo v novém, inovativním formátu, nastavilo vysokou laťku pro nadcházející ročníky,*“ soudí flétnistka **Jana Semerádová**, členka umělecké rady festivalu. „*Nejenže každý koncert je zaznamenaný, ale každý program měl též svého průvodce – rozhovory s umělci, zvláště ten s Jörgem Widmannem a s Kiyou Tabassianem, mi učarovaly,*“ vyzdvihuje Semerádová.

Režie dvou koncertů, které přenášela **Česká televize** (zahajovací koncert a *Pohlčení Stravinským*), se ujal **Adam Rezek**. Další dvě desítky koncertů streamovalo Pražské jaro ve spolupráci se společností **Mimesis Film**, režie se zhostili **Jan Baset Střítežský**, **Petr Václav** a **Adam Ol'ha**. Koncerty provedli mezzosopranistka **Markéta Cukrová**, herci **Jan Budař**, **Jan Cina** a **Jan Sklenář**, v neposlední řadě pak moderátor a pěvec **Marek Šulc**.

Pilotní projekt a koncerty s obecnstvem

Poslední dubnový den se po několika měsících intenzivních jednání Pražskému jaru podařilo získat finální souhlas orgánů veřejné správy a přesné podmínky, za kterých se v rámci tzv. **pilotního projektu** iniciovaného ministrem kultury **Lubomírem Zaorálkem** budou moci uskutečnit **koncerty za přítomnosti publika v sále**. Do pilotního projektu byl zařazen zahajovací koncert a jeho repríza, Debut Pražského jara a závěrečný koncert.

Všichni diváci pilotního projektu museli povinně absolvovat PCR test ve smluvních laboratořích Pražského jara, aby došlo ke spárování jejich vstupenky s výsledkem testu. V průběhu celého pobytu v budově platila povinnost nosit respirátor třídy FFP2 nebo KN95.

V průběhu konání tohoto ročníku byla restriktivní opatření výrazně uvolněna a v druhé polovině festivalu pořadatelé mohli uskutečnit koncerty za přítomnosti diváků v sále i mimo rámec pilotního projektu. Dle těchto nových pravidel bylo publikum přítomno také na koncertech Českého filharmonického sboru Brno a PKF – Prague Philharmonia. Celkově se tak v rámci Pražského jara 2021 uskutečnilo šest koncertů za přítomnosti obecnstva v sále.

Diváci pilotního projektu s povinnými respirátory a rozestupy © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

Úvodem

Testování umělců – pořadatelská výzva

Letošní ročník přichystal pro pořadatele nejednu výzvu – z hlediska logistiky bylo pravděpodobně nejobtížnější zajistit **testování umělců a komplexního realizačního týmu**, rozšířeného v tomto roce o početné filmové štáby. Pořadatelé se rozhodli vsadit výhradně na testování odborníky preferovanou metodou PCR, aby nebyl ohrožen průběh festivalu – vždyť jediný nakažený mohl způsobit karanténní opatření a zastavit tak celý projekt (jak hovořily zkušenosti pořadatelů nejenom ze zahraničí). PCR test však obnáší komplexní proceduru a vyhodnocení vyžaduje jistý čas. V kombinaci s napjatými harmonogramy zahraničních umělců a zákonnými požadavky na testování se některé situace jeví jako neřešitelné – nebyť spolupráce se společností **AeskuLab**, která pořadatelům poskytla silné laboratorní zázemí a maximální vstřícnost při sjednávání logistiky odběrů.

Odvážné a elegantní řešení

Uvádění **Smetanovy Mé vlasti** je pevnou součástí samotné identity festivalu již od 12. května 1946. „*Volnějš a pestřejší dramaturgie po roce 1989 se brzy projevila i u zahajovacího koncertu, který se stal v provedení prestižních zahraničních těles mezinárodní událostí, protipólem osvědčeného přístupu České filharmonie a dalších domácích těles a propagací Smetanova díla ve světě. Sem jistě patří především zahajovací koncert v podání Vídeňských filharmoniků s Danielem Barenboimem v roce 2017,*“ připomíná ředitel festivalu.

Zcela specifické místo v této nové éře pak měla „studentská“ a s nadšením přijatá *Má vlast* Jiřího Bělohlávky a Symfonického orchestru Pražské konzervatoře v roce 2011 v rámci oslav 200. výročí založení tohoto slavného hudebního ústavu.

Václav Luks po triumfálním zahajovacím koncertu © Pražské jaro – Petra Hajsá

Obdobně výjimečný byl i letošní zahajovací koncert. **Václav Luks** s významně a mezinárodně rozšířeným **Collegiem 1704** si dal za cíl připomenout s použitím dobře odpovídajících nástrojů autentický zvuk i styl premiéry kompletního díla v roce 1882. „Tento neobvyklý, avšak nesporně legitimní přístup vedl k řadě často vypjatých diskusí odborné i laické veřejnosti.

Jednoznačně převládá názor, že šlo o významné a zásadní rozšíření našeho pohledu na Smetanovo geniální dílo,” uvádí Roman Bělor a k jeho slovům se připojuje i dirigent Libor Pešek: „Bylo to odvážné a elegantní řešení a povedlo se. Gratuluji!”

Rezidenční umělec Jörg Widmann

„Jsem nesmírně rád, že se podařilo realizovat **rezidenci Jörga Widmanna** v plném rozsahu,“ uvádí dramaturg festivalu **Josef Třeštík**. Na streamované vystoupení se souborem **Schumann Quartett** a recitál s klavíristou **Denisem Kožuchinem** navázalo provedení Mozartova *Klarinetového koncertu* s **PKF – Prague Philharmonia** a **Emmanuelem Villaumem**. Koncert ve Dvořákově síni Rudolfiny odměnilo přítomné obecenstvo bouřlivým aplausem a vysoké sledovanosti dosáhl také přímý přenos tohoto koncertu. „Jsem hrdý, že se letošní Pražské jaro stalo dějištěm českého debutu Jörga Widmanna a české publikum poznalo jeho mimořádně bohatou osobnost ve třech programech kombinujících Widmannovu vlastní tvorbu s hudbou klasiků, ke kterým se sám coby tvůrce vztahuje,“ říká Třeštík.

Historické prvenství Pražského jara

„Je vždy nesmírně cenné, když hudbu do života uvádí interpret úzce spjatý s jejím autorem,“ zamýšlí se dramaturg festivalu Josef Třeštík. „To je případ **Dennise Russella Daviese** a **Philipa Glasse**, které pojí dlouholetá umělecká spolupráce i osobní přátelství.“ Česká premiéra a online stream **Glassovy Symfonie č. 12** s **Filharmonií Brno**, multižánrovou zpěvačkou **Angélique Kidjo** a varhaníkem **Christianem Schmittem** patřily k jednomu z vrcholů festivalu. Díky Pražskému jaru vznikla **první veřejně dostupná nahrávka tohoto díla**, jež je na festivalovém webu k dispozici posluchačům z celého světa.

Mezinárodní rozměr

Pro festival je nesmírně důležité, že si i v nelehké situaci udržel mezinárodní profil a do Prahy přijeli špičkoví hudebníci z celého světa. Vůbec poprvé se na Pražském jaru představil rumunsko-rakouský dirigent **Ion Marin**, po jehož boku na festivalu debutoval také houslista **Dalibor Karvay**.

*„**Ilan Volkov** je dirigent známý svým apетitem pro méně často uváděný repertoár,” charakterizuje Třeštík. „Se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu tak mj. uvedl Sinfoniettu Alexandra Zemlinského – dirigenta a skladatele úzce spojeného s Prahou.”*

Pražské jaro dlouhodobě dbá o synergii mezinárodní hudební soutěže, kterou pořádá, a hlavního programu festivalu. Letos k takovému propojení došlo prostřednictvím **Garricka Ohlssona**, který byl předsedou poroty a současně vystoupil se sólovým recitálem. „*Ohlsson patří ke stálícím festivalu, ale i tak při svých návratech dokáže pražské publikum překvapit.*”

Letos si připravil program sestavený čistě z hudby 20. století a vůbec poprvé letos nastudoval Sonátu Leoše Janáčka,” uvádí Třeštík.

Johannes Moser patří mezi nejvyhledávanější violoncellisty a spolupracuje s těmi nejvýznačnějšími světovými dirigenty. „*Je skvělé, že Schumannův Violoncellový koncert v Praze provedl s mladým dirigentem **Františkem Mackem**. Taková spolupráce vždy dodá Debutu Pražského jara nový rozměr,”* podtrhuje Třeštík.

Dirigent Ion Marin a houslista Dalibor Karvay v dokonalém souznění při uvedení Saint-Saënsova díla © Pražské jaro – Ivan Malý

Úvodem

Výjimečné projekty na poli staré hudby

Ač patří Josquin Desprez mezi nejvýznamnější a vůbec nejzajímavější renesanční skladatele, jeho hudba zní v Praze poměrně zřídka. U příležitosti 500 let od jeho úmrtí připravil speciálně pro Pražské jaro **Huelgas Ensemble**, jeden z nejlepších vokálních souborů svého druhu, program věnovaný jeho pozdní tvorbě. Přímý přenos z Pražské křižovatky patřil k nejvíce sledovaným koncertům v zahraničí.

V letošním roce si také připomínáme 400 let od popravy 27 českých pánů na Staroměstském náměstí. Mezi nimi byl i Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic, renesanční osobnost v původním smyslu slova, mj. skvělý hudební skladatel. **Vojtěch Semerád**, umělecký vedoucí souboru **Cappella Mariana**, pro Pražské jaro připravil originální program, který je stylizovaným hudebním dokladem o Harantově cestě do Jeruzaléma. „*Pásmo tak přineslo průřez Harantovým vlastním cestopisem,*

*který přednesl **Saša Rašilov**. Harantova vokální polyfonní hudba v podání souboru Cappella Mariana zazněla v dialogu s hudbou Blízkého východu interpretovanou kanadským souborem **Constantinople** – tedy hudbou, se kterou se český humanista na své cestě mohl setkat,*“ upřesňuje dramaturg Třeštík.

Stravinského výročí

Dramaturgie letošního ročníku připomněla 50 let od úmrtí jednoho z největších skladatelů 20. století Igora Stravinského. V průběhu celého festivalu zazněly mj. jeho balety *Apollon*, *vůdce Múz*, *Hra v karty*, *suita z baletu Pták Ohnivák*. „*Posluchačům jsme nabídli i Stravinského méně často uváděná díla, jako právě balet Hra v karty, nebo velice různorodou, nápaditou a současně hravou komorní hudbu ve skvělé interpretaci **PKF – Prague Philharmonia** a dirigenta **Mariána Lejavy**,*“ říká Josef Třeštík.

Kanadský soubor Constantinople a česká Cappella Mariana © Pražské jaro – Petra Hajšková

České komorní ansámbly

Dva večery patřily špičkovým českým ansámbly komorní hudby. **Pražákovo kvarteto** si již několik desetiletí drží trvalou pozici jednoho z nejlepších smyčcových kvartet mezinárodní hudební scény a odbornou veřejností je považováno za klíčového reprezentanta české kvartetní tradice. Svým letošním koncertem se kvarteto s Pražským jarem rozloučilo, neboť po téměř padesáti letech se rozhodlo svou kariéru ukončit. Soubor beze zbytku naplnil očekávání – jednalo se o skutečně mimořádný koncert, který silně rezonoval i mezi zahraničními diváky, a recenzenti se shodovali v názoru, že kvarteto uzavírá svou dráhu ve vrcholné formě. Generačním protipólem byl koncert **Kalabis Quintet**, který v dopravní hale Národního technického muzea představil hudbu 20. století. Hudební kritika ocenila, jak se v jejich interpretaci skloubila brilantní technika s dokonalým procítěním skladeb.

Mezinárodní hudební soutěž

Letošní **klavírní soutěž** byla velmi žádaným artiklem – v době všeobecného rušení akcí působila jako jeden z mála světlých bodů kultury a tomu odpovídala i bohatá účast 160 pianistů. „Novinkou byla komorní hra v semifinále soutěže, která nám doplnila obrázek o kvalitě kandidátů,” uvádí klavírista **Martin Kasík**, člen poroty. „Měl jsem radost z úrovně českých pianistů, z nichž zaslouží největší uznání **Matouš Zukal** – nositel 2. ceny – a **Vojtěch Trubač**, který získal čestné uznání. Vítězem se stal korejský pianista **Dongha Lee**, který svou zralost prokázal zejména ve finále soutěže. Největším vítězem je soutěž samotná, neboť uspořádat ji na takové úrovni v současných podmínkách byl skutečně obdivuhodný výkon,” uzavírá Kasík.

Soutěž Pražského jara v oboru **smyčcové kvarteto** byla rovněž velmi specifická. Kvůli epidemické situaci odborná porota posuzovala úvodní dvě soutěžní kola z videonahrávek. Do finále, které se konalo 13. května ve Dvořákově síni pražského Rudolfiny, byly pozvány tři soubory: **Arete String Quartet** z Korejské republiky, **Kukal Quartet** z České republiky a **Selini Quartet** z Rakouska. „Úroveň všech tří finalistů byla vysoká,” uvedl houslista **Leoš Čepický**, člen poroty. Porota jednomyslně rozhodla o první ceně pro Arete String Quartet, druhá cena nebyla udělena, třetí místo bylo rozděleno mezi Kukal Quartet a Selini Quartet. „Jsem rád, že v této nejisté době, kdy hudba byla na posledním místě, se podařilo kvartetní soutěž Pražského jara uskutečnit. Mladí lidé potřebují mít před sebou takový stimul a vědět, že to, co dělají, má smysl. Dává jim to naději do budoucna,” připomíná Čepický.

Festival podporuje mladé talenty

Vedle mezinárodní hudební soutěže dbá Pražské jaro o podporu mladých talentů i ve svém hlavním programu. S mimořádným úspěchem se setkaly dva **mistrovské kurzy** s vystupujícími umělci – klavíristou Garrickem Ohlssonem a klarinetistou Jörgem Widmannem, které je možné zhlédnout na webu Pražského jara. Jejich sledovanost převyšuje sledovanost některých koncertů a dokládá přínos a silnou poptávku po takovýchto projektech.

Festival ve svém programu opět nabídl také koncert **Salon ZUŠ**, v němž se představily tři desítky mladých talentů – stipendisté projektu MenART, kteří rok pracovali pod vedením mentorů: sopranistky Kateřiny Kněžíkové, houslisty Jana Fišera, pianisty Ivo Kahánka a flétnisty Jana Ostrého.

Salon ZUŠ © Pražské jaro – Petra Hajská

Pestrá paleta žánrů

„Velkou radostí a ctí pro Pražské jaro byla příležitost uspořádat gratulační koncert přímo v den kulatých narozenin **Martinu Kratochvíli**, který je již od konce šedesátých let vůdčí osobností českého jazzu a jazzrocku,“ říká ředitel festivalu Roman Bělor. V Centru moderního umění DOX vystoupil v obou pro něj typických hudebních sestavách. Nejdříve to bylo v jazzovém triu s kytaristou Tonym Ackermanem a perkusionistou Imranem Musou Zangim, v druhé polovině programu potom s legendární skupinou Jazz Q s kytaristou Zdeňkem Fišerem, baskytaristou Přemyslem Faulknerem a hráčem na bicí Filipem Jeníčkem, tedy dalšími významnými muzikanty obou žánrů. „Mohli jsme se přesvědčit o Kratochvílově neutuchajícím elánu,“ uvádí Roman Bělor.

Jako reprezentantka nejmladší jazzové generace se na festivalu představila zpěvačka **Marta Kloučková**, která kráčí napříč jazzem i jemu příbuznými žánry také jako textařka a skladatelka. Na koncertě v Mercedes Foru, oblíbené alternativní scéně Pražského jara, ji doprovázeli klavírista Vít Kříšťan, kontrabasista Jan Fečo a hráč na bicí nástroje Marek Urbánek. Mimořádným hostem koncertu byl kytarista David Dorůžka, který na Pražském jaru nevystupoval poprvé. Jádrem programu byly skladby z oceňovaného alba *Loving Season* (2018) a tituly z další nyní připravované desky Marty Kloučkové.

Marta Kloučková © Pražské jaro – Petra Hajsá

Další ročník festivalu

77. ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro se uskuteční mezi 12. květnem a 3. červnem 2022. Program bude oznámen v polovině listopadu 2021 a současně bude zahájen prodej vstupenek.

Festival v číslech

I přes ztížené podmínky vlivem opatření proti šíření

pandemie dorazilo do Prahy **73** umělců ze zahraničí

(mj. Německa, Rakouska, Polska, Velké Británie, Kanady,

Maďarska, Francie, Nizozemí, Belgie) a **583** umělců

z České republiky. Jen na zahajovací koncert doplnili řady

orchestru Collegium 1704 hráči ze **17** zemí.

Divákům v celém světě jsme nabídli **18** přímých přenosů,

3 záznamy a jeden dokument on-line. Dva koncerty

přenášela živě Česká televize. Český rozhlas nabídl

3 koncerty živě a **7** ze záznamu.

Koncerty v České televizi sledovalo 108 000 diváků.

Koncerty, dokumentární a propagační videa dosáhly

na YouTube **463.992** zhlédnutí, na Facebooku

to bylo **133.711** zhlédnutí a Instagramu

2.579 zhlédnutí.

Celkově jsme nabídli na sociálních sítích bezmála **61** hodin

původního obsahu. Nejsledovanější byl zahajovací koncert

12. května, který vidělo na ČTart, YouTube a Facebooku

128.484 diváků. Naši diváci byli z **34** zemí

světla. I přes omezenou kapacitu jsme na koncertech přivítali

1.218 diváků, nejvíce **331** na závěrečném koncertě

3. června 2021.

Flotila sedmi vozů Mercedes-Benz letos ujela celkem

16.209 km, z čehož 5.187 km bylo čistě elektrických.

Abychom naplnili přísné protiepidemické podmínky,

realizoval náš smluvní partner, společnost AeskuLab,

974 PCR testů diváků a dalších **1.122** PCR testů

umělců a členů organizačního štábu.

O festivalu bylo napsáno a odvysíláno **543** článků,

příspěvků a reportáží, přičemž z tohoto čísla tvořilo

76 recenzí. Jejich celková AVE (hodnota prostoru dle

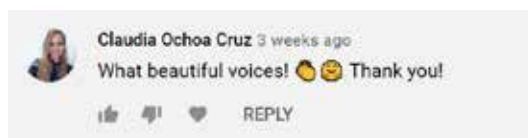
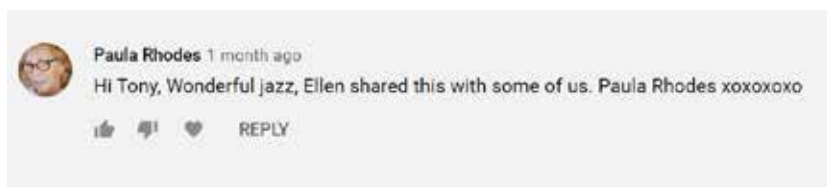
komerčního ceníku) představuje **31 mil.** Kč.

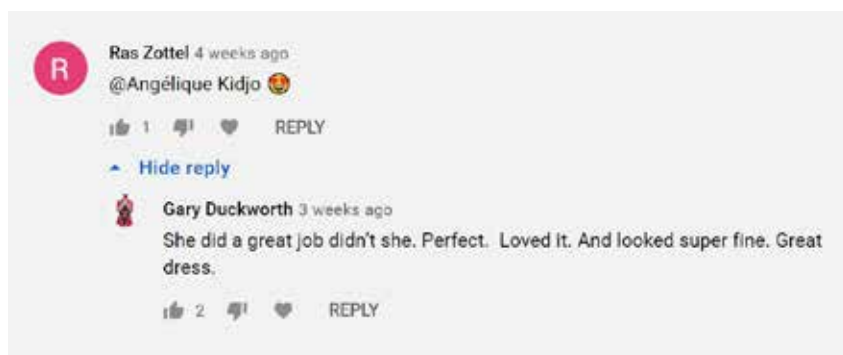
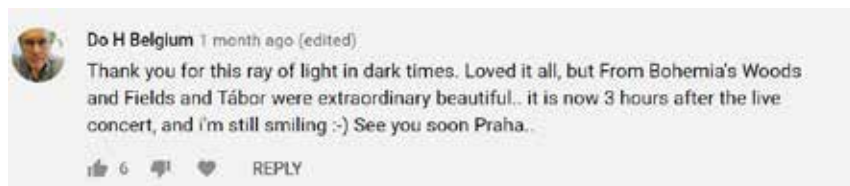
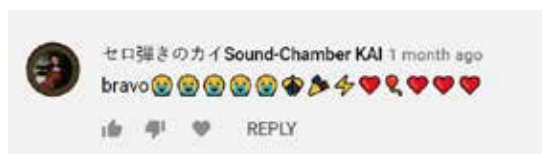

Pražské jaro žije

**Absolutely amazing duo.
Bravo Maestro Widmann
and Maestro Kozuchin.
Fantastic performance.
Thanks a lot from Toronto.**

Úvodem

Jana Marcolova 1 month ago

Jan Bartoš je vynikající klavírista: technická stránka díla je stoprocentní samozřejmostí, výraz odpovídá skladatelově záměru, dynamika, barva zvuku, rytmus jsou dány do služeb hudby S. Profjeva. Bravo! 🍷❤️

👍 5 🗨️ ❤️ REPLY

Marija Rajicova 1 month ago

Úžasné!

👍 4 🗨️ ❤️ REPLY

Lanočka 1 month ago

Большое спасибо за возможность стать сопричастной к такому конкурсу

👍 1 🗨️ ❤️ REPLY

김사랑 1 week ago

이재영씨 연주 들을 때마다 너무너무 멋집니다~♡ 응원합니다!!

👍 🗨️ ❤️ REPLY

Karel Dostál 1 month ago

Bylo to prostě skvělé, poněkud jiný, neotřelý, zajímavý zvuk v provedení Collegia 1704, ovšem klobouk dolů, jak se s tím všichni vypořádali. Bravo pane Václave!!!

👍 7 🗨️ ❤️ REPLY

Eliska Pochop Kohoutova 1 month ago

Závěr Šárky bestiální výbuch, excelentní!!!

👍 4 🗨️ ❤️ REPLY

Matěj Outrata 1 month ago

Konečně Smetana, kterému rozumím.

👍 3 🗨️ ❤️ REPLY

Lenka Žváková 1 month ago

Krásná hudba zahráná s obrovským nasazením. Moc se mi to líbilo!

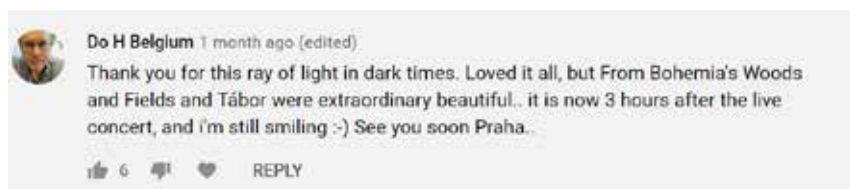
👍 1 🗨️ ❤️ REPLY

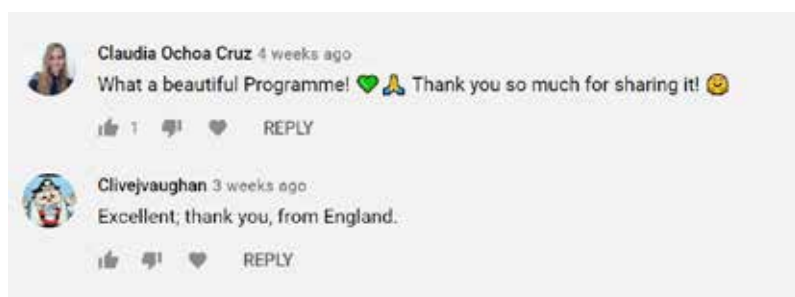
Gabriele Granata 1 week ago

excellent 🤩

👍 1 🗨️ ❤️ REPLY

To bylo statečné
a vyšlo to!

To nejlepší z ohlasů

Collegium 1704 brought something unique to *Má vlast* – a spiritual dimension.

Frank Kuznik na serveru bachtrack.com
v nadšené recenzi zahajovacího koncertu

Ohlsson je stálíce Pražského jara, která nás vždy něčím okouzlí a také obohatí.

Miloš Pokora v recenzi Hudebních rozhledů

Na Pražském jaru zaznělo v podání Pražákova kvarteta to nejlepší z tradice české kvartetní školy a zároveň to jedinečné, čím je tento soubor proslulý. Takřka se nedá uvěřit, že kvarteto odchází ze scény v tak vrcholné formě. Ale druhým nepřísluší soudit ani radit...

Alena Sojková na serveru operaplus.cz o koncertu Pražákova kvarteta, kterým se uzavřela téměř padesátiletá kariéra souboru.

**Takto si představuji
kvalitní a neotřelé
připomenutí díla
největšího z hudebních
klasiků 20. století.**

Milan Bátor na serveru klasikaplus.cz v nadšené recenzi
na koncert *Pohlčení Stravinským*

**Žádná falešná
,romantika‘, jen
vroucnost a zanícení.**

Petr Veber na serveru klasikaplus.cz
o zahajovacím koncertu

**Byl to zkrátka velmi
vydařený ročník pod
pokličkou pandemie.
/.../ Až se zima zeptá,
co jsem dělal na jaře, rád
se na většinu koncertů
podívám znovu.**

Jindřich Bálek na stránkách Lidových novin

soutěž

A full-page photograph of two ballerinas in elaborate, flowing pink dresses performing a dance. The ballerina on the left is in a dynamic pose, with one leg extended and arms raised, holding a large, dark, curved prop. The ballerina on the right is also in a dynamic pose, with one leg extended and arms raised, holding a large, light-colored, fan-like prop. The background is a solid, vibrant pink. The word "soutěž" is written in a white, serif font across the center of the image.

Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro

Sledování soutěže Pražské jaro jako „adrenalinová záležitost“

Vybrali by porotci Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro stejné laureáty ve stejném pořadí, pokud by se klání uskutečnilo jako vždy doposud, a nespolehali by částečně i na videonahrávky a přenosy? Z pohledu úsilí, vloženého do soutěže ze strany účastníků, porotců a organizátorů, si můžeme být jisti, že opravdu vyhráli ti nejlepší. Jak nám letos na soutěži pomohla technika a co z covidových novinek zůstane i do budoucna?

Volba kategorií soutěže byla z hlediska organizátorů logická – o klavír je vždy obrovský zájem, smyčcových kvartet mají co do počtu i ty největší specializované soutěže relativně méně. Do Prahy se jich přihlásilo hned deset.

Pandemie a opatření v boji s ní přinesly tyto komplikace: 1. Naprosto omezené cestování obzvlášť v letecké dopravě, s řadou neustále se měnících podmínek jak v zemi kandidátů, tak u nás. 2. Restrikce v možnostech ubytování. 3. Omezení ve shromažďování, vyloučení veřejnosti z koncertů. 4. Nutnost testování a dodržování hygienických předpisů.

Není divu, že některé hudební soutěže ve světě byly zrušeny a jiné výrazně omezeny. Energie a entusiasmus v týmu Pražského jara však byly tak velké, že se počítalo s uspořádáním soutěže za jakýchkoliv okolností, které budou vzhledem k vývoji pandemie a následným opatřením možné. Zkrátka zájem uspořádat soutěž za každou cenu a neopakovat tak loňské naprosto výjimečné a bezprecedentní přeložení soutěže na rok 2022.

Kvalifikovat se mezi kandidáty soutěže už řadu let předpokládá zaslání audiovizuální nahrávky s uměleckým výkonem s předepsaným repertoárem. U sólových hráčů je tato podmínka poměrně jednoduchá, v složitější situaci se ocitli čle-

nové smyčcových kvartet. Častokrát žijí v odlišných městech, nebo dokonce zemích, a komplikované cestování vytvořilo pro nejedno těleso překážku zcela zásadní: jednotliví členové se prostě ani nemohli sejít.

V klavírní soutěži se podle nahrávek neurčili pouze kandidáti prvního kola, ale nově rovněž kola druhého. Záměrem bylo snížit počet účastníků, kteří dorazí do Prahy. „Jednak jsme nechtěli vystavovat riziku možných komplikací s cestováním samotné uchazeče, ale také, pochopitelně, omezit počet přímých účastníků a vyhovět tak protiepidemickým doporučením,“ uvedl tajemník soutěže Michal Vencel. Předkolo hodnotila, jako vždy, speciální komise mimo hlavní porotu a vybírala ze 159 anonymních nahrávek. Rozhodnutí o postoupení do prvního kola dostalo 42 klavíristů, pouze tři z nich účast v soutěži vzdali. Ti, kteří postoupili, si však automaticky ještě nerezervovali letenku do Prahy, protože jejich úkolem bylo nazkoušet a opět natočit předepsaný program ze svého bydliště nebo třeba školy. Porota tak dostala k posouzení kolem osmnácti hodin záznamů. „Takto koncipované 1. kolo bylo samozřejmě větší zátěží pro soutěžící, kteří museli nejen špičkově předvést repertoár z předkola plus další koncertní etudu a jednu závažnou romantickou skladbu z výběru, ale také zajistit si kvalitní nástroj a technicky profesionální nahrávku. To mohl být v době vrcholící pandemie pro některé

Laureáti v oboru klavír – zleva Vojtěch Trubač, Dongha Lee, Matouš Zůkal a Jaeyoung Lee © Pražské jaro – Petra Hájská

soutěžící problém,“ přiznal člen klavírní poroty Ivo Kahánek. Ten o svém zážitku ze soutěže napsal skvělý článek pro internetové vydání měsíčníku Harmonie. Shrnuje v něm nejenom mechaniku soutěže, ale i svůj osobní pohled na práci poroty složené z nepochybnitelných osobností, proměny ve vnímání přístupu a projevu mladých umělců z Korejské republiky a Asie obecně nebo na formování komplexního sólistova výkonu na cestě k mezinárodní kariéře. Do druhého kola postoupilo pouze deset kandidátů a pouze oni si museli zařizovat cestu do Prahy. Přestože velká část z nich byla z Korejské republiky, většina nakonec cestovala z evropských zemí. Mnoho studentů z Asie totiž navštěvuje hudební školy v Rakousku nebo Německu, což byl nakonec i případ laureátů Donghy Leeho (Münster) a Jaeyounga Leeho (Salcburk).

Audiovizuální záznam ovšem nepomohl překonat „covidové překážky“ pouze účastníkům. Před srovnatelnými komplikacemi stáli i členové poroty. Ta klavírní se sešla v Praze téměř kompletní až na profesora Iana Fountaina z londýnské Royal Academy of Music, který hodnotil účastníky na dálku díky pře-

nosům. Z poroty smyčcového kvarteta byli naopak přítomni pouze zástupci z České republiky a cellista Yovan Markovitch (Quatuor Danel) z Francie a violista Jonathan Brown (Cuarteto Casals) ze Španělska. Technických výpadků bylo pouze několik a jejich vliv byl překonán zasláním problémové části jednotlivým členům poroty. Vysoká zvuková technická kvalita byla zárukou co nejmenšího zkresení.

Přenosy přinesly neobvyklou situaci i pro skladatelku Janu Vöröšovou, která na objednávku festivalu pro klavíristy napsala krátké dílo *Hra*. Skladba byla povinnou součástí druhého kola. Na dálku mohla přes počítač sledovat širokou škálu v interpretaci jednotlivých soutěžících. „*Při poslechu několika provedení mne napadlo, že notový zápis je ve své nedokonalosti dokonalý. Při hře sebepracovanějšího partu vzniká prostor, který interpret musí naplnit svou představou,*“ poznamenala Vöröšová. „*Pro mne jako autora vzniká velmi úzké pouto, vztah, porozumění, bližší – vzdálenější. Vztah, který není závislý od toho, zdali se hraje z paměti, či technicky dokonale. Jakýsi tajný vzkaz za notami, který někdo zahlé-*

dl, někdo se ho dotkl, někomu ani nepřišlo na mysl, že by tam byl," vyznala se skladatelka. Existence záznamu ze soutěže přináší pro klasickou hudbu neobvyklou situaci – v okamžiku vůbec prvního uvedení (navíc bez publika) vznikla nahrávka hned deseti různých interpretací.

Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro, stejně jako všechny velké soutěže ve světě, již několik let nabízí přenosy z finálových, potažmo semifinálových kol. Letos poprvé festival snímání svěřil opravdu profesionálnímu filmovému štábu ze společnosti Mimesis Film, rozšířili jsme přenos o rozhovory s členy porot a kandidáty, režisér přenosů Adam Ol'ha vytvořil profilové videomedailony s účastníky, o přestávkách jsme se dívali do zákulisí soutěže, přenosem provázel moderátor Marek Šulc a jeho součástí bylo poprvé rovněž vyhlášení výsledků přímo v Dvořákově síni Rudolfiny a předání cen. Porotci měli pouze čtyřicet pět minut na své závěrečné rozhodnutí o pořadí laureátů. Přímé přenosy finálových kol soutěže patřily jednoznačně k nejsledovanějším z celého festivalu. Finále klavíru dosáhlo za šest týdnů od události bezmála sedm tisíc přehrání ve čtrnácti zemích světa.

Přestože někteří z porotců sledovali účastníky na dálku, jejich bodování se příliš nelišilo od těch osobně přítomných v sále. Míru shody v hodnocení porotců klavírní soutěže komentoval Ivo Kahánek těmito slovy: „V žádném z živých kol nedocházelo k bodovacím excesům a prakticky stále jsme se pohybovali v rozptýlu 5–6 bodů, což na takto velké soutěži a s bodovacím systémem 1–25 bodů znamená skutečně vysokou míru konsenzu a snahy o objektivitu.“

Vedle širokého publika je sledování prvních počínů osobností klasické hudby budoucnosti populární mezi zástupci uměleckých agentur, festivalů a v neposlední řadě u novinářské veřejnosti. Ta se opakovaně velmi pochvalně vyjádřila o organizaci soutěže a kvalitě přednesu mladých umělců. Reflexe uměleckých výkonů sledovaných online se stala za poslední rok a půl nutností stejně jako samotná hudební produkce. Není to však pro recenzenty zcela nová situace. Příchodem digitálních možností ve formě přímých přenosů z Metropolitní opery v New Yorku se za posledních patnáct let etabloval ve všech českých médiích žánr recenze přenosu. Proto nemá online festival ani soutěž nedostatek recenzí, byť často s upozor-

něním, že se jedná o hodnocení zprostředkované technikou. S radostí pak čteme chválu a uznání. „Od druhého kola pražskojarní soutěže se pro mě sledování streamů stalo adrenalinovou záležitostí," napsal třeba recenzent Věroslav Němec. I když touha po osobní přítomnosti byla často ohromná. „Musím říct, že při výkonu Donghy Leeho jsem ještě více než u dvou předešlých litovala, že nemohu sedět v sále," vyznala se recenzentka serveru KlasikaPlus.cz Lucia Maloveská.

Praxe, kterou přinesl neobyčejný ročník Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro, bude inspirací do budoucna jen částečně. Festival nepočítá s opakováním distanční formy prvního řádného kola. Účast některých porotců na dálku byla rovněž spíše nutností a do budoucna se počítá s jejich hodnocením „na vlastní uši". Co ale zůstává skvělým příkladem, je formát finálových kol s moderátorem, dokumentárními profily kandidátů, s bezprostředním vyhlášením vítězů a předáním cen, a to vše samozřejmě v přímém přenosu přes internet ve špičkové zvukové i obrazové kvalitě.

Juraj Gerbery

Jsem velice vděčný řediteli Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro Romanu Bělorovi za jeho podporu, díky níž se naše letošní soutěž mohla uskutečnit. Zrovna tak vyslovuji obrovské uznání svým kolegům ze sekretariátu soutěže Veronice Koubové a Michalu Venclovi za jejich neúnavnou a nepřetržitou práci, kterou pro soutěž vynakládají.

Ivo Kahánek, člen poroty soutěže v oboru klavír

Cenu pro vítěze již tradičně zhotovuje společnost Moser © Pražské jaro – Petra Hajsá

tutta forza

Katalog koncertů

12/5

St 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

Collegium 1704

Václav Luks – dirigent

Bedřich Smetana: Má vlast

Adam Rezek – režie

Martin Kubala – hlavní kameraman

Jan Budař – moderátor

Smetanova *Má vlast* na zahajovacím koncertu Pražského jara 2021 zazněla v podání souboru Collegium 1704 a dirigenta Václava Lukse. Původně ohlášení interpreti Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin a dirigent Vladimír Jurowski byli nuceni svou účast odvolat, neboť v Německu aktuálně platná nařízení upravující práci orchestrů jim neumožnila nazkoušet toto dílo. „Dnešní pohnutá doba přeje odvážným řešením. Proto jsme se rozhodli vsadit na Václava Lukse a jeho Collegium 1704, kteří patří nejenom k české špičce, ale stali se jedním z nejrespektovanějších souborů svého druhu v Evropě. Svou cestu ostatně započali před téměř dvěma dekádami právě na Pražském jaru,“ uvádí ředitel festivalu Roman Bělor. „Vždy jsme dbali o to, aby zahajovací koncert Pražského jara vedle respektu k tradici přinášel také moment znovuobjevování, překvapení. Jsou to nové interpretace, nová chápání díla současnými hudebníky, které dílo udržují naživu a činí jeho uvádění relevantním i ve 21. století,“ uzavírá Bělor.

„Provést *Mou vlast* na dobové nástroje a v duchu interpretačních zvyklostí konce 19. století je neobvyklá výzva,“ uvedl u příležitosti zveřejnění programu dirigent Václav Luks. „Při přístupu k tomuto Smetanovu ikonickému dílu je třeba vzít v úvahu nejen historický kontext vzniku jednotlivých částí cyklu, ale také jeho pozoruhodnou interpretační tradici. Vždyť již při poslechu první nahrávky *Mé vlasti* za řízení

Collegium 1704 © Petra Hájková

Václava Talicha z roku 1929 si uvědomíme, jak radikálně se proměnila interpretace romantického repertoáru za posledních sto let a jak pestrá paleta hudebních výrazových prostředků a barev upadla za poměrně krátkou dobu v zapomnění. Naše provedení nebude muzeální rekonstrukcí. Věřím, že se nám *Mou vlast* podaří představit v nových barvách, a přitom s respektem k odkazu jejího geniálního tvůrce," zdůrazňuje Luks.

Nejednalo se o první uvedení *Mé vlasti* orchestrem historických nástrojů – na zahajovacím koncertu Pražského jara roku 1996 tak učinili London Classical Players s dirigentem sirem Rogerem Norringtonem. „Vyvolalo to tehdy poměrně velký rozruch,“ uvádí dramaturg festivalu Josef Třeštlík. „Od té doby se povědomí naší veřejnosti o historicky poučené interpretaci výrazně posunulo a domácí scéna staré hudby neuvěřitelně rozvinula. Stejně tak aktivity Collegia 1704 a Václava Lukse posledních let svědčí o tom, že zdaleka nepatří jen mezi přední interprety hudby Jana Dismase Zelenky a dalších barokních autorů, na kterých se původně vyprofilovali, ale že svůj záběr rozšiřují i o repertoár 19. století.“

RECENZE

***Má vlast* na Pražském jaru u kulatého stolu**

13. 5. 2021, klasikaplus.cz, Petr Veber

Václav Luks přišel k dirigování letošního zahajovacího koncertu Pražského jara řízením osudu. Koronakrize eskaluje nejrůznější jevy, tendence a situace. Uspíšila i svěření Smetanovy *Mé vlasti* zase někomu jinému než obvyklým filharmoniím. Po čtvrtstoletí od přelomového hostování orchestru London Classical Players přišla řada na první tuzemský soubor dobových nástrojů. Jednou se to stát muselo. Collegium 1704, rozšířené na mezinárodní těleso, vyplnilo poměrně narychlo prázdný prostor po hostech z Německa, kteří nemohli přijet. Šlo 12. května o událost. A to i v omezujících souřadnicích audiovizuálního přenosu a počátků opětovného vpouštění posluchačů do sálů. Dalo se to čekat. Ohlášené historicky poučené – v angličtině „historicky informované“ – uchopení Smetanovy *Mé vlasti* vzbudilo už bezprostředně po skončení koncertu na sociálních sítích první nadšené reakce, ale určitě se budou vedle nich nadále objevovat na stejné platformě nebo v soukromých vyjádřeních i odmítavé postoje. Aby ne.

Václav Luks se pokusil zpřítomnit – jednak užitím dobových nástrojů, ale také na základě studia okolností a zvyklostí i následných nahrávek – někdejší zvuk a starší citění důvěrně známé hudby. Bez snahy o hypotetickou rekonstrukci, ale s přihlédnutím k řadě faktorů přinesl svou legitimní a dostatečně autoritativní představu o tom, jak se asi hrávalo. Výsledek byl opravdu jiný, než jak Smetanu prezentují moderní symfonické orchestry... Aniž by chtěl provokovat, šokovat nebo popuzovat, předestřel dirigent podobu cyklu symfonických básní v jakoby surovějším, obyčejnějším a zvukově limitovaném stavu. A to přesně v tom stylu, v jakém může jediné on. Běžně se totiž nezabývá symfonickým repertoárem z devatenáctého století. Avšak velké partitury, zejména barokní – duchovní skladby, oratoria i opery – se svými hudebníky interpretuje dokonale, nekonečně vynalézavě a emotivně.

Žádná falešná romantika.

Collegium 1704 přelomově zahájilo Pražské jaro

13. 5. 2021, aktualne.cz, Dita Hradecká

Že bude zahájení letošního 76. ročníku Pražského jara mimořádné, rozhodl už okamžik, kdy vedení festivalu oslovilo Václava Lukse, zakladatele a vedoucího souboru Collegium 1704, zaměřeného na historicky poučenou interpretaci především barokní hudby. /.../ Historicky poučená interpretace neznamená vyměnit kovovou flétnu za dřevěnou a natáhnout struny z ovčích střev. Je to specifický vztah k notovému zápisu i pramenům. Znamená zkoumat každou frázi a ptát se, co říká, co skladatel zamýšlel. Je velký rozdíl, hraje-li orchestr známou kompozici po sté a jen ji „opráší“ na několik zkoušek. Anebo učí-li se ji hráči jako úplně novou – jen tak lze asi učinit z provedení obrozující záležitost. Dirigent Luks šel ve zkoumání partitury do nejmenších detailů. Jeho vize byla zřetelná, protože měl k dispozici nesmírně disciplinovaný soubor, který mu umožnil modelovat všechny ty drobné motivy, leckdy i jednotlivé tóny, přesně umísťovat akcenty. Vyniklo to třeba v artikulaci témat *Vltavy*, kde flétnové a klarinetové „pramínky“ zněly zřetelně diferencovaně. V Šárce překvapil mohutný zvuk, jímž dobové nástroje naplnily sál. Recitativní, „vyprávěcí“ úseky této nejepečtější básně odkazují až někde k baroku, což Luks se svými hráči umí. Leckde došlo i na divoce surové vyznění připomínající Wagnerovu *Jízdu Valkýr* – i to Smetanův „příběh“ požaduje. Velmi plasticky, mnohohrstevnatě působila báseň *Z českých luhů a hájů*, pečlivá artikulace a ukázněné tempo se vyplatily v extrémně náročných fugatových úsecích. Zde nejnápadněji vynikl dobový přístup hry, kdy smyčce používají glissando, tedy sklouznutí z jednoho tónu na druhý. *Tábor a Blaník* považuje dirigent za vrchol Smetanova cyklu, a tak také tyto dvě závěrečné básně, založené na husitském chorálu, při provedení vyzněly. Je až podivuhodné, jak se hudebníci zvyklí na barokní patos dokázali převést do zcela jiného výrazu. Žádná falešná „romantika“, jen vroucnost a zanícení. Zároveň se jim – i přes ztížené podmínky způsobené protipandemickými opatřeními – podařilo dát koncertu

nadhled a lehkost. A byť je zde řeč o detailech, celý večer, i protože se hrálo bez pauzy, vyzněl jako jedna strhující a napínavá skladba.

Collegium 1704 a *Má vlast* – experiment, nebo nové dogma?

13. 5. 2021, klasikaplus.cz, Václav Metoděj Uhlíř

/.../ Nezvyklostí bylo použití střevových strun u smyčcových nástrojů, což vedlo zejména k jejich dynamické a barevné odlišnosti, a také eliminace dnes nadužívaného vibrata na minimum. I díky tomu se mohla zdát interpretace poněkud plochá. Pestrost výrazu se tím však paradoxně zvětšila, neboť hráči vibrato použili jen ve vybraných místech. /.../ Ukázka zvuku dobových nástrojů a použití dobových výrazových prostředků jasně ukázaly, jak jsme dnes ulpěli na podobě díla, které při své premiéře znělo zřejmě zcela jinak. /.../ Dnes stále alternativní způsob autentické interpretace skladeb 19. století má podnítit interprety k uvažování nad dobovými možnostmi a výhodami, které nám dnešní nástroje a interpretační zvyklosti zcela zastřely. Kéž se díky takovým podnětům dostáváme v poznání dobového způsobu hry stále dál, abychom jednou díky hlubšímu poznání i větší flexibilitě hráčů nemuseli hledat rozdíl mezi kvalitou tradičních a alternativních špičkových hudebních těles.

Smetanova *Má vlast* v premiéře Collegia 1704

13. 5. 2021, casopisharmonie.cz, Martin Jemelka

/.../ Mít na pultě hustě popsané party Smetanova cyklu a vidět je snad poprvé v životě je patrně noční můrou každého českého orchestrálního hráče. Pro členy Luksova ansámblu, početně výrazně rozšířeného o významné instrumentalisty evropských souborů specializovaných na starou hudbu, to ovšem byla umělecká výzva. Rutinu, s níž se občas potýkalo každoroční festivalové uvádění *Mé vlasti*, nahradila premiérová atmosféra před třemi stovkami euforických diváků, jimž pilotní projekt ministerstva kultury dopřál štěstí z návratu do koncertního sálu. Luksova interpretace nebyla prvoplánově ikonoklastická. Domácí interpretační tradici ztělesněné Talichem se Luks poklonil i v průvodním programovém slovu. Šel jí naproti jak dvojím obsazením náročných partů dechových nástrojů, tak i homogenně hybnějšími tempy, která se příliš nepozastavují nad detaily Smetanova líčení bájně české minulosti, přírodních krás české kotliny a smělé budoucnosti českého národa. Luksova pozornost byla spíše než k napínání posluchačské pozornosti zvrásněnou agogikou a zámlkami upřena ke zvuku a barvám Smetanova monumentálního plátna. Hlavní devízou Luksova nastudování byl rozhodně transparentní zvuk ohleduplný ke středním hlasům a k harmonické struktuře díla. Uchvátily mě barvy dobového instrumentáře ve *Vltavě*, ale zklamala mě prvoplánová a dynamicky monotónní břeskost *Tábora* bez modlitebního ztišení husitského chorálu. Dialogicky rozsazené harfy a smyčce ve *Vyšehradu* nebo klarinet v milostné scéně v *Šárce* tajily dech.

**Má vlast na Pražském jaru s Václavem Luksem:
po čtvrtstoletí v autentickém zvuku**

13. 5. 2021, operaplus.cz, Jan Venclík

Orchestr dobových nástrojů v mezinárodním projektovém obsazení nabídl bohatou zvukovou paletu pastelových barev, s nimiž dirigent maloval v drobnokresbě i velkých celcích – většinou s velkým estetickým účinkem. Po 25 letech od dobově kontroverzního zahájení festivalu s Rogerem Norringtonem a London Classical Players širokému publiku Václav Luks ukázal, že česká scéna odborníků na autentickou interpretaci dosahuje světové úrovně a že světy „staré“ a „klasické“ hudby se mohou prolínat a obohacovat. /.../ Po tónech české hymny se již v *Vyšehradu* zřetelně projevil kvality Luksova provedení – především neustálý vývoj a emocionální náboj jednotlivých hudebních frází s razantními (až skokovými) změnami tempa a dynamiky mezi jednotlivými plochami, které se však Luksovi většinou dařilo sklenout do oblouku v rámci jednotlivých částí. *Vltava* byla neobyčejně působná v lyrických i působivě hřímajících v dramatických pasážích, které takřka fyzicky strhávaly posluchače do proudu hudby. Dramatismem a napětím překypovala *Šárka*.

Hodnocení autora recenze: 90 %

**Jiné a zvukově skvělé zahájení Pražského jara.
Collegium 1704 v romantických luzích a hájích**

14. 5. 2021, ceskatelevize.cz, Jan Průša

Komplikovaná doba si žádá specifická řešení. Alespoň tak se mohla zprvu jevit Václavu Luksovi nabídka ze strany Pražského jara, aby se svým Collegiem 1704 za extrémně krátký čas nastudoval Smetanovu *Mou vlast* a provedl ji na zahajovacím koncertu 76. ročníku. Pro standardní symfonický orchestr, navíc české provenience, není nastudování *Mé vlasti* až tak olbřímí úkol. Ale pokuste se jej zrealizovat s barokním ansámblem, který se pro tento účel musí nejen „nafouknout“ o nemálo hudebníků a hudebníků, ale především sladit zvuk směrem k romantické epoše, a to na základě dostatečného intelektuálního kreditu i hráčské zručnosti. Přesto se to podařilo! Collegiu 1704 se patří pogratulovat, a to nejen za značnou uměleckou invenci, ale i skvělý šťavnatý zvuk. /.../ Platí tu, že proti gustu žádný dišputát. Naše míra vnímání romantické hudby, založená na „kultuře dokonalosti“, může ničit náš vztah k hudbě, jak říká věhlasná moldavsko-rakousko-švýcarská houslistka Patricie Kopatchinskaja. Zvuková dokonalost, využívaní moderních hudebních nástrojů pro dokonalejší a nosnější zvukový projev, otevřela nový hudební svět. Zároveň nás ochudila o podstatně autentičtější vnímání starší hudby, která je zkrátka ve své originalitě mnohem surovější, živelnější a hmatatelnější, jak také ukázalo letošní uvedení *Mé vlasti*. /.../ Collegium 1704 představilo po letech konečně osvěžující *Mou vlast*; dílo natolik spjaté s českým národním po(d)vědomím a zároveň hudbu, která může být pro svoji popularitu už poněkud vyčerpaná.

Má vlast dle „Collegia 1882“

14. 5. 2021, Lidové noviny, Jindřich Bálek

Collegium 1704 a hráči na nástroje z konce 19. století zahájili ve středu už druhý koronavirový ročník Pražského jara. Tedy další ročník, kdy z původních plánů nezůstal kámen na kameni a pořadatelé napjali všechny síly, aby v omezeném čase připravili náhradu. V kulturní sféře prožíváme dobu heroických pořadatelských výkonů i šílených improvizací, momentů dojemných a silných stejně jako frustrujících. A letošní *Má vlast* pod taktovkou Václava Lukse má všechny protichůdnosti této doby. I když sedělo ve Smetanově síni dokonce 350 posluchačů, vytváří to zvláštní atmosféru – sál byl plný a zároveň prázdný. /.../ Václav Luks má odvahu, jež by se dala přirovnat ke skoku ze skály s důvěrou, že ho vyšší mocnosti zachrání. I tentokrát stály na jeho straně.

Václav Luks © Pražské jaro – Petra Hajská

An inspirational opener at Prague Spring

14. 5. 2021, bachtrack.com, Frank Kuznik

The opening concert of this year's Prague Spring festival posed a vexing problem: how to offer a fresh interpretation of Smetana's *Má vlast* at a time when orchestras can't travel? The organizers came up with an ingenious solution: enlist a local orchestra that specializes in an entirely different type of music, maintaining the tradition without losing the elements of rediscovery and surprise. /.../ Luks' expertise in crafting light, airy woodwinds and elucidating fine details created such a vivid *Vltava* that if butterflies had flitted from the stage during the textural passages, it would have been no surprise. And the strings in the *Fields and Groves* were at times ethereal, like a summer reverie drifting into an azure sky. Anchoring all this was the craftsmanship that Luks and his ensemble bring to everything they do. Every phrase is thought through, no nuance overlooked, precision and intensity balanced with a sense of liveliness and spontaneity. This gives the music an immersive quality that was just as beguiling with Smetana as it is with the group's standard repertoire from two centuries earlier. Along with all that, Collegium 1704 brought something unique to *Má vlast* – a spiritual dimension. No matter how talented, no visiting orchestra could play with the sense of reverence that characterized this performance. In the hands of a native conductor, it was more than a piece

of music. It was a source of renewal, a living history that took listeners on a journey of pride and inspiration. Granted, that intangible quality might not have been evident to foreign ears, especially streaming over the internet. But in Smetana Hall, in the heart of Prague, where the audience came to its feet while the final notes were still reverberating, there was no mistaking the import and effect. It was sublime.

Tradice netradičně

24. 5. 2021, operaplus.cz, Helena Havlíková

/.../ Hned s prvními takty české hymny, která koncert zahajovala, byl oproti interpretaci současnými orchestry zřejmý zásadní rozdíl v barvě zvuku. Ze záznamu zdaleka není tolik patrný. Pleno znělo měkce s oblou lahodností a pojivostí smyčcových a dechových nástrojů, které se přizpůsobily i žesťě. O to „břeskněji“ dominovaly ostré svisty pikoly a hřměly rány činelů. Ve zvoleném počtu prvních a druhých houslí se mnohem intenzivněji prosazovaly hluboké polohy kontrabasů a violoncell a oproti běžné praxi tak vznikala nová balance zvukových poměrů, a tím i plasticita hlasů partitury. Zatímco zakulacenou libozvučnou homogenitu šlo přijmout okamžitě, bylo třeba si hodně zvykat na rovné, až ploché tóny, zvuk bez průběžného vibrata, jak to známe z interpretace dnešních souborů staré, barokní hudby, kdy se vibrato používá jako efekt ozvláštňení. /.../ Ve všech těchto kontextech jsem oce-

nila, že Václav Luks výzvu, která se snadno mohla stát pastí, přijal. Jistě sám Václav Luks i jednotliví hráči vědí nejlépe, co se podařilo, a co ne. Jeho interpretace *Mé vlasti* byla za těchto podmínek opravdu autentická – upřímností nasazení všech účinkujících. *Má vlast* se stala symbolem, vkořeněným do národního povědomí velmi hluboko. A podobně jako třeba u lidových *Pašijových her* není podstatné, kdo právě toho roku hraje roli Vykupitele, který snímá naše hříchy – jejich smysl je v osobní účasti na nich. Tak vnímám i letošní provedení *Mé vlasti* zahajující Pražské jaro. Tóny *Mé vlasti* v nás rezonují autenticky, ať již na střevoých strunách, nebo úplně jinak, třeba v dokola se opakující smyčce začátku *Vltavy* z hlasitých reproduktorů před startem pražského maratonu za nedočkavého podupávání tisícovek běžců. A tuto autenticitu se podařilo Václavu Luksovi a uskupení hráčů, které k provedení *Mé vlasti* shromáždil, vyjádřit. Byť nedokonale, ale zřetelně.

Má vlast v podání Václava Lukse a Collegia 1704

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Miloš Pokora

/.../ Velmi jsem si cenil Luksova výroku, že historické provedení *Mé vlasti* nikdy nemůže být historické, protože pro to chybí jedna veledůležitá složka – historické publikum. Pocítil jsem, že nás chce jako náš současník pouze pozvat do vlastní představy, jak by mohla Smetanova hudba v originále znít. Co se týká dosažené zvukové výslednice, ta tentokrát určitě nemoh-

la dnešního posluchače šokovat. Nebyla té dnešní tak docela vzdálena, dalo by se říci, že působila až překvapivě přirozeně. Onen opalizující zvuk moderních nástrojů, na který jsme zejména v oblasti dřev zvyklí a jenž Smetana určitě předvídal (skladatelé jsou ve své fantazii vždycky o něco napřed před nástrojaři), jsme od starších dřev (přestože frázovala vzorně) čekat nemohli. Na druhé straně jsme mohli prožít celou řadu vskutku inspirativních momentů – osobně mi utkvěl v paměti například nádherný témbor horen a fagotů v úvodní části *Vyšehradu* (*Largo maestoso*) a sugestivně zvukově prokrvené snížcové pozouny! v sestupu zmenšených septakordů oddílu *Più mosso agitato* v téže básni (kde se vzalo ve smyčcích tolik síly!) před subtilním sklouznutím do *Più lenta* v závěru. /.../ Přičteme-li k tomu další složky Luksova interpretačního přístupu (kromě frázování hlavně agogiku a akcentaci), zahlcovalo mě emotivně velebně pomalé rozvíjení tématu *Vyšehradu* nebo razantní oddíl *Più mosso agitato*, příkladně působily zplastičené flétnové „pramínky“ *Vltavy* (akcentace první noty, zvýrazněné ťuknutí pizzicata houslí), strhující „gradační běsnění“ v závěru *Šárky* a osobitý (a přitom přesvědčivý) tempový rozmysl vyúsťující v přesvědčivě vypočítané závěry básní, což se nejvýrazněji projevilo v *Táboru* a *Blaníku*. Václav Luks se skutečně soustředil na každý detail. /.../ V každém případě však ve svém záměru, předvést stokrát hrané dílo v jiném světle, obstál. Neocitli jsme se v muzeu, ale v blízkosti něčeho, kde minulost hovoří protepleně živým jazykem.

Collegium 1704 a Václav Luks © Pražské jaro – Petra Hajská

13/5

Čt 18.00

Rudolfinum, Dvořákova síň

Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro – Finále oboru smyčcové kvarteto

Adam Ol'ha – režie

Jan Šustr – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

Selini Quartet

Leoš Janáček: *Smyčcový kvartet č. 1*
z podnětu Tolstého *Kreutzerovy sonáty*

Ludwig van Beethoven:

Smyčcový kvartet č. 7 F dur op. 59 č. 1

Kukal Quartet

Leoš Janáček: *Smyčcový kvartet č. 1*
z podnětu Tolstého *Kreutzerovy sonáty*

Ludwig van Beethoven:

Smyčcový kvartet č. 7 F dur op. 59 č. 1

Arete String Quartet

Leoš Janáček: *Smyčcový kvartet č. 1*
z podnětu Tolstého *Kreutzerovy sonáty*

Ludwig van Beethoven:

Smyčcový kvartet č. 8 e moll op. 59 č. 2

Kukal Quartet © Pražské jaro – Petra Hajsáková

Arete String Quartet © Pražské jaro – Petra Hajsáková

14/5

Pá 18.00

Rudolfinum, Dvořákova síň

Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro – Finále oboru klavír

Adam Ol'ha – režie

Jan Šustr – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK

Marek Šedivý – dirigent

Matouš Zukař

Ludwig van Beethoven:

Koncert pro klavír a orchestr č. 4 G dur op. 58

Jaeyoung Lee

Petr Iljič Čajkovskij:

Koncert pro klavír a orchestr č. 1 b moll op. 23

Dongha Lee

Ludwig van Beethoven:

Koncert pro klavír a orchestr č. 4 G dur op. 58

RECENZE

**Ohlédnutí za soutěží Pražského jara
v oboru klavír**

16. 5. 2021, operaplus.cz, Kateřina Pincová

Předem bych ráda ocenila organizátory. Je skvělé, že se přes všechny překážky (které zamezily konání soutěže minulý rok) podařilo najít řešení, jak soutěž uspořádat. I tak byl ale letošní ročník poněkud netradiční. První kolo (stejně jako „předkolo“) bylo vyhodnoceno pouze na základě zaslaných nahrávek a soutěžící přijeli do Prahy až na kolo druhé. Na druhou stranu ale bylo přidáno komorní semifinále (tzn. provedení vybraného klavírního kvintetu), takže počet „živých“ kol byl zachován, akorát se díky tomuto rozhodnutí snížily počty soutěžících v jednotlivých kolech, díky čemuž mohlo být lépe vyhověno pandemickým restrikcím. /.../ Bylo velice zajímavé, jak rozdílné – bez možnosti následování stylu či konkrétní interpretace – soutěžící v druhém kole povinnou skladbu z pera Jany Vřoňové uchopili: zda byl začátek hravý, či znepokojující; jakým způsobem vplula první část do části druhé; jak byl tempově i charakterově uchopen konec; i jak byl celkově vnímán charakter skladby. Toto byl přesně ten bod, který odhalil, jestli si klavírista umí vytvořit svůj vlastní názor, nebo zda je spíše eklektikem. Troufám si říct, že to byl pro porotce důležitý moment jejich bodového ohodnocení. /.../ Novinka letošního ročníku, semifinále se Zemlinského kvartetem, hostilo pět postupujících: Mari Kawakami (Japonsko), Donghu Lee a Jaeyounga Lee (Korejská republika), Vojtěcha Trubače a Matouše Zukala (Česká republika), kteří měli za úkol se zmíněným kvartetem uvést klavírní kvintet J. Brahmsa, A. Dvořáka nebo R. Schumanna. Bylo potěšením pozorovat, jak se tito mladí klavíristé dokázali za jediný den zkušební se Zemlinského kvartetem sladit a ukázat tak své schopnosti také jako komorních hráčů. Stejně tak jako v minulém kole se však i nyní ukázala individuální schopnost rozlišení různých druhů úhozů, dosažení sametové polohy nízké dynamiky či technická zdatnost a preciznost. /.../ Velké finále se pak konalo 14. května 2021 v Rudolfinu. Posledním úkolem byl pro soutěžící (jako vždy) klavírní koncert. Na výběr byl Beethoven, Čajkovskij, Dvořák, Chopin a Rachmaninov; nakonec jsme ve spolupráci se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK a dirigentem Markem Šedivým slyšeli dva Beethovenovy *Koncerty* č. 4 *G dur* (Dongha Lee a Matouš Zuka) a jeden Čajkovského *Koncert* č. 1 *b moll* (Jaeyoung Lee). Můžeme pouze spekulovat nad tím, jak výběr soutěžícím pomohl či uškodil a nakolik hrála roli možnost přímého porovnání u dvou Beethovenů. Ivo Kahánek prozradil při rozhovoru v přestávce, že oním „x-faktorem“ vítěze je u něj množství energie, která ze soutěžícího sálá a kterou dokáže přenést. Ale přestože z Jaeyounga Lee a u Čajkovského energie přímo prýštila, dala porota nakonec přednost (vzhledem ke skladbě) interpretačně umírněnějšímu – o to však možná sympatičtějšímu – projevu Donghy Lee, který se stal vítězem. Jaeyoung Lee a Matouš Zuka se podělili o druhé místo; třetí místo nebylo uděleno.

**Hra jako víno jiskřivé i vyzrálé:
finále klavírní soutěže Pražského jara**

17. 5. 2021, casopisharmonie.cz, Věroslav Němec

/.../ Sledování soutěžních streamů se pro mne stalo adrenalinovou záležitostí. Oněch deset soutěžících – sedm Korejců, jedna Japonka a dva Češi – podalo ve druhém kole tak neuvěřitelně vyrovnaný výkon, že bych opravdu nechtěl být v kůži porotců a vybírat do semifinále pět nejlepších. Je zajímavé, že v semifinálovém kole (jež proběhlo v kostele sv. Vavřince 12. května 2021) se výkony soutěžících pozoruhodně diferencovaly. Klavíristé se totiž tentokrát museli představit ne jako sólisté, ale jako komorní hráči. /.../ Vojtěch Trubač předvedl velmi kvalitní a ukázněný výkon, ale jak se později ukázalo, na postup do finále to nestačilo. Přesto umělec vzbudil pozornost poroty natolik, že mu udělila čestné uznání. Oba Korejci – Jaeyoung Lee a Dongha Lee (z nichž první si zvolil Schumanna a druhý Dvořáka) – i Japonka Mari Kawakami (která si vybrala Schumanna) hráli s obdivuhodným entusiasmem, ale všichni tři zjevně vnímali svůj part spíš jako součást klavírního koncertu a snažili se co nejvíc uplatnit svou nástrojovou virtuozitu. Obrovským překvapením večera byl nejmladší semifinalista, třidvacetiletý Matouš Zuka, student Ivo Kahánka na pražské HAMU. Matouš se ve Dvořákově *Kvintetu* předvedl jako rozený komorní hráč. Jeho hra byla senzitivní, poetická, jemně probarvená, přičemž klavírista neměl – na rozdíl od Korejců a Japonky – ani trochu zapotřebí stavět na odív svou skvělou, lehkou prstovou techniku. Matouš naprosto samozřejmě postoupil do finále a spolu s ním oba Korejci: Jaeyoung Lee a Dongha Lee. Finále pražskojarní soutěže se odehrálo 14. května 2021 ve Dvořákově síni Rudolfinu. Přestože i tento koncert se musel nakonec obejít bez publika, udělali pořadatelé vše pro to, aby večer dodali slavnostní lesk i punc výjimečnosti.

Katalog koncertů

Jaeyoung Lee © Pražské jaro – Petra Hájská

Dongha Lee © Pražské jaro – Petra Hájská

15/5

So 20.00

Pražská křižovatka

Polyfonní závět Josquina Despreze

Huelgas Ensemble

Paul Van Nevel – umělecký vedoucí

Josquin Desprez:*Inviolata, integra et casta es Maria**Comment peult avoir joye**Missa „Da Pacem“: Agnus Dei**Ut Phoebi radiis**Et trop penser**Praeter rerum seriem***Ludwig Daser:***Missa „Praeter rerum seriem“: Sanctus***Josquin Desprez:***La plus des plus**Dulces exuviae**Missa „Maheur me bat“: Agnus Dei***Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman****Jan Sklenář – moderátor**

„Ač patří Josquin Desprez mezi nejvýznamnější a vůbec nejzajímavější renesanční skladatele, jeho hudba zní v Praze poměrně zřídka. Jsme proto velice rádi, že u příležitosti 500 let od jeho úmrtí připravil speciálně pro Pražské jaro Huelgas Ensemble, jeden z nejlepších vokálních souborů svého druhu, program věnovaný jeho tvorbě,“ říká dramaturg Josef Třeštík. Koncert v Pražské křižovatce se zaměřil na skladatelovo poslední tvůrčí období, které trávil ve svém rodném regionu, ve městě Condé-sur-l'Escaut v dnešní severní Francii, kam se uchýlil po návratu z Itálie. „Josquin byl vizionářem. Ovládl všechny kontrapunktické techniky, aby polyfonii uchopil podle svých představ, často za cenu porušování přijatých pravidel,“ uvádí zakladatel a umělecký vedoucí souboru Huelgas Ensemble Paul Van Nevel.

Paul Van Nevel založil Huelgas Ensemble v roce 1971 na Schole Cantorum ve švýcarské Basileji, kde studoval. Soubor, který své jméno odvozuje od slavného středověkého liturgického kodexu ze španělského cisterciáckého kláštera Las Huelgas, je dlouhodobě znám jako průkopník v oblasti provádění evropské středověké a renesanční polyfonie. Toto postavení si právem zaslouží, jelikož jeho umělecký vedoucí své poznatky čerpá nejen z čistě hudebních zdrojů, ale zkoumá i dobovou literaturu, rétoriku či výslovnost. S dokonalou znalostí dobového kontextu tak dává nově ožít neprávem zapomenutým uměleckým dílům. Díky svému skvělému renomé je stále více vyhledáván současnými skladateli, kteří skládají zbrusu nová díla „ušíta“ speciálně na míru potřebám souboru.

© Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

ROZHOVOR

Paul Van Nevel: Josquin Desprez se dokázal pěkně rozčítit!

Josquin Desprez je považován za jednoho z nejvýznamnějších skladatelů své doby. Čím byl tak výjimečný?

V první řadě naprosto mistrovsky ovládal tehdejší skladební techniku kontrapunktu, neustále hledal nové způsoby kompozice, posouval její hranice a zkoušel nové věci, proto ho lze ve srovnání s jeho kolegy označit za velmi dobrodružného skladatele. To ho také proslavilo a byl tím naprosto jedinečný. Neexistuje jediná jeho skladba, u které byste si mohli říct, že vlastně není ničím výjimečná, že by ji klidně mohl složit někdo jiný. Bylo to pro něj opravdu příznačné a už ve své době tím také proslul. Měl geniální a jedinečné nápady, jak přistupovat k různým technikám kontrapunktu, jako je imitace, kánon, a tak dále. Všechny je dokonale ovládal a díky tomu je každá jeho skladba opravdu něčím výjimečná. Jeho jedinečnost ale také souvisí s jeho povahou. Byl totiž ochotný riskovat, což ostatní skladatelé nebyli. Například skládal hudbu na různé texty, u kterých si někdy říkáte, jak mohl složit hudbu na takovou pitomost? Například složil jedno velmi dlouhé moteto, které má asi 8 až 9 minut, a jeho text spočívá ve vyjmenovávání biblických postav od Abraháma až k Ježíšovi. Tedy jenom

jména, a on z toho vytvořil skladbu! Jsou ale i další způsoby kompozice, které by nezvládl žádný jiný skladatel. Například napsal skladbu pro 24 hlasů, ale tak, že to jsou 4 kánony pro 6 hlasů. Máte tedy skupinu 6 hlasů, které zpívají to samé v kánonu, pak máte druhou skupinu, která zpívá jiné hudební téma, a tak dále, a to celé propojil do jedné skladby pro 24 hlasů. To je naprosto unikátní a nic takového u nikoho v 15. nebo v 16. století nenajdete. A poslední důvod je ten, že měl opravdu složitou povahu. V archivech se dočteme, že to byl člověk, který se dokázal pěkně rozčítit, i na své kolegy, když nezpívali tak, jak si to představoval. A také si myslím, že byl trochu líný. Existuje totiž dopis od velvyslance vévody florentského, který hledal nového kapelníka, tedy nového skladatele pro svůj dvůr. A tento velvyslanec tam píše: „*Máme na výběr mezi Heinrichem Isaacem*“, což byl další skladatel 15. a 16. století, „*nebo Josquinem Desprezem, ale Josquin Desprez je výrazně dražší, a navíc píše hudbu jen tehdy, když se mu chce, ne, když to budete chtít Vy.*“ Což naznačuje, že to s ním nebylo jednoduché. To vše z něj dělá velmi speciálního, a především výborného skladatele.

Ptal se Jan Sklenář

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Polyfonní závěť Josquina Despreze* 15. května 2021.

RECENZE

Mystický Josquin Desprez zazněl v podání Huelgas Ensemble na Pražském jaru

16. 5. 2021, klasikaplus.cz, Lukáš Červený

/.../ Renesanční hudba, a tím spíše renesanční hudba ryze vokální, klade vysoké nároky na interprety a vyžaduje jistou posluchačskou přízeň. Na většině koncertů se jí proto dostává spíše jen okrajové pozornosti. Naproti tomu, když už je koncert renesanční hudby uspořádán, obvykle zachází do hloubky a zážitek z jeho poslechu stojí za to. Nejinak tomu bylo při prvním koncertě po zahájení festivalu Pražské jaro. Večer byl věnovaný téměř výhradně jedinému autorovi Josquinu Desprezovi a jeho polyfonní vokální hudbě. /.../ Huelgas Ensemble s sebou do Prahy přivezl vskutku prvotřídní hudební vystoupení. Z výkonu byla patrná umělecká kvalita jednotlivých osobností, ale i dokonalost jejich souznění. Zvládnutá dynamika a společné frázování činily i kontrapunktickou polyfonní Josquinovu hudbu poměrně dobře srozumitelnou. Čistě vokální dílo nedosáhne interpretační dokonalosti bez průzračně čisté intonace, která však v podání belgických umělců nebyla v průběhu večera narušena, a zážitek z téměř až mystického vyznění hudby byl tedy nepřetržitý. /.../ Koncertu slušelo prostředí gotického kostela svaté Anny v Pražské křižovatce. Prostor byl vkusně nasvícen, a to tak, že bylo patrné venkovní stmívání, což dovořilo jedinečnou atmosféru, byť byl koncert dostupný pouze ke zhlédnutí na internetu. Přímý přenos byl zvládnutý velmi zdařile, a to jak po stránce zvukové, tak po stránce obrazové. Je škoda, že se posluchači zatím ještě nedostali přímo na místo. Na přímý přenos se ovšem podívali i lidé ze vzdálených končin – dle komentářů festivalový koncert v přímém přenosu sledovali posluchači i z Belgie, Estonska, Německa či Japonska.

Huelgas Ensemble a jeho melancholický Josquin Desprez na Pražském jaru

17. 5. 2021, operaplus.cz, Jan Venclík

Paul Van Nevel je jednou z průkopnických osobností na poli staré hudby (jako výkonný umělec i jako badatel), která inspiruje další umělce a soubory nejen svou erudicí především pokud jde o hudbu franko-vlámských skladatelů, ale i způsobem prezentace této hudby. Má řadu následovníků a podobně zaměřených souborů jako je Huelgas Ensemble přibývá. /.../ Paul Van Nevel řídil jako sbormistr zpěváky úspornými gesty a se strohým výrazem ve tváři, a ti jej s důvěrou následovali. Zajímavým interpretačním detailem, který mohl překvapit, byla dobová „francouzská“ výslovnost latiny (Josquin Desprez strávil závěr života v Condé-sur-l'Escaut v dnešní severní Francii). Program měl vcelku jednotný (pro někoho možná až jednotvárný) melancholický, zklidněný ráz, snad až na trochu rozverně působící chanson *Et trop penser*. Jeho atmosféru podtrhovalo i postupné zšeřování.

Hodnocení autora recenze: 80 %

Polyfonní závěť Josquina Despreze

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Helena Havlíková

Za padesát let své existence, které vlámský vokální soubor Huelgas Ensemble pod vedením Paula Van Nevela letos slaví, dosáhl soubor dokonalosti, která mu umožňuje koncipovat i tak výlučné programy, s jakým přijel na letošní Pražské jaro. /.../ Jak v rozhovoru před koncertem vystihl Paul Van Nevel, poslech Josquinovy vokální polyfonie není jen relaxace, ale mentální cvičení, které bystří a rozjasňuje mysl. A skutečně, trojice sopranistek, pět tenoristů a dva basisté v různých kombinacích pro tříhlásé až šestihlasé kompozice rozeznali kostel sv. Anny svými intonačně vyladěnými, oblými, barevně bohatými hlasy ve vytříbených dlouhých frázích renesanční polyfonie.

Paul Van Nevel © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

16/5

Ne 20.00

Rudolfinum, Dvořákova síň

ROZHOVOR

Garrick Ohlsson: Včera večer jsem poprvé po 14 měsících slyšel orchestr naživo

Garrick Ohlsson – recitál

Garrick Ohlsson – klavír

Karol Szymanowski: Sonáta pro klavír č. 3 op. 36

Sergej Prokofjev: Sonáta pro klavír č. 8 B dur op. 84

Leoš Janáček: Sonáta pro klavír 1. X. 1905 „Z ulice“

Alexandr Nikolajevič Skrjabin: Preludium op. 59 č. 2

Alexandr Nikolajevič Skrjabin: Poema Fis dur op. 32 č. 1

Alexandr Nikolajevič Skrjabin: Sonáta pro klavír č. 5 op. 53

Adam Ol'ha – režie

Jan Šuster – hlavní kameraman

Markéta Cukrová – moderátor

„Jednou z největších výsad dlouhé a úspěšné kariéry je možnost znovu navštívit mnoho ‚starých přátel‘ repertoáru,“ říká Garrick Ohlsson, jedna ze stálíc Pražského jara. „V této sezóně jsem se rozhodl vrátit k Prokofjevově Sonátě op. 84, kterou jsem se naučil, když mi bylo patnáct let, a Skrjabinově Páté sonátě, kterou jsem hrál poprvé ve čtyřiatřiceti letech. Obě patří mezi má oblíbená díla. Prokofjev pro své melodické kvality a velkou dramatickост, Skrjabin kvůli své extatickosti,“ svěříje se americký klavírista.

Ohlssonův pražkojarní program byl tentokrát vystavěn na klavírních sonátách 20. století. „Janáčková Sonáta I. X. 1905 je úžasná, ale doposud jsem ji nikdy nehrál. Podobně Szymanowského Třetí sonáta vstoupila do mého života teprve nedávno. Je to fascinující skladatel – vychází ze světa Chopina a Skrjabina, ale nalézáme v něm i další vlivy. Všechna tato díla jsou mimořádně obtížná, ale totéž se dá říci o Bachovi, Beethovenovi a Brahmovi. Samozřejmě že zahájit večer Szymanowským je pro posluchače i klavíristu náročné, ale své pražské přátele dobře znám a věřím jim!“ uvedl před koncertem Ohlsson.

Vy patříte k nejvěrnějším hostům festivalu, poprvé jste tu vystupoval v roce 1973, což znamená neuvěřitelných 48 let spolupráce. Poprvé jste sem zavítal ještě v době komunismu, takže můžete srovnávat. Jaké to je, vracet se na tak světoznámou hudební akci, a jaké vnímáte rozdíly mezi svými jednotlivými návštěvami?

Taková spousta otázek! V prvé řadě bych chtěl říct, že je to tu úžasné, pokaždé se do Prahy rád vracím. Řekl bych, že právě v Praze jsem zažil svůj největší osobní úspěch jako klavírista. Měl jsem úspěchy i jinde, ale v Praze to bylo vždy výjimečné. Od místního publika se mi vždy dostalo extrémně vlídného přijetí a umělec má se svým publikem velmi specifický vztah. Čím více vás mají lidé rádi, tím lépe hrajete, alespoň já to tak mám. Takže když lidé mé vystoupení očekávají s pozitivními pocity, pak jim nemusím nic dokazovat. Když přijede do velkého města mladý debutující umělec, musí umělecky zaujmout a zároveň ukázat pořadatelům, proč by ho měli pozvat znovu.

Během těchto téměř 50 let jsme vás viděli v různých rolích, jako sólového pianistu, jako sólistu v klavírním koncertu s orchestrem, jako člena komorního souboru a také jako předsedu poroty klavírní soutěže. Která z těchto rolí je vaše nejoblíbenější?

Rozhodně ne ta předsedy poroty, i když to bylo velmi příjemné. A povinnosti předsedy poroty na soutěži Pražského jara nejsou zas tak náročné. Navíc jsme měli skvělou porotu a neměli jsme žádné zásadní neshody, což se může stát. Nejraději mám roli sólového recitálového pianisty, protože se v ní musíme sami za sebe potýkat s velkými díly hudební literatury. A podobně jako si musí dirigent poradit s velkými symfoniemi, předává v recitálech hudbu lidem umělec sám. Je to nejinteraktivnější, ale zároveň nejtěžší role, protože máte různé styly, musíte si udržet soustředěnost, a recitály jsou také mnohem delší. Hrajete půl hodiny, možná 40 minut, a pak si vydechnete.

Dáte si kávu...

Kávu nebo skleničku vína. A máte to za sebou. A při hře s orchestrem navíc nějakým způsobem získáváte extra energii od orchestru. Protože jsme v tom všichni společně. A u koncertů se navíc čas od času stává, že pár taktů nehrajete. (Smích) Takže můžete popadnout dech. Mám taky moc rád komorní hudbu a je mi líto, že jsem ji právě tady nehrál více. Komorní hudba, pokud má být provedena dobře, vyžaduje více času na zkoušení. Což je na turné často nemožné.

Na dnešní koncert jste si připravil program z hudebních děl čtyř autorů, kteří všichni žili na přelomu 20. století. A všichni jsou to Slované. Jak vnímáte slovanské rysy v hudbě a co pro vás vůbec představují? Jde například o určité hudební téma?

Katalog koncertů

Hudba je univerzální, každý v ní určitou formou vyjadřuje emoce. Ve slovanské hudbě je nespoutaná emocionalita. Nelze říct, že by Verdi nebyl nespoutaně emocionální. Samozřejmě že je, ale nějakým jinak oduševnělým způsobem. Každopádně to souvisí s oblíbeným slovanským slovem „duše“. Největší výzvou v mém programu je pro mě Janáček, jehož *Sonátu pro klavír 1. X. 1905 „Z ulice“* jsem ještě nehrál. Když jste hudebník 20. století a poprvé se setkáte s jeho notovým zápisem, připadá vám strašně vědecký. Pianissimo, mezzopiano, mezzoforte, šest not hned vedle sebe, pak čtyři, a všechny ty pomlky a krátká gesta... Když k němu budete přistupovat takto, stane se z toho věda a hudba nebude žít. Ale já už jsem slyšel spoustu jeho hudby.

A on byl pravý opak.

Byl naprostý opak! Je to hyperemocionální, pro mě hyper-spontánní hudba. Poté, co jsem viděl spoustu jeho oper, bych řekl, že jedním z největších zázraků druhé poloviny 20. století je právě celosvětová popularita jeho oper. Možná i díky možnosti titulků, protože dřív byl velký problém jazyk, a právě u Janáčka je jazyk kriticky důležitý.

To je pravda, často je inscenovali v němčině. Možná to trochu pomohlo... Ale máte pravdu.

Janáček je velice hyperemocionální, verismatický skladatel s tématy života, smrti, lásky, lásky a lásky. A života a smrti. A vraždy a podobně... Takových těch nejzákladnějších neuhlazených emocí.

Ano, divokých...

Opak upjatosti královského dvora. Když hrajete, hudba k vám promlouvá sama. Pokud jí to dovolíte. Vzpomínám si, jak mi před čtyřiceti lety Petr Messiereur z Talichova kvarteta převedl, jak hrát Janáčka. Dal mi tehdy skvělou lekci a dlouho jsme debatovali o všech možných způsobech, jak by to šlo zahrát. A většina z nich se nezakládala na psaném notovém zápisu. Podstatou živé hudby je, že nehrajete přesně, co bylo napsáno. Přecházejte si ji můžete i doma. Ano, přesně tak, a obzvlášť u Janáčka, jehož rukopisy vypadají jako abstraktní umění, všechny ty absolutní černobílé vertikály... Janáček je na jednu stranu velká výzva, na druhou stranu velká inspirace.

Znamená to, že máte ze svého programu Janáčka nejradši?

To nemůžu říct, protože mám „nejradši“ spoustu skladatelů. Mám spoustu oblíbenců, ale dobře, budu upřímný. Jedna z mých nejoblíbenějších skladeb vůbec je Skrjabinova *Pátá sonáta*, úplně se z ní můžu zbláznit. Sám nejsem žádný divoch, ale tahle skladba je hyperemocionální, jako Janáček, a zastavuje se vám u ní dech, úplně vás pohltí, když ji hraju, mám pocit, že mě posedl nějaký démon. Už jsem ji hrál tolikrát, že už o ní nemusím tolik přemýšlet, a někdy si říkám, jak to, že jsem vůbec schopný ji zahrát? Kdo vůbec jsem a kdo je vlastně Skrjabin? Kdo je ten démon, co mě posedl? Ale jak jsem řekl, mám až moc oblíbenců a v tomto programu mám rád všechny skladby.

Tak to je ideální.

Kdybyste se mě zeptala, kdo je můj nejoblíbenější skladatel, vyjmenoval bych vám jich alespoň deset, nebo kterou skladbu od Chopina mám nejradši, bylo by jich asi dvacet pět. Neumím to nějak ohraničit.

Všichni máme za sebou velmi náročný rok, většina hudebních aktivit byla zastavena, hudebníci sice cvičili, ale nehráli veřejně, spousta z nich prožívá stres a mají obavy z budoucnosti. Jak jste toto období prožíval vy?

Všechno, co jste zmínila, platí i pro mě. Obavy z budoucnosti, strach, jak dlouho to ještě bude trvat, kolik mi bude, až to skončí! Na druhou stranu jsem byl šťastný, že jsem mohl být poprvé za 50 let celých 14 měsíců doma. Ale jakožto padesát let vystupující umělec potřebujete určitou motivaci. Je to podobné jako u olympijských atletů, kteří běhají například stovku. Mohou mít natrénováno, ale nemůžou ze sebe dostat sto procent. Budou jim chybět ti ostatní, co jsou nejlepší. A podobně je to s publikem. Měl jsem několik online přenášovaných recitálů, kde máte alespoň červené tlačítko pro spuštění a můžete to považovat za koncert a ne nahrávání. Ale ano, jak jste říkala, bylo to strašné období. Ted' v Praze prožívám pocity štěstí, když slyším živou hudbu. Komorní hudbu, klavír a včera večer jsem poprvé po čtrnácti měsících slyšel naživo orchestr. Byl to naprosto úchvatný pocit, na který jsem už téměř zapomněl.

Ptala se Markéta Cukrová

Rozhovor vznikl u příležitosti recitálu Garricka Ohlssona 16. května 2021.

RECENZE

Věčně mladý Garrick Ohlsson vystoupil na Pražském jaru

18. 5. 2021, operaplus.cz, Kateřina Pincová

/.../ Garrick Ohlsson zvolil pro tento koncert vcelku netradiční, ale časově i místně koherentní a chytře postavený repertoár. Byli v něm zahrnuti skladatelé střední a východní Evropy, kteří tvořili na přelomu 19. a 20. století, tj. na počátku velkých změn hudebního myšlení. Skladatelé na ně reagovali

různými způsoby, což jsme do určité míry mohli pozorovat i při tomto koncertě. Posluchačsky se tedy jednalo spíše o náročnější repertoár. Docela odvážným krokem bylo začít celý recitál Karolem Szymanowským (*Sonáta pro klavír č. 3 op. 36*), *Sonáta pro klavír č. 8 B dur op. 84* Sergeje Prokofjeva pak byla zcela jasným signálem, že tento recitál nemá záměr podbízet se masovému publiku. /.../ V Ohlssonově hře je možné v průzračné čistotě vyslechnout každý hlas i protihlas, každou upozaděnou melodii; díky geniálnímu „timingu“ jsou nám logicky vysvětleny všechny přechody mezi kontrastními částmi a všechno do sebe zapadá jako části puzzle. Proto dokážeme „chápat“ i tento náročnější repertoár (pokud mu tedy dáme šanci). Jak Ohlsson sdělil ve velice příjemném a až intelektuálním rozhovoru (který byl odvysílán v přestávce koncertu), tento program zahrnoval starý i nový repertoár, tedy jednalo se jak o skladby, které nacvičil již v mládí, tak o ty nově nastudované. Možná i proto, že to nebyl jeho běžně hraný repertoár, Ohlsson působil, že si hru nesmírně užívá.

Recitál Garricka Ohlssona

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Miloš Pokora

Garrick Ohlsson, stálíce Pražského jara, se objevil na letošním festivalu ve dvojí roli – jako klavírista i jako předseda klavírní soutěže Pražského jara. Jeho online přenášovaný recitál mě překvapil zcela výjimečným programem, který dal před nejoblíbenějšími repertoárovými dominantami odvážně přednost hudbě 20. století, a to výhradně slovanské provenience. Hned vstupní skladba večera byla pro většinu z nás objevná. Šlo o *Klavírní sonátu č. 3 op. 36* Karola Szymanowského z roku 1917, v níž se sice dají vystopovat čtyři části, ale která navzdory stálým tempovým změnám plyne v jednom tahu jako sled vynalézavých harmonických oblouků impresionistického rodu, evokujících vedle sebe položené zvukové drahokamy, a která se v závěrečné fuze dotýká až bartókovské zvukovosti. Je mimořádně záslužné, že nám Ohlsson toto interpretačně i technicky velenáročné dílo, které má v repertoáru jen hrstka světových pianistů, vůbec předvedl. Vstoupil do něho s decentně křehkým pianem, mazlil se s barevností vertikál, přičemž permanentně přecházel mezi typickými impresionistickými modely a vzrušeným postromantickým výrazem. Oželel efekt hry z paměti, hrál tuto zcela originální kompoziční kreaci z not a tím víc bylo znát, jak se soustředí na každý detail. /.../ Ano – Ohlsson je stálíce Pražského jara, která nás vždy něčím okouzlí a také obohatí. Přiznám se, že co se týká těch objevů, jsem mu tentokrát vděčný za Szymanowského.

17/5

Po 11.00

HAMU, sál Martinů

Master Class – Garrick Ohlsson

**Matěj Pinkas, Eliška Tkadlčíková, Eliška Vlčková –
aktivní účastníci**

Master class s významným klavíristou – vítězem Chopinovy klavírní soutěže z roku 1970, stálíci Pražského jara a porotcem letošního ročníku Mezinárodní hudební soutěže. Garrick Ohlsson měl při své návštěvě Prahy nabitý program. Nejprve zastával po několik dní post předsedy poroty soutěže v oboru klavír, poté odehrál svůj vlastní recitál a 17. května 2021 jsme ho při online přenosu ze sálu Martinů na pražské HAMU mohli pozorovat i v roli pedagoga.

RECENZE

Garrick Ohlsson radil mladým klavíristům, jak kouzlit

18. 5. 2021, operaplus.cz, Kateřina Pincová

/.../ Byli jsme svědky velice detailní pedagogické práce. Výhodou navíc bylo, že většinu z těchto detailních poznámek je možné aplikovat i na jiné skladby, takže z nich klavíristé – a to nejen ti, kterých se Master Class aktivně týkala, ale i ti za obrazovkami počítačů – mohou těžit i při studiu jiných skladeb. Často se také jednalo o krátké návody, jakým způsobem cvičit určité technické jevy, takže všichni (možná i samotní pedagogové) načerpali veliké množství inspirace. Hlavně nám však Garrick Ohlsson dal možnost nahlédnout do své interpretační kuchyně: tam, kde vzniká ono mistrovství, které jsme slyšeli o den dříve při jeho sólovém recitálu v pražském Rudolfinu. Na *Etudě fis moll op. 39 č. 3* Sergeje Rachmaninova ukazoval Elišce Tkadlčíkové, jak maximálně zefektivnit pohyb ruky při rychlých pasážích, aby se tzv. přeletěly a bylo z toho pouhé „cáknutí barvy“ (jak to sám Ohlsson nazval), ne jednotlivé tóny. Na dost podobný tech-

nický problém pak narazil i ve třetí větě Griegova *Klavírního koncertu a moll op. 16* v podání Matěje Pinkase. (Nutno však dodat, že se tu opravdu bavíme o drobných technických nuancích, protože oba mladí klavíristé jsou značně technicky vybavení, o čemž svědčí i jejich dosavadní umělecké úspěchy.) U obou studentů se dále debatovaly různé typy hraní staccat a jejich následné vyznění. Oba taktéž Ohlsson nabádal ke směřování veškeré energie do klavíru, aby tak docílili mohutnějšího zvuku za použití menšího množství úsilí. Tuto pohybovou skromnost při maximální zacílenosti na klaviaturu jsme přesně slyšeli den předtím při jeho recitálu: ani o pohyb navíc, který by zbytečně bral energii, jež musí být zacílená jinam. Geniální! Velice přínosné bylo také pozorovat práci s charakterovou rozrůzněností frází u Elišky Tkadlčíkové. Aby mohla být *Etuda* ještě plastičtější a živější, radil Ohlsson začlenění rozmanitosti v tempu, pedalizaci, náladě i pocitech. Právě toto jsou drobnosti, které vytváří opravdové kouzlo (jak to sám nazval) hudby; to jsou ty drobné nuance, díky kterým posluchač interpretovi emocionálně naprosto propadne a nejedná se pouze o obdiv technické dokonalos-

ti jeho hry. Podobně Ohlsson „kouzlil“ i s Eliškou Vlčkovou a Chopinovým *Nokturnem Des dur op. 27 č. 2*. Řešili spolu způsob vedení melodie z hlediska načasování a výstavby frází; zvláště pak ale neustálý hudební tok v levé ruce, který svádí k nadbytečnému používání rubata. Vítěz prestižní Chopinovy soutěže ve Varšavě z roku 1970 také radil, jakým způsobem cvičit tento typicky chopinovský doprovod melancholických melodií nokturen. Všichni tři účastníci Master Class jsou mladí a talentovaní hudebníci, kteří mají příznivě nakročeno k dalšímu hudebnímu vývoji, a Ohlsson si toho byl vědom. Proto ke všem přistupoval velice laskavě, uměl pochválit a povzbudit. Neustále opakoval věty typu „vše, co říkám, nemyslím jako kritiku; pouze se snažím najít cesty, jak dosáhnout ještě většího efektu“ nebo „všechno je to záležitost hudebního vkusu“. Je tím typem pedagoga, který své názory nevnucuje, ale nabízí je jako možný přístup k věci. Jeho vztah ke studentům byl vskutku partnerský; za celou dobu konání Master Class jsem neměla ani na chvíli pocit, že on je ta „hvězda“, která má neochvějnou pravdu. Zkrátka sen každého studenta.

Zleva Eliška Tkadlčíková, Matěj Pinkas, Garrick Ohlsson a Eliška Vlčková © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

17/5

Po 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

SOČR & Volkov & Bartoš

Symfonický orchestr Českého rozhlasu

Ilan Volkov – dirigent

Jan Bartoš – klavír

Alexander Zemlinsky: *Sinfonietta* op. 23

Sergej Prokofjev: *Koncert pro klavír a orchestr* č. 1

Des dur op. 10

Igor Stravinskij: *Hra v karty, balet o třech rozdáních*

Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman

Jan Sklenář – moderátor

Tento koncert nabídl originální dramaturgii, poutavé svědectví o první polovině 20. století, době turbulentních společenských proměn a neméně radikálního vývoje v hudbě. Zazněla Zemlinského *Sinfonietta*, jejíž světová premiéra se uskutečnila roku 1935 v Praze, Stravinského hudba k baletu *Hra v karty*, který měl roku 1937 premiéru v Metropolitní opeře, a slavný *Klavírní koncert* č. 1 z pera dvacetiletého Sergeje Prokofjeva, který byl s datem premiéry 1912 nejstarším dílem tohoto koncertu.

„Celý projekt vznikl v úzké spolupráci s Ilanem Volkovem, mimořádnou dirigentskou osobností s nesmírně širokým záběrem,“ uvádí dramaturg festivalu Josef Třeštlík. Bývalý šéfdirigent a dodnes hlavní hostující dirigent Skotského symfonického orchestru BBC, s nímž vystoupil na Pražském jaru v letech 2003 a 2007, sám říká, že Praha je pro něj „tajemným a legendárním místem“, které poprvé navštívil s rodiči v roce 1989. „Byl to nezapomenutelný výlet. Později jsem měl tu čest v místních úžasných sálech a pro fantastické publikum dirigovat několikrát.“

ROZHOVORY

Jan Bartoš: Je to opravdová euforie

Festivalový koncert je pro vás prvním po dlouhé covidové pauze...

Velmi se naň těším, je to opravdová euforie. Škoda, že na koncertě ještě nemohou být přítomni diváci. Pro mě je to velká událost i z důvodu, že se jedná o můj pražskojarní debut. Jako divák chodím na festival velmi pravidelně od svých jedenácti let!

V zahraničním tisku se o vás píše jako o jednom z nejlepších klavíristů Evropy, vaše nahrávky Janáčka nebo Beethovena jsou oceňovány po celém světě. S Jakubem Hrůšou jste obdrželi cenu Anděl za nahrávku koncertu Vítězslava Nováka. Co vás nejvíce zajímá právě na uvedených autorech?

Nahrávám vždy to, čemu se v tu dobu věnuji nejvíce.

Úplně nejbližší mi je hudba Leoše Janáčka. *Klavírní koncert* Vítězslava Nováka jsme zase vybrali z důvodu, že dosud nebyl nahrán, a tento autor si zaslouží větší pozornost. Jakubu Hrůšovi jsem vděčný za to, s jakou energií a nadšením do tohoto projektu šel.

Vy jste posledním žákem velkého českého klavíristy a pedagoga Ivana Moravce. Dnes budete hrát *Koncert pro klavír a orchestr* č. 1 od Sergeje Prokofjeva. Znáte interpretaci svého učitele?

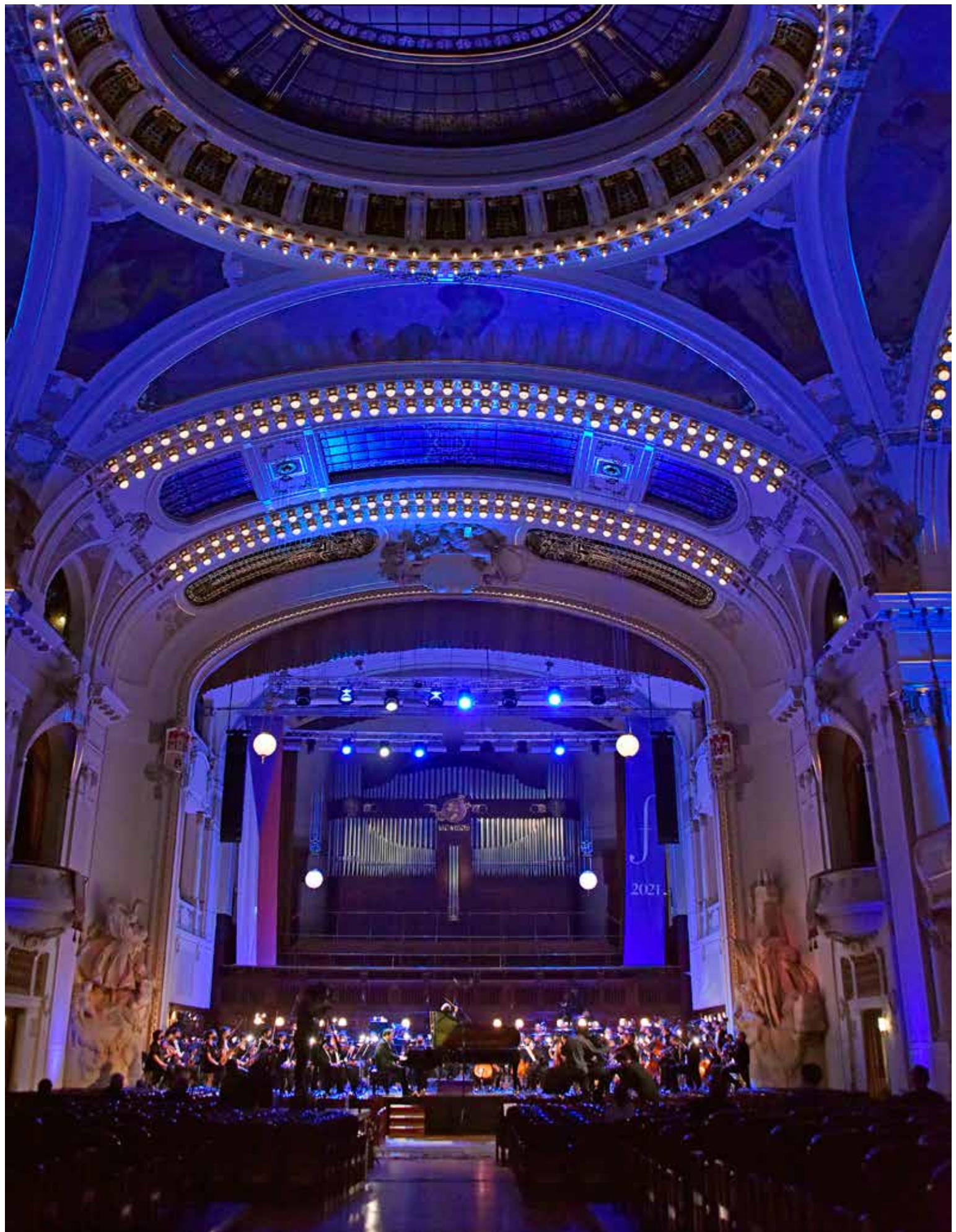
Tento koncert jsem s ním bohužel nestudoval, nicméně nahrávku Ivana Moravce velmi dobře znám. Podílel jsem se na remasteringu tohoto koncertu pro vydání u Supraphonu v roce 2018. Následně vyšlo i DVD se záznamem koncertu z Obecního domu, tedy z tohoto pódia právě z Pražského jara z roku 1967. Jedná se o poslední nahrávku s Českou filharmonií s dirigentem Karlem Ančerlem před jeho emigrací do Toronta. Bezesporu je pro mě tato nahrávka velkou inspirací.

Prokofjev napsal tento koncert ve svých 21 letech, což je bezmála před 110 lety. Jsou to opravdu valící se kameny, Rolling Stones té doby!

Světová premiéra byla pěkným skandálem, do té doby nikdo jiný nepsal pro klavír tímto způsobem. Ve své tvorbě sice Prokofjev navázal na Čajkovského a Rachmaninova, ovšem míra hudební ironie a sarkazmu byla něčím naprosto novým. Je to převratné dílo.

Ptal se Jan Sklenář

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu SOČR & Volkov & Bartoš 17. května 2021.

Ilan Volkov:

Stravinskij byl jedním z nejvtipnějších skladatelů vůbec

Vy jste přiletěl na festival den před první zkouškou s orchestrem a sólistou. Nicméně očekávali jsme vás dříve a nechybělo málo a vy byste vůbec nemohl dorazit. Co se stalo?

V Izraeli byla trochu chaotická situace, většina letů byla od čtvrtka zrušena, takže jsem musel měnit letenku a být velmi pohotový, abych to stihl. Ale jsem tady a jsem za to moc rád.

Jaká byla v Izraeli situace na hudební scéně po začátku ústupu pandemie a před vypuknutím současného konfliktu?

Přibližně od půlky února začala být hudební scéna docela aktivní, jinak jsme měli asi od října online koncerty jako všude jinde v Evropě. Od února už se zase konají koncerty naživo. V současné době už je situace téměř normální, kapacita sálů sice ještě není naplněna stoprocentně, nicméně koncertů se už koná hodně a diváci se velmi rychle vracejí. Chtějí zažít pokud možno co nejvíce kulturních akcí. V tomto ohledu je situace pozitivní.

Musí mít diváci při koncertech roušky?

Ano, roušky jsou uvnitř povinné, stejně jako dodržování rozestupů, to jsou standardní požadavky.

Vy jako dirigent máte velmi široký repertoár, sahající od 19. století přes 20. století až po současnou klasickou hudbu. Premiéroval jste spoustu děl autorů, jako jsou Hans Abrahamsen, Unsuk Chin a další, a hodně se věnujete současné hudbě, která je často velmi experimentální. Co vás na současné hudbě zajímá?

Já jsem začal skládat už jako dítě a vždy mě zajímaly nové věci i zvuky. Od dětství jsem samozřejmě poslouchal Bacha, Mozarta nebo Stravinského, ale zajímala mě také nová hudba. Pro mě je naprosto normální hledat nová díla a nové hudební výrazy. Přišlo by mi zvláštní nepracovat se skladateli, kteří jsou naživo. Taková práce je totiž něco naprosto jiného, než když máte jen notový zápis. Poznáte samotné autory, spolupracujete s nimi, pochopíte jejich osobnost, a to je něco naprosto jiného než hrát hudbu skladatele, který je už po smrti. Je to obrovský rozdíl.

Značná část vašeho pracovního života se odehrává ve Spojeném království. Začal váš zájem o novou hudbu a spolupráce s novými skladateli právě tam?

Ano, moje kariéra začala v roce 1996 ve Spojeném království, takže ano, zároveň se s novou hudbou setkávám po celém světě. V současnosti diriguji spoustu nové hudby v Izraeli, v Evropě a vlastně po celém světě. Kromě toho mám svůj festival nové hudby. Diriguji samozřejmě hudbu různých období, takže je to vždy určitý mix.

Festival, který jste zmínil, se jmenuje Tectonics, založil jste ho v roce 2012 a od té doby jste jeho uměleckým ředitelem. Můžete nám říct, jak k tomu došlo a jak byste chtěl, aby se festival dál vyvíjel?

Příští rok to bude deset let. Začali jsme na Islandu s Islandským symfonickým orchestrem, kde jsem byl chvíli šéfdirigentem. Rok poté se už festival konal v Izraeli, v Glasgow s BBC Scottish Symphony Orchestra, znovu na Islandu a poté se už konal po celém světě více než dvacet pětkrát v šesti nebo sedmi zemích – mj. v Austrálii nebo v New Yorku. Je to skvělý projekt, kde pracujeme s novou klasickou hudbou, ale také s novou hudbou různých žánrů, s improvizací, elektronickou hudbou, se sound artem, je to určité místo setkávání pro hudebníky a diváky.

Pandemie byla katastrofou pro všechny festivaly, v jaké podobě proběhl loňský ročník vašeho festivalu?

Loni jsme měli takovou archivní edici v Glasgow s BBC, se spoustou už hotových nahrávek. Měli jsme hodně materiálů z předešlých akcí, takže jsme pouštěli videa a audia ze starších koncertů, které jinak nejsou k dispozici. A letos jsme měli online verzi. Před pár týdny jsem byl v Glasgow, kde jsme s orchestrem natočili šest skladeb a k tomu jsme přidali spoustu videí i audionahrávek z celého světa. Právě teď je všechno online a k dispozici to bude ještě další tři týdny.

Bydlíte v Izraeli, ale jako spousta mezinárodních dirigentů cestujete pracovně po celém světě. Jak jste prožil loňský rok?

Byl to zvláštní a zajímavý rok pro všechny. Neznám nikoho, kdo by prožil normální rok. Samozřejmě jsem nikam necestoval, navíc se nám narodilo dítě. Úžasné bylo, že jsem se mu mohl doma věnovat a nemusel jsem cestovat. Určitě to byla přínosná změna. My jsme měli v Izraeli štěstí, že nás pandemie nezasáhla tak silně, a teď už se téměř vracíme do normálního života. Momentálně ale máme další problémy jako válku a nevyřešený konflikt, který stále nekončí, takže je teď situace znovu vážná. Ale jinak pro mě jako hudebníka bylo určitě přínosné si odpočinout, podívat se s odstupem na to, co jsem vytvořil, a dělat i jiné věci. Loni jsem například točil hodně věcí pro rozhlas a přestávka v cestování nebyla tak strašná.

Jako dirigent samozřejmě často měníte styl hudby, navíc dirigujete opravdu často, buď klasické orchestry jako dnes

večer, nebo různé ansámblы současné hudby. Pracujete tedy s hudbou 19. století, ale také s nejnovější současnou hudbou, s tvůrci elektronické hudby, se skladateli. Jak se dokážete těmto různým stylům přizpůsobovat?

Jako dirigent si musíte v prvé řadě uvědomit, s kým pracujete. Takže když se seznamuji s novým orchestrem, jako je tomu právě tady, musím pořádně naslouchat tomu, jak hrají, jak zkoušejí, jak vzájemně komunikují, a pak na to můžu reagovat. I když máte nějaký plán, nakonec většinou stejně reagujete na aktuální situaci. A to je podle mě také to nejdůležitější, být přítomný v dané chvíli, pochopit, co je potřeba udělat, co rychle změnit, co je možné nechat být, kde musíte opravdu vést a kde můžete vytvořit prostor. Protože dirigování není jen vedení, je to také ponechávání prostoru ostatním ke hře. Já sám nehraju, takže mám tu nejméně důležitou funkci. Hrají oni. Když udělám chybu, uvědomí si to jen hrstka lidí. Moje role je hudebníky povzbuzovat, musím je inspirovat, musím je vést, a to platí pro libovolný projekt, ať je to Ligeti, Stravinskij, Mozart nebo Bach.

Když jsme probírali dnešní program, požádal jsem vás o Stravinského a vy jste navrhl jeho balet *Hra v karty*. Proč?

Diriguji hodně Stravinského, natočil jsem také pár nahrávek, je to jeden z mých nejoblíbenějších skladatelů už od mého dětství. V 70. a 80. letech minulého století se hrával hodně, ale teď nějak zmizel. Všichni totiž chtějí hrát *Svěcení jara* a *Petrušku*. *Hra v karty* je ale úžasná skladba pro covidovou dobu. Hraje se s malým orchestrem, ale má úžasný zvuk, je tam několik instrumentálních sol v rámci orchestru, jsou tam různé tance. Je to téměř takové pásmo tanců. Jedná se o baletní hudbu napsanou pro Balanchina, který už v tom čase působil ve Spojených státech. Spolupráce mezi Stravinským a Balanchinem je pravděpodobně jedna z nejdůležitějších uměleckých spoluprací ve 20. století, protože spolu vyvinuli specifický styl práce a vytvořili spolu spoustu děl. A tohle je jeden z jejich mistrovských kousků.

Tento balet je ze Stravinského neoklasického období a je v něm spousta odkazů k dílům jiných skladatelů. Můžete nám některé prozradit a jsou vůbec rozpoznatelné?

Ano, je tam přinejmenším jedna citace, která je snadno rozpoznatelná, ale nechci divákům zkazit zážitek tím, že ji prozradím. Najednou tam zazní opravdu známá melodie. Ostatní jsou, řekl bych, sofistikovanější. Stravinskij měl vždy obrovský důvtip, když ho slyšíte mluvit v rozhovorech nebo čtete jeho texty o hudbě, pokaždé je velmi duchaplný. A součástí jeho hudby je právě tento důvtip, jeho úžasný smysl pro humor. Téměř každé jeho dílo obsahuje takový ten ruský humor staré školy, který někdy umí být i velmi agresivní. Stravinského dopisy jsou plné důvtipných narázek a jeho hudba také. Uslyšíte spoustu extrémních momentů. Samotná skladba má tři věty a začíná rozdáváním karet, jedná se o poker, který měl Stravinskij velmi v oblíbení. Takže slyšíte, že karty jsou rozdány, a pak se začnou dít věci. Po každé odložené kartě následuje nějaká taneční variace.

Zmínil jste ruský humor staré školy, co si pod tím máme představit?

Abych řekl pravdu, tak vlastně nevím, protože nejsem Rus (smích), ale je tam něco, co znáte z literatury, například z Tolstého nebo z Puškina. Je to součást jejich tradice i přístupu k realitě. Je to podobné jako židovská kultura. Jako Žid jste musel mít silný smysl pro humor, abyste dokázal přežít. A Stravinskij má spoustu opravdu vtipných skladeb. Schönberg by třeba nikdy tak humornou skladbu nenapsal. Když už obsahuje německá hudba nějaký humor, není obvykle tak vtipný. Stravinskij byl jedním z nejvtipnějších skladatelů vůbec, podobně jako Haydn.

Ptal se Josef Třeštík

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu SOČR & Volkov & Bartoš 17. května 2021.

RECENZE

Ilan Volkov a hudba mladého 20. století na Pražském jaru

19. 5. 2021, operaplus.cz, Svatava Barančicová

Symfonický orchestr Českého rozhlasu si s izraelským dirigentem naplánoval ambiciózní dramaturgii ze zlatého období probouzení moderny – prezentovaná díla pocházela z prvních tří dekád dvacátého století. /.../ Dirigent Ilan Volkov vedl orchestr praktickými a neokázalými gesty, s přehlednou koncepcí a jistotou, hráče povzbuzoval širokými úsměvy. Stravinského hudba byla náročná na souhru, svými proměnlivými rytmy, sóly, nepravidelnými vpády hlasů do motorického pohybu, celou komorně stavěnou a průhlednou strukturou, kde každá nepřesnost vynikne. SOČR se s ní popasoval se ctí, hráli většinou přesně a s kuráží, bylo vidět, že nechali na koncertu hodně práce.

SOČR s Ilanem Volkovem a Janem Bartošem

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Miloš Pokora

Ilana Volkova, všestranně orientovaného izraelského dirigenta, si mnozí návštěvníci Pražského jara jistě pamatují z jeho dvojího hostování se skotským BBC orchestrem. Tentokrát byl přizván dirigovat Symfonický orchestr Českého rozhlasu ve skladbách 20. století, které jsou mu, včetně hudby soudobé, bytostně blízké. Navíc – v zařazení *Sinfonietty* Alexandera Zemlinského na úvod večera bylo i něco symbolického, dílo totiž vzniklo roku 1934 právě v Praze, kde bylo o rok později také poprvé provedeno. /.../ I s hudbou *Klavírního koncertu* Des dur Sergeje Prokofjeva si Volkov rozuměl a nervně ji prožíval, zvláště když měl za partnera tak erudovaného klavíristu, jakým je Jan Bartoš, o jehož stále stoupajícím renomé ve světě svědčí nejen mimořádné úspěchy z jeho zahraničních vystoupení, ale i vysoce oceňované nahrávky (mj. Beethoven, Janáček) a v poslední době také unikátní snímek *Klavírního koncertu* Vítězslava Nováka s Jakubem Hrůšou. Vstupní spirálově stoupající a hned zase klesající oktávy Prokofjevova koncertu hrál živě ve strojově pravidelném pohybu, přičemž na for-

Ilan Volkov a Symfonický orchestr Českého rozhlasu © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

tissimovém konci onen velký melodický oblouk vygradoval a ocitl se až v jakémsi vytržení (trefné úderý na klávesy shora). Následující staccatově vystřený oddíl (*Poco più mosso*) hrál až do závěrečného ritardandového ztišení v jednom strhujícím tahu a v dalším rytmicky rozsáhlém díle nás provázel (elektrizující skoky levé ruky provázející ubíhající trioly v pravé ruce) neuvěřitelně bohatou výrazovou škálou. Po krátké orchestrální mezihře předváděl, jak rytmicky přesně mají znít všechny ony krkolomné figury a rozklady střídající sudé metrum s lichým a také, jak co nejpřesvědčivěji vygradovat sólovou kadeneci. Mimochodem – na její závěrečný tón reagoval Volkov s Rozhlasovými symfoniky vlasově přesně. Po celou dobu jsme vnímali klavír jako nejušlechtilejší bicí nástroj, a jelikož v podobném duchu vyznělo Bartošovi i celé finální *Allegro scherzando*, zapůsobilo v Bartošově podání o to kontrastněji typicky prokofjevovsky lyrické *Andante assai* střední věty. To bylo ve smyčcích vskutku jímavě snivě a v klavíru modelované v harmonicky uhrančivých všeobjímajících obloucích, v nichž se Prokofjev snoubil s Rachmaninovem. O průmyslené repertoárové dramaturgii večera svědčil fakt, že do jeho druhé půle byla zařazena další kompoziční kreace 20. století,

vzniklá přibližně ve stejné době jako úvodní Zemlinského *Sinfonietta*. Šlo o hudbu k baletu *Hra v karty* Igora Stravinského, komponovanou pro choreografa George Balanchineho roku 1937 a v témže roce také poprvé provedenou. Celý baletní výjev, jehož záměrem bylo nejen dát prostor pestré baletní povahové charakterizaci, ale také přinést morální poučení, že i karty s vyšší hodnotou, podobně jako lidé na vyšších pozicích, mohou být občas poraženy kartami s nižší hodnotou, je rozvržen do tří částí, začínajících rozdáváním karet, a dvaceti (!) krátkých dílů představujících jednotlivé karty. Bylo znát, že Volkov se spolu se SOČR zmocňoval tohoto typicky neoklasicistního řetězce hudebních charakteristik s obrovskou chutí. Z opakujících se fanfárekových vstupů do jednotlivých oddílů (vynášení karet), vycházejících z raného klasicismu, vyzářovala lehkost okořeněná frajersky humornými gesty a jednoduché melodické linky stejně jako sóla (flétna s klarinetem, horna ad.) zněly navzdory jejich zasazení do střízlivé instrumentace pozoruhodně plasticky až s jakousi v nadsázce zvýrazněnou rytmickou smyslností. Je dobře, že jsme Volkova poznali i v této stylové oblasti, někdy jsem měl dojem, jako by se na neoklasicismus 30. let přímo specializoval.

18/5

Út 20.00

Kostel sv. Vavřince

Pražákovo kvarteto

Jindřich Feld: *Smyčcový kvartet č. 4*

Joseph Haydn: *Smyčcový kvartet č. 67 F dur op. 77 č. 2*

Igor Stravinskij: *Dvojitý kánon pro smyčcové kvarteto*

„In memoriam Raoul Dufy“

Antonín Dvořák: *Smyčcový kvartet č. 14 As dur op. 105*

Adam Ol'ha – režie

Jan Šuster – hlavní kameraman

Jan Sklenář – moderátor

„Vystoupit na mezinárodním festivalu Pražské jaro je pro každého muzikanta veliký svátek. Vzhledem k tomu, že Pražákovo kvarteto hrálo po téměř padesátileté kariéře na tomto festivalu naposledy, přiklonili jsme se i ve výběru repertoáru k pozdním opusům světových autorů,“ uvedl violoncellista Pražákova kvarteta Michal Kaňka. Sezóna 2020–21 je totiž tou vůbec poslední sezónou souboru, který ohlásil ukončení činnosti. „Na festivalu se Pražákovci s publikem rozloučili vrcholnými díly klíčových postav historie kvartetní literatury, druhým Lobkowiczským kvartetem Josepha Haydna a vůbec posledním smyčcovým kvartetem Antonína Dvořáka,“ říká dramaturg festivalu Josef Třeštík. „Program pak doplnil pro někoho možná překvapivě modernistický Čtvrtý kvartet Jindřicha Felda a pozdní miniatura Igora Stravinského, od jehož úmrtí uplynulo na jaře roku 2021 padesát let, což jsme ostatně připomínali v průběhu celého 76. ročníku,“ uzavírá Třeštík.

Michal Kaňka © Pražské jaro – Michal Vencel

ROZHOVOR

Kvartetní hra? Skutečně mě to pohltilo!

Za 50 let existence doznalo Pražákovo kvarteto několika změn. Mezi zakládajícími členy byl v roce 1972 Josef Klusoň, Vlastimil Holec přibyl v roce 1976, v roce 1986 pak Michal Kaňka a v roce 2015 se v souboru objevuje první žena Jana Vonášková. Pane Klusoni, jak jste se před těmi 50 lety dali dohromady?

Josef Klusoň: Na Pražské konzervatoři jsme jako studenti měli povinnou komorní hudbu. Na konci roku 1971 jsem zaskočil na jedné povinné přehrávce za nemocného violistu a jak se říká, zaklaply za mnou dveře. Chytlo mě to. Když jsme pak měli o rok později vystoupení, pedagogové po nás žádali název souboru – aby nás mohli zařadit na program, na plakát. Když jsme se po sobě podívali, jediné použitelné jméno pro název souboru bylo Pražák – jediný rozený Pražák, navíc s tatínkem koncertním mistrem Symfonického orchestru Československého rozhlasu.

Za Vlastimilem Holkem také zaklaply dveře?

Vlastimil Holec: Dalo by se to tak říct. Měl jsem za sebou už čtyři roky v Doležalově kvartetu, z kterého jsem byl na odchodu. Jednou v létě, při cestě vlakem z Ostravy do Prahy, jsem na peróně na hlavním nádraží potkal Josefa Klusoně... a hned na druhý den jsme zkoušeli.

Velmi brzy, v roce 1978, jste dosáhli velkého úspěchu – prvního místa na mezinárodní kvartetní soutěži ve francouzském Evianu.

Josef Klusoň: Měli jsme skvělé profesory. Studovali jsme u Vlachova kvarteta, Pražského kvarteta a u profesora Kohouta ze Smetanova kvarteta. Byla to vskutku vysoká škola, a když se nám tito skvělí umělci věnovali, rovněž očekávali, že budeme pokračovateli této velké české tradice. Nás komorní hra opravdu velmi bavila... a na soutěži jsme uspěli.

Katalog koncertů

Když vstoupil do souboru Michal Kaňka, byl takřikajíc soupeř...

Michal Kaňka: Ano, hrál jsem v Havlákově kvartetu a na soutěži v Evianu i o rok později na Pražském jaru jsme se potkali jako konkurenti, soupeři. Pražákovci byli dvakrát první a my dvakrát druhí. Právě proto bylo Pražákovo kvarteto tak dobré, protože mělo v nás tak dobrou konkurenci! (*Smích*) Pak jsem se v roce 1986 stal členem Pražákova kvarteta.

Je to jako přechod ze Slávie do Sparty...

Josef Klusoň: Na Michala Kaňku jsem se zeptal profesora Kohouta, ten souhlasil. A s Michalem jsme pak hráli 30 let ve stejném složení. S odstupem času jsem jednou v autě z rádia slyšel krásný přednes Jany Vonáškové a oslovil ji pro spolupráci.

Zajímalo by mě, proč jste tedy před dvěma lety ohlásili konec činnosti?

Josef Klusoň: Souvisí to s věkem. Je těžké končit, když to už nejde... Jana Vonášková je představitelka mladší generace, sestavila si svůj tým a my jí přejeme, aby se jí dařilo. My tři ostatní jsme ve věku, kdy není hanba skončit.

Co tedy chystáte, Jano?

Jana Vonášková: Doufám, že nechystám jako jediná žena problémy! (*Smích*) V tom roce 2015 jsem vůbec netušila, co

je to kvartetní hra. Skutečně mě to pohltilo, splnil se mi sen o tom, co mám v životě dělat! Nerada bych tedy odcházela do důchodu. Našla jsem nové kolegy, s kterými bych ráda pokračovala.

Nicméně i přes ohlášený konec souboru máte před sebou ještě další společné koncerty.

Josef Klusoň: Skutečně máme další vystoupení i v příští sezóně, a to i v zahraničí.

Cestujete po celém světě. Kde se vám hraje nejlépe?

Michal Kaňka: Asi bychom měli říct, že doma. Ale když se podívám do minulosti, to nejvřelejší publikum bych našel nejspíš v Holandsku. Snad každý druhý Holanďan hraje na nějaký nástroj a ke klasické hudbě mají opravdu velmi blízko. V posledním období jsme často, dvakrát i třikrát do roka, létali do Japonska. Tam je rovněž velmi dobré publikum.

Čím to je, že je Česko takovou líhni smyčcových kvartet?

Jana Vonášková: V Česku je jednak dlouhá tradice kvartet a také skvělí pedagogové. Moji kolegové se učili od osobností, jejichž jména zde zazněla, já se zase učím od nich.

Ptal se Jan Sklenář

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu Pražákova kvarteta 18. května 2021.

RECENZE

Pražákovo kvarteto ve vrcholné formě

19. 5. 2021, klasikaplus.cz, Alena Sojková

Své poslední pražskojarní vystoupení odehrálo Pražákovo kvarteto v úterý 18. května v kostele svatého Vavřínce. A protože po téměř padesátileté činnosti hrál soubor na festivalu naposledy, zvolil i pozdní díla autorů – Jindřicha Felda, Josepha Haydna, Igora Stravinského a Antonína Dvořáka. Koncert se konal bez diváků, jeho stream lze zhlédnout na stránkách Pražského jara. /.../ I přes určitou rozladěnost nebýt přímým účastníkem koncertu a smířit se se zprostředkovaným záznamem musím uznat, že některé koncerty tuto bariéru překonávají a dopřávají posluchačům zážitek srovnatelný s bezprostředním kontaktem s interprety. Takového druhu byl i úterní koncert Pražákova kvarteta. /.../ Vrcholem večera byla interpretace *Smyčcového kvartetu č. 14 As dur op. 105* Antonína Dvořáka. /.../ Tolikrát zakoušená dvořákovská interpretace, hledající a naleznuvší výsledek v úplném pochopení autora. Úsilí a poezie, uměřenost a křídla v rozletu. Mékkost tónů, ale ne rozplizlost. Lyrická zpěvnost a zároveň zádumčivost, melancholie. Přesné frázování, ale ne ostré. A zejména – rovnocennost všech nástrojů. Intimita hudebního sdělení tohoto kvartetu je mimořádná a poskytuje interpretům široké možnosti. Od schopnosti skloubit barvy nástrojů, vyjádřit jemnost a citlivost až po uplatnění jednotlivých hráčů, kteří ovšem nikdy nevyčnívají. /.../ Jana Vonášková vnáší do kvarteta energii mládí, nadšení, ale přitom nepřebíjí zkušenost svých kolegů. Na Pražském jaru zaznělo v podání Pražákova kvarteta to nejlepší z tradice české kvartetní školy a zároveň to jedinečné, čím je tento soubor proslulý. Takřka se nedá uvěřit, že kvarteto odchází ze scény v tak vrcholné formě. Ale druhým nepřísluší soudit ani radit...

A graceful exit: the Pražák Quartet bows out at Prague Spring

20. 5. 2021, bachtrack.com, Frank Kuznik

It was a bittersweet appearance by the Pražák Quartet at Prague Spring this year. The ensemble has announced that this season will be its last, the finale to a storied career that began at Prague Conservatory in the early 1970s and achieved global prominence. Lauded for its virtuosity and versatility, the group brought the influential sound and tradition of Czech string quartets to the world with extensive touring, more than 50 albums/CDs and a wealth of radio recordings. The easy way to go out would have been with an all-Czech program. But that hardly reflects the group's oeuvre, which includes the complete string quartets of Beethoven, Brahms, Schubert and the most prominent members of the Second Viennese School. Instead, the quartet opted for mature works by two masters of the genre – Haydn and Dvořák – and 20th-century workouts from Czech composer Jindřich Feld and, in a nod to his anniversary year, Stravinsky. Opening with Feld's *String Quartet No. 4* was a bold stroke. Composed in 1965, the piece is a riot of sharp sonorities and dizzying rhythm and tempo changes, with dynamics that range from barely perceptible scratching to sudden explosions of anxiety. It gave the ensemble an opportunity to showcase two of its strengths – tremendous discipline and superb technical skills. The latter were particularly demanding, with heavy use of techniques like vibrato and spiccato, and entire sections carried by pizzicato. Even more impressive was the players' ability to maintain four clear, crystalline voices throughout the cacophony. /.../ This did not feel like a farewell performance. It was smart and fresh and remarkable, considering that second violinist Vlastimil Holec and violist Josef Klusoň have been with the group since its inception. Cellist Michal Kaňka joined in 1986, and first violinist Jana Vonášková came on in 2015, adding some youthful energy to the ensemble. They will be missed, by audiences both at home and worldwide. But there's something to be said for going out on top.

20/5

Čt 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

Na křídlech tance

Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK

Ion Marin – dirigent

Dalibor Karvay – housle

George Enescu: Rumunská rapsodie č. 1 A dur op. 11

Camille Saint-Saëns: Introdukce a Rondo capriccioso op. 28

Igor Stravinskij: Pták Ohnivák, suita z baletu (verze 1945)

Petr Václav – režie

Alan Soural – hlavní kameraman

Jan Cina – moderátor

Poetický název koncertu *Na křídlech tance* odkazoval především na suitu z baletu Igora Stravinského *Pták ohnivák*, kterou koncert vyvrcholil. „Dramaturgie koncertu má inspiraci také v jednom z důležitých prvků české hudební tradice – zpracování folklorních prvků,“ jak prozradil Ion Marin. „V případě Rumunské rapsodie George Enesca se jedná o inovativní zpracování městského folkloru v mistrovském symfonickém díle. Původní verze Stravinského Ptáka Ohniváka zase odvážně čerpá z harmonického i rytmického bohatství ruské lidové hudby,“ vysvětluje Marin. „Jako obvykle, výběr děl spojuje hudební hledání s emocionálním bohatstvím, které jako umělci chceme sdílet s publikem. Spolu s Daliborem Karvayem se na tuto hudební cestu moc těšíme,“ sdělil před koncertem Marin.

Partner koncertu:

Dalibor Karvay a Ion Marin © Pražské jaro – Ivan Malý

ROZHOVORY

Ion Marin:

Nenechte se ošálit rétorikou dirigentských gest

Pane Marine, mockrát vám děkuji, že jste přijel do Prahy na Pražské jaro.

Jsem moc rád, že jsem tady. Za prvé samozřejmě proto, že jde o tak prestižní festival, ale také proto, že je to po tak dlouhé době nesnázi, kterými si v posledním roce a půl kultura a hudba prošly. Být tady je proto dvojitá radost!

Vy ale nejste v Praze poprvé...

Jsem tu poprvé v roli dirigenta na Pražském jaro. V Praze jsem byl poprvé v roce 1967, když můj otec na tomto festivalu dirigoval komorní soubor Madrigal z Bukurešti. Bylo to právě zde, ve Smetanově síni. To jsem byl ještě dítě. Pak jsem se do Prahy vrátil o dva roky později, po sovětské okupaci, což byl samozřejmě obrovský rozdíl. Pražské jaro zůstalo v průběhu let nejen skvělým festivalem, ale také symbolem touhy po svobodě a po kulturním bohatství.

Když jsme se domlouvali na dnešním programu, navrhl jste jako první skladbu koncertu *Rumunskou rapsodii* George Enesca. Co vás k tomu vedlo?

Chtěl jsem, aby měl program vnitřní logiku. Často se mě lidé ptají, jestli mě o daný program požádal hostitel, nebo to byl můj nápad. Ale symfonický program musí být předmětem domluvy a mít v pozadí jasnou dramaturgickou myšlenku. Hodně jsem přemýšlel o české klasické hudbě, která je založena na folkloru a také na tanci. Chtěl jsem vzdát poctu tanci a celé bohaté české tradici tance. I když tentokrát ne s českou hudbou, ale s podobným principem tvorby. Enescova rapsodie je úžasné dílo, které napsal jako devatenáctiletý skladatel v Paříži, a tam mělo také premiéru. Bylo to dávno předtím, než se hrála jeho hudba v Rumunsku. Enescovo dílo čerpá z městského folkloru, i když se někdy manipulativně prezentovalo coby rolnická hudba. Někdy možná ano, ale jindy to byla hudba města, hudba prostředí a tradice jako je Hostinec U Kalicha ze Švejska. Dalším číslem je *Rondo capriccioso* Camilla Saint-Saëns se skvělým Daliborem Karvayem. A pak také zazní prototyp ruského baletu, první velký balet Igora Stravinského *Pták Ohnivák*. I Stravinského témata a motivy, které také vycházejí z ruského folkloru, byly přefiltrovány vkusem sofistikovaného pařížského publika v Divadle na Champ-Élysées nebo vlivem Sergeje Ďagileva. Je zajímavé sledovat, jak se dokážou folklor a lidová hudba proměňovat: když pomyslíte na Dvořáka nebo Bartóka, kteří skládali v Americe, na Enesca, který skládal v Paříži, na Stravinského, který skládal v Paříži a později v Americe. To je síla hudby, která dokáže lidi sbližovat, pomoci porozumět různým kulturám a vzájemně se uznávat. To považuji za opravdu důležité. Bohužel se tento typ hudby dostatečně nevyužívá v mezinárodních vztazích. Život na Zemi by tím byl mnohem lepší a snesitelnější.

Vy sám jste se narodil v Rumunsku, ale dnes máte také rakouské občanství.

Narodil jsem se v Rumunsku, odkud jsem v roce 1986 utekl za Ceaușescova komunistického režimu a požádal o politický azyl v Rakousku. V prvních letech stálého dirigování ve Vídeňské státní opeře jsem získal občanství za speciální zásluhy. Do Lugana ve Švýcarsku, kde teď žiju, jsem se přestěhoval asi před 30 lety. Jsem moc hrdý na to, že jediné státní občanství, které mám, je rakouské. Získal jsem ho ve chvíli, kdy byla pro mě podaná pomocná ruka extrémně důležitá. Jsem za to neuvěřitelně vděčný a nesu si ten vděk stále v srdci.

Pracujete také v Rumunsku? Prý jste tam poprvé dirigoval až po 22 letech.

To víte, doma není nikdo prorokem. Ani Kubelík nakonec nemohl v Praze po emigraci dirigovat. V Rumunsku se mi pak podařilo párkrát dirigovat třeba s Mnichovskou filharmonií, s Berlínskou symfonií při Berlínské filharmonii, kterou jsem založil. Nebo s Londýnskou filharmonií a Francouzským národním orchestrem. Do Rumunska jinak jezdím docela často, protože jsem inicioval vznik projektu sociální integrace skrze hudbu, který se jmenuje *Cantus Mundi*. Začínali jsme s 200 dětmi v roce 2011, dnes už je v programu přes 72 tisíc dětí z celé země. Jde o využívání hudby jako prostředku sociální integrace, a to nejen pro znevýhodněné děti. Síla hudby spočívá v tom, že propojujeme všechny děti, včetně těch s Downovým syndromem, nevidomé a tělesně postižené. Život jim přináší jen velmi málo šancí pro setkávání, a to nejenom v covidové době. Některé děti jsou ze vzdálených horských oblastí nebo z venkova a setkají se tak s dětmi, které žijí ve skvělých podmínkách a chodí do soukromých škol. Vytvořili jsme různé sborové skupiny a vyškolili učitele, jak s dětmi pracovat, aby dokázaly používat hudbu jako prostředek komunikace. A funguje to úžasně, máme téměř 1900 dětských sborů a asi 20 malých orchestrů. Pro mě je to způsob poděkování zemi, ve které jsem se narodil. Je to nakonec mnohem důležitější než samotné dirigování v Rumunsku. Jsem emigrant, nejsem vyhnanec. Vyhnanecí sní, že se jednoho dne vrátí, ostatní prostě začnou žít nový život.

Mohli bychom se ještě vrátit do 80. let v Rakousku? Pracoval jste jako asistent Claudia Abbada...

Do Rakouska jsem přišel na studia na salcburské Mozarteum v roce 1976. Po získání stipendia Johanna Gottfrieda von Herdera jsem mohl několik měsíců studovat na Vídeňské univerzitě a seznámit se tak s tamějším hudebním životem. A já jsem se tehdy rozhodl z Vídně do Rumunska nevrátit. Měl jsem štěstí, ocitl jsme se v pravý čas na pravém místě. Na zkouškách jsem nahrazoval Claudia Abbada a stal jsem se jeho asistentem. Pár měsíců poté jsem měl svůj dirigentský debut a stal jsem se řádným dirigentem Vídeňské státní opery. Tam jsem zůstal až do roku 1991. To byly časy! Neříkám

Katalog koncertů

to nijak nostalgicky, jen vzpomínám na ty úžasné dirigenty, jakým byl například Herbert von Karajan, s nímž jsem spolupracoval. A samozřejmě na Carlose Kleibera, kterého považuji za svého mentora. Ve Vídni stály na jevišti hvězdy jako Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, José Carreras, Agnes Baltsa nebo Edita Gruberová, se kterou jsem také nastudoval Donizettiho *Marii Stuartovnu* a *Luciu di Lammermoor*. Byla tam Marjana Lipovšek, Gundula Janowitz, Christa Ludwig, jež bohužel nedávno zemřela, Mirella Freni nebo Nikolaj Gjaurov. Byla to pro mě obrovská pocta. Když se teď dívám zpátky, říkám si: Panebože, tihle všichni tam byli! Ano, učil jsem se, a stále se učím od těchto skvělých umělců. Třeba to, že umělcem může být člověk jen tehdy, pokud se nepřestává učit. Být velkým umělcem znamená zůstat věčným studentem.

Co jste se od nich naučil? Zdá se mi, že Karajan byl takový pravý velký maestro, když ale sledujete dirigovat Claudia Abbada, vypadá to, že neměl tak velké ego. Podle toho, jak hudebníky vede, vypadá to téměř jako komorní hudba.

No, nesmíte se nechat ošálit rétorikou gest, ze které lidé vyvozuji, jakou by mohl mít určitý dirigent povahu. To u dirigenta nefunguje. Dirigování je velmi složitá profese. Zahrnuje nejen moc, kterou chcete uplatnit, ale také moc, kterou vám dávají ostatní. A také nezapomínejte, že mezi nimi byl velký věkový rozdíl. Karajan a Abbado, nebo Celibidache a Zubin Mehta či Riccardo Muti jsou jiné generace. Orchestry v době Karajanova nebo Celibidacheho mládí potřebovaly úplně jiný přístup než ten takzvaně demokratický, který ztělesňoval Abbado. V každém orchestru dochází co deset až dvanáct let k proměně klíčových hráčů. My je sice nazýváme Berlínští nebo Vídeňští filharmonikové, ale kdybyste to bral po jménech, tak tam budou jiní hráči, a to s sebou samozřejmě nese také změnu v přístupu. Toscanini, který byl o generaci starší než Karajan, byl naprostý tyran, protože si to tehdejší doba žádala.

Na některých nahrávkách ze zkoušek hrozně křičí, což by mu dnes pravděpodobně neprošlo. (Smích)

Samozřejmě, že ne. S dnešní přehnanou korektností by pravděpodobně nebyl vůbec schopný v roce 1912 orchestr ani zformovat. Demokracie je nejlepší systém, v jakém mohou lidé žít, ale zároveň musí být také dostatečně kompetentní, aby v ní mohli žít. V roce 1912, před první světovou válkou, ale i během ní a mezi válkami, by dirigent, který by se choval jako Abbado, nikdy nedokázal orchestr zformovat. Sami hudebníci i různé organizace tehdy očekávali tvrdou ruku. Takže nakonec nejde o to, že by byl Toscanini méně příjemný nebo méně hloubavý než Claudio Abbado. To byla úplně jiná doba. A o tom jsou kulturní dějiny.

Vraťme se nakonec k dnešnímu koncertu. Ve druhé půlce uslyšíme Stravinského *Ptáka Ohniváka*. Původně jste měli provést celý balet, což by ale vyžadovalo příliš velký orchestr, takže jsme se rozhodli pro suitu z baletu, verzi z roku 1945.

Omlouvám se, že vás přerušuji, jen bych vás doplnil. Stravinskij napsal celý balet v roce 1910 a pak v roce 1919 upravil suitu pro menší orchestry, která by se hrála také na koncertech. Balet má asi 47 minut a suite 17 minut. Pak vytvořil verzi z roku 1945, která ve skutečnosti není suitou, ale baletem bez některých obrazů. Víím, že nakladatel Boosey & Hawkes uvádí v partituře „baletní suite“, nicméně je to zredukovaný balet. Je to jako hrát *Louskáčka*, ale jen druhé dějství, má to ale plnou hudební strukturu, není to jen suite. Mně osobně chybí některé dramatické momenty, které vytvářely jiný typ architektury. Takže jsme museli vymyslet novou hudební dramaturgii. Doufám, že si to užije jak orchestr, tak diváci.

Ptal se Josef Třeštík

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Na křídlech tance* 20. května 2021.

Dalibor Karvay:
Houslista se může předvést v plné parádě

Jaké je to hrát v době pandemické s orchestrem?

Jelikož jsem členem Vídeňských symfoniků, měl jsem možnost hrát několik koncertů streamovaných přes internet. Právě *Introdukce a Rondo capriccioso* Camilla Saint-Saëns jsem hrál sólově i se svým orchestrem. O to víc mě mrzí, že koncert na Pražském jaru je v tomto krásném sále zatím bez publika. Až se sem někdy v budoucnu vrátím, věřím, že bude plno!

Co vás ovlivňuje při hraní stejné skladby s různými orchestry?

Má na to vliv několik skutečností: dirigent, orchestr, sál. S dirigentem Ionem Marinem jsme diskutovali některé momenty ještě před zkouškou, detailně jsme se seznámili s našimi představy o skladbě.

Dílo napsal Saint-Saëns pro houslového virtuosa Pabla de Sarasateho. Vy sám jste byl od dětství označován za zázračný talent. Co je pro vás na té skladbě nejnáročnější?

Je to každopádně jedna z nejoblíbenějších skladeb pro sólové housle. Vždy, když ji mám zahrát, tak se velmi těším. Je tam spousta virtuózních míst, melancholickou střídá rytmická část a houslista se může skutečně předvést v plné parádě.

Ptal se Jan Cina

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Na křídlech tance* 20. května 2021.

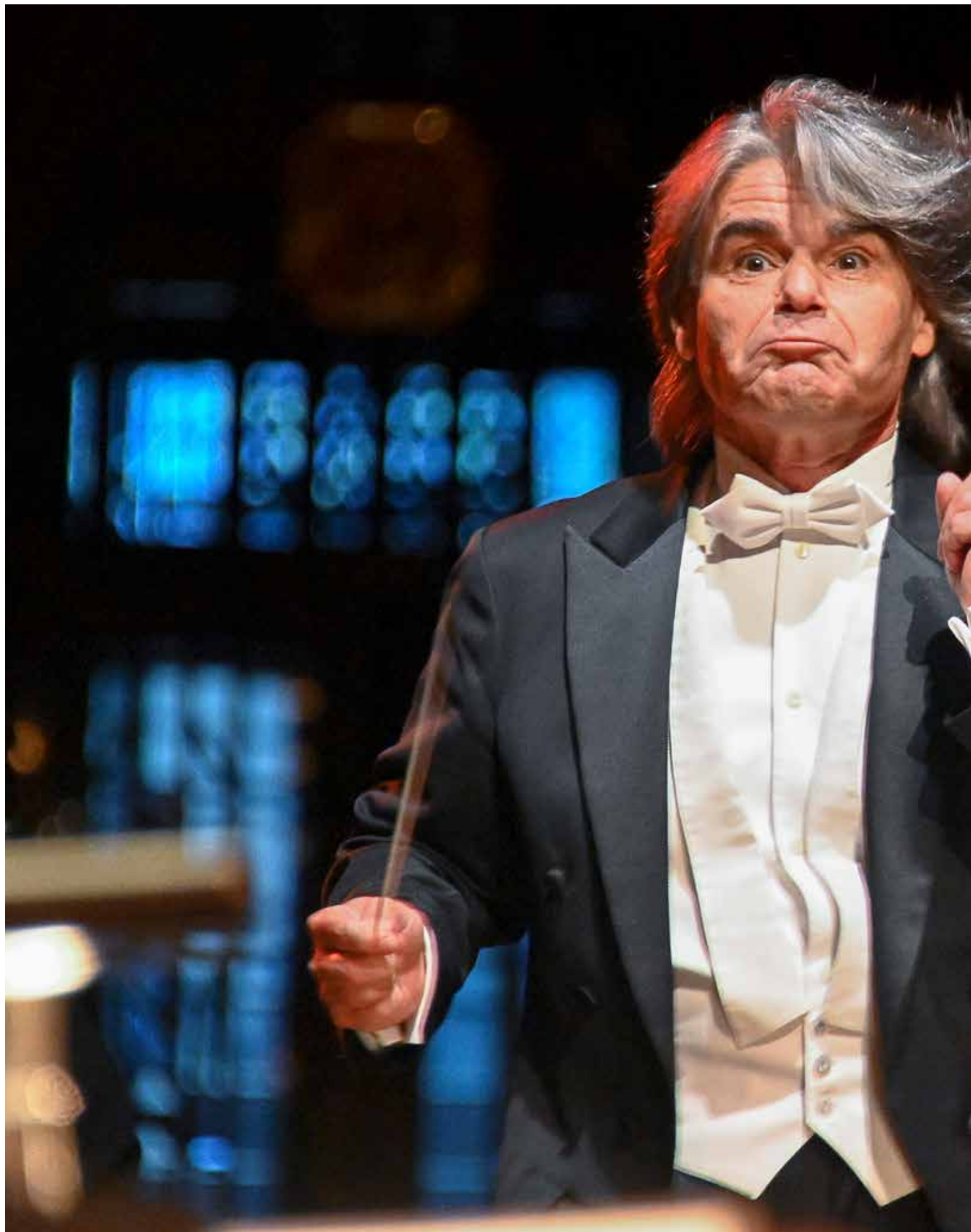
RECENZE

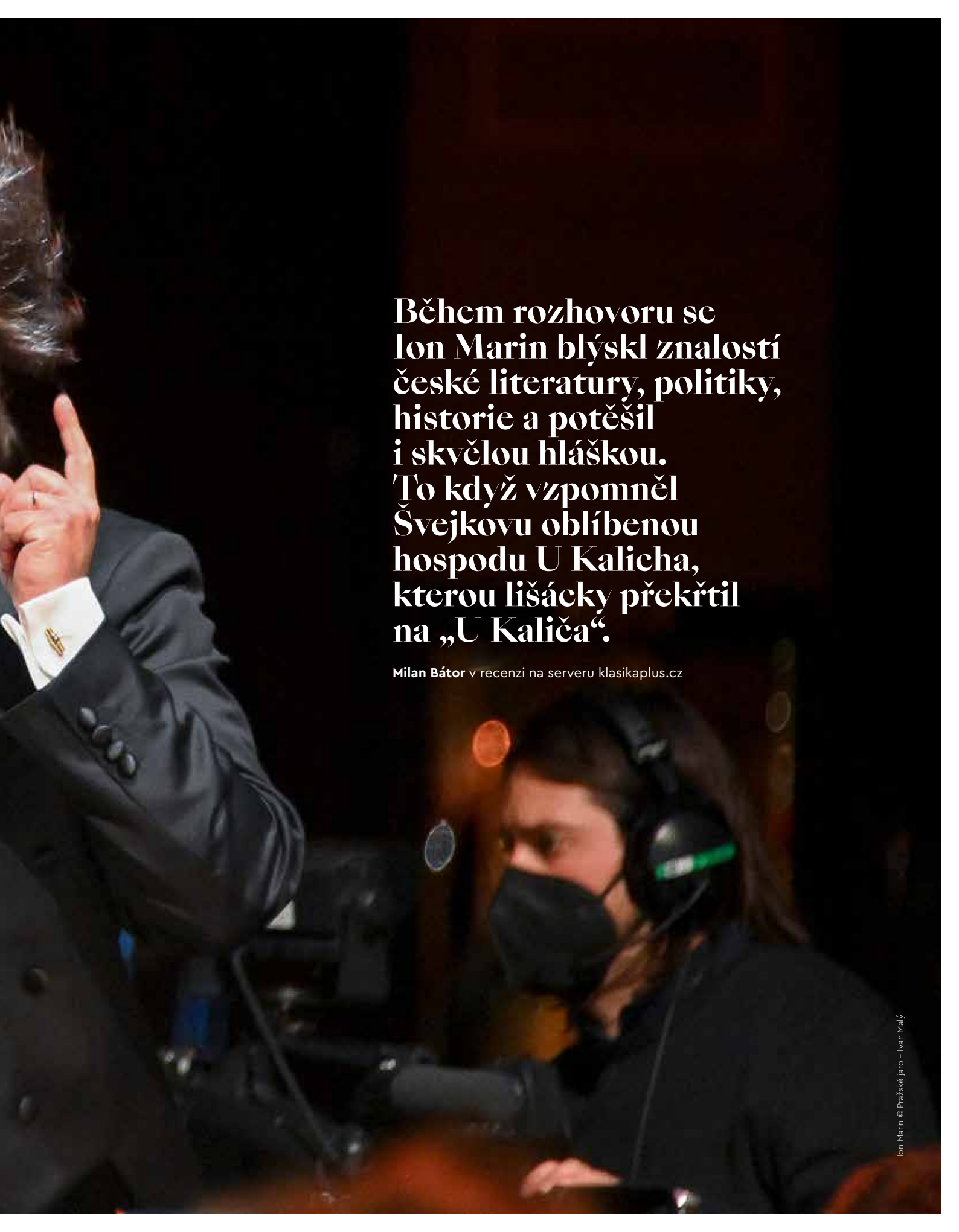
Unášení na křídlech tance s FOK, Karvayem a Marinem

21. 5. 2021, klasikaplus.cz, Milan Bátor

Už jsem někde jednou psal, že doba streamů je únavná nejen pro muzikanty a jejich publikum, ale také pro recenzenta, který je povinen zanechat o koncertě také nějaké svědectví. Přihodí se i výjimky, které potvrzují pravidlo, že všechno může být jinak. Koncert *Na křídlech tance* v rámci festivalu Pražské jaro byl jedním z nich. Úvod večera obstarala *Rumunská rapsodie č. 1 A dur op. 11* George Enesca. Skladba je to posluchačsky atraktivní (někdy možná až příliš), která ovšem dá orchestru místy i pořádně zabrat. Rapsodie je koncipována jako leporelo folklorních témat (nebo jeho aluzí) z různých, nejen rumunských proveniencí. Smyčcová skupina si v ní bravurně poradila s bleskurychlými pasážemi, v sólových partech se blýskli hráči na flétnu, klarinet a pikolu. Jako první chod to bylo lehce stravitelné, příjemně sehrané a nepřehnaně energické. Sil bylo toho večera ostatně ještě zapotřebí. Hned následující skladba prověřila kvality a připravenost slovenského houslisty Dalibora Karvaye. Letos šestatřicetiletý rodák z Vrútek zahrál *Introdukcii a Rondo capriccioso op. 28* Camilla Saint-Saënsa. Dílo skromných rozměrů klade velké nároky na sólový part plný houslových fines a náročných běhů. Kar-

vay se v Saint-Saënsově kompozici představil výtečně: brilantní technika, kouzelně krásná barva tónu, ohnivý temperament, ale současně i absolutní kontrola a jistota. Slovenský virtuos sice zřejmě propotil frak, jak z něj během hry lilo, ale zanechal obrovský dojem plný vitality a nadhledu. Také během rozhovoru, který jeho vystoupení předcházelo, se Karvay projevil jako inteligentní a milý člověk. /.../ Sympatický dirigent se v rozhovoru o přestávce rozpovídal o svých bohatých zkušenostech a jeho vyprávění bylo nesmírně erudovanou a zasvěcenou sondou do dirigentského řemesla. Marin se na Pražském jaru představil jako mimořádná osobnost a jeho rozhled po české kultuře je obdivuhodný. Během rozhovoru se tento dirigent blýskl znalostí české literatury, politiky, historie a potěšil i skvělou hláškou. To když vzpomněl Švejkovu oblíbenou hospodu U Kalicha, kterou lišácky překřtil na „U Kaliča“. /.../ Bylo zřejmé, že Marin orchestru důvěřuje, vedl ho šarmantně a místy až zasněně, jako by během hudby meditoval a rozjímal. Pouze v jednom případě evidentně zakročil ve prospěch adekvátních nástupů jednotlivých nástrojů a seriózní souhry. Důvěra byla jednoznačně vzájemná: FOK zahrál uvolněně, radostně a grandiózně. Potěšil krásnými espressivy a přiléhavým výrazem, jako by jej inspiroval lehký úsměv a vizuálně procítěný prožitek pana dirigenta. Koncert Pražského jara měl kvalitní zvuk i přenos. /.../ A nesmírně charismatického pana dirigenta doufám nevidíme v Praze naposledy!

**Během rozhovoru se
Ion Marin blýskl znalostí
české literatury, politiky,
historie a potěšil
i skvělou hláškou.
To když vzpomněl
Švejkovu oblíbenou
hospodu U Kalicha,
kterou lišácky překřtil
na „U Kaliča“.**

Milan Bátor v recenzi na serveru klasikaplus.cz

22/5

So 17.00

DOX+

Widmann & Schumann Quartett

Jörg Widmann – klarinet
Schumann Quartett

Joseph Haydn: Smyčcový kvartet č. 21 Es dur op. 17 č. 3

Jörg Widmann: Jagdquartett

Wolfgang Amadeus Mozart: Kvintet pro klarinet,
dvoje housle, violu a violoncello A dur KV 581

Petr Václav – režie

Alan Soural – hlavní kameraman

Markéta Cukrová – moderátor

První ze tří vystoupení rezidenčního umělce letošního ročníku Pražského jara německého klarinetisty a skladatele Jörga Widmanna přineslo spojení jeho hudby s díly vídeňských klasiků. „Widmann se ve své tvorbě nechává často inspirovat minulostí,“ říká k programu koncertu dramaturg Josef Třeštík. „Jeho Jagdquartett si půjčuje název z Mozartova Loveckého kvartetu. Skutečnou inspiraci pro tuto spektakulární skladbu, ve které členové skvělého Schumann Quartett nehráli pouze na své nástroje, ale při pomyslné štvanci vystupovali také jako herci, nalezneme v hudbě Roberta Schumanna.“ Program vyvrcholil jedním z nejkrásnějších Mozartových děl vůbec, Klarinetovým kvintetem A dur. „Hrát v Praze hudbu jednoho ze ‚světců města‘ je pro mě něco zcela mimořádného,“ dodává sám Widmann.

Koncert se uskutečnil s finanční podporou
Česko-německého fondu budoucnosti.

Schumann Quartett a Jörg Widmann © Pražské jaro – Ivan Malý

ROZHOVOR

Jörg Widmann: Jde o žertovný kousek, nebo vůbec ne?

Váš Jagdquartett neboli Lovecký kvartet vůbec nepřipomíná starou loveckou hudbu z klasického období. Když jsem ji poslouchala, velmi mě zaujal ten skutečný lov, který se tam odehrává. A bylo mi líto chudáka cellisty, kterého pronásledují ostatní hudebníci. Moje otázka proto zní: máte něco proti cellistům?

(Smích) Řeknu to takto: někdy, když se setkávám s kvartety, se mě ptají, proč to nemohl být radši violista... (Smích) Nemůže na konci trpět radši on? Ale žerty stranou... Myslím, že to velice souvisí s historickou loveckou hudbou nebo loveckými rytmy. Sám jsem hledal lovecký rytmus a všichni známe první větu Beethovenovy *Sedmé symfonie*, kterou jsem mimochodem dirigoval včera večer. Celá moje skladba víceméně vychází právě z tohoto rytmu. A klade si otázku, jestli je dnes tento rytmus stále aktuální. Vy jste zmínila, co se stane cellistovi, ale nesmíme zapomenout, že na začátku skladby

jde o čtyři velmi optimistické lovce, mají napjaté smyčce, které vymrští do vzduchu, vykřiknou a jsou naprosto pozitivně naladěni. Ale v průběhu skladby dochází ke změně a ke konci má tento rytmus, který na začátku zněl tak zdravě a hravě, podobu už jen pouhé kostry. Jako by se hrály už jen jeho kosti bez masa. Zůstala jen kostra, slyšíme ho už jen na kobylce. A právě tato cesta pro mě byla důležitá – jak v nějakém bodě začít a jak skončit? A ještě poslední věc, tento druh žertovné skladby neboli scherzo pochází od Haydna a vychází z jeho tradice. Toto je můj třetí smyčcový kvartet, je součástí mého cyklu pěti smyčcových kvartetů a tento třetí v pořadí by v klasické formě představoval právě scherzo. Ale co je to scherzo? Od Beethovena už scherzo není ani vtipné, on mu dodal nový nádech. A když se podíváte na scherza ve 20. století, Šostakovičova nebo Mahlerova, jeho *Šestá symfonie* je sebevražedné scherzo! A kdyby byli v sále diváci, na konci by se smáli. Ale

Katalog koncertů

smích by jim zaskočil v hrdle, protože nakonec nevíte, jestli šlo o žertovný kousek, nebo vůbec ne.

Moje druhá otázka se týká klarinetu. A také Mozarta, který napsal tento Kvintet pro klarinet pro velmi slavného virtuosa klasického období Antona Stadlera. A právě během klasicismu se také poprvé v dějinách hudby objevil klarinet. Jaký je váš přístup? Je takzvaně poučený co do historických faktů, nebo si prostě užíváte moderní možnosti tohoto nástroje?

Řekl bych, že obojí. Musíme být poučení, ale na druhou stranu hrajeme v dnešní době. Zároveň musíme naši hru neustále vyvíjet, kdybychom ho hráli například desetkrát na turné, byl bych velice zklamaný, kdybychom ho hráli pořád stejně. Mozart byl velmi vynalézavý, tak proč nebýt stejně vynalézavý jako hráči? Samozřejmě, že musíme mít respekt, i když to není úplně to pravé slovo... Musíme mít obrovskou úctu, musíme být schopni se tomuto mistrovství neustále klanět. Navíc hrát tento Kvintet pro klarinet společně se Schumannovým kvartetem a o týden později v Rudolfinu Mozartův koncert pro klarinet je pro klarinetistu obrovská čest. V Praze jsem byl naposled jako student se svým spolužákem klarinetistou. Od té doby jsem hrál už po celém světě, ale ještě nikdy jsem nehrál v Praze. Ani nevím proč. Dlouho jsem musel čekat na tu čest moci zahrát Mozartův Koncert pro klarinet a jeho Kvintet právě tady, v Praze. Ve městě, které Mozart tak miloval, kde napsal pro Antona Stadlera *La clemenza di Tito* a také slavnou árii „*Pupille amate*“, kterou se loučil se svým milovaným pražským publikem. A to je právě melodie pomalé věty jeho koncertu, a je navíc velmi podobná Kvintetu pro klarinet. Tuto skladbu hrají celý svůj život, ale přednést ji právě zde v Praze pro mě znamená opravdu hodně.

Přeju vám tedy nádherný koncert a myslím, že po koncertě budete moci prohlásit stejně jako Mozart: „Moji Pražané mi rozumějí.“

Ach ano, to je velice slavná věta! Děkuji!

Ptala se Markéta Cukrová

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu Widmann & Schumann Quartett 22. května 2021.

RECENZE

Kdo je lovnou zvěř?

24. 5. 2021, klasikaplus.cz, Alena Sojková

/.../ V rámci tohoto večera se Jörg Widmann nejprve představil jako skladatel. Jeho proslulý jednovětvý *Jagdquartett* z roku 2003, vtípnou, hravou, invenční, ale také „zlou“, ke zkáze vedoucí skladbu, interpretovali členové Schumann Quartettu výtečně. Předvedli nejen neslýchanou škálu různých hráčských technik a zvukových možností svých nástrojů, ale projevíli i schopnost hereckých kreací. Maně mi vytanulo na mysl české Zemlinského kvarteto, které s hudebním humorem a nad-

sázkou umí rovněž skvěle pracovat. *Jagdquartett*, upomínající svým názvem na Mozartův *Lovecký kvartet*, nemá ovšem s Mozartem nic společného. Začíná vzájemným pozdravem a švihnutím čtyř smyčců jako „akční výzva k lovu“, po které následuje hravé téma z *Finále* Schumannova klavírního cyklu *Papillons* op. 2. Postupně se však začíná cosi zadržovat. Stále divočejší a divočejší glissando, hraní u kobytek, „hoblování“ smyčců o nástroje, zlověstně stupňované tempo i rytmus vedou k neodvratné katastrofě, ovšem u Widmanna není nic prvoplánové. I v této šílené fázi honu lze rozpoznat ironii, ba pobavení autora i hráčů. Dokonce se ozve výkřik violistky, zřetelně slyšíme bloudění v temném lese i supění divočáka, až se zběsilý rytmus změní ve štvanici – na koho? Kdo je lovnou zvěř a kdo jsou lovci? Jak se skladba rozvíjí, je jasné, že to nakonec odnese violoncellista, proti kterému se ostatní hráči spiklí, ale hon na něj je svým způsobem zábavný, a rozhodně působivý. A všechna čest, jak ho hráči Schumann Quartettu ztvárnili. Po této krvelačné, pro hráče pekelně těžké hříčce následoval sladký vrchol v podobě Kvintetu pro klarinet, dvoje housle, violu a violoncello A dur KV 581 Wolfganga Amadea Mozarta. Z rozhovorů, které Jörg Widmann poskytl před svým pražskojarním rezidenčním působením, vyplývalo, jak moc se těší na to zahrát si svého milovaného Mozarta právě v Praze. /.../ Klarinetista byl vůdčí osobností celého provedení. Hraje lehce a přirozeně, jeho tón se vzpírá otřelým charakteristikám typu jistota, oblost, jiskrnost, suverénnost... To všechno tam je, ovšem Widmann je navíc zvukovým mágem. Pro hlubší pochopení tohoto označení doporučuji neminout záznam Widmannova nedělního recitálu s klavíristou Denisem Kožuchinem v Anežském klášteře. To, co předvedl ve vlastní *Fantazii pro sólový klarinet*, je zřídka k slyšení. Společná interpretace *Velkého koncertantního dua* op. 48 Carla Marii von Webera oběma virtuosi jen stvrdila, jak šťastnou volbou festivalu bylo pozvání těchto dvou umělců a zejména rezidence Jörga Widmanna, s kterým se dosud české publikum v Praze nesetkalo.

Widmann meets Mozart in Prague

25. 5. 2021, bachtrack.com, Frank Kuznik

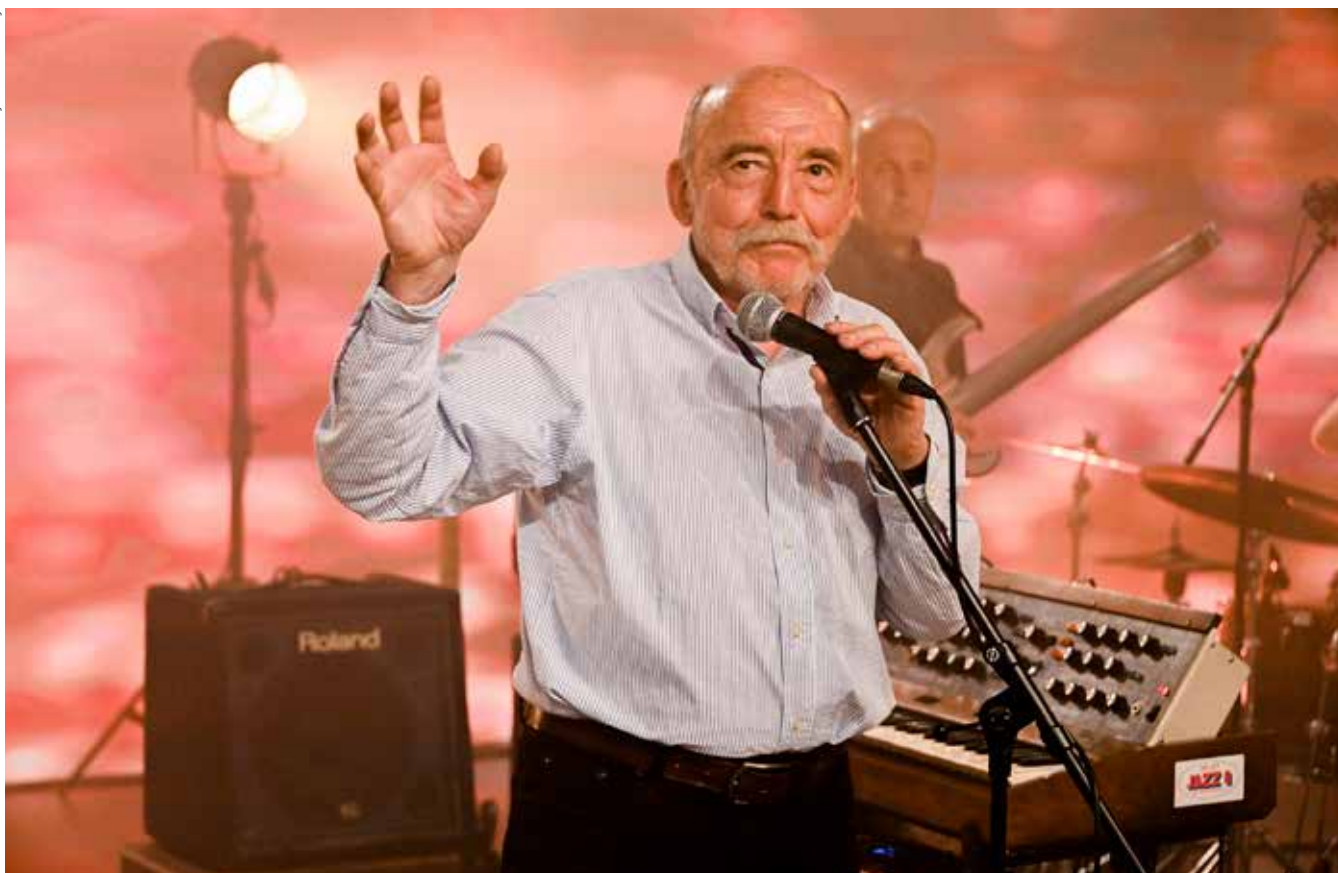
Who's afraid of the pandemic? Not Jörg Widmann, one of just a handful foreign artists able to get to the Prague Spring festival this year. And for a residency, no less. The German clarinetist, conductor and composer is playing in three concerts that feature generous samplings of his music and a double dose of Mozart: the *Clarinet Concerto* with PKF – Prague Philharmonia and, in the concert reviewed here, the *Clarinet Quintet* played by the Schumann Quartet. /.../ *Jagdquartett* begins with the players standing in a circle, setting the tempo with thrusts of their bows toward the center, then sitting with a shout and jumping into a dotted rhythm that grows in intensity and complexity. The melodic motif is like a musical Rorschach: Some listeners hear echoes of Schumann in it, Czechs recognize a familiar folk song, and this American reviewer suddenly found himself at a hoedown. The real

Schumann Quartett © Pražské jaro – Ivan Malý

reference, according to Widmann, is the opening rhythm of Beethoven's *Seventh Symphony*, which he whips to a frenzy and then totally deconstructs. The deconstruction starts with another group shout, apparently as the prey is cornered, followed by a cascade of frantic musical bursts that devolve into clicks, squeaks, squawks and other effects that literally shred the hair off the bows. After a quick break – just enough to count out the rhythm – a final convulsion of ripping and rending ends with three of the players jumping to their feet, this time pointing their bows at the cellist, who groans and dies. Corny? Maybe, but in capable hands the music is gripping and the theatrics essential to Widmann's goal of creating a work that balances on a knife-edge between shock and humor. When it's over, he said, the audience should laugh, but with the kind of laughter that sticks in your throat: "Was that really funny, or not at all?" Opening with more standard fare gave the quartet an opportunity to showcase the sound and style that have made it a favorite in halls ranging from Lincoln Center in New York to Robert Schumann Hall in Düsseldorf, where it has held residencies. The ensemble's technique is

polished and proficient, the playing polite to a fault, faithful to the score with a refreshing verve. Their sound is round, pleasant yet erudite, and strikingly seamless – the group speaks with one voice, not four. This works beautifully in a piece like the Haydn opener, with its irresistible melodic flow and classical form and harmonies. /.../The bane of the pandemic year has been watching concerts online, with streaming performances a welcome but inadequate substitute for live music. This one offered a satisfying reminder of what can be done in the live format. Along with the music, viewers had an opportunity to see Widmann talk about the ideas and methods he employed in *Jagdquartett*, and rehearse the piece with the quartet. He almost got teary-eyed talking about how much it meant to play Mozart in Prague, which he had never done before. The composer's clarinet masterpieces, in a city he loved? Pandemic notwithstanding, there's no way Widmann was going to miss that opportunity.

22/5

So 21.30
DOX+

Kratochvíl, Ackerman, Zangi & Jazz Q Martina Kratochvíla

Martin Kratochvíl – klavír

Tony Ackerman – kytara

Imran Musa Zangi – perkuse

Jazz Q

Martin Kratochvíl – klávesy

Zdeněk Fišer – kytara

Přemysl Faulkner – basová kytara

Filip Jeníček – bicí

Petr Václav – režie

Alan Soural – hlavní kameraman

Markéta Cukrová – moderátor

„V době vysokoškolských studií jsem díky mámě, která tehdy pracovala v hudební agentuře Obecního domu, měl na dlouhou dobu půjčený klíč od primátorské lóže ve Smetanově síni. Tam jsem často chodíval patřičně neoblečený, sám lehával na podlaze a velice uvolněn a napůl snící poslouchával ty krásné koncerty Pražského jara. Uplynulo přes padesát let a já se dozvěděl, že bych měl sám na festivalu zvukného jména zahrát. Co se za to půl století událo se mnou i mojí muzikou?“ uvedl před koncertem Martin Kratochvíl.

Kapela Jazz Q oslaví brzy 55 let svého dlouhého hudebního života. Koncertovala po celém světě, vyhrála mnoho festivalů a vydala desítky dnes již kultovních alb, z nichž kupříkladu *Elégie* z roku 1977 získaly významné uznání anglické publicistiky za osmou nejvlivnější desku minulého století. „S přestávkou v osmdesátých letech, kdy jsem více nahrával a psal filmovou hudbu, vydáváme alba dál, poslední je *Amulet* z roku 2020. Zdá se také, že instrumentální koncertní kvarteto hrající plnokrevný jazzrock je dnes snad jediným v Evropě, které se soustředí na tento žánr,“ dodává Kratochvíl.

23/5

Ne 11.00

Anežský klášter

Widmann & Kožuchin

Jörg Widmann – klarinet

Denis Kožuchin – klavír

Robert Schumann: *Fantazijní kusy op. 73*Jörg Widmann: *Fantazie pro sólový klarinet*Jörg Widmann: *Jedenáct humoresek*Carl Maria von Weber: *Grand duo concertant op. 48*

Petr Václav – režie

Alan Soural – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

Koncert se uskutečnil s finanční podporou
Česko-německého fondu budoucnosti.

Jörg Widmann © Pražské jaro – Ivan Malý

Druhý ze tří koncertů rezidenčního umělce 76. ročníku festivalu německého klarinetisty a skladatele Jörga Widmanna nás nechal nahlédnout do jeho bohatého hudebního světa. „Program vystoupení s klavíristou Denisem Kožuchinem přinesl hudbu Widmannových oblíbených skladatelů Roberta Schumanna a Carla Marii von Webera, současně pak dvě ukázky z jeho vlastní tvorby, které jsou hudbou těchto romantiků přímo ovlivněné,“ říká dramaturg Josef Třeštík.

ROZHOVOR

Jörg Widmann: Nehybnost znamená smrt umění

Dnešní koncert bude plný nádherné hudby. Uslyšíme Webera, Schumanna a dvě vaše skladby. Pro vaši hudbu je romantické období velkou inspirací. Je možné tyto dva světy – romantismus a vaši tvorbu – porovnat?

Vždy jsem se cítil být ovlivněn jak hudbou naší doby, tak hudbou minulosti, především 19. století. Ale ne ve smyslu, že bych se sentimentálně a nostalgicky ohlížel zpátky. Schumann je tak moderní skladatel! Jeho melodie jsou jako teplotní křivky. Pro mě to je naprosto moderní hudba. Dialog s předešlými stoletími je velmi inspirativní, rozhodně to není nuda, naopak! A to samé platí o Weberovi, jeho hudbu miluji. Je opomíjená, ale skvělá! Miluju jeho klarinetové koncerty a také *Grand duo*, jež je součástí našeho pražskojarního koncertu. Je mistrovským dílem, základem pro každého klarinetistu. Zároveň je velmi náročné, a to pro oba hráče, pro klavíristu i klarinetistu.

Pak ještě uslyšíme vaši skladbu, *Fantazii pro sólový klarinet*, která je také pro hraní náročná. Když píšete hudbu pro klarinet, tedy pro sebe, vytváříte si tím výzvu sám pro sebe jakožto interpreta?

Ano, občas se sebou nejsem spokojený, když ji hraju, protože je velmi náročná. I když teď, když cestuji po světě, vidím, že ji hrají všichni mladí klarinetisté. Z toho mám samozřejmě velkou radost. Ano, pokaždé je to výzva, ale to vychází ze způsobu virtuosy romantického období. Bez Stravinského děl nebo bez Weberova *Grand dua* a bez dalších skladeb pro klarinet bych ji nikdy nenapsal. Je to už moje starší skladba, napsal jsem ji, když mi bylo devatenáct. U většiny jiných děl z té doby jsem požádal vydavatele, aby se už nehrály. V těchto svých raných věcech ještě neslyším svůj vlastní hlas. Nicméně právě v této *Fantazii* stále velmi zřetelně cítím obrovskou touhu po virtuoze. Ta může být povrchní, ale to mě nezajímá, nakonec to nezajímalo ani Webera. Jeho *Grand duo* směřuje víceméně ad absurdum, a to fascinuje i mě. Z tohoto pohledu je to pořád aktuální hudba. Když hraju vlastní hudbu, je to samozřejmě těžké, ale snažím se být upřímný. Ano, mám rád výzvy, a to i při skládání a dirigování. Neraď sám sebe nudím, proto se snažím neopakovat. To mi přináší vždy nové výzvy. Opakem by byla smrt umění. Nehybnost znamená smrt umění. Takže výzvy ano, proč ne?

Je pro vás důležité ukázat virtuozitu hráče a jeho nástroje?

Někdy ano, ale někdy je důležité ji skrýt. Když se mluví o virtuozitě, často se myslí na digitální virtuozitu, tedy prsty. Když označíme nějaké dílo za těžké například pro housle, myslíme Paganiniho *Caprices*. Protože jsou zkrátka náročné pro prsty. Mozartův *Koncert pro klarinet*, jeho *Kvintet pro klarinet*, jejich pomalé věty jsou stejně virtuózní jako rychlé, především pro dech. Musíte uvnitř vždy udržet klid, protože potřebujete spoustu dechu. Virtuozita má spoustu tváří. A některé z mých děl nevykazují vůbec žádnou virtuozitu, jde tam o její absenci, jedna nota plus něco navíc... Mě fascinují kontrasty, potřebuju oba extrémy.

Ptal se Marek Šulc

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Widmann & Kožuchin* 23. května 2021.

RECENZE

Widmann a Kožuchin na Pražském jaru: Je možné skloubit dva různé obory ve virtuózní míře?

24. 5. 2021, operaplus.cz, Daniel Pinc

U obrazovky jsem se usadil s otázkou: Má v dnešní době umělec ještě možnost skloubit dva různé obory činnosti ve virtuózní – míně dnešní standard virtuozity – míře? Jinými slovy, že je Jörg Widmann světovým skladatelem, je známo. Dokáže však, že je také světovým klarinetistou? Před začátkem koncertu mluvil s průvodcem koncertu Markem Šulcem o virtuozitě, která nemá být povrchní, a že virtuozita má mnoho tváří, přičemž člověk musí přijímat výzvy, jinak jeho hudba zmrtní, a tak se při své práci snaží jít až na pomyslný okraj, až k limitům. Použil též sousloví „ad absurdum“, což je přesně název jedné z jeho skvělých, velmi virtuózních skladeb pro sólovou trumpetu. V krátkém úvodním příspěvku též zmínil, jak je ovlivněn zejména romantickou hudební tradicí, což je jistě důvod, proč byl program orámován skladbami jeho oblíbených romantiků. Úvodní opus, *Fantazijní kusy op. 73* Roberta Schumanna, byl možná jaksi rozehrívací, když už víme, kam až byli nakonec schopni umělci vygradovat svůj um. Widmann nám hned zkraje ukázal, že je typem člověka, který na pódiu zdaleka není strnulý; jeho projev není nepodobný tanci – velmi sympatické. Podobně sympaticky se ihned projevil druhý z umělců klavírista Denis Kožuchin. Widmanna doprovodil s obrovským citem a bez potřeby být oslaven. Nejspíše věděl,

že jeho chvíle přijde. /.../ Denis Kožuchin se naplno představil v díle *Jedenáct humoresek* od Jörga Widmanna (pro klavír sólo), tedy hned v druhé skladbě jsme měli možnost poslechnout si Widmanna-skladatele. Jedenácti kratších atonálních, velmi sugestivních a kompozičně umně vystavěných kusů se Kožuchin zhostil suverénně a nenechal nikoho na pochybách o své „extra třídě“. Hned první skladbou diváky musel dokonale vtáhnout – pestrý úhozový repertoár spolu s výjimečným muzikantstvím prorazili svou působivostí i hradbu počítačového displeje. Neuvěřitelné. /.../ Koncert, ihned řekněme, že po právu, uzavřelo („nejlepší na konec“) *Grand duo concertant op. 48* od Carla Marii von Webera, pro klarinet a klavír. V tomto dobře vyváženém díle (míněno, že každý z nástrojů má poslechově velmi podobný význam) Kožuchin a Widmann předvedli velmi obdivuhodnou sešranost a leckterému divákovi jistě nešlo na rozum, jak je možné se v tak rychlém tempu (se kterým navíc v průběhu podstatně hýbali!) vždycky rytmicky sejít na souzvucích – k zaznamenání nebyla snad jediná neshoda. Tato poslední skladba nabídla nejlepší příležitost pro zodpovězení otázky, zda je možné skloubit dva obory na špičkové úrovni. Interpreti byli velmi vyrovnanými partnery a předpoklad Widmannova interpretačního zaostávání za Kožuchinem se mi nepotvrdil. Myslím si však, že Widmannovu tónu přece jen ve vysokých polohách ve forte chybí jistá klenutost a měkkost, jedná se však opravdu o nuanci. Matiné plné virtuozity zaujalo.

Famózní Jörg Widmann s Denisem Kožuchinem

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Rafael Brom

/.../ Po přestávce zazněla skladba s názvem *Fantazie pro sólo-vý klarinet* Jörga Widmanna. Interpret a autor v jedné osobě si pohrával s výrazovými možnostmi svého nástroje. Demonstroval, že klarinet může zahrát takřka vše od zvuku sirény, přes pohrávání si s kvalitou tónu, přefukováním, glissandem, dvojhlasem, tremolem, komickou nápodobou a dalšími klarinetovými kouzly. K virtuózní a tónové exhibici přidával autor markantní pohybovou škálu, úklony a přenášení váhy z nohy na nohu, které je ostatně běžnou součástí jakéhokoli provedení. Widmann preferuje předklony, někdy dost nízké, kývání do rytmu, občasné podupnutí a poskočení. Vedle skvělého zvukového obrazu navyšuje exhibici pohybovou kreací. /.../ Na závěr hrál Widmann s Kožuchinem *Grand duo concertant op. 48* Carla Marii von Webera. Provedení přineslo osobité pojetí energického nástupu s poutavým zmírněním, důraz na melodickou složku, nepřeslechnutelné akcenty, líbivá diminuenda, kvalitní tón v pianu a ladně vedené škály. Widmann předvedl, že jde hrát Weberovu romantickou hudbu s moderním nasazením, pestrými změnami tempa i dynamické hladiny, s crescendy, ritardandy a dalšími prostředky přednesu. Koncert ve vylidněném koncertním sále Anežského kláštera s jeho strohou architekturou, již se účinkující zdáli být součástí, účinně oživil přítomností moderátora i výtečným provedením obou účinkujících.

23/5

Ne 20.00

Koncertní sál Pražské konzervatoře

Pohlčení Stravinským

PKF – Prague Philharmonia

Marián Lejava – dirigent

Igor Stravinskij:

Concertino pro 12 nástrojů

Oktet

Pastorale

Pour Picasso

Epitaphium

Tři skladby pro sólový klarinet

Septet pro klarinet, lesní roh, fagot, klavír, housle,

violu a violoncello

Ragtime pro jedenáct nástrojů

Adam Rezek – režie

Filip Havelka – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

RECENZE

Večer ve společnosti Igora Stravinského

24. 5. 2021, klasikaplus.cz, Milan Bátor

Padesát let od úmrtí jakéhokoli skladatele je docela dlouhý odstup vhodný k reflexi a nezaújatému pohledu na jeho dílo. Například Johann Sebastian Bach nebo Jan Dismas Zelenka byli padesát let po své smrti téměř dokonale zapomenuti. A jak je na tom hudba Igora Stravinského? Přízněme si na rovinu, že na tom není o moc lépe. Podíváme-li se na dramaturgie koncertů českých filharmonií a festivalů, slyšíme jeho hudbu dosti zřídka. Zejména pak ve dvou notoricky omílaných baletních suitách *Pták Ohnivák* (dokladem budiž, že jsem jen Stravinského *Ohniváka* slyšel v tomto měsíci v provedení třemi předními českými orchestry) a *Svěcení jara*. Přitom úžasných skladeb má Stravinskij opravdu přehršle. Naštěstí existují kreativní lidé, kteří právě taková pěkně zakulacená výročí považují za ideální impuls k znovuoživení a téměř znovuvstoupení do neomšelych děl a skladatelského rukopisu. Takovou personou bezpochyby je i dramaturg Pražského jara Josef Třeštlík, který zosnoval komorní koncert s názvem *Pohlčení Stravinským*. Právě od odchodu největší ikony klasické hudby 20. století, Stravinského, uplynulo letos 6. dubna rovné půlstoletí. Připomeňme, že komorní skladby psal tento „Elvis Presley“ vážné hudby (ano, i tak býval Stravinskij titulován) po celý život. Jedná se o kompozice, které vlastně velmi přístupnou formou a subtilní délkou umožňují snadný vstup do zvukového univerza Stravinského hudby. Josef Třeštlík se nad dramaturgií koncertu opravdu zamyslel a zvolil zajímavé koncepční řešení: jednotlivé skladby ilustrovaly Stravinského stylový vývoj od neoklasické fáze k počátkům jeho pozdního serialismu a v závěru pak obloukem zpět k rozverně, jízlivě estetice šestky v *Ragtime*. /.../ Interpretace hráčů PKF – Prague Philharmonia byla vynikající. *Oktetu* nechyběly klíčové atributy: hravost, radost a svoboda. I moderátor večera Jan Budař se po doznění posledních tónů *Finale* třetí věty přiznal: „*Mě to hrozně bavilo.*“ Známý herec si pozval k rozhovoru dirigenta Mariána Lejavu, který dal k dobru zajímavou myšlenku o surrealistickém zvukovém prostředí *Oktetu*. „*Já mám pocit, že se Stravinskému zdál večerníček o Rumcajsu a Cipískovi,*“ kontroval mu však lišácky Budař. /.../ Koncert Pražského jara s názvem *Pohlčení Stravinským* se opravdu vydařil. Josef Třeštlík jako komentátor a vykladač Stravinského hudby obstál na výbornou. Budař v roli moderátora byl výtečný, rozumně dávkoval porce humoru, s nadhledem vedl hovor s Lejavou i Třeštlíkem. Jeho otázky byly správně ježaté i zvědavé. Příjemným odlehčením koncertu byla nečekaná nabídka Budaře Třeštlíkovi na tykání, což decentního dramaturga zjevně trochu zaskočilo. Členové PKF – Prague Philharmonia obstáli skvěle. Vedle již zmíněných interpretů se sluší zmínit také houslistku Romanu Špačkovou, violistu Stanislava Svobodu, cellistu Lukáše Pospíšila, kontrabasistu Pavla Klečku, znamenitého flétnistu Jiřího Ševčíka, hráčku na anglický roh Lenku Filovou, klarinetis-

Marián Lejava a PKF – Prague Philharmonia © Pražské jaro – Ivan Malý

tu Jindřicha Pavliše, výborného fagotistu Jiřího Jecha a žesťáře Svatopluka Zaala, Martina Pavluše, Stanislava Penka, Lukáše Mořku a Mikuláše Kosku. V *Ragtimu* se přidali i Ivan Hoznedr a Jan Mikušek na bicí nástroje a cimbál. V *Septetu* zase zdatně sekundoval na klavír pianista Martin Levický. Nad Stravinského hudbou se sešla skutečně suita skvělých muzikantů, kteří mu nebyli nic dlužni. Pojistkou provedení pak byl připravený a Stravinskému oddaný dirigent Marián Lejava. Takto si představuji kvalitní a neotřelé připomenutí díla největšího z hudebních klasiků 20. století.

Solisté z PKF – Prague Philharmonia byli na Pražském jaru pohlčení Stravinským

25. 5. 2021, operaplus.cz, Svatava Barančicová

/.../ Ve vynikajícím nastudování sólistů z Pražské komorní filharmonie (flétna, klarinet, dva fagoty, dvě trubky, dva tromboni) jsme slyšeli optimistickou, někdy až lidově znějící hudbu, se synkopami a náznaky tanečního rytmu, jinde zase kontrapunktickou neobarokní práci, kdy se z disonancí najednou vyloupnou okouzující melodie a rozkošné hudební nápady. Hráči ji nastudovali s maximální přesností a vzájem-

ným souladem, zvláště bych vyzvedla virtuozy u fagotu a flétny. Dirigent Marián Lejava, který se také zabývá komponováním, řídil soubor výrazným gestem, a vlastně celým tělem v energickém pohybu. /.../ V komorním orchestru se uplatnil i cimbál, jehož zvuk, jak se shodli moderující dramaturg festivalu Josef Třeštík s hercem Janem Budařem, může někomu připomínat rozladěné honky tonk piano v tanečních kapelách. Pražská komorní filharmonie předvedla svěží, jazzově cítěné provedení s dobrým energickým tahem vpřed.

Pohlčení Stravinským

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Vojtěch Mojžíš

/.../ Dramaturgie zvolila pro celovečerní blok osm skladeb stejného žánru a charakteru od jednoho jediného skladatele v řadě za sebou, tedy něco, co by v populárním rádiu, byť zaměřeném na „klasiku“, absolutně nemohlo projít (pro posluchače by to bylo jen těžko stravitelné, protože moc dlouhé a málo pestré). Naopak skutečným, zapáleným příznivcům vážné hudby právě tímto tahem dramaturgie festivalu udělala nesmírnou radost. Byl to jednoznačně dobrý odhad, který vyšel, a není pochyb, že posluchači, tentokrát opět přítomni,

žel, jen prostřednictvím audiovizuálního přenosu, byli tvorbou tohoto skladatele, jak naznačuje název koncertu, na několik desítek minut přímo pohlcní. Tím tvůrcem nebyl nikdo jiný než Igor Stravinskij, hudební génius 20. století, jehož 50. výročí úmrtí si letos připomínáme. V precizním provedení členů našeho špičkového tělesa, pod vedením neméně kvalitního dirigenta (neokázalost, věcnost), jsme vyslechli Stravinského komorní díla různorodého obsazení (ani jedna sestava nebyla tou běžně používanou), avšak díla v podstatě stejného výrazu a charakteru. Do programu byla vybrána Stravinského tvorba méně známá, ve které se nicméně setkáváme se všemi charakteristickými rysy autorova hudebního jazyka, například metroritmická rafinovanost, přímo koncertantní náročnost všech partů, jemnost vyznění i těch nejpříkřejších disonancí. /.../ Tento večer, ač jsme jej mohli prožívat jen na dálku, se stal skutečným zážitkem. Od tradiční formy přímého rozhlasového nebo televizního přenosu z Pražského jara, jak ji máme zažítu z letité tradice květnových večerů v mnohých domácnostech po celé vlasti, se svojí podstatou nikterak zvlášť nelišil. Je dobře, že nám nové technologie umožňují být u toho doma ještě mnohem blíže (tedy nejen zvukem, ale i obrazem), umocňuje to náš zážitek.

24/5

Po 20.00

Národní technické muzeum

Kalabis Quintet

Jacques Ibert: *Tři krátké kusy pro dechové kvinteto*

Pēteris Vasks: *Hudba pro zemřelého přítele*

György Ligeti: *Šest bagatel*

Jaroslav Ježek: *Dechový kvintet*

Samuel Barber: *Letní hudba pro dechové kvinteto op. 31*

Malcolm Arnold: *Tři námořnické popěvky*

Walter Schorge – režie

Marek Šulc – moderátor

Partner koncertu:

Dechové kvinteto Kalabis Quintet bylo založeno roku 2012 studentkami hudební fakulty Akademie múzických umění v Praze. O dva roky později získalo první cenu a titul laureáta na soutěži Karla Ditterse z Dittersdorfu ve Vidnavě. Roku 2015 se Kalabis Quintet umístil na třetí příčce v prestižní mezinárodní soutěži dechových kvintetů v Marseille, kde si zároveň odnesl titul laureáta soutěže.

V programu jejich pražskojarního koncertu byla zařazena díla 20. století široké škály emocí. Koncert otevřely *Tři krátké kusy* Jacquesa Iberta, které překypují hravostí. *Hudba pro zemřelého přítele* Pēterise Vaskse už podle názvu vypovídá o ponuré atmosféře, kterou obohatí plocha postavená na zpěvu členek souboru. *Šest bagatel* patří k mistrovským opusům maďarského skladatele Györgyho Ligetiho. „V těchto šesti krátkých větách nalezneme snad všechny možné emoce. Snoubí se zde netrpělivost s melancholií, smutkem i sarkasmem,“ uvádí flétnistka Zuzana Bandúrová. *Dechový kvintet* ukázal Jaroslava Ježka, jenž se proslavil především coby autor oblíbených písniček z Osvobozeného divadla, jako pětadvacetiletého skladatele ovlivněného Igorem Stravinským i francouzským neoklasicismem. „V Barberově *Letní hudbě* si nejde nepovšimnout vynikající zvukomalebné instrumentační práce, kterou umocňuje lehce nahořklý a sentimentální tón celé skladby,“ dodává Bandúrová. S čistým optimismem celý program zakončily *Tři námořnické popěvky* Malcolma Arnolda, které jsou zkomponovány na motivy námořnických písní.

RECENZE

Spanilá jízda Kalabis Quintet na Pražském jaru

25. 5. 2021, klasikaplus.cz, Milan Bátor

Dechový ansámbl Kalabis Quintet se zformoval v roce 2012 na pražské HAMU a pro svůj pražskojarní koncert vybral hudbu 20. století. Členky kvinteta jsou hráčky prestižních pražských orchestrů, které spojuje vášeň pro soudobou hudbu. Ostatně sám název Kalabis Quintet k tomu tak trochu zavazuje. /.../ Reprezentativní program zahrál Kalabis Quintet v prostředí dopravní haly Národního technického muzea v Praze. Krásná symbióza místa a hudebního času. A jak se ukázalo, rovněž i pozoruhodných hudebních výkonů. /.../ Dámy totiž mají nejen vynikající muzikální předpoklady, technickou vyspělost a precizní souhru, ale i zdravou dávku nadšení, kritickou přemýšlivost, absolutní dynamickou korelaci a prokreslenost. Jejich interpretace byla silná a přesvědčivá i v místech, kde nelze spoléhat na brilanci, ale na pochopený hudební výraz. Neselhávala ani v okamžicích, kdy je klíčové s pokorou sloužit ve prospěch celku, nikoli sobě samému. Právě naprosto unikátní hráčská empatie, souladnost, souměrnost a stmelelost celku je tím, co je na Kalabis Quintet tak výjimečné. Jsem toho názoru, že Kalabis Quintet odehrál na letošním Pražském jaru koncert, který můžeme právem považovat za dokona-

Kalabis Quintet © Pražské jaro – Michal Vencel

lý. Pochvalu si zaslouží i progresivní dramaturgie, která se nezdřáhala jít svou cestou a zvolila skladby, v kterých bylo nutno najít a ztvárnit hluboký citový výraz. Výborný byl rovněž průvodce večera Marek Šulc, který byl ze všech moderátorů, které jsem zatím letos na Pražském jaře slyšel, nejlepší. Byli bychom daleko od pravdy, kdybychom neviděli nadhled, s nímž pětice šarmantních dam hrála. Žádný doják, ale suverénní, laskavé a zkušené podání všech kompozic. Kalabis Quintet je báječný v intonaci i v krásné zvukové kultuře, jedinečná interpretace a skvělá volba skladeb dělají z koncertu tohoto souboru událost, na kterou se jen tak nezapomíná.

Svěží a úhledné dámské Kalabisovo kvinteto

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Rafael Brom

Strategické partnerství Pražského jara a Národního technického muzea nabídlo v pondělí 24. 5. pozoruhodnou kombinaci automobilových, aviatických a lokomotivních veteránů a půvabného ženského hudebního týmu. Expozice dopravní haly muzea přivítala mladý dámský komorní soubor, který nese jméno českého skladatele Viktora Kalabise. /.../ Dramaturgie večera byla zaměřena na více méně přívětivou tvorbu minulého století a volbu předznamenala úvodní skladba s názvem *Tři krátké kusy* Jacquesa Iberty. Přehledná souhra souboru

vyzdvihla již v první větě půvab veselé hudby francouzského komponisty. /.../ Druhou skladbou programu s názvem *Hudba pro zemřelého přítele* od Pëterise Vaskse z roku 1982 obdařily dámy nejen výstižnou náladově citlivě podanou instrumentální hrou, ale také vokálním vstupem beze slov. /.../ Šest *bagatel* Györgyho Ligetiho mělo skvělou atmosféru, řád a na jeho jinak obvykle náročnou „modernu“ obdivuhodnou přitažlivost. Původně klavírní cyklus z roku 1953 s názvem *Musica ricercata* o jedenácti částech dostal na žádost Jeneyho kvinteta novou podobu pro dechové kvinteto a přítomný dámský soubor s ním udělal terno. Hudba zjevuje také folklorní inspirace, a to i ve formálním dělení čardáše na pomalou a rychlou část, lassu a friska, v tomto cyklu ale v obráceném pořadí. Pátá část *Allegro mesto* je věnovaná památce Bély Bartóka. Během přestávky byl realizován atraktivní rozhovor moderátora s Kalabisovým kvintetem u lokomotivy zvané Hrboun a zde se, mimo jiné, publikum dovědělo o původu vokálního vstupu ve Vasksově kvintetu. Soubor se s vokální variantou setkal na soutěži v Lyonu a poté ji zařadil do repertoáru. /.../ Ve finále programu Kalabisova kvinteta zazněly *Tři námořnické popěvky* Malcolma Arnolda. Soubor tak pečtil zaměření dramaturgie koncertu s ohledem na rezonanci širokého auditoria, neboť melodie legendárního komponisty filmové hudby jsou devízami popkultury v artifiální verzi.

Aktéři koncertu Salon ZUŠ © Pražské jaro – Petra Hajsá

25/5

Út 20.00

Kostel sv. Šimona a Judy

Salon ZUŠ – koncert mladých talentů

Petr Václav – režie

Alan Soural – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

Salon ZUŠ byl vyvrcholením letošního ročníku Stipendijní Akademie MenART, která podporuje talenty. „*Inspirativní setkání jsou v životě zásadní*“ – tak zní motto projektu, na jehož cestě se v oboru klasické hudby v roli mentorů angažují Kateřina Kněžíková, Ivo Kahánek, Jan Fišer a Jan Ostrý. Koncert uvedli mentoři spolu se stipendisty společnou interpretací částí z cyklu *Pět malých duetů* Cesara Kjuje. Těžištěm koncertní dramaturgie byly úpravy lidových písní a vokální skladby na slova české a moravské lidové poezie autorů 19. a 20. století v podání mladých pěvců, klavírní skladby českých a světových klasiků akcentující virtuozitu nejmladší klavírní generace. Houslisté představili sólové skladby A. Dvořáka, B. Martinů a H. Wieniawského i komorní duo J. Micky. Mladé flétnistky kromě sólových skladeb přednesly společně se svým mentorem výběr částí z *Missa brevis* Zdeňka Lukáše v úpravě pro flétnový soubor.

26/5

St 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

Debut Pražského jara

Symfonický orchestr Českého rozhlasu

František Macek – dirigent

Johannes Moser – violoncello

Witold Lutosławski: *Malá suite*

Robert Schumann:

Koncert pro violoncello a orchestr a moll op. 129

Jean Sibelius: *En saga*

Antonín Dvořák: *Píseň bohatýrská op. 111*

Adam Ol'ha – režie

Jan Šuster – hlavní kameraman

Jan Cina – moderátor

Debutový koncert je pro každého interpreta výzvou, zvláště pokud se ocitá před domácím publikem. František Macek patří k nejtalentovanějším mladým českým dirigentům. Doposud působil především ve Skandinávii a v Polsku. „*Tyto zkušenosti zúročil v pestrém programu, kombinujícím hudbu Antonína Dvořáka a Roberta Schumanna s u nás méně známými, ale působivými díly Jeana Sibelia a klasika polské hudby Witolda Lutosławského,*“ říká dramaturg Josef Třeštík. „*Věřím, že se Macek díky debutovému koncertu etabluje u českých orchestrů a svou energii a intenzitou, s jakou se každému dílu věnuje, si získá i pražské publikum.*“

ROZHOVORY

Johannes Moser: S určitým dílem v sobě neneseme pouze své znalosti a dovednosti, ale také své chyby

Na festivalu budete hrát poprvé, ale není to poprvé, co pracujete v Praze.

Ano, to je pravda, nahrával jsem tu cellové koncerty Dvořáka a Lala s PKF – Prague Philharmonia a Jakubem Hrůšou. S českými hudebníky pracuji navíc celý život a samozřejmě také s českou hudbou. Jsem rád, že mohu na tomto legendárním festivalu vystoupit.

Pracoval jste s nejvýznamnějšími světovými dirigenty, můžu zmínit Pierra Bouleze, Marisse Jansonse, Riccarda Mutiho, Gustava Dudamela. Ted' však budete hrát pod taktovkou ještě mladého dirigenta Františka Macka, který na festivalu debutuje. Co vás zajímá na práci s mladými hudebníky na začátku jejich kariéry?

Především představují budoucnost. Ano, máte pravdu, měl jsem obrovské štěstí, že jsem mohl hrát s mnoha skvělými dirigenty. Tento Schumannův koncert jsem hrál s Mutim, s Thielemannem, s Gergievem. Ted' jsem nadšen a potěšen, že můžu postoupit k další generaci hudebníků a zjistit, co si o této hudbě myslí oni. Mladí dirigenti mají svěží náhled a mě to pak inspiruje k podobnému přístupu.

Mohl byste popsat, jak se proměnilo vaše vnímání této skladby a jaký je rozdíl mezi tím, když ji hrajete teď, a když vám bylo dvacet?

Tento koncert jsem začal hrát relativně pozdě. Už jsem měl na repertoáru Dvořáka, Čajkovského, Lala nebo Saint-Saënsa. Schumannův koncert jsem si záměrně nechával na pozdější věk, až mi bude alespoň dvacet pět. Cítil jsem, že jde o hluboké umělecké dílo, a nechtěl jsem nic uspěchat. Držím se jedné pravdy, a to že s určitým dílem v sobě neneseme pouze své znalosti a dovednosti, ale také své chyby. (Smích) Když hraju například koncert Saint-Saënsa, neustále jsem konfrontován se svým 16letým já. V tomto věku jsem se ho naučil. Najednou se mi zvedne rameno a cítím se úplně ztuhlý... A v tu chvíli si musím připomenout, že už jsem úplně jiný člověk i cellista.

Co se týče Schumannova koncertu, nejdřív jsem měl pocit, že této skladbě musím pomoci prorazit nebo ji nechat projevít navenek. A za ta léta jsem pochopil, jak může působit niterně. Jak se může stát ve spojení a v konfrontaci s mým já určitou osobní výpovědí. Také ho teď raději hraji v menším obsazení smyčců. Přináší to větší intimitu a měkčí zvuk. U Schumannova koncertu rozhodně nechcete být rivalem orchestru. Jste sice v konfliktu, ale nesnažíte se s ním bojovat lokty, spíše vedete inteligentní konverzaci.

Ptal se Josef Třeštlík

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Debut Pražského jara* 26. 5. 2021.

František Macek:

Zkouška s orchestrem je jako příprava ohniště

Mluvíme teď po vaší zkoušce se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu ve Studiu 1 na Vinohradské ulici. Jak vám to jde?

Myslím, že velmi dobře. S orchestrem chceme, aby jednotlivosti zapadly tam, kam patří. Zkoušku připodobňuji k přípravování ohniště. Máte dřívka, chrastí, noviny a musíte je správně uložit. Koncert – to je už to samotné podpálení.

Vy jste mladý dirigent a váš koncert je součástí řady Debut Pražského jara. V posledních letech dostávají šanci dirigovat čím dál mladší dirigenti, přičemž v této profesi se dosahuje nejlepšího výkonu právě v okamžiku, kdy se už jinde jde do důchodu. Pociťujete z tohoto důvodu nějaký tlak?

Orchestra jsou čím dál lepší, a proto i jistá nezkušenost mladých dirigentů nemusí být velkým problémem. Mnoho orchestrů je dnes schopno samostatné hry a dirigent přináší pouze jistou energii, vlastní pohled. Nicméně většinu praktických okolností si orchestr rozhodne sám.

Když jsme připravovali program Debutu Pražského jara, rozhodli jsme se, že bude reflektovat vaši profesní cestu, a to doslova geograficky. Pojdme si to ještě jednou shrnout. Vy jste se narodil v Kroměříži...

Pocházím z Kroměříže, kde jsem studoval varhany na Konzervatoři P. J. Vejvanovského. V závěru jsem současně studoval na pražské Týnské škole sbormistrovství a starou hudbu.

Na AMU jsem pak studoval dirigování a pokračoval na Královské akademii ve Stockholmu.

Proč jste se rozhodl právě pro Stockholm?

Byla to shoda více okolností. Ve třetím ročníku jsem absolvoval mistrovské kurzy u Tonhalle-Orchester v Curychu s dirigentem Davidem Zinmanem. Měl jsem možnost práce na nejmenších detailech, na opravdu vysoké umělecké úrovni. Už na první zkoušce jsem se mohl dostat k momentům, kterých jsem dříve dosáhl až před koncertem. Na takové úrovni jsem si přál pokračovat a tvořit. Když jsem dostal možnost pobytu na Erasmu, vybral jsem si Stockholm. Jednak jsem tam už některé studenty znal, a také jsem chtěl studovat u pedagoga, dirigenta a skladatele Bengta Tommyho Anderssona. U nás je známý pouze z jediného hostování u České filharmonie, ale mě lákala jeho schopnost porozumět orchestru coby aparátu. Švédská škola nás učí, abychom poskytli orchestru to, co od nás nejvíce potřebuje.

Takže zejména praktický přístup?

Ano, vychází z přístupu finského dirigenta Jormy Panuly, kde se nejvíce hledí na metodičnost. Mohu zmínit třeba hierarchii zkoušení, kdy se nejdříve zabýváte tempem, pak dynamikou, instrumentací...

Je to přenositelné, lze podle toho v praxi postupovat?

Skutečnost, že postupujete od velkých kamenů k menším, od velkých celků k detailům, je zásadní.

Jak vás ovlivnil hudební život ve Švédsku?

Celý systém je bez nadsázky naprosto úžasný! Vyžadovalo se od nás, abychom navštěvovali zkoušky orchestru a koncerty. Ty byly pro nás zadarmo. Měl jsem tak možnost strávit hodně času na zkouškách dirigenta Sakariho Orama nebo Daniela Hardinga. Líbilo se mi, že jsme na začátku akademického roku obdrželi harmonogram, který obsahoval studijní povinnosti i volno, určené pro účast na zkouškách orchestrů. Co se hrálo na koncertě, jsme posléze probírali na semináři. Výuka byla velmi propojená s hudebním životem. Královská akademie má úzkou spolupráci se švédskými orchestry, s kterými mají studenti možnost spolupracovat.

Katalog koncertů

Ze Švédska jste zamířil do Paříže.

To bylo z osobních důvodů, moje manželka je Francouzka.

V Katovicích, kde byla vaše další zastávka, sídlí známý orchestr NOSPR a mají tam úžasný nový koncertní sál. Stal jste se tam asistentem dirigenta.

Na konkurz se hlásilo dvě stě zájemců, měl čtyři kola a posledním úkolem bylo nastudování díla od Witolda Lutosławského. Proto jsem zařadil na Debut Pražského jara i dílo tohoto autora. Katovický NOSPR je opravdu velký symfonický orchestr a mě kromě zkoušení zajímá i chod orchestru, jeho vývoj, kontakt s managementem.

V čase vašeho nástupu byl šéfdirigentem NOSPR Alexander Liebreich, současný šéfdirigent Symfonického orchestru Českého rozhlasu. Vy ho spolu s Manfredem Honeckem a Tomášem Netopilem uvádíte jako svého největšího mentora. Můžete říct, co vám každý z nich přinesl?

V případě Tomáše Netopila je to velmi přirozené – pocházíme oba z Kroměříže. V době, kdy jsem nastupoval na konzervatoř, on v Kroměříži často dirigoval. Víckrát jsem mu asistoval. Ovlivnil mě svou přirozeností hudebního projevu. S Alexandrem Liebreichem jsem intenzivně spolupracoval v Katovicích. Často se mě, a to velmi důvtipným způsobem ptal, jak o hudbě přemýšlím. Nemohu zapomenout na nádhernou spolupráci na přípravě oratoria *Johanka z Arku* od Arthura Honeggera. Ale ani na jiná díla, nakonec pro mladého dirigenta není tak časté, aby dirigoval Mahlera či Zemlinského. U Manfreda Honecka se mi líbí, jak pracuje s orchestrem. Samozřejmě má hezkou dirigentskou techniku vycházející z Carlose Kleibera. Osobně jsme si velmi porozuměli, jsme v kontaktu a nesmírně mě inspiruje.

Debut Pražského jara zahajujete s *Malou suitou* Witolda Lutosławského. Předpokládám, že za pobytu v Katovicích jste se s hudbou tohoto autora potkával často.

Ano, *Malá suita* vychází z *Koncertu pro orchestr*, který jsem připravil pro finálové kolo konkurzu do Katovic. Obě skladby sdílí stejný étos a instrumentaci. *Malá suita* je pro mě líbeznou skladbou, navozuje pocit jara, obsahuje naivitu i vznešlost. Má čtyři části – *Fujarka*, *Hurra Polka*, *Piosenka* a *Taniec*. Určitě strhne posluchače svou bezprostředností.

Když zmiňujete názvy částí *Malé suity* v polštině – mluvíte polsky?

Nemluvím, ale rozumím. Zvykl jsem si mluvit česky a slyším zpátky polštinu.

Dalším číslem programu Debutu Pražského jara, který jste vybral, je *En saga* Jeana Sibelia.

Toto dílo bych doporučil každému, kdo se chce seznámit se severskou hudbou. Má všechny prvky typické pro severskou hudbu, melancholickou náladu i vnitřní energii autora. Sám Sibelius se v ní podle vlastních slov odkryl nejvíce.

Proč je pro něj tak osobní?

En saga znamená příběh, pohádka. My ovšem můžeme pouze hádat, co obsahuje, protože autor to nikterak nerozkryl. Slyšíme v ní, že jednotlivé motivy jsou velmi těsně propojené; působí snově.

Posledním číslem programu je *Píseň bohatýrská* Antonína Dvořáka. Je to jeho poslední čistě instrumentální skladba, po ní psal pouze opery. Přestože je to dílo z jeho pozdního zralého období, příliš často se neuvádí. V historii Pražského jara to bylo dokonce pouze jednou, v roce 1946. Proč vlastně nežije tak bohatým životem jako některé jiné Dvořákovy skladby?

Mezi hlavní důvody bude patřit skutečnost, že je náročná. Je to svým způsobem symfonie č. 10, má i členění blízké se čtyřem větám. Je to jako bychom hráli čtyřicetiminutovou symfonii zhuštěnou do 22 minut.

Ptal se Josef Třeštík

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Debut Pražského jara* 26. května 2021.

RECENZE

Debut Pražského jara s Rozhlasovým orchestrem a dirigentem Františkem Mackem

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Julius Hůlek

/.../ Program zahájilo provedení *Malé suity*, jejímž autorem je jedna z předních osobností nejen polské, ale i světové hudební kultury, skladatel a dirigent Witold Lutosławski. Čtyřvětá kompozice, úsporná rozsahem i formou, těžší z quasi lidové inspirace a barvitě hýřivou instrumentací prozrazuje, a především zúročuje skladatelovu bohatou zkušenost z práce s orchestrem. Její aktuální vyznění díky výborně připravenému orchestru okamžitě navodilo náladu hýřivého požitku, jakou může nabídnout pestrá paleta orchestrálního pléna. Dirigent hned zkraje zapůsobil sympaticky, až na to, že byl, dá se říci, výrazově zbytečně rozpačitý, ale vzápětí, ve druhé, temperamentnější větě viditelně „ožil“. Jako obligátní koncertantní programové číslo před přestávkou zazněl v rámci svého žánru vzácný *Koncert pro violoncello a orchestr a moll op. 129* Roberta Schumanna. Zde byla pozornost publika právem upřena především na výkon sólisty, německého violoncellisty Johanne Mose. Už od pohledu temperamentně výrazná osobnost je známa avantgardními snahami (mj. hra na elektrické violoncello), svými výzvami úspěšně oslovujícími dosud více jak tři desítky soudobých skladatelů ve snaze „neudělat ze své profese muzeum“. Charakteristický interpretův „nadstandard“, jistě bohatou sólistickou a pedagogickou činností, ukázko- vě potvrdil právě „jeho“ Schumann. Dílu nesmírně prospělo, že zaznělo v podstatě v nepřetržitém sledu všech tří vět. Ve vzájemných proporcích orchestrálního a sólistova podílu byla permanentně přítomna zřetelná promluva violoncella,

František Macek, Johannes Moser a Symfonický orchestr Českého rozhlasu © Pražské jaro – Petra Hajsá

tolik právě u tohoto díla žádoucí a v koncertní praxi ne vždy naplněná. Tady byl pravý opak pravdou. Moser si bravurně poradil s nesčetnými technicko-virtuózními krkolomnostmi právě tak jako s určující kantabilitou svého partu a jeho dynamickými náležitostmi tvarujícími naprosto jedinečný, přesvědčivý výraz. Svou nelehkou úlohu si očividně i on sám vychutnával a sklídl zasloužené ovace. Pak ještě dokázal zklidnit vzletnou drobnokresbou „přídavkové“ *Allemandy* jedné ze *Suit pro sólové violoncello* Johanna Sebastiana Bacha. Nejen z výsledného tvaru Schumannova koncertu, ale i z citlivé spolupráce sólisty J. Mosera s dirigentem F. Mackem bylo znát, že si dobře ad hoc rozumějí, samozřejmě ku prospěchu celku. (Za zmínku jistě stojí, že oba pocházejí z rodin s plodnou a generačně vícenásobnou hudební tradicí.) Symfonická báseň *En saga* zakladatele novodobé finské národní hudební tradice Jeana Sibelia, provedená po přestávce, byla inspirována skandinávskou mytologií, a zřejmě proto je její výrazová, a hlavně barevně instrumentační stránka tak jedinečně působivá a tajemná. Bylo zajímavé sledovat – a to nejen u Sibelia – jak dirigent tam, kde hudebním sdělením „o něco opravdu jde“,

je adekvátně nejen intenzivněji zainteresován, ale jeho projev i vizuálně nabývá mnohotvárnějších obrysů. To se zvýšenou měrou potvrdilo a naplnilo v závěrečné symfonické básni *Píseň bohatýrská op. 111*, náležející pozdní tvorbě Antonína Dvořáka. Provedení myšlenkově a tektonicky nikterak bohatého, zato energií překypujícího díla F. Macka účinně stimulovalo co do gest i pohybů těla k relativně angažovanějšímu, bezprostřednímu a uvolněnějšímu projevu. Poukázalo navíc na rezervy, které nadějná dirigentská osobnost skrývá a které se jistě naplno teprve projeví.

28/5

Pá 20.00

Rudolfinum, Dvořákova síň

Český filharmonický sbor Brno

Petr Fiala – sbormistr
Pavčina Švestková – soprán
Marta Reichelová – soprán
Marie Vrbová – alt
Tomáš Kořínek – tenor
Tomáš Badura – tenor
Petr Nouzovský – violoncello
Pavla Kopecká – harfa
Jan Svejkovský – gong
Martin Jakubíček – varhany

Anton Bruckner:

Ave Maria I
Afferentur regi
Ave Maria II
Pange lingua
Locus iste
Christus factus est
Virga Jesse
Ecce sacerdos magnus

Petr Fiala:

Regina coeli laetare

Henryk Górecki:

Totus tuus

Leoš Janáček:

Otčenáš

Adam Ol'ha – režie

Jan Šuster – hlavní kameraman

Marek Šulc – moderátor

Panna Marie a její život se staly námětem nepřeberného množství hudebních děl. Od zpěvů gregoriánského chorálu přes duchovní písně středověku a rozsáhlé vícehlasé kompozice renesance a baroka až po současnost. Sborovou tvorbu s touto tematikou zkomponovanou v 19. až 21. století posluchačům představil Český filharmonický sbor Brno, patřící nejen v českém, ale i světovém kontextu mezi absolutní špičku v oboru. Jeho sbormistr Petr Fiala pak mezi jednu z nejdůležitějších osobností sborové scény.

ROZHOVOR

Petr Fiala: Někdy až při zkoušení zjistím, že mou skladbu není snadné zazpívat

Vášim záměrem bylo sestavit pro Pražské jaro program koncertu s mariánskou tematikou...

Ano, Brucknerova moteta jsou pro mne i sbor srdeční záležitostí! Jedním z přání, které jsem měl při zakládání Českého filharmonického sboru Brno před třiceti lety, bylo nastudování všech Brucknerových motet. Zpíváme je velmi rádi, byť z důvodu rozsahu jsme je nikdy nezpívali všechny v rámci jednoho večera. Nicméně v roce 2007 jsme je všechny nahráli a získali ocenění Echo Klassik. Tomuto repertoáru sluší asi čtyřicet kvalitních hlasů, není nutné velké sborové obsazení.

Většina posluchačů bude mít Antona Brucknera zapsaného především jako symfonika. Jak byste coby dirigent a sbormistr porovnal Brucknerovo dílo symfonické a vokální?

Jsou to dva naprosto rozdílné světy. Bruckner byl hluboce věřící katolík, hrával na varhany v klášteře sv. Floriána, v dnešní bazilice, kde se nám také povedlo několikrát účinkovat. Moteta jsou vrcholem romantické vokální polyfonie a jsou protívahou těm velkým symfonickým formám.

Jak se zpívají jeho díla?

Ta díla jsou opravdu poznamenána jeho instrumentálním myšlením. Řekl bych, že to vokální předivo je symfonicky husté a na některých kontrapunktech musíme strávit více času, abychom je vhodně vokálně uchopili. Pokud jsou k dispozici zpěváci, s kterými lze na tomto pracovat, dostaví se opravdu krásný výsledek.

Koncert obsahuje i vaši skladbu *Regina coeli laetare* pro sbor, nicméně komponujete i orchestrální hudbu. Asi se nebudu mýlit, když řeknu, že ta sborová je vám nejmilejší.

Dá se to tak říct. Vystudoval jsem skladbu a v mládí jsem hodně komponoval, takže mám na kontě přes dvě stě opusů. Dnes se věnuji hlavně sboru. Na program jsem zařadil svou skladbu, která se v překladu jmenuje *Královno, nebi zaplesej*. Vznikla na objednávku Festivalu evropské duchovní hudby v německém městě Schwäbisch Gmünd, kde jsme ji se sborem v roce 2016 přednesli. Jak jsem při zkoušení sám

Český filharmonický sbor Brno © Pražské jaro – Ivan Malý

zjistil, je to poměrně náročné zazpívat (*smích*), a to i vzhledem k vypjatému sopránovému partu. K tomu je sólové violoncello a gong. Podle reakcí na festivalu se ta skladba povedla.

Jste díky této dvojroli skladatel-sbormistr ke svým zpěvákům shovívavější?

Spíše přísnější. Složitější momenty, s kterými se musí sbor potýkat, považuji za jaksí samozřejmé. V této souvislosti si vzpomínám na výrok skladatele a svého přítele Petra Ebena. Řekl mi, že když dopíše vokální skladbu, vždy si zkusí jednotlivé hlasy i zazpívat. A že pokud to z listu nedokáže, nenapsal to dobře.

Na programu je i skladba Henryka Góreckého zkomponovaná pro papeže Jana Pavla II.

Totus Tuus bylo heslo Jana Pavla II. a Górecki tuto skladbu napsal v roce 1987 na počest papežovy návštěvy Polska. Je to zvláštní minimalismus, ve kterém se pořád dokola opakuje motiv *Totus Tuus Maria – Celý tvůj, Marie*. Je to poměrně dlouhá a sugestivní a cappella skladba. Není snadná na intonaci a udržení napětí. Ale podle zkušeností z koncertů opravdu posluchače zaujme.

A nakonec Janáčkův Otčenáš.

Leoš Janáček je spojen s Brnem a my se jím pochopitelně zabýváme. Máme nastudovanou celou vokálně-symfonickou tvorbu počínaje drobnými kantátami a konče geniální *Glagolskou mší*, již zpíváme s těmi nejlepšími orchestry světa. Právě *Otčenáš* je skvělou skladbou na závěr koncertu.

Sborový zpěv byl jednou z prvních aktivit, která byla coby opatření proti šíření pandemie zakázána. Jak jste to nesli?

Společně s Pražským filharmonickým sborem a operními sbory v České republice jsme na to reagovali velice špatně a tomuto opatření jsme se bránili. Teprve za ministra Blatného došlo k uvolnění, kdy profesionální sbory směly zpívat za dodržení podmínky, aby plocha zkušebny dělena čtyřmi nebyla menší než počet členů sboru. Naštěstí máme na brněnském výstavišti velký pavilon. Když jsme ty metry sečetli, mohli jsme zpívat v téměř plném obsazení. Od toho momentu denně zkoušíme a pracujeme. A od listopadu až do dneška jsme neměli ve sboru jediného člena nemocného s covidem.

Ptal se Marek Šulc

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu Českého filharmonického sboru Brno 28. května 2021.

RECENZE

Nálož sborového umění na Pražském jaro

29. 5. 2021, klasikaplus.cz, Markéta Ottová

/.../ Všem motetům byla společná dokonalá práce s dynamikou, kterou sbor rozprostíral na škále od něžných pianissim po mohutná fortissima. Nádherně sbor vykreslil například decrescendo na slově „Jesus“ hned v prvním *Ave Maria*. V tom druhém, a cappellovém, začínají zpívat dámy: opět v dokonalém znělém, řekla bych až andělském pianu. Mužské hlasy jim však nezůstaly nic dlužny a svůj první vstup zazpívaly neméně krásně. Také v závěrečném *Ecce sacerdos magnus* jsme museli obdivovat soprány nejen za vypjaté výšky, ale zejména za subito piano, které po nich předváděly. Dokladem pěveckého umění členů sboru budiž i fakt, že pro sóla v motetech může Petr Fiala s klidným svědomím sáhnout do vlastních řad a z nich zvolit například sopranistku Pavlínu Švestkovou, altistku Marii Vrbovou a tenoristu Tomáše Baduru, aby se sóla zhostili. Po Brucknerovi následovala zaslužená přestávka: zregenerovat po této náloži bezpochyby zpěváci potřebovali, čekala je totiž druhá půle koncertu, která byla, jak se

ukázalo, ještě náročnější. /.../ Vrcholem večera byla „vypalovačka“ v podobě Janáčkova *Otčenáše*. Zde Martina Jakubička u varhan doplnila Pavla Kopecká na harfu a tenorové sólo zazpíval Tomáš Kořínek. Je znát, že i *Otčenáš* je repertoárovkou (v podstatě každého, tím spíše profesionálního) sboru – i na závěr tak náročného večera sbor skladbu předvedl bez zaváhání, a byla tak opravdu prskavkou na konci koncertu nabitého vokálním uměním.

Český filharmonický sbor Brno zpíval na festivalu Pražské jaro pro živé publikum

30. 5. 2021, operaplus.cz, Karla Hofmannová

Festival Pražské jaro to letos nemá lehké. Sice se koná v klasickém termínovém období od 9. května do 3. června, ale covidová situace se ještě zdaleka nevyvinula tak, aby bylo možné pustit posluchače do sálu. A proto musí zájemci o koncerty pečlivě sledovat, které koncerty jsou v sále ještě bez diváků, a na které už sice diváci mohou, ale jen malé množství. Ještěže je možné každý koncert sledovat online. /.../ Z celého koncertu nejvíc překvapila dramaturgie. Velmi kvalitní a zajímavá a přitom vyvážená obsahově i stylově, zaměřená na duchovní

hudbu. Nebyl to program samozřejmě z nových skladeb, ale byl velmi kvalitní a také velmi pečlivě provedený. Sympatické bylo i to, že pokud jde o interprety, vystačil si soubor vlastními silami a nepotřeboval si zvyšovat image proslulými hvězdami. Bylo to výsostně brněnské osvěžení, které odpovídalo festivalové úrovni. Celý koncert řídil dirigent a zakladatel sboru profesor Petr Fiala. /.../ V první části koncertu zazněl výběr z motetu Antona Brucknera, která mají mariánskou tematiku. Jsou to malé sborové perly, téměř všechny a cappella, patřící k vrcholům vokální polyfonie. Petr Fiala je jako sbormistr nesmlouvavý a vyžaduje přesnost, což je právě v takových skladbách nejvíce potřeba. Sbor o čtyřiceti lidech musel zpívat velmi přesně a pečlivě hlídat měkká společná nasazení a především dynamiku, neboť kvalita sboru se projevuje hlavně v pianech a v dynamických vlnách, které musí být naprosto přesné a sjednocené. Právě v takových částech je slyšet technika sboru, v tom, jak se členové cítí navzájem a jak se daří působit společně jako kompaktní těleso. Zaujaly jasné soprány, i když ve forte občas poněkud ostřejší, sametové alty se potkávaly s měkkými tenory a překvapily hutné a barevné basy. Skladby byly při interpretaci naplněné niterným prožitkem a vroucností. /.../ Po přestávce, která byla vyplněna předtočeným rozhovorem se sbormistrem Petrem Fialou, následovala část vyplněná jeho vlastní skladbou, neboť dirigent je současně i skladatelem, který má na kontě asi 200 opusů, samozřejmě především pro sbor. Zazněla skladba *Regina coeli laetare* pro smíšený sbor,

soprán, violoncello a gong. Toto netradiční obsazení zaujalo natolik, že v roce 2007 za skladbu dostal cenu Echo Klassik. Ve skladbě vystoupili Marta Reichelová soprán, Petr Nouzovský violoncello a Jan Svejkovský gong. Sborové brumendo a pak akordické vedení hlasů prokládalo violoncello melodickými vstupy. Nad tím svítil soprán ve výškách jako laserový paprsek a vše gradovalo crescendem do energického Alleluja, efektně zakončeného měkkým gongem. Skladba, která zaujala impresionistickou náladou a niterným nábojem. /.../ Na závěr zvolila dramaturgie *Otčenáš* Leoše Janáčka. Kantáta, ve které se skladatel obrací k Bohu velmi vroucně, až osobně. Varhany Martina Jakubíčka spolu s harfou Pavly Kopecké vytvářely intimní atmosféru, aby udělaly místo tenorovému sólu v podání Tomáše Kořínka. Počáteční vysokou polohu podal s forzí, snad z nervozity, ale v dalších částech se již uvolnil a projev byl pevný a zvučný, s pokorou a s niterným nábojem. Působivé bylo spolu se sborem „...odpusť nám i našim viníkům...“, které se neslo v pianissimu a odevzdání, aby poslední část, „...zbav nás od všeho zlého...“ skončilo celé s pevným a odhodlaným „Amen“. To učinilo i tečku za celým koncertem, který byl důstojným představením brněnského sboru, který přečkal roční covidovou pauzu bez újmy na zdraví i na odhodlání dál přinášet posluchačům doma i v zahraničí krásnou hudbu způsobem, který budí obdiv a zaslouží si poděkování. Doufejme, že dál se už budou koncerty konat bez omezení a pro plné sály vděčné-
ho publika.

Petr Fiala © Pražské jaro – Michal Vencel

29/5

So 20.00

Mercedes Forum Praha

Marta Kloučková Quartet

Marta Kloučková – zpěv

Vít Křišťan – klavír

Jan Fečo – kontrabas

Marek Urbánek – bicí nástroje

David Dorůžka – kytara (jako host)

Leon Matras – režie

Marek Šulc – moderátor

Marta Kloučková je multižánrová zpěvačka, textačka a skladatelka působící na české jazzové scéně. Je finalistkou mezinárodní soutěže jazzových zpěváků Voicingers 2017 a semifinalistkou mezinárodní soutěže Riga Jazz Stage 2018. „Za Martu Kloučkovou hovoří nejen krásný hlas, ale i schopnost emotivně odstínit každé slovo textu, což je dar vlastní více šansonierkám. Takto silné jazzové prvotiny se v našich zeměpisných šířkách moc často neobjevují,“ napsal o ní Pavel Víšek v Rock'n'All. Těžištěm její autorské tvorby je Marta Kloučková Quartet. Na tomto koncertu uvedla kromě skladeb z alba *Loving Season*, které vyšlo na podzim roku 2018, i hudbu z připravované desky.

Partner koncertu

30/5

Ne 20.00

HAMU, sál Martinů

Master class s rezidenčním umělcem tohoto ročníku Pražského jara – klarinetistou, skladatelem a dirigentem, profesorem berlínské Barenboim-Said Akademie, který coby sólista spolupracuje mj. s Vídeňskými filharmoniky, orchestrem lipského Gewandhausu, Danielem Barenboimem nebo Andrásem Schiffem.

Realizováno s finanční podporou
Česko-německého fondu budoucnosti

Natálie Hrdová, Anna Paulová, Ondřej Toman,
Aleš Tvrdík – aktivní účastníci
Daniel Wiesner – klavír

Jörg Widmann, Daniel Wiesner a Anna Paulová © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

30/5

Ne 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

Filharmonie Brno

Dennis Russell Davies – dirigent

Angélique Kidjo – zpěv

Christian Schmitt – varhany

John Adams: *Harmonielehre*

Philip Glass: *Symfonie č. 12 „Lodger“* (česká premiéra)

Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman

Jan Cina – moderátor

V roce 2017 festival Pražské jaro vyvolal „lásku na první pohled“, když k první a zároveň oboustranně inspirativní spolupráci svedl na pódium světznámého dirigenta Dennise Russella Daviese a Filharmonii Brno. O pár měsíců později stanul Davies v čele brněnských filharmoniků jako jejich šéfdirigent. Po čtyřech letech se s nimi vrátil na Pražské jaro – tentokrát s programem sestaveným z děl slavných amerických autorů řazených k minimalismu, s nimiž jej osobně pojí dlouholetá spolupráce. Zazněla skladba *Harmonielehre* Johna Adamse a v české premiéře *Symfonie č. 12* Philipa Glasse na písňové texty z alba *Lodger* Davida Bowieho. Tento večer si připsal také jedno významné historické prvenství – přímý přenos a následně dostupný záznam koncertu se totiž staly vůbec první dostupnou nahrávkou této Glassovy symfonie. Její světovou premiéru se odehrála v lednu 2019 v Koncertní síni Walta Disneyho v podání Losangeleské filharmonie pod taktovkou Johna Adamse a se sólistkou, která vystoupila i na Pražském jaru: s beninsko-americkou zpěvačkou Angélique Kidjo, světovou hvězdou současné world music. Koncertantního partu varhan v Glassově symfonii se ujal Christian Schmitt, německý varhaník známý mj. ze spolupráce s Magdalenou Koženou či sirem Simonem Rattlem.

ROZHOVORY

Angélique Kidjo: David Bowie nechtěl žít s představou, že život mimo ten jeho nedává smysl

Zpíváte part v *Symfonii č. 12* Philipa Glasse. Ale být sólistkou s klasickým symfonickým orchestrem není právě vaše typická umělecká poloha. Vaše kořeny jsou v africké hudbě a v mnoha dalších tradicích z celého světa. Jste také aktivistkou, pracujete pro UNICEF jako velvyslankyně dobré vůle OSN, máte vlastní nadaci Botonga. Jak spolu jdou dohromady aktivismus a hudba?

Když vyprávíte příběhy, jste aktivista. Vypravěči příběhů a spisovatelé jsou svědky naší doby. Pořád ještě čteme Kafku, byť je už dlouho po smrti. Ale díky svým textům stále žije a my stále vyprávíme jeho příběhy. Na Kafkově umění je založena spousta uměleckých projektů. Já sama vycházím z ústní tradice, my se všemu učíme skrze vyprávěné příběhy a písně. Stejným způsobem se učíme, že jsme lidské bytosti ve světě, kde jsou také jiné lidské bytosti.

Jak do toho, co děláte, zapadá Philip Glass?

Philip Glass je také vypravěčem příběhů. Někdy je nemusí vyprávět slovy, i noty umí vyprávět. Na celém světě máme dvanáct not. Ať zpěvem nebo pouze instrumentací pomoci not vyprávíme složité příběhy. A klasická hudba je jednou z forem vyprávění příběhů. Místo abychom používali hudbu jako prostředek sblížení lidí, máme někdy tendenci ji používat spíše k jejich rozdělování. Máme představu, že klasická hudba je hudba pro elity, ale i elity jsou lidské bytosti, které dýchají

stejně jako ti nejchudší. Hudbu máme k tomu, aby různé lidi spojovala.

Toto dílo propojuje tři velmi výrazné umělce, Philipa Glasse, Davida Bowieho a vás. Takže určitě překračuje hranice žánrů a sjednocuje rozdílné světy...

Philip Glass je lidská bytost, David Bowie je lidská bytost, my jsme nikoho nežádali, abychom se narodili tam, kde jsme se narodili. Všechny nás spojuje jedna věc: hudba. Ta nám umožňuje nahlížet svět z různých perspektiv a používat naše schopnosti a talent k tomu, abychom mohli ukázat naše propojení. „Lodger“ vznikl po návratu z cesty, a když posloucháte slova jeho poezie, přichází vám na mysl spousta témat. V jeho písničkách obvykle zachytíte slova a můžete si s ním zpívat, ale myšlenky, které jsou za těmito slovy, slyšel pouze on sám. My je neslyšíme, a i když posloucháme to, co spolu s ním zpíváme, obvykle tomu úplně nerozumíme. Když v 12. symfonii zpívám poezii Davida Bowieho skrze poezii Philipa Glasse, připomíná mi to dobu, kdy jsem jako sólistka zpívala o zásadních tématech: mizogynie, machismus, představy, že svět vznikl proto, aby muži mohli mít veškerou moc, aby si mohli koupit

dům, kdykoli ho budou chtít, jezdit autem, kdykoli budou chtít. Cokoli si muži usmyslí, když se ráno probudí, můžou to udělat. Ale když do tohoto mužství nepatříte, máte neustále problémy. Bowie o tom zpívá v písni *Boys Keep Swinging*, zpívá o násilí na ženách, nebo v písni *Repetition*: „Johnny je velkej chlap, když má studený jídlo, zmlátí svoji ženu.“ Drží v sobě obrovskou frustraci a vybíjí si ji na své ženě. Pro mě je na této skladbě důležité, že vzdává hold nejen Philipovi a jeho vizionářskému světu, ale právě také Davidu Bowiemu. Mohl se vrátit z Afriky a být dál jen tím britským zpěvákem, kterého nezajímá, co se děje ve světě. Ale on nechtěl žít s představou, že život mimo ten jeho nedává smysl. To by se mu špatně vrátilo. Všichni mají stejné potřeby, my všichni po celém světě. A jeden z těch, kdo to pochopili, je Dennis Russell Davies. Já se každý den učím něčemu novému a až do smrti se budu chtít neustále učit o nových kulturách.

Ptal se Josef Třeštík

Rozhovor vznikl v souvislosti s koncertem Filharmonie Brno 30. května 2021.

Dennis Russell Davies:**Glassův hudební jazyk má obrovský dosah**

Na festivalu dirigujete Lodgera Philipa Glasse a také Johna Adamse, tedy dalšího amerického skladatele, který navíc jako dirigent premiéroval Glassovu symfonii.

S Johnem nás pojí dlouhá společná cesta. Když jsem byl uměleckým ředitelem festivalu Cabrillo, byl tam mým následovníkem, a to jako dirigent a umělecký ředitel. Já diriguji jeho hudbu velmi často. Mnohokrát jsme spolu o jeho díle diskutovali, nejen o této skladbě, ale také o jeho dalších dílech jak z dirigentského, tak ze skladatelského hlediska. Včera za mnou přišel jeden z mých hudebníků a ptal se mě na *Harmonielehre*, která už je stará několik desetiletí. Ptal se mě na notu, která ho štvála. Jeden z mých perkusistů opravdu ve svém partu našel nesprávnou notu, která je navíc zdvojená v klavíru, ale jde o jednu notu. Já jsem hned kontaktoval Johna a jeho reakce byla: „Panebože, to je pravda! To je opravdu špatná nota, moc se omlouvám!“ To bylo úžasné. Rád bych takovou otázku položil třeba Beethovenovi, protože mívám podobné problémy v partiturách jeho symfonií, ale s ním už to probrat nemůžu, zatímco s Johnem a Philipem ano.

Vy jste byl na festivalu s různými orchestry, posledně v roce 2017 právě s Filharmonii Brno. Tehdy jste ovšem ještě nebyl jejím šéfdirigentem. Říká se, že vás právě tento koncert sve-dl dohromady. Zafungovala hned chemie?

Určitě se nám spolu dobře spolupracovalo, hráli jsme velmi náročný program. Po koncertu za mnou přišlo pár hudebníků, jestli bych někdy znovu nepřijel a neditigoval: Já jsem souhlasil. Nakonec přišla nabídka na šéfdirigenta. Bylo to tak trochu jako když máte první rande a poté hned následuje žádost o ruku. (Smích)

Na Pražském jaru představujete současnou americkou hudbu – Johna Adamse a Philipa Glasse. Vy jste vždy chtěl objevovat nové věci. Co jste objevil v Brně?

V Brně jsem samozřejmě znovuobjevil Janáčka, to je náš domácí skladatel. S Filharmonii Brno je radost ho hrát, protože neprobíráte noty nebo technické záležitosti, ale bavíte se o hudbě. A to mě obrovsky těší.

S Philipem Glassem spolupracujete už odedávna, některé z jeho děl jste premiéroval, spoustu jeho skladeb jste nahrál. Jak došlo k vašemu setkání?

Poprvé jsem se s Philipovou hudbou setkal prostřednictvím Pierra Bouleze. Tehdy jsem dirigoval Ensemble Intercontemporain a požádali mě, abych v rámci programu zahrál *Music in Similar Motion* Philipa Glasse. Tehdy jsme se ještě neznali. On pak dostal zakázku od Nizozemské národní opery na operu *Satyagraha* a můj drahý přítel Hans de Roo, který tam byl intendantem, chtěl, abych dirigoval premiéru. Já jsem v té době zrovna přijal pozici uměleckého ředitele Stuttgartské státní opery a měl jsem nasmlouvané zahajovací koncerty

sezóny ve Stuttgartu. Nicméně šéfdramaturg Klaus-Peter Kehr a režisér Achim Freyer hned řekli, že by tu operu chtěli také produkovat. Takže Philip měl v krátké době dvě produkce *Satyagrahy*. Tak začala naše intenzivní spolupráce, bylo to v roce 1981.

Symfonie č. 12 „Lodger“ je již třetí symfonií Philipa Glasse inspirovanou Davidem Bowiem. Co jejího autora na Bowiem tolik fascinuje?

Philip se s Davidem znal už zmlada a se zájmem sledoval jeho hudební vývoj, stejně jako třeba vývoj Briana Ena. V symfoniích „Low“ a „Heroes“ použil jejich hudební témata. Nicméně u symfonie „Lodger“ převzal Philip texty, poezii, nikoli hudbu.

A co vás stále znovu přivádí k hudbě Philipa Glasse?

Philip je jedním z našich nejdůležitějších skladatelů, jeho hudební jazyk má obrovský rozsah a široký dosah. Díky blízké spolupráci a přátelství s Ravim Shankarem má jeho hudba východní rytmičky a harmonické prvky, což bylo ve starých časech současné hudby, v 70. a 80. letech, velmi osvěžující. To mě velice zajímá. Philip má navíc obrovské množství obdivovatelů a fanoušků, kteří ale nejsou pravidelnými návštěvníky koncertů. A já bych chtěl přilákat na koncerty také tyto lidi.

Ptal se Josef Třeštík

Rozhovor vznikl v souvislosti s koncertem *Filharmonie Brno* 30. května 2021.

Christian Schmitt:**Chceme zachovat varhany jako nástroj pro budoucnost**

Tradičně bývá varhaník spojován s prostředím kostela, bývá považován za někoho, kdo slouží věřícím. Ale to, co děláte vy, pravděpodobně nemůže být této představě vzdálenější. Hrajete po celém světě, v největších koncertních sálech, míváte recitály, ale pracujete také s největšími orchestry, například s Vídeňskými filharmoniky. Bylo tomu tak vždycky?

Ne, to nebylo. Nejprve jsem začal hrát duchovní hudbu a úspěšně vystudoval na koncertního varhaníka. Po návratu z dvouletého pobytu v USA jsem chtěl tuto práci také vykonávat. Na začátku to bylo velmi složité – ve velkých koncertních sálech máte sice všude krásné varhany, ale nikdo na ně nehrál. Takže to byla dlouhá cesta, ale posledních sedm až osm let to funguje docela dobře. V německém Bamberku jsem kurátorem varhanní řady a společně s orchestrem jsme vymysleli spoustu projektů, abychom zachovali varhany jako velmi atraktivní nástroj pro budoucnost.

Co pro vás ve své symfonii Philip Glass napsal?

Philip Glass skládá velmi jedinečný druh moderní hudby. Je možná trochu více soustředěná na speciální efekty a na celkovou atmosféru. *Symfonie č. 12* vychází z Davida Bowieho

Katalog koncertů

a popové hudby, a proto zde mají varhany specifické zabarvení. Když jsem se díval na pár videí ze 70. let, ve kterých hraje Philip Glass na varhany, tedy Hammondovy varhany, mělo to opravdu speciální zvuk. My se o tento speciální zvuk pokusíme s varhanami v Obecním domě.

Mám tomu rozumět tak, že zvukově proměníte klasické romantické varhany na Hammondky?

V určitých místech se o to pokusím, ale poslední slovo má samozřejmě maestro Davies, který je musí propojit s orchestrem. Na tyto konkrétní varhany budu hrát poprvé, takže panuje určité napětí, jak to dopadne. Až si poslechnu jejich zvuk, rozhodneme se, co uděláme.

Ptal se Josef Třeštlík

Rozhovor vznikl v souvislosti s koncertem Filharmonie Brno 30. května 2021.

RECENZE

A modern mash-up at Prague Spring

2. 6. 2021, bachtrack.com, Frank Kuzník

The problem with modern music is that it's difficult to hear done right. Like early music, it calls for a different approach and playing techniques that are not in the standard toolbox of most orchestras. Given conventional treatment, modern music tends to sound like retreads of the same old repertoire. In skilled hands it can be something entirely new, a clean break from tradition, a jolt of fresh ideas. They may not always work, but the invention is invigorating. It was that spirit, and skill set, that Dennis Russell Davies and the Brno Philharmonic brought to Prague Spring with a formidable double bill: John Adams' *Harmonielehre* and Philip Glass' *Symphony No. 12*. Modern music fans could hardly have asked for better. Davies is a longtime friend and collaborator of both composers, in particular Glass, with whom he worked on revising the symphony after its 2019 premiere. The result was an illuminating, transportive performance marred only by some minor technical problems. Even with pop star Angélique Kidjo making a dazzling appearance, Davies was the focal point of the evening, lending cohesion and integrity to music that often seemed to be moving in several directions at once, threatening to fly apart. He conducted like clockwork, with precise, economical movements that were reflected in a carefully articulated, tightly controlled performance. The sound had dimension and depth, not easy to achieve in minimalist music, and great clarity. A steady pulse throughout the Adams and deft handling of rhythm and dynamics in the Glass kept both grounded and engaging. Despite its title, *Symphony No. 12* is not a standard symphony. It's a song cycle based on the David Bowie album *Lodger*, the third in the "Berlin trilogy" that Bowie made with Brian Eno in the late 1970s. Glass drew on the mu-

sic from the other two albums (*Low* and *Heroes*) for his *First* and *Fourth symphonies*. This time he wrote entirely new music but retained the lyrics, with Kidjo in mind as the vocalist. In some respects the music is typically Glass – there's no lack of ostinato cascades of sixteenth notes. Overall, though, it's as much neoclassical as minimalist, with generous use of color and texture and, as it flies to a finish, rhythms that rock out. Under Davies' baton the orchestra handled the technical challenges nimbly and played with flair, with stylish contributions from organ soloist Christian Schmitt. The choice of Kidjo as a vocalist was puzzling. Her part is totally modern – atonal, affectless, more recitative than singing. For someone with a naturally melodic, expressive voice, it's like an exercise in anti-vocals. Nevertheless, Kidjo gave a commanding performance, smart, sharp and somehow suffused with the *Weltschmerz* that permeates Bowie's stream-of-consciousness lyrics. /.../. Davies did a brilliant job creating evocative soundscapes and establishing a flow that pulled the listener smoothly through a very complicated score. The woodwinds set a bright, insistent tone at the top, while underneath the strings swirled and showed shimmering sensitivity in the softer atmospherics. Now 35 years old, *Harmonielehre* seems like a bridge between the late Romantic and modern eras, which is also how this concert felt. A Central European orchestra with deep classical roots, an American conductor with a foot in both the traditional and modern worlds, and an African singer who brings fresh flavors offered not just a fine performance, but a sense of musical aspiration, artistic openness and global community – in short, all the things we've missed over the past year. Flawed or not, it was gratifying to have them back.

Česká premiéra Glassovy 12. symfonie

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Vojtěch Mojiš

/.../ Hudební jazyk obou autorů vychází z konceptu hudebního minimalismu, který však tvůrčím způsobem inovují. Píší dlouhé plynulé figurativní plochy bez náhlých zvratů, tvořené převážně diatonickými motivky, nezřídka redukovány až na extrémně pomalá tremola, zasazená do rámce jednoduchých, stálých, jen pozvolna se proměňujících metrorytmičtých struktur. Pro styl charakteristické inklinace k jednoduchosti skladatelé kompenzují náznaky melodického myšlení, které nepostrádají zárodky motivické a tematické práce. Jejich melodika je extrémně pomalá, převážně diatonická. Diatonický základ má rovněž harmonická složka, která je ovšem bez zjevných funkčních vztahů. Zvláště pro Adamsův přístup je charakteristické použití velkého orchestrálního aparátu, což mu umožňuje jemnou, hustou a neobyčejně diferencovanou instrumentační práci v permanentně plném zvuku. /.../ Žánru symfonie se Philip Glass věnuje teprve od počátku 90. let, nicméně má na svém kontě již celkem dvanáct symfonií. Ani ta poslední nazvaná „*Lodger*“, kterou jsme vyslechli na tomto pražskojoanním koncertě, se neobe-

Dennis Russell Davies, Angélique Kidjo a Filharmonie Brno © Pražské jaro – Ivan Malý

jde bez repetitivních atributů, nalézáme je zde ovšem ještě v ryzí, jednodušší podobě než u Adamse. K zařazení do vyšší úrovně uměleckého sdělení zde skladbě napomáhá účast pěvecké složky. Za textovou předlohu této vokální symfonie si autor zvolil volné verše populárního britského popového hudebníka Davida Bowieho. Glass je zhudebnil naprosto originálním způsobem, inspirován jedinečným pěveckým uměním Angélique Kidjo, všestranné umělkyně a společenské aktivistky, pocházející z afrického Beninu. Skladba jí byla věnována. Sólistka disponuje pro Evropana neobvyklou pěveckou technikou vymykající se jeho představám o bel cantu. S mikrofonem vokalistka pracuje kontaktně, tedy způsobem běžným v okruhu populární nebo jazzové hudby. Na streamu to nijak zvlášť nevádí, pro uspokojivé vyznění v přirozeném, neamplifikovaném prostředí koncertního sálu by to ale mohl být problém. Vzdor tomu, že svůj part nečetla z notového písma, ale z verbálního zápisu, dosáhla s orchestrem perfektního souladu jak po stránce rytmické, tak i výrazové. Sólistický statut je ve skladbě přiznán rovněž varhanám. Přednesl jej Christian Schmitt. Zvuk nástroje se však v tomto díle z orchestrálního tutti vyčleňuje jen minimálně

a bez vážnější ambice stát se výrazným protipólem ostatního dění. Rozmáchlého gesta řádu *Postludia* v Janáčkově *Glagolské* se zde tedy našinec nedočkal. Mohl však obdivovat skvělý výkon Filharmonie Brno, která s naprostou samozřejmostí a dokonale realizovala autentický výklad obou partitur, tlumočený nanejvýš povolanými gesty svého šéfa, amerického dirigenta Dennise Russella Daviese.

31/5

Po 20.00

Rudolfinum, Dvořákova síň

Apollon, vůdce Múz

PKF – Prague Philharmonia
Emmanuel Villaume – dirigent
Jörg Widmann – klarinet

Igor Stravinskij: *Apollon musagète*
Wolfgang Amadeus Mozart:
Koncert pro klarinet a orchestr A dur KV 622
Francis Poulenc: *Sinfonietta*

Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman
Jan Cina – moderátor

Koncert se uskutečnil s finanční podporou
Česko-německého fondu budoucnosti.

ROZHOVOR

Emmanuel Villaume: Stravinského hudba měla vždy ambici být hudbou samou o sobě

Dnešní program jsme nazvali *Apollon, vůdce Múz*, podle Stravinského baletu, ale také jsme ho mohli nazvat prostě klasicismus a neoklasicismus. Na programu jsou totiž Stravinskij, Mozart a Poulenc. Přitom Haydn, Mozart a rané 20. století jsou jádrem repertoáru orchestru, je to tak?

Ano, PKF – Prague Philharmonia byla založena Jiřím Bělohlávkem jako orchestr komorní hudby s klasickým repertoárem – díly Mozarta, Haydna, Beethovena. Takže Mozart je téměř náš kmenový skladatel, ale orchestr samozřejmě svůj repertoár rozšířil i mimo tyto osobnosti, nastudovali jsme spoustu hudby 20. a 21. století a někdy hrajeme i ve velkém obsazení. Ted' jsme v době, kdy velkoryseji přijímáme současnou hudbu 20. století, která nebyla tak agresivní a atonální. Neoklasické období Stravinského bylo léta považováno za „ne tak zajímavé“ jako například jeho období *Svěcení jara*. A osobně si myslím, že Stravinskij cítil ten tlak, a když psal dvanáctitónovou hudbu, snažil se držet krok. On byl jedním ze skladatelů, kteří byli velmi naladěni na filozofii estetiky své doby a představu, že velký skladatel je někdo, kdo posouvá hranice skládání hudby. Poulenc je opačný extrém, tomu to bylo jedno. Ten prostě psal hudbu, která mu vycházela z duše, ze srdce, chtěl si ji prostě užít. Bral vše velmi vážně, hudba pro něj měla blízko poezii a komunikaci, a to způsobem, který byl naprosto přímý. Poulenc samozřejmě velmi dobře znal hudbu své doby, a obzvlášť hudbu Stravinského. A i když se zdají být na opačných koncích spektra, v těchto dvou skladbách se vzájemně protínají. V mnoha ohledech jsou neoklasické nebo klasickou hudbu reflektují, k tomu byla mezi autory určitá vzájemná sympatie. Stravinskij na Poulencu velmi zapůsobil. A Stravinskij si Poulencu cenil, dokonce mu řekl: „*Vy píšete skvělou hudbu, pokračujte!*“ A myslím, že to trochu narušuje naši dlouhodobou představu, co je „důležitá“ hudba a „nedůležitá“ hudba. Myslím, že *Apollon musagète* je velmi důležitá skladba 20. století a Poulencova *Sinfonietta* je velmi nádherná skladba, která má dnes své místo na repertoáru, a myslím, že si toto své místo na repertoáru zachová po staletí.

Dnes večer dirigujete také Mozarta. Praha je známá jako Mozartovo město. Je něco zvláštního na dirigování Mozarta právě tady, s pražskými hudebníky?

Myslím, že styl PKF – Prague Philharmonia je něčím Mozartovským, což vychází z její historie, z její minulosti, především od jejího zakladatele Jiřího Bělohlávky. Nastudovali jsme spolu hodně Mozartových děl. Mozart jakožto skladatel miloval svobodu a velkorysost, které jsou blízké srdcím nás dirigentů a hudebníků. Když studujeme jeho skladby, máme pocit, že mluvíme s přítelem, a ti hudebníci jsou mí přátelé, takže stále cítím určité propojení s něčím, co je větší než my, skrze hudbu génia – Mozarta. Také samotné město má svou vnitřní

Jörg Widmann © Pražské jaro – Zdeněk Chrapek

krásu, každá střecha, každá ulice je krásná, což je také velmi inspirativní. K tomu je zde spousta pamětihodností, které ty časy připomínají. Je tu mozartovská atmosféra, kterou si moc užívám.

Jak jsme říkali, koncert začíná *Apollonem*, který je z jeho neoklasického období. Jak tomu často bývá u Stravinského, odkazuje k jiné hudbě. Můžeme vystopovat, co vše tam je, jaká byla jeho inspirace?

Určitě jsou tam tematické inspirace. Nicméně jeho nejvíc zájmemo gestu, styl v gestu. Má blízko k francouzskému baroknímu nebo klasickému stylu, ve stylu francouzské overture s její typickou ušlechtilostí, elegancí a jistou nezaujatostí, s vnitřní citlivostí. Také ho, myslím, zajímal vývoj motivů a témat, jako u Mozarta nebo Haydna, jak můžete s motivem pár not vytvořit celou skladbu. A jak se dostanete od motivu ke skladbě s různými rozdíly. Z estetického hlediska mi přijde velmi zajímavé, že zobrazuje mytologii, tedy že nepojednává přímo o lidech, ale o bozích. To je úroveň lidstva, která je výš, která zaujímá odstup, má jiné světlo, jiné proporce, koncepci prostoru, nejen pohybu, protože jde o balet. Máme zde i jiné

proporce prostoru – je velmi, velmi specifický. Snaha najít velmi jasné světlo, nádherný výraz a gesto vznešenosti a jistý odstup, v němž by byla tato vznešenost vyjádřena. Rozhodně tedy nejde o pastiš klasicismu, jde o současnou skladbu nebo skladbu 21. století, která se ohlíží na klasický styl skrze myšlení a cítění skladatele 20. století, jenž se snaží být relevantní a vyjadřovat se novým způsobem.

My tuto skladbu uslyšíme v koncertní verzi, ale původně jde o balet, vy jste navíc velký operní dirigent. Vidíte v ní divadelní prvky a ovlivňuje to váš přístup k ní?

S dovolením vás opravím, nepovažuji se za operního dirigenta nebo symfonického dirigenta, což je image, kterou jsem měl léta. Polovinu svého pracovního času trávím také na koncertních pódii. Jinak ano, největších úspěchů jsem dosáhl v opeře, která je srdcem hudby, kterou miluji, ale myslím, že dobrý dirigent by měl být schopný dělat obojí. A když se podíváte na velké dirigenty, vždy jsou schopni obojího. Balet miluji také. Balet obvykle dostávají mladší dirigenti. Když jste uznávaný dirigent, jen zřídka dirigujete balet, i když je to vlastně skoro nejsložitější práce, protože musíte brát

v úvahu tempo každého jednotlivého tanečníka. Musíte mít paměť na tempa, kterou v symfonickém nebo v operním světě nepotřebujete. A pokud má tanečník 69 kilogramů, tempo musí mít správnou rychlost, kterou je potřeba si zapamatovat. Druhá věc, kterou se při baletu naučíte, je dirigovat hudbu v nesprávném tempu. Choreografie je někdy tak komplexní, že musíte často uvažovat novým způsobem. Stravinskij je samozřejmě známý díky *Ptáku Ohnivákovi* nebo *Svěcení jara*. Tato baletní hudba měla vždy ambici být hudbou samou o sobě, mít takovou úroveň, že může být hratelna samostatně v koncertní síni. Samotný příběh je poetický, symbolistický. Apollon se setká s Múzami, tančí s nimi a pak dojde k apoteóze. Nemůžete říct, že by tu byl nějaký dramatický vývoj. Jsou to spíše obrazy a myšlenky, které hudba vyjadřuje ve službách něčeho, co je možná větší než samotný děj. Ale v samotné hudbě je gesto, které je stále velmi živé, a někdy se velmi zvláště přibližuje až jazzu. Jsou tam jisté akordy a rytmy, které jdou tím směrem. Není to natolik známé, a když o tom muzikologové poprvé psali, nic o jazzu nevěděli. Stravinskij vždycky začne velmi vážnou výpovědí, která jde ruku v ruce s pompézností a grandiózností situace, ale poté nastane obrát a začne to být více zábavné a lidské.

Koncert zakončí Poulencova *Sinfonietta*. Vzpomínám si, že když jsme tento koncert před dvěma lety plánovali, řekl jste, že byste rád zahrál Poulencovu *Sinfoniettu* a že by dávalo smysl ji nastudovat s tímto orchestrem, s PKF – Prague Philharmonia. Proč?

Vybral jsem si Poulencovu *Sinfoniettu*, protože jsem ji nikdy nedirigoval! Poulenca jsem vždy miloval, je to naprostý klenot. Jedná se o velice bohaté dílo, které v sobě nese samotnou podstatu hudební skladby a které je na jednu stranu velmi disciplinované a na druhou stranu není akademické. Má v sobě radost a hravost hudby, což ho dělá perfektním kandidátem pro koncert.

Také jste o *Sinfoniettě* prohlásil, že má ze všech Poulencových děl nejbližší symfonii. On nikdy symfonii nenapsal, jen pár instrumentálních koncertů. Proč myslíte, že tomu tak bylo?

Pravděpodobně měl ze symfonie jako žánru respekt. Neměl na to povahu, trochu se do toho nutil, a napsal něco, co by se dalo nazvat symfonií, a elegantně to nazval pouze *Sinfoniettou*, malou symfonií.

Když tu skladbu poslouchám, slyším v ní spoustu zpěvu. Přijde mi, že je to velmi melodická skladba. Myslíte, že to má co do činění s jeho operami a písněmi?

Ano, máte pravdu, pro Poulenca je jednou z definic hudby „komunikace“ a „vývoj emocí“. Samozřejmě mu záleží na struktuře, záleží mu na zabarvení, ale v posledku jde o zpěv. Je to zpěv od srdce, zpěv z duše, a to v té skladbě cítíte v každém okamžiku. Je tam ve skutečnosti neuvěřitelná melodická invence. Jeho mistrovské dílo jsou podle mě jeho

Dialogy karmelitek. Způsob, jakým používá francouzskou prozódii a kombinuje harmonii a orchestraci, aby dosáhl účinků napětí a uvolnění a vývoje, je v celém jeho díle velice vokální. A to najdete také v této *Sinfoniettě*. Možná tu byla trochu větší ambice, ale je zde také pomrkávání jinam, jako u Stravinského. Tady se pomrkává směrem k velmi lehké – kabaretní, muzikálové hudbě, a on to dělá naprosto brilantně.

Někdy to zní skoro jako filmová hudba, přesto mi přijde, že je za tím slyšet spousta melancholie.

Ano, máte pravdu, hudební komedie zní občas jako filmová hudba. Ale jak známe historii filmové hudby, Steiner, Newman, Korngold, to vše vychází z klasické hudby, od Mahlera až dodnes. Takže ani filmovou hudbu bychom neměli znevažovat, a když jsme skladbu zkoušeli, uvědomil jsem si, že jsou tam barvy, určitá svěžest, místy až cukrová kvalita, která ji může řadit mezi muzikálovou nebo filmovou hudbu. A myslím, že jsem to bylo jedno. Líbilo se mu, jak to zní. Takže dal dohromady šest intervalů, které se opakují v houslovém partu, což zní velmi přepychově a příjemně, a znovu je tam mrknutí, nepatrné mrknutí a úsměv ve smyslu: „*Vidíte, já to dokážu.*“ A určitý duch vzdoru ve vztahu k publiku.

Ptal se Josef Třeštit

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Apollon, vůdce Múz* 31. května 2021.

Emmanuel Villalume © Pražské jaro – Michal Vencel

RECENZE

Villaume – Widmann – PKF: další skvost na Pražském jare
2. 6. 2021, klasikaplus.cz, Milan Bátor

/.../ První hudební obraz líčí narození Apollona, druhý prezentuje umění múz zdůrazněním tanečního prvku. Kuriózní je, že sám Stravinskij si představoval balet v bílých kostýmech a s bílým osvětlením. V provedení PKF sice bílá barva svítila pouze z notových pultíků, ale přesto právě spíše tmavší barvy a sporé, intimní osvětlení způsobily, že Stravinského asketická hudba vynikla s nebývalou intenzitou. /.../ Na interpretaci smyčcového orchestru mně osobně imponovala ušlechtilá zvukovost, daná precizní intonací a špičkovou souhrou všech hráčů. Ve druhém obrazu zazněly variace Apollona v sólových houslích, v brilantním podání Romany Špačkové. Sluší se vyjádřit uznání její vynikající hře, která byla po všech stránkách přesvědčivá, muzikální a stylově vytríbená. Vůbec se domnívám, že Villaume se projevil jako ideální typ dirigenta pro tuto konkrétní skladbu. U Stravinského *Apollona* hrozí někdy příliš suchopárné, strohé a chladné pojetí. Není to hudba, která by byla přirozeně melo-

dicky spontánní, její kouzlo se skrývá v samotném kompozičním „ustrojení“: střídání polyfonních a homofonních úseků dokázal Villaume odstínit vypointovanou dynamikou a filigránským lpěním na rytmické preciznosti všech polyrytmických úseků. Přitom nezapomněl ani na svou těžkou zbraň – smysl pro humor, který i zde (*Variace Polymnie*) má své místo a dirigent jej s orchestrem dokázal náležitě vyjádřit odlehčeným rytmem a svěžím tahem. Obecně lze říci, že provedení Stravinského *Apollona* patřilo k nejlepším živým nastudováním, které jsem za mnoho let slyšel. /.../ Hra německého klarinetisty Jörga Widmanna se po celou dobu vyznačovala bezpečnou jistotou a brilantní technikou, s níž zvládnul s elegantní přesností všechny běhy a pasáže první věty. Ve druhé větě se Widmann představil jako vynikající animátor: *Adagio* dýchalo srdečně rozezpívaným tónem a vyrovnaným harmonickým klidem. Jeho frázování znělo, jako by člověk četl nádhernou lyrickou báseň, která samozřejmě souhrou gramatických a stylistických prostředků líčí konkrétní (klidně obyčejnou!) emoci. Závěrečné *Rondo* v charakteristickém 6/8 rytmu vystihl Widmann v pozo-

ruhodném barevném nuancování, v němž se daly tušit i jemné názvuky na stresující životní situaci Mozarta. Widmann si také náruživě pohrál s agogickou volností, jeho rubata byla krásně vymyšlená a nikdy nešla proti orchestru. Opět výkon, který se může právem zařadit do kategorie „top rated“. /.../ Šéfdirigent PKF – Prague Philharmonia ví, že na dobrou hudbu je nutno pohlízet bez jakékoli názorové demagogie, a udělal to podstatné: všemi dostupnými prostředky podtrhnul témbrové, rytmické a harmonické finesy a přednosti Poulencovy *Sinfonietty*. Pracoval nepřehnaně a přehledně s dynamikou, volil přirozená a ukázněná tempa. Nebál se zvýraznit taneční prvky, ale nikdy nezapomněl na důstojnou francouzskou eleganci a vyváženost všech proporcí. Bylo to skutečně lahůdkové provedení, které vynikalo typickým francouzským šarmem.

Jörg Widmann hrál pro diváky s velkým zaujetím a hravostí

3. 6. 2021, operaplus.cz, Lenka Dohnalová

/.../ Koncert pro klarinet a orchestr *A dur* patří k nejznámějším dílům Wolfganga Amadea Mozarta. I ten, kdo si to neuvědomuje, to pozná po prvních tónech skladby. Provedl jej rezidenční interpret festivalu Jörg Widmann, který už 22. května na festivalu Pražské jaro vystoupil s Mozartovým *Klarinetovým kvintetem A dur* a vedl mistrovskou třídu, která je určité k potěšení klarinetistů přístupná online. V krátkém rozhovoru s dramaturgem Josefem Třeštíkem Widmann uvedl, že skladba (premiérovaná v Praze 16. října 1791 Antonem Stadlerem) je pro klarinetisty srdeční záležitostí a potvrdil Třeštíkův podnět, že kompozice vykazuje zejména v pomalé části *Adagia* harmonickou progresivnost předjímající romantismus. Widmann koncert zahrál skutečně s velkým zaujetím, hravostí, v *Adagiu*, spíše v pomalejším tempu s výraznější agogikou, než bývá zvykem. Orchestru mu přesně naslouchal a publikum bylo nadšené.

Apollon, vůdce Múz

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Vojtěch Mojžíš

/.../ Až statickou vyvážeností lze charakterizovat vstupní skladbu večera, neoklasickou baletní hudbu pro smyčcový orchestr o dvou obrazech Igora Stravinského *Apollon musagète*, podle které byl koncert nazván. Důraz na Stravinského podíl na tomto večeru si lze vysvětlit tím, že si letos na jaře připomínáme již 50 let od skladatelova úmrtí. Naopak ve svém výrazu v rámci daného charakteru večera poněkud odlehčenější rovinu přineslo závěrečné dílo, čtyřvětá *Sinfonietta* Francise Poulenca. /.../ Villaumův umělecký profil mimo jiné účelně spojuje smysl pro přesnost, vyváženost a decentní hravost, tedy atributy konvenující s uvedeným Stravinského téměř kultovním baletním opusem. K interpretaci jedinečného Mozartova díla přistoupil Jörg Widmann s nespoutaným temperamentem, energicky, hravě. Bylo to patrné i z jeho pohybových kreací na pódiu. Vyznění díla to sice dodalo náležitou svěžest, mistrům zvuku, kteří měli tento stream na starosti po zvukově technické stránce a stavěli pro něj mikrofony, však

tím navodil nejednu vrásku na čele. Že mu nejde jen o nějaký laciný efekt pro obecenstvo, to jasně dokázal ve druhé větě Mozartova geniálního díla, ke které přistoupil naprosto ukázněně, s neokázalou pokorou a s výrazovou hloubkou. Že lze jeho interpretační výkon považovat za technicky naprosto bezchybný snad není třeba ani zdůrazňovat. Poulencovo jediné symfonické dílo, čtyřvětá *Sinfonietta*, je kompendiem klasické vyrovnanosti a výrazové odlehčenosti. Je v něm ukryta hravost a žánrová pestrost. Dílo je to ke své škodě u nás málo hrané, a proto méně známé. Poměrně dlouho to trvá, než se člověku podaří do jeho podstaty proniknout, utřídit si hodnoty, vlivy, asociace a souvislosti. Není to však zbytečná námaha, toto dílo si naši vstřícnost rozhodně zaslouží.

© Pražské jaro – Michal Věncí

1/6

Út 20.00

Pražská křižovatka

Kryštof Harant aneb Putování do Svaté země

Cappella Mariana

Vojtěch Semerád – umělecký vedoucí

Hana Blažíková, Barbora Kabátková – soprán

Vojtěch Semerád, Tomáš Lajtker, Ondřej Holub – tenor

Jaromír Nosek – bas

Constantinople

Kiya Tabassian – umělecký vedoucí

Kiya Tabassian – setar

Didem Başar – kanun

Sokratis Sinopoulos – kemenče

Patrick Graham – bicí

Saša Rašilov – recitátor

Agha Mo'men: *Kuh-Pareh, Pishrow Hessar*

Kryštof Harant: *Missa quinis vocibus – Credo*

Anonym: *Naqsh Dar Bazm-e Del*

Kryštof Harant: *Missa quinis vocibus – Kyrie*

Kiya Tabassian: *Namaz-e Sham-e Ghariban*

Kryštof Harant: *Missa quinis vocibus – Gloria*

Shishtari Murad: *Chashm-e Mast*

Kryštof Harant: *Missa quinis vocibus – Sanctus*

Kâsebâz-i Misri: *Pishref-i Misri & Sama'i*

Kryštof Harant (arr. Jaroslav Pelikán):

Psallite Domino in cythara

Seyyid Seyfullah: *Bu Ashk Bir Bahri Ummandir*

Kryštof Harant: *Maria Kron*

Kryštof Harant: *Missa quinis vocibus – Agnus Dei*

Paschal de l'Estocart: *Žalm 4, Mezmur 2 & 4*

Kryštof Harant: *Qui confidunt*

Kiya Tabassian: *Parvaz*

Kryštof Harant (arr. Jaroslav Pelikán): *Dies est laetitiae*

Gazi Giray Han: *Mahour Pishrow*

Anonym: *Otce Buoha nebeského*

Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman

Markéta Cukrová – moderátor

Nevšední životní cesty českého humanisty Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic byly předčasně ukončeny na Staroměstském náměstí v Praze 21. června Léta Páně 1621. Poprava českých pánů byla hybatelem celospolečenských změn, které se hnaly napříč Evropou, a stala se tak zápalným sudem třicetileté války. V roce 400. výročí úmrtí je odkaz jednoho z nejvýraznějších představitelů stavovského povstání stále aktuální. Harantův hudební testament zůstal díky historickým turbulencím bohužel neúplný. Cílem nového projektu Cappella Mariana bylo představit všechny jeho dochované skladby včetně torz v autentické aranži a přiblížit posluchačům také jeho literární odkaz, na svou dobu ojedinělý cestopis z cesty do Svaté země a zpět. Harantův barvitý text, vyprávěný Sašou Rašilovem, tak byl průvodcem na hudební cestě do exotických krajin Kypru, Jeruzaléma, Sinaje či Káhiry. Kromě Harantových skladeb jsme slyšeli i hudbu vzdálených zemí. „K projektu byl přizván fenomenální hráč na setar a umělecký vedoucí ansámblu Constantinople Kiya Tabassian, který je díky svým perským kořenům povoláním garantem k nalezení společného hudebního jazyka,“ říká umělecký vedoucí souboru Cappella Mariana Vojtěch Semerád. Oba ansámblы tak nezůstaly na opačných stranách Bosporu, ale spojily své kvality ve společném představení prolínajícím obě kultury.

ROZHOVORY

Vojtěch Semerád:

Někdy bych se chtěl změnit v mouchu a jen poslouchat

Kdo je autorem tohoto neobyčejného projektu?

Tím autorem jsem já, chtěl jsem vzdát hold největšímu českému renesančnímu skladateli Kryštofu Harantovi. Letos si připomínáme 400 let od jeho popravy na Staroměstském náměstí. Okolnosti popravy a události, které následovaly, jsou mi stále aktuální i dnes. Nechtěl jsem touto cestou vykreslit Haranta jako všestranného humanistu, umělce, skladatele a válečníka, ale také vykreslit jeho osobnost skrze hudbu Blízkého východu. Naším partnerem je soubor Constantinople s uměleckým vedoucím Kiyou Tabassianem a ten je pro interpretaci této hudby tím nejlepším.

Za jakým účelem vlastně Kryštof Harant tuto cestu podnikl? Proč šlechtici na přelomu 16. a 17. století putovali světem?

Těch důvodů může být více. Mohla to být touha jít do světa na zkušenou. U Kryštofa Haranta mohl být důvod velmi osobní, protože krátce před cestou zemřela jeho první manželka. Mohla to být touha uskutečnit cestu ke Svatému hrobu a stát se rytířem, ochráncem Svatého hrobu. Tento hluboký záměr je nejspíš i důvodem, proč se živý vrátil, přestože byly jeho cesty strastiplné a vlastně nebezpečné. Jak víme, do Prahy se vrátil na Boží hod pouze s jedním tolařem v kapse a nejprostší pokrývkou těla.

Cappella Mariana © Pražské jaro – Petra Hajsá

V jakém jazyce ten cestopis napsal a co se v něm můžeme dočíst?

Ten první tisk je v českém jazyce, další pak i v němčině, a dokonce ve francouzštině. Zápisky z cesty spíše odpovídají cestovateli než umělci. Když jsem tu knížku otevřel, věřil jsem, že najdu popis toho, co a jak se hrálo v tehdejší Jeruzalémě. Ale to jsem tam nenašel. Dílo je spíše líčením zvyků lidí a popisem zvířeny, tedy spíše přírodopisný cestopis. Ústředním motivem je opravdu návštěva Jeruzaléma. V první části popisuje putování z hradu Pecka přes Benátky až do Jeruzaléma, kde cesta vrcholí pasováním rytíře Božího hrobu. První díl je uzavřen skladbou *Qui confidunt in Domino*. Jak se dozvídáme, skladbu napsal pod dojmy ze společného zpěvu s mnichy jednoho z tamějších klášterů. Druhý díl pak popisuje další cestu do Egypta – Káhiry a Alexandrie, na horu Sinaj a zpátky do Benátek a Českého království.

Kryštof Harant byl rovněž politikem, zaměstnancem královských dvorů. Nás samozřejmě zajímá hlavně jeho hudební odkaz. Jak významný je v kontextu české renesance?

Je to určitě největší osobnost české renesance. Bohužel po popravě a konfiskaci majetku zbylo pouze malé torzo jeho skladeb. Můžeme jen hádat, jak jeho další skladby zněly. Největší dílo, *Missa quinis vocibus*, se dochovala pouze v opisu od Zdeňka Nejedlého. Originál shořel při bombardování Vratislavské knihovny.

Váš soubor Cappella Mariana patří mezi průkopníky renesanční interpretace v Česku. Toto období ale nepřekypuje hudebním materiálem. Z čeho čerpáte pro své nahrávky?

Toho, co bylo objeveno a vydáno v edicích, toho je opravdu málo. Nám tedy nezůstává nic jiného než se vydat do archivů, obrnit se trpělivostí a začít pátrat. Pramenů je patrně hodně, pouze ještě nejsou objeveny. Určitě na nás čeká ještě spousta objevů. To mě i mé kolegy povzbuzuje v práci. Naším cílem je objevovat zapomenuté poklady.

Na koncertě vystupují i dvě zpěvačky, byť v období renesance byli v kurzu spíše muži.

Katalog koncertů

Máte pravdu, v době Harantově to byli buď chlapci nebo sopránisti zpívající falzetem. Dnes se spíše zapojují ženské hlasy a Bára i Jana jsou nedílnou součástí souboru Cappella Mariana.

Vy sám jste renesanční osobností – houslista, violista, zpíváte v rozsahu tenoru i altu, jste svému souboru muzikologem, manažerem i produkčním. Která z těch poloh Vám je nejmilejší?

Říkáte to správně! Někdy bych se chtěl změnit v mouchu a pouze poslouchat a užívat si hudbu. Pokud bych si měl vybrat, nejraději buď hraju nebo zpívám.

Ptala se Markéta Cukrová

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Kryštof Harant aneb Putování do Svaté země*
1. června 2021.

Kiya Tabassian:

Naším cílem je vytvořit jednu společnou hudbu

Tématem dnešního programu je cesta. Vy sám jste absolvoval velkou cestu z Východu na Západ, z Íránu do Kanady, kde jste se usadil a studoval západní klasickou hudbu a kompozici. Ve svém uměleckém životě se ale stále ohlížíte zpět na Blízký východ a ke svým kořenům. Co vás tak fascinuje na vzájemné komunikaci mezi kulturami?

S myšlenkou cesty jsem vyrostl. Přistěhoval jsem se do Montréalu v Kanadě, když jsem byl ještě teenager, bylo mi čtrnáct. A už od začátku jsem se musel učit nové jazyky – francouzštinu a angličtinu. To otevřelo v mé mysli určité obzory. A i díky tomu jsem začal mít obrovský zájem o jiné kultury. Zároveň jsem cítil, že si potřebuju zachovat své kořeny, perskou kulturu a hudbu. Chtěl jsem, aby se tato má kultura setkávala s jinými kulturami. To pak vytváří širší a vlastně lepší pohled na svět hudby. Z tohoto důvodu jsem studoval západní klasickou hudbu a kompozici. Všechny naše projekty s Constantinople jsou určitým místem setkávání mezi různými hudebními kulturami a obdobími od středověku až po současnou hudbu.

Díky tomu uslyšíme velmi exotické hudební nástroje, které v Praze často neslyšíme. Mohl byste nám popsat, na jaký nástroj budete hrát vy?

Ano, já hraji na setar, je to starý perský drnkací nástroj. Na Východě, obzvláště v oblasti Mezopotámie, najdete různé sochy hráčů na setar, který měl téměř stejnou velikost a hrálo se na něj téměř stejnou technikou. Jde o opravdu starý nástroj, který ale v této hudební kultuře zůstal stále živý. Pořád se na něj hraje. Nezrekonstruoval jsem ho tedy na základě nějakého starého obrazu. Setar znamená v perštině „tři struny“, „se“ je tři, a „tar“ struna. Vždy měl tři struny a asi před sto lety k němu jeden hráč přidal čtvrtou strunu, která zdvojuje tu třetí. Dnes má tedy čtyři struny, ale stále mu říkáme setar. Má 28 pražců, které jsou pohyblivé, takže je můžete přizpůsobit

Sokratis Sinopoulos © Pražské jaro – Petra Hajská

mikrotónům, které v naší hudbě používáme. Ty mají menší intervaly než půltóny.

Dalo by se říct, že je podobný loutně?

Evropská loutna vychází z východního hudebního nástroje zvaného úd. Ten je ale širší než setar. Setar patří do rodiny louten s dlouhým krkem a evropská loutna je loutna s krátkým krkem z období středověku a renesance. V době baroka pak vznikla arciloutna a theorba, která má už mnohem delší krk.

Děkuji za vysvětlení, to je tedy setar, máme tu ale ještě jeden nástroj, a to kanonaki. Mohli bychom říct, že jde o jakousi citeru z Arábie nebo z arabského světa?

Ano, je ze stejné rodiny. Toto je turecký kanonaki, jde o nástroj běžný v hudebních kulturách východního Středomoří. Popsali ho už ve starověkém Řecku a jeho jméno kanonaki pochází z řeckého slova kánon, tedy zákon, pravidlo. Délka každé struny udává výšku tónu. Když matematicky vydělíte strunu dvěma,

dostanete oktávu, a tak dále. Rozložení strun tedy umožňuje hrát různé noty a tóny podle tohoto pravidla, proto se mu říká kanonaki. Má velmi složité ladění, každá struna je ztrojená, což hráči umožňuje zahrát každou notu o půl tónu níž nebo výš. Zároveň můžete hrát mikrotóny. Každá struna má 9 až 12 západek, tzv. mandal, díky čemuž dosáhnete všech mikrotónů.

Vy při hře na nástroje často zpíváte, to dokážete zpívat i v těchto mikrotónech?

Ano, mikrotóny jsou součástí modálního systému notace naší kultury. V dnešním programu zpívám především persky a se zpěvačkou budeme zpívat také v osmanské turečtině.

Český šlechtic Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic také absolvoval velkou cestu přes celou Evropu až na Blízký východ, dostal se do Jeruzaléma. Znal jste tuto osobnost už předtím, než vás oslovil Vojtěch Semerád s nabídkou na spolupráci?

Ne, ale hned poté, co jsem dostal první zprávu, jsem si informace o Kryštofu Harantovi vyhledal a viděl jsem, že nebyl jen šlechtic, ale že to byl především zvědavý člověk. A právě zvědavost považuji za nejlepší vlastnost lidské bytosti. Skutečnost, že v té době absolvoval tak dlouhou cestu, z něj dělá důležitou postavu. Bylo to velmi inspirativní už od začátku, především proto, že jde o hudebníka, skladatele, který cestuje. Od středověku až dodnes známe spoustu cestovatelů. Ale

jednalo se o pouhé cestovatele nebo filosofy. My však máme co do činění s hudebníkem a skladatelem, který vstřebával nové zvuky, novou hudbu, a snažil se pochopit kulturu každého navštíveného místa. To je velmi inspirativní.

Když hrajete svou hudbu, používáte spíše etnické než klasické hlasy. Dnes uslyšíme kombinaci vašich nástrojů, zpěvu a klasicky trénovaných hlasů. Jak vnímáte tuto kombinaci?

Znovu jde o nádherné setkání, myslím, že se skvěle doplňujeme. Nechceme jeden druhého zastiňovat, naopak chceme společně vytvořit určitou fresku, obraz. A také to, že spousta Harantovy hudby má podobu fragmentů, znamená, že tu hudbu rekonstruujeme. Neklademe vedle sebe jen různé myšlenky, je to opravdu jako malovat nový obraz. Můžete se na něj podívat z dálky a uvidíte různé barvy, různou texturu a tvary. Ty jsou složené z naší hudby, z jejich hudby, z hudby Cappella Mariany, z hudby Kryštofa Haranta, jsou tam všechny možné vlivy a prvky. A naším cílem je vytvořit jednu společnou hudbu.

Ptala se Markéta Cukrová

Rozhovor vznikl u příležitosti koncertu *Kryštof Harant aneb Putování do Svaté země* 1. června 2021.

RECENZE

Setkání dvou světů, Západu a Východu

3. 6. 2021, klasikaplus.cz, Markéta Ottová

/.../ Hodinu a půl trvající program rozhodně nelze označit jako klasický koncert, a přestože z tvorby Kryštofa Haranta zazněly jeho největší „hity“ jako *Missa quinis vocibus*, *Qui confidunt in Domino* či *Maria Kron* a další, jejich propojení jednak s mluveným slovem, jednak s hudbou zajišťovanou ansámblem Constantinople bylo tak silné, že nemá smysl postupovat skladbu od skladby a sdělovat své zážitky z ní. Veškerá produkce večera tvořila jednotný celek, který spojoval a zároveň kontrastoval projevy západní a východní kultury. Mostem, který Západ – představovaný Cappellou Marianou a jejím převážně renesančně polyfonním zpěvem – a Východ – v podobě čtyř hudebníků hrajících na pro nás neznámé nástroje – překlenul, byl příběh cesty Kryštofa Haranta do Jeruzaléma, jak ho vylíčil na stránkách svého cestopisu. Průvodcem na této cestě byl Saša Rašilov, který mezi hudbou, ale i ji podkreslován, předčítal pasáže z tohoto Harantova literárního odkazu. /.../ Večer jsme tedy putovali

spolu s Kryštofem Harantem – tu upomínání na jeho vlast a tvorbu v podání Cappelly Mariany, tu zavátí ve směru jeho cesty hudebním uměním souboru Constantinople, občas dobarveným ještě zpěvem Kiyi Tabassiana. K jakémukoliv hodnocení výkonu Constantinople nejsem povolána. Mohu jen konstatovat, že jejich účast na koncertě Pražského jara byla osvěžující, poučná a dýchala z ní spontánní muzikalita. Cappella Mariana v komplikovaném předivu renesanční polyfonie vždy našla ideální frázování, takže proplétání hlasů zůstalo pro posluchače přehledné, jejich intonace je prvotřídní, sešranost a sezpívanost očividná i slyšitelná. Sem tam byli i zástupci Západu přetáhnuti na „druhý břeh“ a připojili se ke zpěvu východní hudby. Tehdy, a také při zpěvu Kiyi Tabassiana, mě zamrzelo, že v tomto případě ani vzdáleně nevíme, o čem zpívají. Naopak na konci se Constantinople připojil – byť stále ve svém stylu – k západnímu zpěvu Cappelly Mariany, a tak večer skončil prolnutím dvou světů. Všem zájemcům doporučuji využít unikátní možnosti zhlédnout koncert ze záznamu – jedná se o opravdu nevšední zážitek, který se patrně nemusí jen tak opakovat!

Constantinople a Cappella Mariana © Pražské jaro – Petra Hajšková

Netradiční projekt spojil dílo Kryštofa Haranta s exoticky znějící hudbou Východu

3. 6. 2021, operaplus.cz, Jan Venclík

/.../ Harant je velmi zajímavou historickou osobností a vlastně se nabízí pokusit se ztvárnit jeho největší pouť, popřípadě vůbec jeho životní osudy, pomocí hudby. Vojtěch Semerád k tomu přizval Kiyu Tabassiana, v Kanadě usazeného iránského skladatele, hráče na setar (třístrunný, respektive čtyřstrunný drnkací nástroj s dlouhým hmatníkem) a zpěváka. /.../ Program přitom nebyl vystaven jen na kontrastu charakteru Harantovy hudby s exoticky znějící hudbou Východu (pracující mj. s mikrotonalitou) a různých pěveckých stylů. Došlo i k tvůrčímu propojení, například když poněkud překvapivě mezi *Kyrie* a *Gloria* Harantovy mše byl vřazen působivý sólový vstup Kiyi Tabassiana jako zpěváka (a autora), jemuž vytvořila Cappella Mariana bourdon. Její členové Hana Blažíková, Barbora Kabátková, Tomáš Lajtkep, Ondřej Holub a Jaromír Nosek se svým vedoucím si také přímo zazpívali písně z repertoáru hostujícího souboru. Rámec hudbě poskytly krátké adaptované úryvky z Harantova cestopisu v podání Saši Rašilova. Ten v rámci vcelku efektního prologu koncertu, který připomenul samotné výročí, nejdříve přišel na pódium jen za doprovodu (popravčího) bubnu. Scénicky, včetně krátkých promluv, se pak zapojili i členové Cappelly Mariany. Příznačně bylo prvním zpívaným číslem programu *Credo* z Harantovy mše. Harant tak byl již v úvodu představen jako poutník do Jeruzaléma, rytíř Božího hrobu i protagonista konfesního politického konfliktu. Ideovým vrcholem programu pak bylo patrně „poutnické“ moteto *Qui confidunt in Domino*. Program skončil optimisticky radostí ze šťastného návratu a prolutím hudebních stylů (které však nepůsobilo samoučelně či násilně) v anonymním motetu *Otce Buoha nebeského*. Semerádův projekt neusiloval o přísnou autenticitu v tom smyslu, že by se snažil rekonstruovat, co přesně mohl Harant na svých cestách slyšet, spíše tu šlo o vystižení určité myšlenky. Ostatně ani sám Harant se ve svém cestopise po této stránce hudbě nijak zvlášť nevěnuje. I v tomto koncertu trochu připomenul Jordiho Savalla a jeho koncertní programy pojeté jako dialog či propojení různých hudebních kultur a tradic. (Jeden z jeho velkých projektů *Jeruzalém – město dvou mírů* hostilo v roce 2018 i Pražské jaro.) Jde tu tedy vlastně o „crossover“, ovšem stavěný na vysokých interpretačních kvalitách. Členové Cappelly Mariany podali velmi dobré, vyrovnané výkony a bylo na nich vidět zaujetí tímto neobvyklým projektem, jistě hudebně obohacujícím i pro členy souboru Constantinople.

Různé světy hudební renesance na Pražském jaru

9. 6. 2021, operaplus.cz, Helena Havlíková

/.../ Soubor Cappella Mariana vyhlášený svou zvukovou spřízněností dodal melodickým liniím imitační techniky rovnoprávných hlasů patřičnou plasticitu při celkové vyrovnanosti a barevném stmelení. Vychází z naprosté intonační přesnosti ve tříhlase až šestihlasé kontrapunktické sazbě, ve které se hlasy proplétají, prolínají i dramaticky střetávají. Harantovy kompozice byly prokládány skladbami v provedení souboru Constantinople. /.../ Jak se dalo usuzovat z titulků na začátku skladeb, vybrána byla instrumentální a vokální díla arabských a perských skladatelů 16. století a 17. století s pro tuto hudbu typickými melismaty, orientálními mody, mikrointervaly, glissandy, lichým metrem a eskalujícím zrychlováním. K nim připojil několik vlastních skladeb v perském tradičním stylu i Kiyi Tabassian. S postupujícím večerem se oba hudební světy přibližovaly, ať už bourdonovým brumendem Cappelly Mariany pod melismatickými pěveckými vlnami Kiyi Tabassiana, nebo propojením žalmu francouzského renesančního skladatele Paschala de l'Estocarta s mezmury polského konvertity k islámu jménem Ali Ufqí, či slok veselého koledy *Dies est laetitiae* a skladby krymského chána Ğazi II. Giraye. Koncert uzavřela evropská a orientální „freska“ s pětihlasým anonymním motetem *Otce Buoha nebeského* provázaná s Tabassianovou kompozicí. /.../ Přenosy obou koncertů ve spolupráci s Pražským jarem zprostředkovala společnost Mimesis Film s hlavním kameramanem a režisérem Janem Střítežským. Čtveřice kamer nabídly jak celkové záběry, které postihly i postupné stmívání za okny kostela, i detaily zpěváků a hráčů. I po hudební stránce se podařilo přenést interpretační kvality všech souborů.

2/6
St 20.00

„Lukusní Smetana“ – premiéra dokumentárního filmu Kateřiny Hager

V předvečer závěrečného koncertu 76. ročníku Pražského jara se festival ohlédl za zahajovacím koncertem, a to prostřednictvím krátkého dokumentárního filmu *Lukusní Smetana* režisérky Kateřiny Hager, který nabízí unikátní pohled do zákulisí příprav této mimořádné události, kdy Smetanova *Má vlast* zazněla v podání Collegia 1704 pod vedením Václava Lukse. „Bylo nesmírně zajímavé sledovat Václava Lukse už od prvních zkoušek,“ uvádí režisérka Hager. „Jeho detailní práci a schopnost, s jakou propojil opravdu mezinárodní sestavu orchestru. Silné momenty také přinesla skutečnost, že se zahajovací koncert festivalu uskutečnil po dlouhotrvajícím zákazu kulturních akcí s obecnstvem v sále,“ zdůrazňuje Hager. Patnáctiminutový film byl v premiéře uveden na webu Pražského jara.

„To, že provedení *Mé Vlasti* na zahajovacím koncertě festivalu Pražské jaro představovalo pro Collegium 1704 obrovskou výzvu, jistě netřeba zdůrazňovat,“ ohlíží se Václav Luxs. „I přes veškeré obtíže, které souvisely s nejistou situací v době nejružnějších protiepidemických opatření, vnímám možnost zabývat se geniální Smetanovou hudbou a vystoupit před živým publikem jako dar spojený s odpovědností, jež vyplývá z významu takového úkolu. Očekával jsem, že pro běžného posluchače uvyklého zvuku *Mé vlasti* v interpretaci moderním symfonickým orchestrem může být zvuk historických nástrojů doby Bedřicha Smetany překvapivý, nebo dokonce obtížně přijatelný. Proto jsem měl velkou radost z obrovského množství pozitivních ohlasů, a to nejen domácích, ale také z nadšeného přijetí našeho provedení v zahraničí. Pro nás hudebníky byl však projekt *Mé vlasti* nejen velkým uměleckým úkolem, ale také současně nadějeplným okamžikem a symbolickou tečkou po dlouhé době bez možnosti setkávání a společného tvoření,“ uzavírá Luxs.

Festival Pražské jaro rovněž pořídil zvukový záznam z koncertů 12. a 13. května, který nyní zpracovává a připravuje k vydání na fyzických nosičích i v digitální distribuci.

3/6

Čt 20.00

Obecní dům, Smetanova síň

Závěrečný koncert

Česká filharmonie

Mark Wigglesworth – dirigent

Petr Nekoranec – tenor

Gustav Mahler: *Co mi vyprávějí květiny na louce*,
2. věta Symfonie č. 3 v instrumentaci Benjamin Brittena

Benjamin Britten: *Les Illuminations* op. 18

pro vyšší hlas a smyčcový orchestr

Ludwig van Beethoven: Symfonie č. 6 F dur op. 68 „Pastorální“

Jan Střítežský – režie, hlavní kameraman

Markéta Cukrová – moderátor

Partner koncertu:

innogy

„Vystoupit na Pražském jaru v roce, kdy se musí zhojit tolik ran, je něco mimořádného,“ řekl dirigent Mark Wigglesworth, který spolu s Českou filharmonií a tenoristou Petrem Nekoranecem ve čtvrtek 3. června v Obecním domě završil 76. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro. „Musíme znovu získat důvěru, důvěru, kterou může inspirovat umění. Festival Pražské jaro měl vždy víru v budoucnost. V současné době tuto naději musíme sdílet víc než kdy jindy,“ uvedl Wigglesworth.

Díla, která zazněla, vnímá dirigent Wigglesworth v kontextu současného dění a zamýšlí se rovněž nad vztahem člověka a přírody. Koncert otevřela druhá věta z Mahlerovy *Třetí symfonie* s podtitulem „Co mi vyprávějí květiny na louce“ a večer zakončila Beethovenova Symfonie č. 6 „Pastorální“. Jak dirigent uvedl v rozhovoru pro Hospodářské noviny: „Dlouho jsme žili v přesvědčení, že příroda je tu pro naše potěšení. Teď jsme ji natolik poničili, že k ní musíme najít úplně jiný vztah. Této Beethovenovy symfonie si obzvláště cením díky tomu, jak dokáže vybalancovat duchovno, lidskost a přírodu, tedy tři věci, které se všichni snažíme vybalancovat ve svých životech,“ vyznal se dirigent.

Program závěrečného koncertu přinesl také Brittenův cyklus písní s orchestrem *Les Illuminations* na texty francouzského básníka Arthura Rimbauda. Pěveckého partu se zhostil tenorista Petr Nekoranec, o němž před dvěma lety hudební portál Bachtrack napsal, že „je živou definicí pojmu vycházející hvězda – jeho hlas i vystupování na jevišti daleko předčí jeho křehkých 26 let“. Na Pražském jaru upoutal již v roce 2015, kdy se představil na koncertu Adam Plachetka uvádí mladé pěvce.

Podle dirigenta Marka Wiggleswortha pandemie ukázala, že lidé nedokážou přežít, aniž by se o některé věci dělili. „A kulturu sdílíme všichni. Festivaly jako Pražské jaro teď mají jedinečnou příležitost nás zase spojit,“ zdůraznil závěrem.

ROZHOVOR

Mark Wigglesworth: Pro hudebníka je nejhorší být domýšlivý

Přepřevládání Symfonie č. 3 Gustava Mahlera od Benjamin Brittena se u nás hraje opravdu vzácně. Proč jste k němu sáhl?
Symfonie je napsaná pro velký orchestr a hraje se poměrně často. Britten učinil druhou větu symfonie hratelnou i s malým orchestrem. A to je perfektní pro naši dobu. Divákům umožňuje slyšet velmi decentní, křehkou a intimní část jinak velké, grandiózní symfonie. Vytržení této věty z jejího kontextu ukazuje, že je to malé mistrovské dílo, a nikoli jen chvíle oddechu v rámci velké symfonie.

Mezi Mahlerem a Brittenem je určitá hranice, která odděluje svět romantismu od moderního světa. Zároveň je to období,

ze kterého si vy sám často vybíráte skladby do koncertních programů. Co vás tak fascinuje na období začátku 20. století?

Myslím, že mezi Mahlerem a Brittenem existuje určitá spojitost. Britten Mahlerovu hudbu miloval, a to už v době, kdy ji mnozí rádi neměli. Dnes už Mahlera milují všichni. Ale když Britten poprvé objevil Mahlera, nebyl ještě tak populární a známý. Velkého Mahlera známe všichni a je to dnes pro všechny samozřejmost. Britten má však nejradši osobnějšího Mahlera. Jak je známo, Britten byl velice uzavřený člověk. Jeho hudba je velmi osobní, nevyhrává z tlampačů, odráží spíše osobní zkušenost. Emocionálně to jistě není hudba pro velké události. Je velmi specifická a v posledku velmi upřímná. A myslím, že Mahlerova upřímnost ohledně lidské přirozenosti a Brittenova upřímnost jsou právě tím, co je vzájemně spojuje. Začátek 20. století byl pro hudbu velmi speciální. Přinesl neuvěřitelnou bohatost zvuků. Skladatelé psali spoustu velmi rozsáhlých děl, mj. Arnold Schönberg komponoval kantátu pro velké obsazení orchestru *Gurre-Lieder*, Mahler zase monumentální *Symfonii č. 8 – Symfonii tisíců*, a pak zde máme tohle malé okénko, tento vhled do jejich skutečných myšlenek.

I Brittenův cyklus *Les Illuminations* slyšíme na festivalu poprvé. Vy jste dirigoval spoustu Brittenových děl, jak oper, tak velkých vokálních skladeb. Máte pro zpěváky nějaké zvláštní doporučení, jak Brittena zpívat?

Rady ve smyslu instrukcí pro zpěváky nemám. Domnívám se, že nejlepších výkonů dosáhnou tehdy, když začnou od slov a budou je přednášet, co nejupřímněji to jde. Hudba se už pak o sebe postará sama. Pokud vyjdete z textu, emoce se dostaví samy. Když se snažíte vycházet z hudby, může být výsledek poněkud matoucí.

Na rozdíl od prvních dvou skladeb Závěrečného koncertu je Beethovenova *Pastorální symfonie* určitě hitem. Všichni ji znají a všichni ji také milují. Jak přistupujete k interpretaci těchto velmi známých skladeb?

Nikdy se nepokouším být záměrně jiný nebo hledat něco nového. Vždy doufám, že i známá skladba bude znít svěže, unikátně a spontánně. Mou motivací je zahrát skladbu takovou, jaká si myslím, že je. Pro hudebníka je nejhorší být domýšlivý ve smyslu: „*Tady zahraju toto, protože je to nové a nikdo to tak nehraje.*“ Takovou neupřímnost hned každý pozná. Vždy doufám,

že i známá skladba bude znít nově, ale jediný způsob, jak toho dosáhnout, je pracovat společně s hudebníky. Mezi dirigentem a hudebníky leží interpretace, která je v dané situaci unikátní.

Je u Beethovena v dnešní době nutné hledat inspiraci právě v rané hudbě, ve zvuku původních nástrojů jeho doby?

Nejsme muzea, takže chceme hrát způsobem, který je vlastní nám a naší době. Stejně tak publikum není tím z roku 1806. Nikdo tedy rozhodně neočekává to samé. Být autentický může potenciálně znamenat žít v minulosti a samozřejmě je velice přínosné vědět, jak se hudba hrála v té době, a být schopen vnímat svěžest takového znění. Myslím, že žijeme ve skvělé době pro dirigenty a orchestry, protože už máme za sebou revoluci autentičnosti a teď jsme v pozici, kdy můžeme čerpat to nejlepší z obou světů. Snažíme se propojovat minulost s přítomností. Změnila se hladina vnímání hluku, změnila se naše koncepce zvuku, ale naše emoce jsou stále stejné. Lidé se zas tolik nezměnili. Ale co se změnilo, a to mi přijde velmi zajímavé právě v souvislosti s Beethovenovou *Pastorální symfonií*, je náš postoj k přírodě. Když Beethoven psal tuto symfonii, měl pocit, stejně jako všichni ostatní v jeho době, že příroda je tu pro nás – bezpečná, trvalá, a že je něčím, s čím budeme moci vždy počítat. Dnes už víme, že příroda je mnohem křehčí a že ji musíme nějakým způsobem podporovat, a nejen využívat. A přijde mi fascinující, že i když Beethoven

neměl ponětí o změnách klimatu a jejich nebezpečí, vyjadřuje zranitelnost a křehkost přírody. Nutí nás zamýšlet se nad její vzácností. A z Beethovenovy hudby k nám zaznívá zkušenost propojení s přírodou takovým způsobem, který je právě dnes velmi žádoucí a aktuální.

Dokáže klasická hudba ovlivnit naše chování k přírodě a životnímu prostředí?

My nejsme politici, ale rozhodně jsme si vědomi své zodpovědnosti nalézat řešení a pomáhat lidem. Pokud by si diváci u této skladby uvědomili, jaké štěstí jakožto lidské bytosti máme, že žijeme na této planetě, a jak moc ji musíme chránit, pak by její hudební provedení bylo něčím víc než jen hudbou, a to by bylo úžasné.

Nakonec bych se zeptala na spojení Brittena a Beethovena v dnešním programu, jaký to ve vás vyvolává pocit nebo naladění?

Britten ve skutečnosti nebyl moc velkým příznivcem Beethovena (*smích*). Byl jedním z mála lidí, kteří ho neobdivovali. Možná právě proto je jejich setkání na programu Závěrečného koncertu zajímavou kombinací.

Ptala se Markéta Cukrová

Rozhovor vznikl v souvislosti se *Závěrečným koncertem* 3. června 2021.

RECENZE

Skončilo Pražské jaro.

Už druhý rok poznamenané nepřízní osudu

4. 6. 2021, klasikaplus.cz, Petr Veber

Fanfáry z balkonu Obecního domu a předtím koncert České filharmonie, to byl ve čtvrtek závěr Pražského jara. Festivalu, který se už podruhé, stejně jako loni, musel spokojit s náhradní verzí programu. Letos festivalu obsáhlejšího, regulérnějšího a v několika případech nejen virtuálního a pouze streamovaného, ale už i s publikem v sálech. /.../ Program posledního ze dvou desítek koncertů byl sestaven velmi sofistikovaně, šikovně a pěkně. S Beethovenovou *Pastorální symfonií* korespondovala úvodní položka, totiž druhá věta z Mahlerovy *Třetí symfonie*, k níž bývá připojován podtitul *Co mi vyprávějí květiny na louce*. Přičemž Mahlerovu hudbu zaranžoval Benjamin Britten. A od něj pak zazněl písňový cyklus *Iluminance*. /.../ Brittenova vlastní hudba je charakteristická, rozpoznatelná. Je jemná i trochu neskladná, mívá silný poetický náboj, kouzlí

s atmosférou. U nás vzácné uvedení písňového cyklu *Iluminance*, napsaného za války na Rimbaudovy básně, bylo samo o sobě silným nápadem. A interpretace mladého tenoristy Petra Nekorance byla stylová, procítěná, zajímavá a podmanivá. Jeho vysoko posazený a nepříliš velký hlas mu umožňuje vystihnout barvu a ducha Brittenových písní podobným způsobem, jak to činí typicky školení britští tenoristé. To znamená hladce, měkce, poeticky, s akcenty v rychlejších pasážích i s nostalgickými odstíny v táhlých kantilénách. Písně doprovází smyčcový orchestr, traktovaný velmi vynalézavě a komorně; chvílemi v barvě flažoletů, jindy s pizzicaty, s krásnými sóly koncertních mistrů houslí a violoncell. Vesměs jde o miniatury, mnohdy jen o několika slovech, ale s plochami meziher a dovětků, doříkávajícími nevyřčené. Krásná je kantiléna čtvrté písně, nezapomenutelná jsou slova nesená opakováním na jednom tónu v sedmé písni. Brittenova hudba je zvukově i v harmoniích vynalézavá, emotivní a krásná a Petru Nekoranecovi, který se doposud jevil především jako představitel rossiniovské virtuozity a italského bel canta obecně, její styl evidentně konvenuje. Jednoznačný vrchol večera.

Téměř letní zakončení Pražského jara

4. 6. 2021, casopisharmonie.cz, Jindřich Bálek

Letošní 76. ročník festivalu Pražské jaro končil ve Smetanově síni vystoupením České filharmonie, které bylo takovým líbezným koncertem pro trochu náročnějšího posluchače. A atmosférou připomínalo jakési nadějné vyhlížení normálních poměrů. Lidí v sále bylo o něco více než na koncertu zahajovacím a o přestávce se mnozí živě bavili mezi sebou. Program začal romanticky provedenou druhou větou ze *Třetí symfonie* Gustava Mahlera. Byla to komornější verze upravená na objednávku Benjaminem Brittenem. Její zvuk byl příjemně jemný, barvitý a s celou bohatou škálou sólových čísel pro dřevěné dechové nástroje. A podobně jako další části vedl orchestr čitelnými a soustředěnými gesty britský dirigent střední generace Mark Wigglesworth. Následovalo provedení *Iluminací*, slavného a charakteristického díla Benjaminu Brittenu. Má místy charakter italské serenády, ale zpívá se na francouzský text lyrických próz Arthura Rimbauda. Stálo za to sledovat skladbu s textem, který byl v tištěném programu – ne kvůli každému slovu, ale kvůli řadě výrazových kontrastů. Začíná se energickou částí *Fanfára a následují například Města, Starověk, Královský majestát, Krásná bytost, Přehlídka, Odjezd* ... Ale nenechme se klamat, že lyrický text má být pouze líbezný, naopak, je v něm i kus syrové krutosti, a ne náhodou se tu antikou inspirované obrazy setkávají s kusem krutého barbarství – jak to chtěl sám Rimbaud. A Britten dílo komponoval v prvních letech 2. světové války. Provedení v podání Petra Nekorance bylo technicky velmi zdařilé, naprosto suverénní – a zároveň mladistvé. Cyklu by možná slušela ještě větší výrazová škála a smysl pro kontrast, ale i tak zazněl velmi přesvědčivě. Také smyčcová skupina České filharmonie hrála koncentrovaně a jemně, i když i tady by mohlo být víc kontrastů mezi jemnou lyrikou a drásavostí. Po loňském jubilejním roce ani letos nechyběl na závěrečném koncertu Beethoven. Jeho *Šestá symfonie Pastorální* byla už v první větě líbezná a zároveň vznešená – a tak to má být. Není to jen popis přírody, ale jakýsi hymnus, duchovní ztišení a zamyšlení. Druhá věta byla, podobně jako Mahler, nejpůsobivější v sólech dřevěných dechových nástrojů. A po rozverně třetí větě následovala energická *Bouřka* a pak jakási závěrečná oslava v chrámu přírody. Bylo to silné a působivé provedení. Koncert je možné jako mnoho předchozích sledovat online i ze záznamu, v tomto směru je letošní nabídka naprosto luxusní.

Vrcholem večera na Pražském jaru byla „Šifra Mistra Brittenu“

5. 6. 2021, operaplus.cz, Svatava Barančicová

Posledního koncertu se ujala Česká filharmonie s britským dirigentem Markem Wigglesworthem. A budiž hned na začátku řečeno, že z jejich výkonu bylo znát vzájemné souznění a pochopení pro zvukové kvality orchestru. Na programu byl Mahler, Britten a Beethoven, přičemž dramaturgie sledova-

la, jak se jejich díla inspiračně propojují. /.../ O Benjaminu Brittenovi je známo, že byl Mahlerovou hudbou fascinován a také se zasloužil o její propagaci a vydávání, zvláště v době nacistických snah vymazat moderní umění a židovské skladatele z hudební historie. Logicky tak další částí závěrečného koncertu Pražského jara byla skladba tohoto britského autora, *Les Illuminations op. 18*, na texty francouzského „prokletého básníka“ Arthura Rimbauda. /.../ Petr Nekoranec má k Brittenovi a moderní hudbě blízko. Za interpretaci Alberta Heringa v Brittenově stejnojmenné opeře získal Bavorskou uměleckou cenu. Devítidílný cyklus *Les Illuminations* nastudoval výtečně a zpaměti. Vedle okouzující barvy jeho tenoru ve výškách jsme mohli ocenit i empatii a sdělný výraz v komplikovaných textech, dobrou francouzštinu a vybroušenou pěveckou techniku. Britten zachází s hlasem jako s dalším nástrojem v partituře a tenorista musí v rychlém sledu střídát rejstříky, dynamiku, skoky z plného hlasu do falzetu, musí se vyrovnat s velkým rozsahem i s tóny v méně znělých spodních polohách. /.../ Orchester byl po celou dobu neméně vnímavým a citlivým souputníkem, tajemný a nervně zjiřený výraz odrážel psychologii složitých Rimbaudových textů, fantazijních představ a subjektivních obrazů. Postavou drobný britský dirigent Mark Wigglesworth věnoval pozornost a péči každé nuanci. Tato část koncertu pro mě byla vrcholem večera. Po přestávce se ujal Mark Wigglesworth Beethovenovy *Symfonie č. 6 F dur „Pastorální“*. Opět v koncertním sále zavládla bukolická pohoda a radostná hudba pramenící z kontaktu s přírodou. Opět jsme slyšeli trylkování a pískání ptáků, kukačku, vlnky bublajícího potoka v houpavém klouzavém pohybu (*Scéna u potoka*), hlasité veselí venkovanů (energické horny ve fortissimu), víření kotlů v letní bouři a rozjasnění a šťastné pocity po bouři. Hráči České filharmonie, stejně jako v Brittenovi, i zde předvedli řadu bezchybných sól. Pojetí Marka Wiggleswortha bylo vřelé a jemné současně, byl to Beethoven s ohlazenými hranami, žádné výbušné kontrasty, ale zvýraznění barevného a výrazového potenciálu tělesa bez forze a napětí. Byl to něžný a radostný Beethoven. Britský dirigent si pohlásil s každým detailem a výsledný celek byl zářivý. Hodnocení autorky recenze: 90 %

Mark Wigglesworth and the Czech Phil offer a bright finale at Prague Spring

6. 6. 2021, bachtrack.com, Frank Kuznik

If Prague Spring glided to a soft finish instead of ending with a bang this year, it was entirely in keeping with the times – and something of a miracle. Amid some of the toughest pandemic restrictions in Europe, the organizers staged 21 concerts (along with two competitions and a masterclass by Garrick Ohlsson), streaming them all free to global viewers. They also managed to open six of the performances to live audiences, including the finale, which featured the first meeting of British conductor Mark Wigglesworth and

the Czech Philharmonic. /.../ When he needs to be, Wigglesworth is also a skilled technician, as he showed in *Les Illuminations*. The nine segments traverse a wide range of tempos, moods and dynamics, with nearly every bar packed with fine details. Wigglesworth showed strong command of the material and expert craftsmanship in layering sounds without losing any of the details, giving individual players like concertmaster Jiří Vodička a chance to shine. The buoyancy in the music was remarkable, given the many dramatic demands in the score and the orchestra's ballast – among its many gifts, the Czech Philharmonic is not known for being particularly nimble. In the opening songs the orchestra overwhelmed Nekoranec, though this was apparently a function of the hall. Online, the sound was well-balanced and the singer made the most of a rare opportunity. Just 29, Nekoranec is already well-known in Czech lands and in German opera houses as a gifted tenor with a strikingly mature voice. This was a chance to sing for an international audience – and if anything, his voice only improved during the time off. It sounded fuller and more nuanced, richly expressive even when the subject matter was scarlet and black wounds, hissings of death and the like. Nekoranec occasionally faded in top notes, which was a surprise, since those are normally a strength. Otherwise it was an impressive showing from both sides, a smart, capable vocal performance backed by deft musical support. The closing symphony served mainly as a reminder that there are many ways to do Beethoven. Wigglesworth prefers a heavily legato approach that glosses over the details, instead emphasizing the flow and glow in the music. Nothing wrong with that, though after the Britten pieces the sound seemed thick, even muddy at times. And driving the Cadillac didn't work as well here; the piece demanded a more hands-on approach that would have developed the emotional undercurrents and restored some of its grandeur. As it was, the highs were not very high and the ride was more lethargic than invigorating. That said, what more appropriate way to end the festival? No interpretation can dilute the feeling the final movement offers, of emerging into tranquility after going through a dark, stormy time. Over its 76-year history, Prague Spring has endured more than its share of hard times, which may be why it weathered this one so well. And in the finale, provided a beacon for a brighter future.

Závěr festivalu s Českou filharmonií

1. 7. 2021, Hudební rozhledy, Julius Hůlek

/.../ Sám Britten pak, zejména v době svých studií, byl zásadně zasažen Mahlerovou hudbou a z obdivu k ní povstalo jeho aranžmá, redukující původní velké obsazení. Z toho a také z evidentně citlivého přístupu dirigenta i orchestru vyplynula komorní pastorální nálada, místy až rázu idylické taneční selanky. Dirigent si s orchestrem nenápadnými gesty doslova pohrával, dokonalý zvuk dílčích orchestrálních sekcí

se navzájem vyrovnaně proplétal. /.../ Určující a zářivou fazetou Nekorancova výkonu – jakož i kreativního vkladu znějícímu dílu – bylo propojení porozumivého lyrického výrazu s citlivě uměřeným hrdinským důrazem. Francouzština v jeho podání se krásně poslouchala, vzorně dokázal deklamovat úsečnou rychlou frekvenci slabik právě tak vypjatou kantilénou ve vysoké poloze. V tomto případě udivila i znělost a srozumitelnost textu v poloze kontrastně nízké. Jeho bezpečně posazený hlas dokázal vévodit, ale zároveň se i přirozeně vklínit do instrumentálního přediva, a vytvořit tak dokonalou paralelu s nanejvýše úsporným, a snad právě proto tak účinným dirigentovým vedením. Jako pars pro toto zmíníme proměnlivý barevný tón orchestrálního pléna, nebo nádherný dialog vokálního a houslového sóla ad. Zázitek z „Brittenova Rimbauda“ byl díky syntéze Wigglesworthova a Nekorancova interpretačního umění naprosto jedinečný a publikum to také dalo patřičně najevo. /.../ V Beethovenovi se až překvapivě, nicméně s charakterem hudby důvodně, dostala do popředí velkoryse rozmáchlá a pro oko pestrá gestikulace spolu s originálně přesvědčivou „gymnastikou“ celého těla jak pro posluchače-diváky, tak – a to především – pro plenum orchestru i jeho jednotlivé sekce. S těmi byl Wigglesworth v permanentním, až s „nervní“ citlivostí opětovaném kontaktu a při aplausu je právem vyvolával. Pro orchestr rezervuji jen slova chvály, kromě souhry je třeba vyvednout i dirigentovu práci s rytmem, včetně agogických ozvláštnění. Obdivuhodný byl například v závěru přímo „varhanní“ efekt žesťů i to, jak M. Wigglesworth dokázal výkonu České filharmonie kongeniálně vtisknout originalitu a nuance Beethovenovy motivické práce, a společně se tak postarat o příkladné vyznění de facto celého festivalu.

OHLÉDNUTÍ ZA FESTIVALEM

Dobry ročník pod pokličkou

7. 6. 2021, Lidové noviny, Jindřich Bálek

/.../ Asi nikdo nezvládl v květnových dnech sledovat živě online přes dvacet koncertů, ale na webu jsou koncerty nadstandardně dobře vybaveny dalšími informacemi a texty. Je dost důvodů se vrátit například k legendárnímu souboru staré hudby Huelgas Ensemble pod vedením charismatického znalce Paula Van Nevela. A z domácí scény staré hudby k souboru Cappella Mariana s programem věnovaným Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdržic. Ve skvělé formě se představilo Pražákovo kvarteto jak v Haydnovi, tak v Dvořákově. A po dlouhé době se podařilo, že rezidenčním hostem byl současný skladatel tak atraktivní, jako např. Jörg Widmann. Ten je zároveň špičkovým klarinetistou a jeho komponování vychází z dobré znalosti nástroje i celé klasické evropské tradice. K jeho slávě samozřejmě přispívá schopnost přesvědčivé vlastní prezentace, je to ještě všestrannější obojživelník než svého času Benny Goodman – a jeho provedení Moza-

Česká filharmonie © Pražské jaro – Zdeněk Chrápek

rtových skladeb mělo stejně vysokou úroveň jako moderní vlastní improvizace. Koncerty Schumannova kvarteta i koncert PKF – Prague Philharmonia, na kterém spolupůčinkoval, patřily k vrcholům festivalu. A zrovna tak Filharmonie Brno se svým šéfem Dennisem Russellem Daviesem, jež má dlouhodobě velmi atraktivní dramaturgii z hudby 20. století a provedla *Harmonielehre* Johna Adamse a českou premiéru *Symfonie č. 12* Philipa Glasse. Takové věci jsou vzácné i ve světě streamovaných koncertů. Byl to zkrátka velmi vydařený ročník pod pokličkou pandemie. Ale i tak je nutné, aby napříště nemuselo Pražské jaro soupeřit se všemi youtubeři a učit se jejich metodám. Uplynulý ročník jen dále posílil pocit nesamozřejmosti a svátečnosti při provádění živé hudby a setkávání kolem ní. Tento moment je dobré si pamatovat a nadále se snažit o návrat do normálních poměrů. Až se zima zeptá, co jsem dělal na jaře, rád se na většinu koncertů podívám, na některé znovu, na některé poprvé – i narychlo sestavené programy měly tvář a logiku. A k tomu všemu byla letošní *Má vlast* jedním z nejodvážnějších a nejriskantnějších podniků v historii, který podle očekávání vzbudil nadšení

i polemiky, jak si všichni přáli. Všechny mediální zkušenosti stejně jako schopnost improvizovat se s odstupem času budou hodit, na druhou stranu bych pořadatelům všech festivalů opravdu přál, aby získané nové dovednosti příště už tolik nepotřebovali.

eroico

Partneři Pražského jara

Partneři Pražského jara 2021

Velmi si vážíme podpory našich partnerů, kteří nám zachovali přízeň i v těchto turbulentních dobách. I díky nim se podařilo festival realizovat na nejvyšší možné úrovni. Za tuto velkorysost jim patří velký dík!

Ministerstvo kultury ČR a hlavní město Praha

Klíčovými partnery z veřejného sektoru jsou Ministerstvo kultury a hlavní město Praha. Obě instituce finančně podpořily původně připravovaný program festivalu a posléze svou podporu zachovaly v původní výši i pro aktualizovanou podobu festivalu s více než dvěma desítkami online streamů. Prezentace Ministerstva kultury i hl. m. Prahy provázela veškerou outdoorovou, spotovou i tištěnou kampaň po celou dobu festivalu v České republice i v zahraničí.

innogy Česká republika a. s. Partner festivalu

„Společnost innogy spolehlivě dodává mezinárodnímu hudebnímu festivalu energii již 27 let, a to i v době koronavirové, která nám všem přinesla spoustu omezení,“ říká Tomáš Varcop, předseda představenstva. „Doufáme však, že tato doba brzy skončí a my budeme znovu zase žít co nejvíce tak, jak jsme byli zvyklí. A užívat si kvalitní kulturní akce, jakými jsou právě koncerty Pražského jara. Děkuji celému týmu pana Romana Bělora, který nám dokázal za velice nestandardních podmínek znovu připravit velmi kvalitní program,“ uzavírá Varcop.

Společnost innogy je tradičním a nejsilnějším podporovatelem festivalu mezi korporátními partnery. I za letošní mimořádné situace společnost poskytla festivalu 80 % původně dohodnutého finančního plnění. Vizibilita byla zajištěna v kompletní outdoorové, televizní a internetové kampani, v tištěné inzerci v České republice a v zahraničí. Propagační spot byl vysílán v úvodu a závěru každého online streamu.

CETIN a. s. Technologický partner

Společnost CETIN v tomto roce sehrála zásadní roli. Díky její infrastruktuře jsme mohli koncerty Pražského jara přenést do domovů českých i zahraničních posluchačů. CETIN se k festivalu zachoval maximálně velkoryse a i na aktualizovaný program poskytl podporu v plné výši, za což mu patří velký dík. Logo CETIN bylo přítomno v kompletní outdoorové, televizní a internetové spotové kampani, v tištěné inzerci v České republice a v zahraničí. CETIN byl spojen zejména se zahajovacím koncertem 12. května 2021, sponzorství připomínaly spoty na YouTube, Facebooku a ve vysílání České televize a Českého rozhlasu.

Subterra, a. s. Partner koncertu

Stavební společnost Subterra je věrným partnerem Pražského jara, které podporuje již 30 let. Stala se partnerem koncertu *Na křídlech tance*, na kterém se 20. května v čele Pražských symfoniků FOK představil charismatický dirigent Ion Marin a na Pražském jaru debutoval vynikající houslista Dalibor Karvay. V letošním roce Subterra podpořila Pražské jaro 25 % původně plánované částky. Logo společnosti Subterra provázelo většinu outdoorové, online a tištěné kampaně.

Primátor hl. města Prahy Zdeněk Hřib s chotí © Pražské jaro – Petra Hajsá

Ministr kultury Lubomír Zaorálek s chotí © Pražské jaro – Petra Hajsá

Partneři Pražského jara 2021

Světelné panely společnosti innogy vítaly diváky v foyer koncertních síní © Pražské jaro – Michal Vencel

© Pražské jaro – Petra Hajská

Mercedes-Benz Česká republika s.r.o.

Oficiální automobil

Společnost Mercedes-Benz pro letošní ročník Pražského jara poskytla flotilu sedmi vozů. Luxusní limuzíny Mercedes přispěly ke komfortu vystupujících umělců, ulehčily složitou logistiku a pomohly hladkému průběhu festivalu. Zároveň však díky nápaditým polepům s prezentací Pražského jara připomínaly, že ve městě právě probíhá tento mezinárodní hudební svátek.

CzechTourism

Partner

Společnost CzechTourism podporuje významné kulturní a sportovní akce v České republice. Těší nás, že do úzkého výběru těchto prioritních akcí bylo zařazeno také Pražské jaro, a skrze festival tak CzechTourism propagoval Prahu a Českou republiku jako atraktivní destinaci pro domácí, ale i zahraniční turismus. Finanční podpora CzechTourism přispěla k zajištění online streamů. Spot CzechTourism byl vysílán před zahájením a po skončení přímých přenosů koncertů, logo bylo uvedeno v podstatné části reklamní kampaně festivalu.

Česká televize

Generální mediální partner

Obzvláště v době, kdy pandemie a opatření na její potlačení neumožňují účast publika v sálech (případně ho výrazně omezují), má spolupráce s audiovizuálními médii klíčovou hodnotu. Česká televize zprostředkovala na svém programu ČT art dva večery – *Zahajovací koncert* 12. května a koncert PKF – Prague Philharmonia s dirigentem Mariánem Lejavou *Pohlčení Stravinským* 23. května. V prvním případě přitáhl kulturní program České televize 89 tisíc diváků starších 15 let, na druhý koncert se dívalo 19 tisíc lidí. Festival u těchto přímých přenosů objednal sponzoring pořadu pro partnery innogy, CETIN a CzechTourism. Spolupráce s Českou televizí ale zahrnuje i významnou pomoc při propagaci festivalu a klíčových partnerů formou informačních spotů. Letos odvysílala Česká televize na svých programech celkem 90 dvacetivteřinových spotů s celkovou sledovaností přes čtyři miliony osob starších 15 let. Prostřednictvím platformy iVysílání.cz dosáhla propagační znělka festivalu téměř 13 tisíc impresí. Koprodukční partnerství mezi Českou televizí a festivalem přineslo letos 17 dílů krátkého zpravodajsko-publicistického pořadu *Echo Pražského jara* s moderátorkou Jitkou Novotnou v režii Martiny Kubaly. Všechny díly jsou dostupné na iVysílání.cz.

© Pražské jaro – Michal Vencel

© Pražské jaro – Petra Hajská

Nadšený Jörg Widmann u festivalového vozu – Con brio je název jedné z jeho nejhranějších skladeb
© Pražské jaro – Ivan Malý

Český rozhlas

Hlavní mediální partner

Spolupráce v oblasti propagace festivalu obsahovala kampaň o 100 spotech na stanicích Radiožurnál, Dvojka a Vltava. Kampaň začala 10. května a trvala do posledního dne festivalu 3. června. V letošním roce došlo k významné změně v rozšíření spolupráce. Český rozhlas odvysílal tři koncerty festivalu živě na stanici Vltava, nad rámec toho přijal do vysílání dalších šest koncertů, jejichž záznam vznikl v produkci samotného festivalu. Důvěra veřejnoprávního média v kompetenci festivalu dodávat i technicky kvalitní záznamy přinesla posluchačům rozšířenou nabídku festivalových koncertů. Český rozhlas je důležitým partnerem festivalu i z důvodu široké publicistické a kritické reflexe prostřednictvím svých zpravodajských relací, zejména pořadu *Mozaika* na stanici Vltava.

Hospodářské noviny

Mediální partner

Změny na mediálním trhu reflektující nové možnosti konzumace obsahu posunuly i spolupráci s tradičním českým deníkem Hospodářské noviny a jeho vydavatelem, společností Economia. V letošním roce jsme se poprvé stali partnerem audio podcastu Petra Viziny *Na dotek*, který je v produkci Economie dostupný na všech podcastových platformách. Zaslíbené rozhovory předního českého publicisty vytvářejí prostor pro hlubší ponor do témat spojených s klasickou hudbou, a to v atraktivním moderním obalu, jenž vychází vstříc očekáváním progresivní vrstvy čtenářů a posluchačů. Mezi osobnosti, s kterými Petr Vizina rozmlouval, patřili na festivalu debutující dirigent František Macek, dirigent zahajovacího koncertu a umělecký vedoucí souboru Collegium 1704 Václav Luks, šéfdirigent Filharmonie Brno Dennis Russell Davies. Před mikrofonem zasedl i dramaturg festivalu Josef Třeštílk, aby podpořil umělecké plánování koncertů, nebo režisér Petr Václav, který vtiskl jedinečný rukopis pěti přímým přenosům letošních koncertů. Informační a propagační kampaň tohoto ročníku festivalu byla ozdobena dvěma autorskými přílohami v Hospodářských novinách. Kampaň již tradičně obsahovala reklamní prostor v tištěných titulech Economie (Hospodářské noviny, Respekt, Ekonom, Víkend HN) a na serveru Aktuálně.cz.

Přátelé Pražského jara

Velice si vážíme podpory našich mecenášů, kteří nám i v tomto roce zachovali přízeň a realizaci festivalu podpořili svými finančními příspěvky. Díky loňským štědrým darům z nerefundovaných vstupenek se naše přátelská základna rozrostla více než dvojnásobně – mecenášský klub Přátel Pražského jara nyní čítá na dvě stovky členů.

Přestože jsme z původního celoročního bohatého programu mohli nakonec realizovat pouze dvě streamovaná setkání, i tento rok se naši podporovatelé mohli těšit z přednostních rezervací vstupenek a individuálního přístupu v rámci čtyř pilotních projektů festivalu.

Naším Přátelům bychom rádi poděkovali nejen za jejich pravidelné příspěvky, ale také za letošní mimořádně velkorysé dary ze vstupenek, které se rozhodli namísto refundace věnovat Pražskému jaru na podporu jeho činnosti. Těší nás, že za festivalem stojí lidé, kteří si život bez Pražského jara umí jen stěží představit.

Udělené záštity

Již v roce 1946 započal prezident Edvard Beneš tradici trvající desítky let – udělování prezidentské záštity Mezinárodnímu hudebnímu festivalu Pražské jaro. Navázal na ni i současný prezident Miloš Zeman, který festivalu uděluje záštitu po celou dobu trvání svého mandátu. Tento ročník festivalu se rovněž uskutečnil pod záštitou ministra kultury Lubomíra Zaorálka a rovněž primátora hl. města Prahy Zdeňka Hříba, který záštitu udělil i Mezinárodní hudební soutěži Pražské jaro 2021.

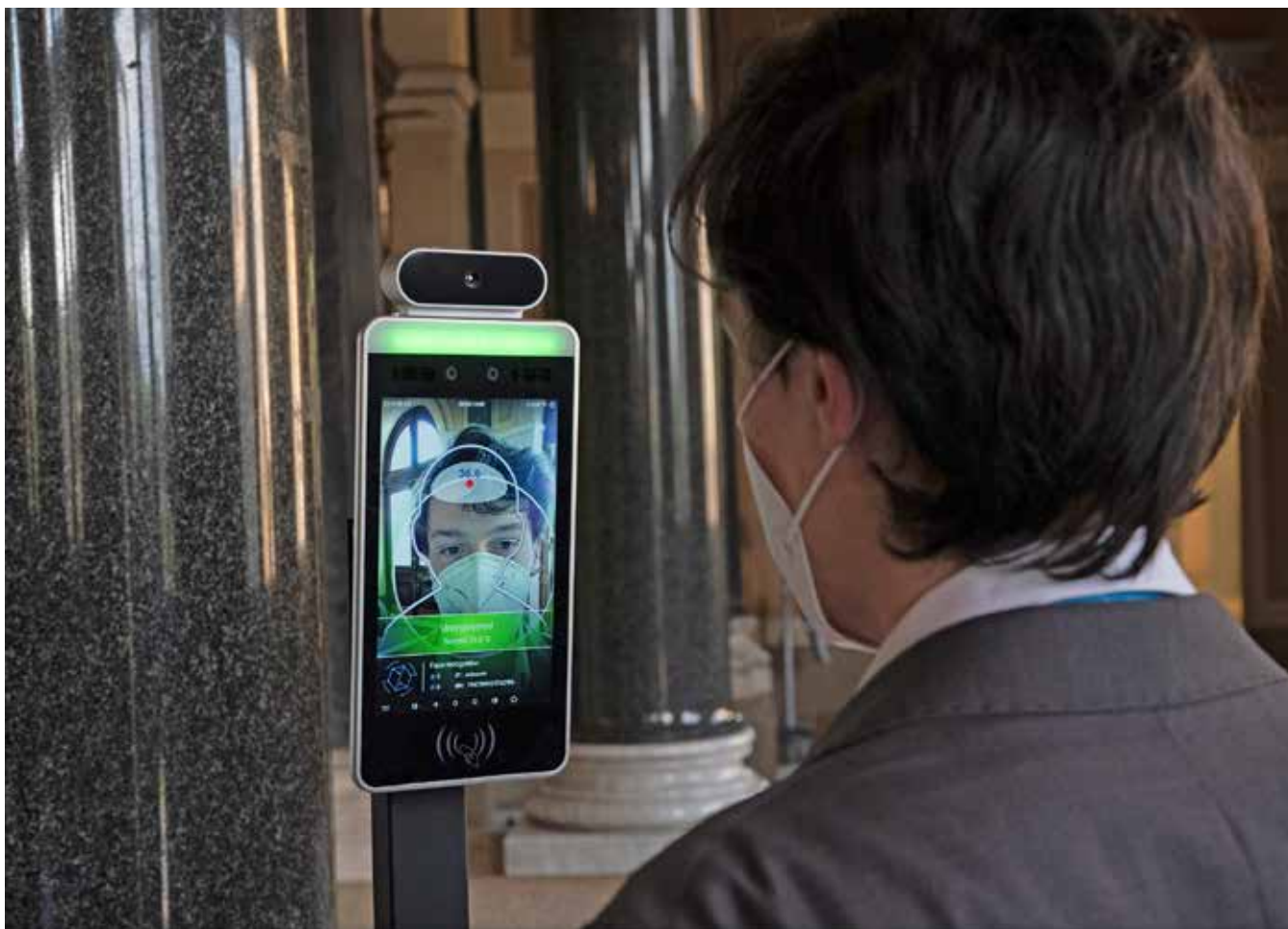

comodo

Festivalové momenty

Festivalové momenty

Mezi opatření proti šíření pandemie patřila povinnost organizátorů umožnit vstup do sálu pouze osobám bez zvýšené tělesné teploty – indikátoru možné nemoci.

Na koncerty mohli diváci přicházet pouze se vstupenkou, která byla díky testování v laboratořích AescuLab také dokladem o negativním výsledku PCR testu. Mezi hosty festivalu patřil také ředitel Českých center Ondřej Černý s chotí.

Na koncertech jsme nezaznamenali žádného diváka, který by přicházel se zvýšenou tělesnou teplotou. Zařízení nám zapůjčil dodavatel rezervačního vstupenkového systému společnost Enigoo.

Snímání HD technikou přivedlo k Pražskému jaru také novou profesi – maskérku. Využil ji i dramaturg Josef Třeštík u natáčení zasvěcených rozhovorů s festivalovými hosty.

Modrý salonek Obecního domu sloužil i jako improvizovaná maskérna pro moderátory. Byla mezi nimi jediná žena – mezzosopranistka Markéta Cukrová.

Moderátorka Markéta Cukrová zprostředkovala divákům pět koncertů. Její zaujatost pro festival a klasickou hudbu přinesla šarm a skvělé rozhovory s kolegy umělci.

Festivalové momenty

Herec Jan Budař si pro moderování vybral koncerty přenášené Českou televizí. Vymezeným časem si příliš hlavu nelámá, zato přinesl neotřelý přístup a nejednou i nečekaný vtip.

Kouzlo herce a moderátora Jana Ciny ocenilo hlavně mladší publikum.

Moderátor Rádia Classic a pěvec Marek Šulc se stal tvář a hlasem Pražského jara 2021. Jeho hluboké hudební znalosti, ale i přátelské vztahy s mnohými umělci vytvářely skvělou atmosféru i v těch produkčně nejsložitějších okamžicích. Zejména jeho pojetí moderování koncertů soutěže Pražské jaro nastavilo vysokou laťku pro další roky.

I letos patřila mezi dodavatele Pražského jara společnost CS live Pavla Brauna. Jeho přenosový vůz se špičkovou audiovizuální technikou patří mezi nejmodernější v České republice.

Více než dvacetkrát musela společnost Mimesis Film v Obecním domě, Rudolfinu, kostele sv. Anny – Pražské křižovatce, v Anežském klášteře, kulturním centru DOX, v kostele sv. Šimona a Judy a v kostele sv. Vavřince zapojit a rozpojit složitý systém stovek metrů kabelů, kamer, monitorů, světel a kolejí. Každý koncert v tomto třítydenním maratonu začal přesně včas.

Festivalové momenty

Člen poroty oboru klavír, člen umělecké rady festivalu a také jeden z mentorů nejmladších umělců Pražského jara na Salonu ZUŠ Ivo Kahánek.

Slovenský houslový virtuóz Dalibor Karvay poskytl v souvislosti se svým vystoupením rozhovor pro diváky přenosu. Na generální zkoušce ho rozesmál moderátor Jan Čin.

Okamžik před vstupem na pódium. Dirigent František Macek vybral díla pro program svého Debutu Pražského jara podle zeměpisných kót: Skandinávie – Polsko – Česko.

Hudebníci Collegia 1704 před zahajovacím koncertem...

Jedním ze zahraničních hostů, kteří svou účast potvrdili a i přes složitá pravidla karantén a testů skutečně naplnili, byl violoncellista Johannes Moser. Na snímku jen pár momentů před koncertem v Obecním domě; před kamerami i diváky.

Festivalové momenty

Sice s respirátory, povinnými testy a rozestupy, každopádně s neobyčejnou radostí a potěšením! Pražské jaro má diváky, kteří bez hudby nedokážou žít.

Koncert s formacemi Martina Kratochvíla byl dárkem pro diváky – kromě Česka si ho nahladili v USA, Velké Británii, Polsku nebo Itálii. Ale dort a přání od ředitele Romana Bělora byl opravdu jen pro hvězdu večera!

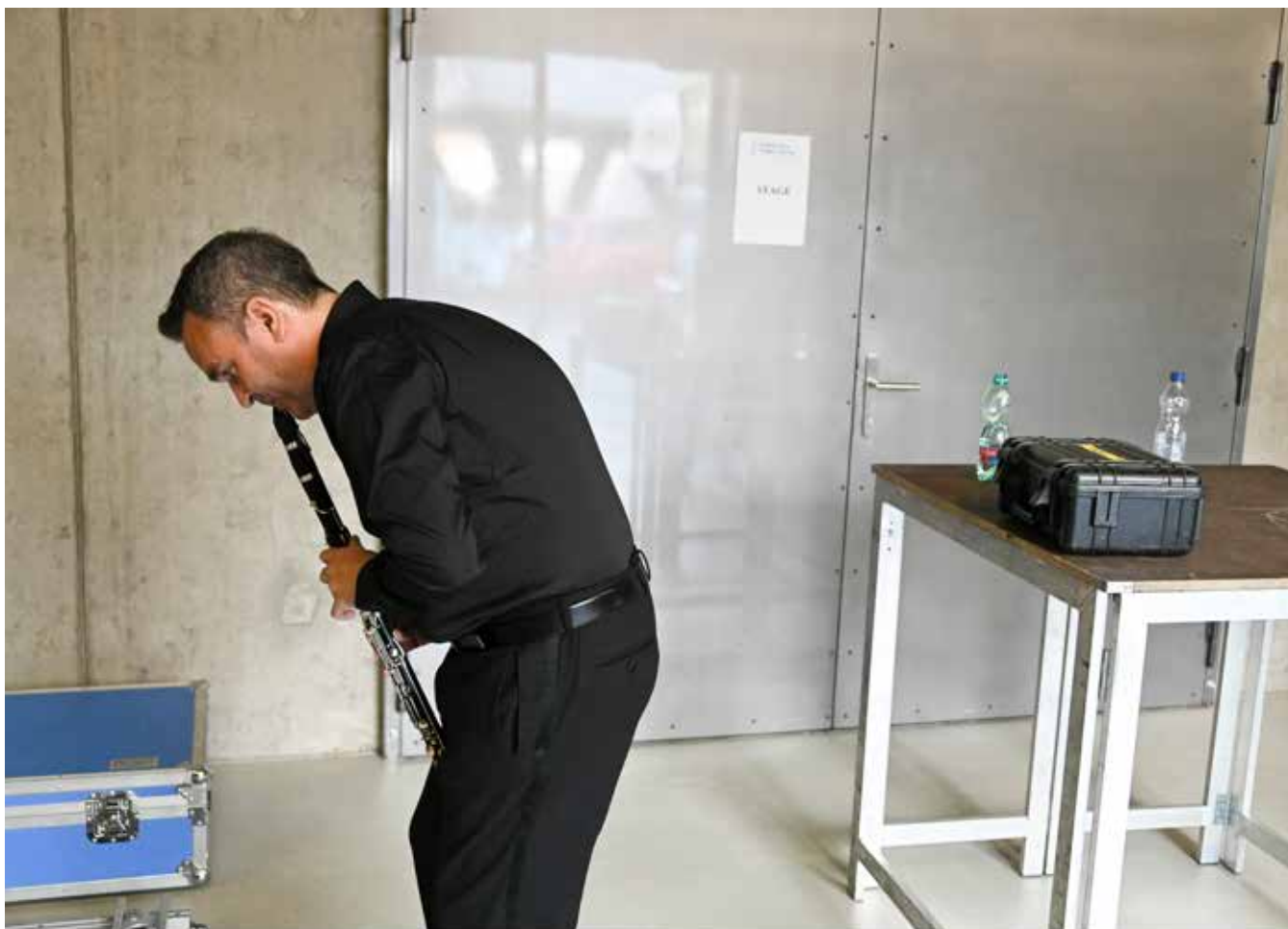

Naplněné přání režiséra Petra Václava: proč nepřiznat techniku, když to nejsou jen tak nějaké kamery...

První veřejné vystoupení před kamerami a v přímém přenosu bylo pro některé nejmladší stipendisty programu MenArt v rámci Salonu ZUŠ okamžikem významným i náročným. Kouzelnou ochranu poskytovaly talismany a plyšáci.

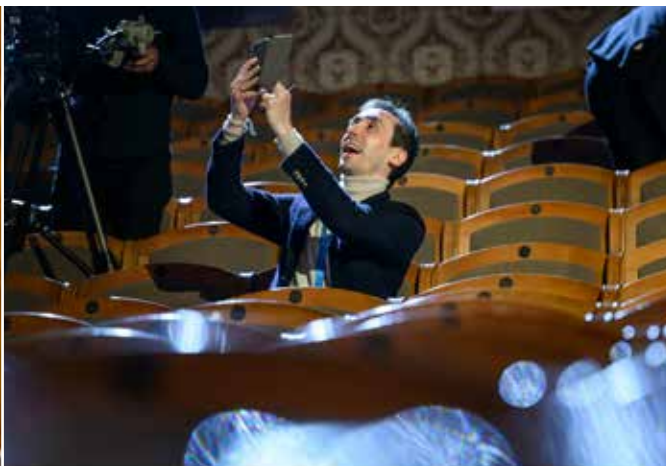
Festivalové momenty

Nespoutaná pozitivní energie a umění Jörga Widmanna strhla diváky sledující jeho výkony. V Centru pro současné umění DOX ho zachytil objektiv před vystoupením se Schumann Quartet.

Houslista Arete String Quartet Donghwi Kim využívá poslední volný čas před finálovým soutěžním vystoupením. Výkon korejského uskupení nakonec přesvědčil porotce nejvíce.

Potěšení z účasti na živém koncertě nezapíral porotce klavírní soutěže Gabriele Leporatti.

Matouš Zukal se stal nejúspěšnějším českým kandidátem soutěže Pražské jaro v kategorii klavír. V zákulisí Rudolfiny v rozhovoru s Markem Šulcem těsně po finálovém výkonu.

Porotci Garrick Ohlsson a Kevin Kenner vcházejí do Dvořákovy síně Rudolfiny na finálových koncertech oboru klavír.

Mecenáška Marie Suková (druhá zleva) v doprovodu ředitele festivalu Romana Bělora (druhý zprava) a současného a bývalého starosty Křečovic Roberta Nečase a Františka Vondry v tamějším kostele po pietním aktu při hrobě skladatele Josefa Suka.

Festivalové momenty

Soustředění před koncertem Salon ZUŠ. Pěvci – stipendisté pracovali pod vedením Kateřiny Kněžíkové, která se z festivalového večera omluvila z důvodu účinkování na operním festivalu v Glyndebourne.

Porota klavírní soutěže měla na rozhodnutí o laureátech pouze 45 minut od skončení posledního výkonu. Naši nejlepší pianisté Martin Kasík a Ivo Kahánek přidělují body ve finálovém kole.

První a druhé housle v souhře. Eliška Kukulová a Klára Lešková těsně před finálovým koncertem českého uskupení Kukul Quartet v Rudolfinu.

V přestávkách soutěžních koncertů jsme nabídli rozhovory s členy porot a účinkujícími. Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK vedl ve finále oboru klavír dirigent Marek Šedivý. Klavíristka Slávka Vernerová se podílela na výběru kandidátů pro první kolo. S oběma hovořil moderátor Marek Šulc.

Vizuální styl Pražského jara v roce 2021

Podoba festivalu byla obdobně jako vloni jednoznačně ovlivněná celosvětovou pandemií. Celkový výraz letošní kampaně Pražského jara byl přesto především radostný a hravý.

Nálada je svěží, plná zářivých barev, jako by chtěla dát zapomenout na neveselou realitu posledního roku. Emoce skryté v hudbě nás mohou odvést od ponurých myšlenek táhlých lockdownů a rádi se alespoň na chvíli necháme odnést do pestrobarevného světa Pražského jara.

Koncept myšlenkově navazuje na minulý ročník a dále ho rozvíjí v nových hudebních pojmech. Soubor postavíček se nyní rozrůstá o další sympatické charaktery a všechny společně pomáhají festivalu, aby se letos podařil i ve ztížených podmínkách.

S nepřátelským virem začne jako první odvážně bojovat *eroico*. Naštěstí mu přijde na pomoc také odhodlaná *tutta forza*, která se vši silou pustí do nepřítele. Zesilující úsilí organizátorů festivalu zdatně podporuje *crescendo*. Ze zatáčky se vstříc lepším zítřkům vyřítí bláznivé *con moto* a festival letos nakonec přeci jen odstartuje. *Con brio* spokojeně zajiskří. *Glissando* v sále vystřihne perfektní piruetu a sklídí zasloužený potlesk. Část koncertů sice proběhne bez účasti diváků, ale vše lze pohodlně pozorovat z obrazovky, tak jako *comodo*, přímo z gauče. Ladné *leggiere* se zlehka zahoupe na obloze a spokojeně shlíží na to hemžení pod sebou.

Příběh Pražského jara žije dál a my už se těšíme na to, co přinese příští rok.

Jana Vinklerová, grafické studio Formata

Festivalové momenty

**tutta
forza**

12/5—3/6/2021

76. mezinárodní hudební festival

Pražské jaro

Vstupenky v prodeji na festival.cz

Za finanční podpory
 MINISTERSTVO KULTURY
 PRAŽSKÉ JARO
 innogy
 SUTERA
 CETIN
 Česká televize
 Český rozhlas
 Hospodářské noviny

con brio

12/5—3/6/2021

76. mezinárodní hudební festival

Pražské jaro

Online koncerty zdarma na festival.cz

leggiero

Leggiero, tutta forza, eroico:
To vše budeme potřebovat i v roce 2021.
Požehnané Vánoce a šťastný nový rok
přeje Pražské jaro.

Leggiero, tutta forza, eroico:
These three will be needed once more in 2021!
All of us at the Prague Spring Festival wish you
a joyful Christmas and a Happy New Year.

12/5—
3/6/2021

76. mezinárodní hudební festival
76th International Music Festival

con moto

**Pražské jaro
Prague Spring**

Sledujte živě na festival.cz
Watch online at festival.cz

26/5/2021
St 20.00 / Wed 8 pm
Obecní dům / Municipal House

**Debut
Pražského jara
Prague Spring
Debut**

Witold Lutosławski:
Malá suita / Little Suite

Robert Schumann:
Koncert pro violoncello a orchestr a moll op. 129 / Concerto for Cello and Orchestra in A minor Op. 129

Jean Sibelius:
En saga

Antonín Dvořák:
Píseň bohatýrská op. 111 / A Hero's Song Op. 111

Symfonický orchestr Českého rozhlasu / Prague Radio Symphony Orchestra
František Macek – dirigent / conductor
Johannes Moser – violoncello / cello

**Pražské jaro
Prague Spring**

festival.cz

Za finanční podpory / Financial Support: MINISTERSTVO KULTURY, Česká televize, Český rozhlas, Blesk, Nový TV, Kudyznud.cz, Mercedes-Benz

**12/5/2021
13/5/2021**
St, Čt 20.00 / Wed, Thu 8 pm
Obecní dům / Municipal House

**Zahajovací
koncert
Opening
Concert**

**Pražské jaro
Prague Spring**

3/6/2021
Čt 20.00 / Thu 8 pm
Smetanova síň / Smetana Hall

**Závěrečný
koncert
Closing
Concert**

**Pražské jaro
Prague Spring**

28/5/2021
Pá 20.00 / Fri 8 pm
Dvořákova síň / Dvořák Hall

**Český
filharmonický
sbor Brno**
Czech
Philharmonic
Choir of Brno

Pražské jaro
Prague Spring

31/5/2021
Po 20.00 / Mon 8 pm
Dvořákova síň / Dvořák Hall

**Apollón,
vůdce Múz**
Apollo, Leader
of the Muses

Pražské jaro
Prague Spring

3/6/2021
Čt 20.00 / Thu 8 pm
Obecní dům / Municipal House

Závěrečný koncert
Closing Concert

Gustav Mahler:
Co mi vyprávějí květiny
na louce, 2. věta Symfonie
č. 3 v instrumentaci
Benjamina Brittena /
What the Wild Flowers Tell
Me, 2nd movement from
Symphony No. 3, arranged
by Benjamin Britten

Benjamin Britten:
Les Illuminations op. 18
pro vyšší hlas a smyčcový
orchestr / *Les Illuminations*
Op. 18 for high voice and
string orchestra

Ludwig van Beethoven:
Symfonie č. 6 F dur op. 68
„Pastorální“ / *Symphony*
No. 6 in F major Op. 68
“Pastoral”

Česká filharmonie /
Czech Philharmonic
Mark Wigglesworth –
dirigent / conductor
Petr Nekoranec –
tenor

Pražské jaro
Prague Spring

festival.cz innogy

Partner koncertu /
Concert partner

Za finanční podpory /
Financial support

Partner festivalu /
Festival partner

Technologický partner /
Technology partner

Generální mediální partner /
General media partner

Hlavní mediální partner /
Main media partner

Mediální partner /
Media partner

Partner /
Partner

Oficiální automobil /
Official car

MINISTERSTVO
KULTURY

ČESKÝ
FILHARMONICKÝ
SBOBR

innogy

CETIN
CZECH REPUBLIC TV

Česká televize

Český rozhlas

HOŠOVSKÉ NOVINY

ludyznudy.cz

Mercedes

**SOČR &
Volkov & Bartoš**

Pražské jaro
u Vás doma!

Sledujte živě na festival.cz

glissando

Webové statistiky a monitoring médií

Webové statistiky

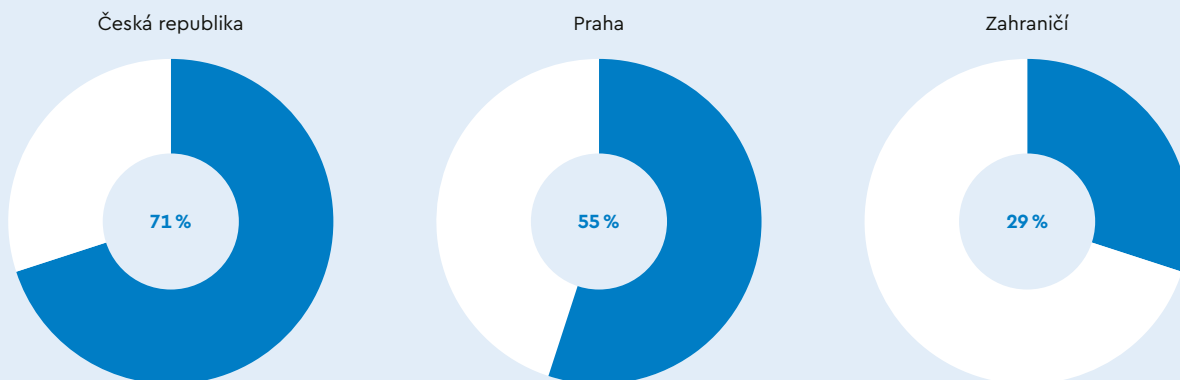
Návštěvnost webu

Zdroj: Google Analytics 1. 11. 2020 – 30. 6. 2021

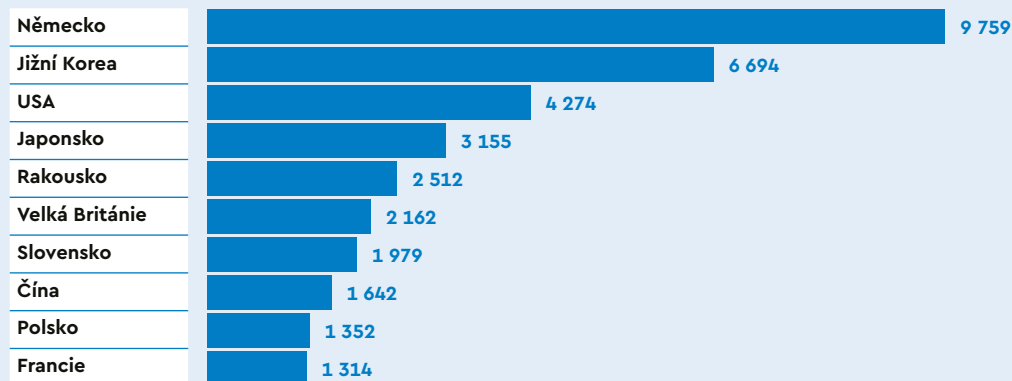
Návštěvnost webu dle regionu

Zdroj: Google Analytics 1. 11. 2020 – 30. 6. 2021

Návštěvnost ze zahraničí dle zemí

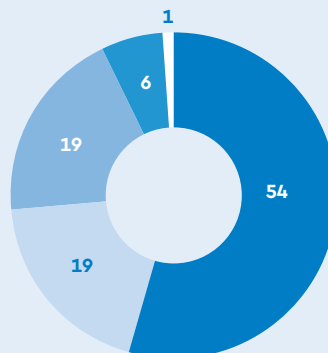
Zdroj: Google Analytics 1. 11. 2020 – 30. 6. 2021

Podíl zařízení na celkovém odsledovaném čase videí YouTube kanálu Pražského jara (v %)

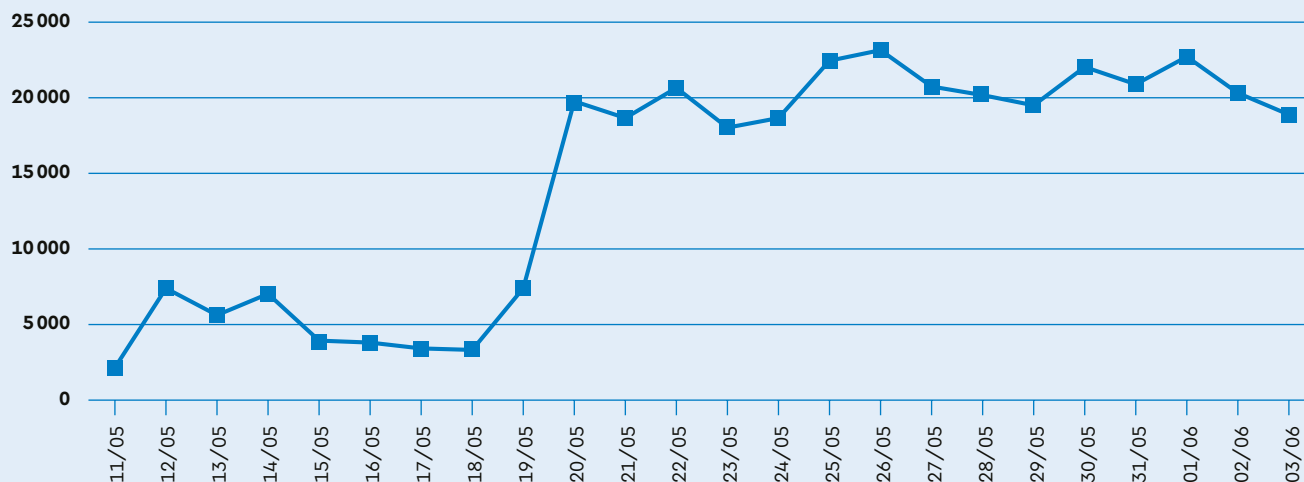
Zdroj: YouTube, 10. 5. – 3. 6. 2021

- PC/notebook
- tablet
- mobilní telefon
- TV
- herní konzole

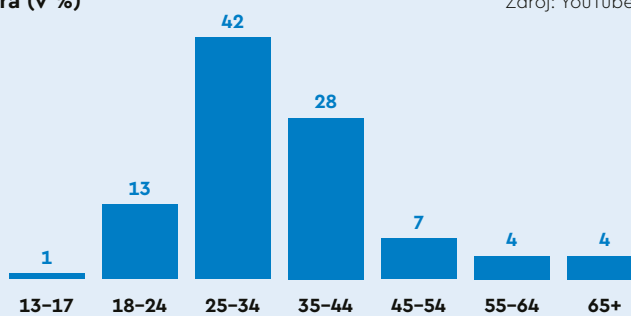
Vývoj zobrazení videí na YouTube kanálu Pražského jara

Zdroj: YouTube, 11. 5. – 3. 6. 2021

Věk diváků přenosů na YouTube kanálu Pražského jara (v %)

Zdroj: YouTube, 10. 5. – 30. 6. 2021

Monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
1	10/11/2020	Pražské jaro v roce 2021 s Jurowským, Rattlem, Fischerem a Hrůšou	klasikaplus.cz
2	10/11/2020	Pražské jaro vidí rok 2021 optimisticky	casopisharmonie.cz
3	10/11/2020	Křupavé a zlobivé Pražské jaro. Má vlast s Berlíňany, maratón nové hudby	kultura.iDNES.cz
4	10/11/2020	Symfonie podle Bowieho. Philip Glass na Pražském jaru završí téměř 30 let práce	czpravy.cz
5	10/11/2020	Na Pražském jaru vystoupí Simon Rattle, zahajovací koncert povede Jurowski	czpravy.cz
6	10/11/2020	Festival Pražské jaro představil program pro rok 2021. Naplánováno je přes čtyřicet koncertů	operaplus.cz
7	10/11/2020	Rozhlasový symfonický orchestr Berlín pod taktovkou Vladimíra Jurowského zahájí v příštím roce festival vážné hudby Pražské jaro	ČRo Radiožurnál
8	10/11/2020	Pražské jaro plánuje nový formát věnovaný soudobé hudbě	seznamzpravy.cz
9	10/11/2020	"Události v kultuře: Festival Pražské jaro oznámil svůj program na příští rok"	ČT D: / ČT Art
10	11/11/2020	Světlo naděje	Hospodářské noviny
11	11/11/2020	Glassova symfonie podle Bowieho	Hospodářské noviny
12	11/11/2020	Chceme být symbolem naděje	Hospodářské noviny
13	11/11/2020	Nejen o nabídce staré hudby na festivalu dbá flétnistka a nyní také členka umělecké rady Jana Semerádová.	Hospodářské noviny
14	11/11/2020	Pražské jaro. Hosté z Berlína	Metro
15	11/11/2020	Pražské jaro má být i zlobivé a křupavé	Mladá fronta DNES
16	11/11/2020	Pražské jaro zahájí Berlíňané	Haló noviny
17	11/11/2020	Začíná prodej vstupenek na Pražské jaro. Loni se za první hodinu prodaly lístky za pět milionů	prazskadrba.cz
18	11/11/2020	Pražské jaro nabídne na čtyřicet koncertních položek	play.cz
19	11/11/2020	Pražské jaro zahájilo prodej vstupenek na 76. ročník festivalu	operaplus.cz
20	11/11/2020	Zahájení prodeje vstupenek na Pražské jaro 2021	hudebnirozhledy.cz
21	11/11/2020	Jaro jako symbol naděje	hudebnirozhledy.cz
22	11/11/2020	Festival Pražské jaro zaznamenal zájem o zahajovací koncert	seznamzpravy.cz
23	12/11/2020	Pražské jaro bez korony	Lidové noviny
24	12/11/2020	Festival Pražské jaro už prodává vstupenky	Metro
25	15/11/2020	Nikdy necvičil stupnice. Na Pražském jaru vystoupí houslista, který hraje koním	czpravy.cz
26	15/11/2020	Říjnová nej zážitků a propadáků dle Heleny Havlíkové v časech koronavirových	hudebnirozhledy.cz
27	16/11/2020	Klasická hudba – Festival Pražské jaro zahájil prodej vstupenek	Respekt
28	17/11/2020	Provokuje představitel. Na Pražské jaro přijede skladatelka s prestižním prvenstvím	aktualne.cz
29	19/11/2020	Svítá na lepší časy?	casopisharmonie.cz
30	21/11/2020	Světlo naděje pro hudební svět. Simon Rattle bude na Pražském jaru dirigovat Mahlera	czpravy.cz
31	23/11/2020	Jaro jako symbol naděje	scena.cz
32	24/11/2020	Kulatý stůl o pražských festivalech	Divadelní noviny
33	24/11/2020	Na Pražském jaru musí být hvězdy, hudba stará i nová, říká flétnistka Semerádová	czpravy.cz
34	30/11/2020	Jakub Hrůša získal nominace na Grammy	scena.cz
35	01/12/2020	Pražskojarní starohudební pětka	Lidové noviny
36	02/12/2020	Přece kvůli koruně nezrušíme civilizaci	Lidové noviny
37	09/12/2020	Pražské jaro 2021	Xantypa
38	14/12/2020	Kosmetiku? Oblečení? Mobil? Ne, raději knihu!	Týdeník Rozhlas
39	18/12/2020	Vakuum jako příležitost docenit živý hlas i zvuk strun. Jaký byl rok 2020 na scéně klasické hudby?	ČRo Vltava
40	23/12/2020	Výběr hlavních událostí v kultuře v ČR v roce 2020	Haló noviny
41	23/12/2020	Rozhovor s Jiřím Hlaváčem	ČRo Dvojka

#	datum	název článku	zdroj
42	25/12/2020	Jeden z nejlepších dirigentů světa Hrůša říká: V Česku mám pocit domova, ale také cítím při koncertech největší zodpovědnost	ctidoma.cz
43	26/12/2020	Exkluzivně pro Brňana: Jakub Hrůša	brnan.cz
44	02/01/2021	Pražské Jaro získalo mimořádnou cenu za přínos pro českou kulturu v době pandemie	operaplus.cz
45	02/01/2021	Festival Pražské jaro byl oceněn mimořádnou cenou Classic Prague Awards	prazsky.denik.cz
46	02/01/2021	Mimořádná cena Classic Prague Awards 2020 pro Pražské jaro na ČT art	klasikaplus.cz
47	04/01/2021	Mimořádnou cenu Classic Prague Awards za nejpřínosnější počín pro českou kulturu v době koronakrizy získalo Pražské jaro.	hudebnirozhledy.cz
48	05/01/2021	Festival Pražské jaro získal prestižní ocenění	Pražský deník
49	05/01/2021	Hudební festival získal prestižní ocenění	Boleslavský deník
50	05/01/2021	Classic Prague Awards za nejpřínosnější počín pro českou kulturu v době koronakrizy získalo Pražské jaro	protisedi.cz
51	05/01/2021	Komentář Luboše Stehlíka: Stíny a světla roku 2020	casopisharmonie.cz
52	06/01/2021	Přehled: Události, které lze v roce 2021 marketingově využít	mediaguru.cz
53	06/01/2021	Jana Vöröšová: Bod, kdy je všecko blízko	hisvoice.cz
54	16/01/2021	Kultura přestala existovat	Mladá fronta DNES
55	19/01/2021	Festivaly 2021: Nejistota a rozdílné strategie	classicpraha.cz
56	20/01/2021	Přihlášky do soutěže Pražského jara posunuty na 26. února	klasikaplus.cz
57	23/01/2021	Mezinárodní soutěž Pražské jaro prodloužila uzávěrku přihlášek	barrandov.tv
58	25/01/2021	Briefing: Hudební soutěž prodloužila uzávěrku přihlášek	Hospodářské noviny
59	25/01/2021	Pražské jaro prodlužuje uzávěrku přihlášek	scena.cz
60	25/01/2021	Na co se těšit v roce 2021 na poli klasické hudby? To přesně nikdo neví, ale přece...	ceskatelevize.cz
61	29/01/2021	Upoutávka na únorové číslo	hudebnirozhledy.cz
62	02/02/2021	Pražské jaro 2021 – představení programu	Hudební rozhledy
63	06/02/2021	Publikum mi nebetyčně chybí	Magazín Práva
64	07/02/2021	Kulturní život se během pandemie přesunul do on-line prostoru	seznamzpravy.cz
65	09/02/2021	Jak je dobré mít Radioservis	casopisharmonie.cz
66	16/02/2021	Artchiv: Od Kubelíka ke Karajanovi aneb Pražské jaro jako plejáda dirigentských es	ceskatelevize.cz
67	17/02/2021	Podcast Na dotek: Myšlenky na úspěch vedou dirigenta špatně, říká Macek	czpravy.cz
68	02/03/2021	Artchiv: Richter, Rubinstein, Rostropovič, Hudeček – to jsou některé z hráčských es na Pražském jaru	ceskatelevize.cz
69	02/03/2021	„V nouzi dobrý“ Bedřich Smetana. Jak byl využíván i zneužíván a co pro nás znamená dnes?	ČRo – plus.cz
70	10/03/2021	Filharmonici jako test. Zaorálek slibuje plán pro kulturu	tydenikhrot.cz
71	11/03/2021	Unikáty, které nám závidí celý svět	Mladý svět
72	12/03/2021	Pestrý motýl sluší jaru...	Téma
73	14/03/2021	Nestátní památky, muzea a galerie dostanou od ministerstva kultury dotace	prazskadrba.cz
74	17/03/2021	Do soutěže Pražského jara přišly dvě stovky přihlášek	klasikaplus.cz
75	18/03/2021	Do Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro se přihlásilo téměř 200 hudebníků z celého světa	operaplus.cz
76	19/03/2021	Sólo na dálku	Lidové noviny
77	19/03/2021	Konkurz o Pražské jaro bude on-line	Metro
78	22/03/2021	Pandemii navzdory – do soutěže se přihlásily dvě stovky mladých hudebníků z celého světa	hudebnirozhledy.cz
79	22/03/2021	Klavírista Martin Kasík: Snažím se být kreativní i v tomhle zamrzlém čase	operaplus.cz
80	23/03/2021	Festivals and tours for the 2020/2021 season	ČRo – prso.czechradio.eu
81	24/03/2021	Mou vlast na úvod Pražského jara zahraje barokní Collegium 1704	aktualne.cz
82	24/03/2021	Mou vlast zahraje na Pražském jaru Collegium 1704	klasikaplus.cz
83	24/03/2021	Mou vlast na Pražském jaru zahraje Collegium 1704	kultura.iDNES.cz
84	24/03/2021	Mou vlast na úvod Pražského jara zahraje barokní Collegium 1704	czpravy.cz
85	24/03/2021	Podcast: Předhazovali mu Němce, zneužili ho ideologové. Smetana má smutný osud	aktualne.cz
86	24/03/2021	Doba přeje odvážným řešením. Pražské jaro zahájí skladbou Má vlast barokní Collegium 1704	czpravy.cz

Webové statistiky a monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
87	24/03/2021	Události v kultuře 24. 3. 2021: Pražské jaro zahájí Collegium 1704	ČT D: / ČT Art
88	24/03/2021	Události: Pražské jaro mění kvůli pandemii zahajovací koncert	ČT 1
89	24/03/2021	Mou vlast na úvod Pražského jara zahraje barokní Collegium 1704	seznamzpravy.cz
90	25/03/2021	Pražské jaro zahájí Collegium 1704	Mladá fronta DNES
91	25/03/2021	Radioservis vydává 2CD Prague Spring Festival – Gold Edition Vol. II.	operaplus.cz
92	25/03/2021	Hudebníci pomalu opouštějí online prostor. Po Izraeli se očkování fanoušci podívají na koncert i v USA	irozhlas.cz
93	25/03/2021	Pražské jaro plánuje	proglas.cz
94	26/03/2021	Tomáš Motl: I sebelepší přenos vždy ubere emoce	klasikaplus.cz
95	27/03/2021	Milník: Smetanovu Mou vlast na Pražském jaro domácí soubor Collegium 1704	Mladá fronta DNES
96	27/03/2021	Upoutávka na dubnové číslo – rozhovor s Jörgem Widmannem	hudebnirozhledy.cz
97	27/03/2021	Jaké jsou plány pořadatelů tradičního hudebního festivalu Pražské jaro?	ČRo – plus.cz
98	28/03/2021	Kultura/mix: Smetanova Má vlast na zahajovacím koncertu Pražského jara 2021 zazní v podání souboru Collegium 1704	respekt.cz
99	29/03/2021	Kultura/mix: Smetanova Má vlast na zahajovacím koncertu Pražského jara 2021 zazní v podání souboru Collegium 1704	Respekt
100	29/03/2021	Dokument Štefan Margita	scena.cz
101	29/03/2021	Skupina PPF podporuje kulturu a bude pokračovat ve svých aktivitách	investice.cz
102	29/03/2021	Zahajovací koncert Pražského jara	scena.cz
103	30/03/2021	Schůzka Luks, Kahánek, Hrůša, Bělor a Zaorálek	klasikaplus.cz
104	30/03/2021	Václav Luks: Poučenost není svazující	klasikaplus.cz
105	31/03/2021	Zaposlouchejte se do dalších koncertů z Pražského jara	kultura21.cz
106	01/04/2021	Basbaryton na vinici	Moje země
107	01/04/2021	Jak to vidí Jiří Hlaváč	ČRo – dvojka.cz
108	01/04/2021	Na návštěvě u Josefa Třeštíka, milovníka Stravinského	ČRo – d-dur.cz
109	01/04/2021	Analýza skladby je pro interpretaci zásadní	Hudební rozhledy
110	01/04/2021	Dvaatřicetiletý František Macek	Hudební rozhledy
111	02/04/2021	První koncert pro testované se odehraje nejdříve v květnu. Ministerstvo jím pověřilo Českou filharmonii	irozhlas.cz
112	02/04/2021	Přední český pianista Ivo Kahánek nemá doma televizi, aby nemusel zkoušet svou pevnou vůli	ČRo – plus.cz
113	02/04/2021	Hudebníci se otevřeným dopisem ptají na obnovení koncertní činnosti	klasikaplus.cz
114	02/04/2021	Harmonie 4/2021 – úvodník	casopisharmonie.cz
115	03/04/2021	Mark Wigglesworth: Když hledáte dostatečně dlouho, to správné slovo vždycky nakonec najdete	casopisharmonie.cz
116	04/04/2021	Streamy i testování. Festivaly klasiky se letos připravují na vše	kultura.iDNES.cz
117	09/04/2021	Pražské jaro v novém programu láká na 23 koncertů	operaplus.cz
118	09/04/2021	Festival Pražské jaro chce v upraveném programu nabídnout 23 koncertů	radio.cz
119	09/04/2021	Festival Pražské jaro chce v upraveném programu nabídnout 23 koncertů	czpravy.cz
120	09/04/2021	Festival Pražské jaro stále věří v možnost účasti diváků v sále. Upravený program nabídne 23 koncertů	czpravy.cz
121	09/04/2021	Pražské jaro letos nabídne 23 programů	klasikaplus.cz
122	09/04/2021	Koncerty budou, přinejhorším bez lidí. Pražské jaro představilo upravený program	aktualne.cz
123	09/04/2021	23 koncertů živě či v přímém přenosu. Pražské jaro představuje aktualizovaný program	casopisharmonie.cz
124	10/04/2021	Pražské jaro – Dvacet tři koncertů v novém programu	hudebnirozhledy.cz
125	11/04/2021	Kdo se snad ještě zajímá o kulturu?	blog.idnes.cz
126	12/04/2021	Má vlast v provedení historických nástrojů	Haló noviny
127	12/04/2021	Dvacet tři koncertů v novém programu	scena.cz
128	13/04/2021	Kdo pozdě chodí, není na koncertě	Lidové noviny
129	13/04/2021	Česká televize uvede dokument o mimořádně nadaných dětech na začátku hudební kariéry	operaplus.cz
130	14/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů?	tanecnimagazin.cz
131	14/04/2021	Podcast: Když mi přihodíte, zahraji víc. Takhle to na festivalu nechodí, říká Třeštík	aktualne.cz
132	15/04/2021	Události v kultuře: Symfonie Philipa Glasse v premiéře na Pražském jaru	ČT D: / ČT Art

#	datum	název článku	zdroj
133	15/04/2021	Události: Symfonie Philipa Glasse v premiéře na Pražském jaru	ČT 1
134	16/04/2021	Živá kultura nejdříve v létě, Zaorálek jednal s umělci	klasikaplus.cz
135	17/04/2021	Arenberger zatrl už připravené koncerty v Lucerně	Právo
136	18/04/2021	V květnu by mohly začít zkušební kulturní akce	libereckadrba.cz
137	19/04/2021	Dokumentární film Talent	scena.cz
138	19/04/2021	Jak naložit s talentem?	TV magazín
139	19/04/2021	Jak proběhne Pražské jaro 2021	proglas.cz
140	19/04/2021	Program Pražského jara 2021	proglas.cz
141	20/04/2021	Květnové zlaté archivy, dvojka	Lidové noviny
142	22/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů?	everydaymagazin.cz
143	22/04/2021	Akademie MenART nabízí talentovaným dětem spolupráci s předními umělci	play.cz
144	24/04/2021	Čekárna: Dokument Talent režiséra Martina Suchánka	Mladá fronta DNES
145	24/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů?	21století.cz
146	26/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů?	nekultura.cz
147	26/04/2021	Události v kultuře: Balíček rozvolňování, pilotní projekt Pražského jara	ČT D: / ČT Art
148	27/04/2021	Pandemie se přes ně hnala jako uragán	Metro
149	27/04/2021	Dokument o mimořádně nadaných dětech Talent ve čtvrtek na ČT art	klasikaplus.cz
150	28/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů?	epochaplus.cz
151	28/04/2021	Návrat diváků na kulturní akce	ČT 1
152	29/04/2021	Zničí koronavirus generaci mladých talentů? To nedopustíme – říkají mentoři a učitelé těch nejnadanějších	ucitelske-listy.cz
153	29/04/2021	Cílem je využít květen pro pilotní projekty a vyzkoušet si, zda jsou různé akce bezpečné. Je to dobrý krok?	lidovky.cz
154	29/04/2021	Harmonie 5/2021 – úvodník	casopisharmonie.cz
155	29/04/2021	Česká filharmonie v květnu zahraje pro otestované publikum	operaplus.cz
156	29/04/2021	Je tu pilotní projekt v kultuře, Česká filharmonie zahraje pro 350 lidí	aktualne.cz
157	30/04/2021	Tipy z metropole – Pražské jaro	Speciál DNES
158	30/04/2021	Koncert České filharmonie bude pilotním projektem v kultuře	seznamzpravy.cz
159	30/04/2021	Naladěno na festival.cz	Lidové noviny
160	30/04/2021	Úvodní slovo Romana Bělora	Lidové noviny
161	30/04/2021	76. ročník v číslech	Lidové noviny
162	30/04/2021	Důležité je ukázat lidem nový obzor	Lidové noviny
163	30/04/2021	Když si Bůh pohrává s myšlenkami	Lidové noviny
164	30/04/2021	Tolik krajin světa jsem projel!	Lidové noviny
165	30/04/2021	Každá nota je lidskou bytostí	Lidové noviny
166	30/04/2021	Ano, to je přesně on!	Lidové noviny
167	30/04/2021	Žít svůj život svobodně chce odvahu	Lidové noviny
168	30/04/2021	Smetanova Má vlast s publikem	classicpraha.cz
169	30/04/2021	Čtyři koncerty Pražského jara se v květnu uskuteční za přítomnosti publika	czpravy.cz
170	30/04/2021	Na čtyřech koncertech Pražského jara bude moci být až 300 posluchačů, podmínkou bude negativní test	czpravy.cz
171	30/04/2021	Na čtyři koncerty Pražského jara mohou diváci	kultura.iDNES.cz
172	30/04/2021	Pražské jaro čtyřikrát za přítomnosti publika	klasikaplus.cz
173	30/04/2021	Koncert České filharmonie bude pilotním projektem v kultuře	lidovky.cz
174	30/04/2021	Čtyři koncerty Pražského jara se uskuteční za přítomnosti publika	aktualne.cz
175	30/04/2021	Oktáva s dramaturgem festivalu – Josefem Třešíkem	proglas.cz
176	30/04/2021	Čtyři koncerty Pražského jara se v květnu uskuteční za přítomnosti publika	seznamzpravy.cz
177	30/04/2021	Testování pro návštěvníky představení a koncertů	ČT 1

Webové statistiky a monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
178	01/05/2021	Čtyři koncerty Pražského jara se uskuteční s diváky v sále	casopisharmonie.cz
179	02/05/2021	Tipy k poslechu rádia – Soukromá derniéra	nekultura.cz
180	02/05/2021	Pilotním projektem návratu ke kultuře bude koncert České filharmonie	prazskadrbna.cz
181	03/05/2021	V hledišti je bezpečno – není proč váhat	HROT
182	03/05/2021	Festivalové zážitky bez roušky	Týdeník Rozhlas
183	03/05/2021	Pražské jaro bude i s diváky	Metro
184	03/05/2021	Rád zdolávám jistý odpor	Respekt
185	03/05/2021	Kultura by mohla být od 1. srpna bez omezení. Ministerstvo zdravotnictví chce být přísnější	ct24.cz
186	04/05/2021	Flashback duben 2021	classicpraha.cz
187	04/05/2021	Covid ničí mladou generaci talentů	bety.cz
188	04/05/2021	Pražské jaro online pro každého	Katolický týdeník
189	04/05/2021	Rudolfinum s publikem po sedmi měsících	klasikaplus.cz
190	04/05/2021	Aktuální změny v programu Pražského jara	classicpraha.cz
191	04/05/2021	Další tři změny na Pražském jaru	klasikaplus.cz
192	04/05/2021	Pilotní koncert na Křižkově fontáně v Praze má mít 2500 diváků	seznamzpravy.cz
193	04/05/2021	Tam, odkud není cesty zpět	Xantypa
194	04/05/2021	Pražské jaro 2021	Xantypa
195	04/05/2021	Duše černé slonoviny	Xantypa
196	04/05/2021	Quackie na ramenou Mistra Eckharta	Xantypa
197	04/05/2021	Žena ve světě hudby? Velké plus!	Xantypa
198	04/05/2021	Pokračujeme v progresivní dramaturgii	Hudební rozhledy
199	05/05/2021	Tuhle budovu Praha potřebuje	Esprit
200	05/05/2021	První koncerty s diváky	Právo
201	05/05/2021	Koncerty na zkoušku od České filharmonie	Mladá fronta DNES
202	05/05/2021	Festival ZUŠ Open symbolicky zahájila on-line Óda na radost v provedení 130 žáků	operaplus.cz
203	05/05/2021	Celostátní festival základních uměleckých škol ZUŠ Open proběhne i letos ve volném termínu	rtvj.cz
204	06/05/2021	Talent je dar – jak ho nepromarnit	Rodina a škola
205	06/05/2021	ZUŠ Open opět rozezní ulice i náměstí	Právo
206	06/05/2021	Zahajovací koncert Pražského jara za přítomnosti obecnstva	scena.cz
207	06/05/2021	Pilotní koncert Chinaski a Šporcla chce ukázat, že kultura není nebezpečná	seznamzpravy.cz
208	06/05/2021	Jana Boušková vydává ve vlastní úpravě pro harfu album Má vlast	topvip.cz
209	06/05/2021	Jaro s Bobem Dylanem, v říčním proudu i v koncertní síni. Vltava přináší čerstvou dávku kultury!	ČRo – vltava.cz
210	07/05/2021	Za hranicemi klarinetu	Hospodářské noviny
211	07/05/2021	Pražské jaro uvede Glassovu symfonii podle Bowieho. Není na ní nic jednoduchého, říká zpěvačka Angélique Kidjo	iHNed.cz
212	07/05/2021	Živá kultura se vrací do Prahy. Na Výstavišti zahrají Chinaski	Mladá fronta DNES
213	07/05/2021	Spor o Widmanna. Z klarinetisty a skladatele bude také na Pražském jaru čišet dobrá nálada	iHNed.cz
214	07/05/2021	Hudba z krajiny, co vyzařuje ticho. Pražské jaro uvede skladby z posledních let života Josquina Despreze	iHNed.cz
215	07/05/2021	Vítr vane ze severu. Mladý dirigent Macek pronikl do severské hudby, teď ho čeká debut na Pražském jaru	iHNed.cz
216	07/05/2021	Úvodní slovo ředitele festivalu Romana Bělora: Hledíme do budoucnosti s nadějí	iHNed.cz
217	07/05/2021	Pavel Trojan – a práce snů pro Pražské jaro	ceskesbory.cz
218	07/05/2021	Od klarinetu k fagotu	classicpraha.cz
219	07/05/2021	Musíme změnit vztah k přírodě. Dirigent Mark Wigglesworth našel v Beethovenovi aktuální téma	iHNed.cz
220	07/05/2021	Kulturní akce jako divadelní představení nebo koncerty by se měly začít postupně vracet do normálu od 17. května	ČRo Radiožurnál
221	07/05/2021	Smetanův český mýtus. Na zahájení Pražského jara zazní úplně jiná Má vlast	aktualne.cz
222	07/05/2021	Žáky ZUŠek potěší nová pianina. Míří do Jablonce a do Nového Boru	ceskolipsky.denik.cz

#	datum	název článku	zdroj
223	07/05/2021	Dejte kultuře šanci	divadelni-noviny.cz
224	08/05/2021	Pražské jaro nabídne čtyři koncerty s publikem, otevře ho netradiční Má vlast	radio.cz
225	08/05/2021	Pražské jaro nabídne čtyři koncerty s publikem, otevře ho netradiční Má vlast	czpravy.cz
226	08/05/2021	Film Hovory s TGM mi změnil náhled na herectví. Víc se soustředím na to, co mohu filmu dát já sám, říká Jan Budař	ČRo – vltava.cz
227	08/05/2021	Václav Luks a životní smetanovská výzva	casopisharmonie.cz
228	09/05/2021	Pražské jaro otevře netradiční Má vlast. Zkoušky jsou již v plném proudu	prazskadrbna.cz
229	09/05/2021	Začal pátý festival ZUŠ Open, živé akce v Jihlavě nepřinese	jihlavske-listy.cz
230	09/05/2021	Tipy k poslechu rádia: Ve středu začne – ovšemže v koronavirové podobě – festival Pražské jaro	nekultura.cz
231	09/05/2021	Takový nápor na nervy každý neustojí. Na Pražském jaru soutěží pianisté a kvarteta	aktualne.cz
232	09/05/2021	Kultura/mix: Pilotní projekt klasické hudby	respekt.cz
233	10/05/2021	Týden s hudbou. Pozvolný návrat živé kultury	operaplus.cz
234	10/05/2021	Pražské jaro 2021 na ART	TV STAR
235	10/05/2021	Hudba bude, ale s omezeními	Lidové noviny
236	10/05/2021	Kultura/mix: Pilotní projekt klasické hudby	Respekt
237	10/05/2021	V druhém kole soutěže Pražské jaro se utká deset pianistů	klasikaplus.cz
238	10/05/2021	Očekávané události 10. května 2021	proglas.cz
239	10/05/2021	O postup do finále soutěže PJ bojuje deset klavíristů	classicpraha.cz
240	10/05/2021	Má vlast v podání Collegia 1704 zahájí 76. ročník festivalu Pražské jaro	operaplus.cz
241	10/05/2021	Pražské jaro zahájí „barokáři“	classicpraha.cz
242	10/05/2021	Pražské jaro a komorní hudba Igora Stravinského na ČT art	parabola.cz
243	10/05/2021	Live stream – Pražské jaro	czpravy.cz
244	10/05/2021	Soubor Collegium 1704, působící ve Vzletu, zahájí letošní Pražské jaro	vecerni-praha.cz
245	10/05/2021	Už v úterý proběhne v Česku první velký koncert až pro 2 500 lidí	refresher.cz
246	11/05/2021	Rok 2020 v českých symfonických orchestrech	operaplus.cz
247	11/05/2021	Číslo dne: Festival dnes slaví své 75. výročí	Metro
248	11/05/2021	Má vlast zahájí 76. ročník festivalu Pražské jaro	play.cz
249	11/05/2021	75 let Pražského jara: Slavný festival přežil komunismus i porevoluční změny, zahajují ho světové špičky	blesk.cz
250	11/05/2021	Celosvětově uznávaný festival vážné hudby Pražské jaro se poprvé konal přesně před 75 lety	ČRo Region, Středočeský kraj
251	11/05/2021	Pražské jaro je s námi už pětasedmdesát let. Připomeňte si jeho milníky	planetahudba.cz
252	11/05/2021	Šance pro kulturu: Na Výstavišti bude koncert pro tisíce lidí	nasregion.cz
253	11/05/2021	Pražské jaro: Má vlast v dobové interpretaci a dvacet dalších koncertů	klasikaplus.cz
254	11/05/2021	Úspěch českých klavíristů	proglas.cz
255	11/05/2021	Sledujte koncerty Festival Pražské jaro / Prague Spring Festival pohodlně ze svého obýváku	soutezmania.cz
256	11/05/2021	Pražské jaro on-line	radio.cz
257	11/05/2021	Česká filharmonie zahrála pro 350 lidí, Eben přirovnal zemřelé k válečným hrdinům	aktualne.cz
258	11/05/2021	Roman Bělor: Krizové know-how z loňska se pro Pražské jaro letos hodí	klasikaplus.cz
259	11/05/2021	Pražské jaro s Českými centry do světa!	rtvj.cz
260	11/05/2021	První koncert po rozvolnění: Vystoupí Chinaski nebo Pavel Šporcl	tnbiz.cz
261	11/05/2021	Události v kultuře: Přípravy na Pražské jaro	ČT D: / ČT Art
262	11/05/2021	Český rozhlas Vltava nabídne čtyři přímé přenosy z festivalu Pražské jaro	parlamentnilisty.cz
263	11/05/2021	Šance pro kulturu po lockdownu. Pro 2 500 lidí s respirátory a testy zahráli Chinaski či Pavel Šporcl	reflex.cz
264	11/05/2021	Karlovarský festival bude v srpnu, program oznámí na konci června	seznamzpravy.cz
265	11/05/2021	Hlava na hlavě a zpěv přes roušky. Dva tisíce lidí sledovaly koncert Chinaski a Šporcla	cnn.iprima.cz
266	11/05/2021	První koncert po rozvolnění: Vystoupili Chinaski nebo Pavel Šporcl	tn.cz
267	11/05/2021	Události: Šance pro kulturu	ČT 1
268	11/05/2021	Mladý dirigent, který dobývá svět	ČT 24

Webové statistiky a monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
269	12/05/2021	Podruhé jinak ve složitě době. Festival ZUŠ Open začal Ódou na radost	pelhrimovsky.denik.cz
270	12/05/2021	Pražské jaro dnes před publikem otevře Má vlast v podání Collegium 1704	czpravy.cz
271	12/05/2021	Karlovarský festival v srpnu	Haló noviny
272	12/05/2021	Šance pro kulturu. Návštěvníci si na pilotním koncertě v Praze poslechli Chinaski či Pavla Šporcla	irozhlaz.cz
273	12/05/2021	Zkouška na rozvolnění. Bude první akce pro stovky lidí	seznamzpravy.cz
274	12/05/2021	Houslové mládí na Classic Praha	classicpraha.cz
275	12/05/2021	1673 nových nakažených. Dnes přijde zkouška na rozvolnění	seznamzpravy.cz
276	12/05/2021	Začíná festival Pražské jaro	ČT 24
277	12/05/2021	Na pražském Výstavišti včera proběhl koncert pro 2000 diváků. Zahráli Chinaski i Pavel Šporcl	prazskadrba.cz
278	12/05/2021	Koncerty online a pro všechny. Pražské jaro zahájí Smetanova Má vlast	informuji.cz
279	12/05/2021	Ve středu začíná festival Pražské jaro a nebude jen online	novinky.cz
280	12/05/2021	Pražské jaro před publikem otevře Má vlast v podání Collegium 1704	radio.cz
281	12/05/2021	Šance pro kulturu. Chinaski se Šporclem vlili do lidí nadějí	planetahudba.cz
282	12/05/2021	Začíná Pražské jaro	ČT 24
283	12/05/2021	Pilotní koncerty v Praze	Regina DAB Praha
284	12/05/2021	Pozvání na Pražské jaro 2021. Zahájení ve středu 12. května ve 20 h	otevrenenoviny.cz
285	12/05/2021	Obrazem: 2000 lidí na koncertě. S Chinaski a Šporclem zpívali i přes roušky	aktualne.cz
286	12/05/2021	Český rozhlas Vltava nabídne čtyři přímé přenosy z festivalu Pražské jaro	literarky.cz
287	12/05/2021	Expo, mistrovství, olympiáda a festivaly. Jaké akce zůstaly v kalendáři?	czpravy.cz
288	12/05/2021	Pražské jaro dnes před publikem otevře Má vlast v podání Collegium 1704	seznamzpravy.cz
289	12/05/2021	Začíná Pražské jaro. Smetanovu Mou vlast poprvé diriguje Václav Luks	ČRo – vltava.cz
290	12/05/2021	Pražské jaro začne v 19. století, pokračuje on-line. Připravte si dobré domácí kino, radí ředitel	ct24.cz
291	12/05/2021	Zdravotníci dostanou vouchery do lázní v hodnotě 8000 korun	seznamzpravy.cz
292	12/05/2021	Festival Pražské jaro dnes za přítomnosti publika tradičně otevře Má vlast Bedřicha Smetany	Rádio Zlín
293	12/05/2021	Rozvolňování opatření v kultuře	ČT 24
294	12/05/2021	Kultura rozvolňuje. Chinaski hráli pokusný koncert, Národní divadlo zajímá, co bude na podzim	ct24.cz
295	12/05/2021	Hudební festival nebude jen online. Dorazit smí jen čtvrtina diváků	tnbiz.cz
296	12/05/2021	30 let zpět: Pražské jaro připomnělo hudební stopu Antonína Dvořáka	ct24.cz
297	12/05/2021	Smetanova Má vlast v podání souboru Collegium 1704 dnes v 8 večer odstartuje hudební festival Pražské jaro	ČRo Region, Středočeský kraj
298	12/05/2021	Smetanova Má vlast dnes tradičně odstartuje hudební festival Pražské jaro	ČRo Hradec Králové
299	12/05/2021	Koronavirus: Kultura ožívá, po včerejším vystoupení Chinaski a Pavla Šporcla byl koncertem před publikem zahájen i festival Pražské jaro	novinykraje.cz
300	12/05/2021	"Barokní" Má vlast odstartovala Pražské jaro i s otestovanými diváky	kultura.iDNES.cz
301	12/05/2021	Pražské jaro otevřela výjimečně před publikem Má vlast v podání Collegia 1704	czpravy.cz
302	12/05/2021	Pražské jaro zahájila Má vlast v podání Collegia 1704. Přítomní byli i diváci	aktualne.cz
303	12/05/2021	Klavírní soutěž Pražského jara uzavřela II. kolo a vstupuje do semifinále	casopisharmonie.cz
304	12/05/2021	Začíná Pražské jaro	ČT 1
305	12/05/2021	Pražské jaro začalo i s diváky, festival tradičně otevřela Má vlast Bedřicha Smetany	lidovky.cz
306	12/05/2021	"Barokní" Má vlast odstartovala Pražské jaro i s otestovanými diváky	zpravy.iDNES.cz
307	12/05/2021	Smetanova Má vlast v podání Collegia 1704 zahájila Pražské jaro. Poslechněte si záznam přímého přenosu	ČRo – vltava.cz
308	13/05/2021	Soutěž Pražského jara jde do finále	classicpraha.cz
309	13/05/2021	Zahájení Pražského jara	ČT 24
310	13/05/2021	Pražské jaro otevřela výjimečně před publikem Má vlast v podání Collegia 1704	radio.cz
311	13/05/2021	Letošní Pražské jaro zahájil koncert s diváky v sále. A nemělo by zůstat jen u jednoho	ČRo – radiozurnal.cz
312	13/05/2021	Festival Pražské jaro začíná	soutezmania.cz
313	13/05/2021	Letošní Pražské jaro zahájil koncert s diváky v sále. Jisté jsou ještě tři, o dalších se debatuje	irozhlaz.cz

#	datum	název článku	zdroj
314	13/05/2021	Letošní Pražské jaro zahájil koncert s diváky v sále. Jisté jsou ještě tři, o dalších se debatuje	czpravy.cz
315	13/05/2021	Klavírista Matouš Zukal ve finále soutěže Pražské jaro	klasikaplus.cz
316	13/05/2021	Diváci Pražského jara odměnili umělce dlouhotrvajícím aplausem	operaplus.cz
317	13/05/2021	Má vlast na Pražském jaru u kulatého stolu	klasikaplus.cz
318	13/05/2021	Žádná falešná romantika. Collegium 1704 přelomově zahájilo Pražské jaro	aktualne.cz
319	13/05/2021	ČtenářiPlus: Collegium 1704 a Má vlast – experiment, nebo nové dogma?	klasikaplus.cz
320	13/05/2021	Smetanova Má vlast v premiéře Collegia 1704	casopisharmonie.cz
321	13/05/2021	Má vlast na Pražském jaru s Václavem Luksem: po čtvrtstoletí v autentickém zvuku	operaplus.cz
322	14/05/2021	Festival Pražské jaro začal s diváky v rouškách	Právo
323	14/05/2021	Očekávané události 14. května 2021	proglas.cz
324	14/05/2021	Arete String Quartet vítězem soutěže PJ	classicpraha.cz
325	14/05/2021	Kukalovo kvarteto je v soutěži Pražského jara třetí	klasikaplus.cz
326	14/05/2021	Aktuality z Pražského jara	classicpraha.cz
327	14/05/2021	Soutěž Pražského jara má vítěze v oboru smyčcové kvarteto, klavírní finále proběhne dnes večer	operaplus.cz
328	14/05/2021	Festival Pražské jaro / Prague Spring Festival začal tradičně 12. května	soutezmania.cz
329	14/05/2021	Obor Smyčcové kvarteto soutěže Pražského jara zná vítěze. Klavírní soutěž vyvrcholí dnes večer	casopisharmonie.cz
330	14/05/2021	Hudba z krajiny, co vyzařuje ticho. Na Pražském jaru zazní pozdní renesance	aktualne.cz
331	14/05/2021	Události v kultuře: Vrcholí klavírní soutěž Pražského jara	ČT D: / ČT Art
332	14/05/2021	An inspirational opener at Prague Spring	bachtrack.com
333	14/05/2021	Jiné a zvukově skvělé zahájení Pražského jara. Collegium 1704 v romantických luzích a hájích	ČTart.cz
334	14/05/2021	Propadák na Pražském jaru	blog.idnes.cz
335	14/05/2021	Má vlast dle „Collegia 1882“	Lidové noviny
336	15/05/2021	Nový koncertní sál je hotová věc	Lidové noviny
337	15/05/2021	Klavírní soutěž PJ zná vítěze	classicpraha.cz
338	15/05/2021	Klavírista Zukal získal v soutěži Pražského jara druhou cenu	klasikaplus.cz
339	15/05/2021	Porota klavírní soutěže Pražského jara vybrala vítěze	operaplus.cz
340	15/05/2021	Soutěž Pražského jara vyhráli Korejci, klavírista Zukal byl druhý	aktualne.cz
341	15/05/2021	Pražské jaro hostí Huelgas Ensemble, Ohlssona, Volkova a Widmanna	klasikaplus.cz
342	15/05/2021	Klavírní soutěž Pražského jara vyhrál Korejec I Tong-ha. Koncert se konal bez diváků	irozhlas.cz
343	15/05/2021	Klavírní soutěž Pražského jara vyhrál Korejec I Tong-ha. Koncert se konal bez diváků	czpravy.cz
344	15/05/2021	Polyfonní mystika v podání belgického Ensemble Huelgas rozezněla Pražské jaro	ČRo – vltava.cz
345	16/05/2021	Typy k poslechu rádia – Trochu hudby, trochu poezie, trochu poezie, trochu hudby	nekultura.cz
346	16/05/2021	Pražské jaro pokračuje dalším programem	Impuls
347	16/05/2021	Na Pražském jaru dnes zahraje americký pianista Garrick Ohlsson	seznamzpravy.cz
348	16/05/2021	Na Pražském jaru dnes zahraje americký pianista Garrick Ohlsson	czpravy.cz
349	16/05/2021	Ohlédnutí za soutěží Pražského jara v oboru klavír	operaplus.cz
350	16/05/2021	Mystický Josquin Desprez zazněl v podání Huelgas Ensemble na Pražském jaru	klasikaplus.cz
351	17/05/2021	Šance pro kulturu	Náš region Praha
352	17/05/2021	Týden s hudbou. Koncerty a představení s publikem i bez publika	operaplus.cz
353	17/05/2021	Pražské jaro má vítěze soutěže	Právo
354	17/05/2021	Postupné rozvolňování v kultuře: Velké festivaly s převahou vážné hudby poprvé přivítají diváky	ČRo – vltava.cz
355	17/05/2021	Vítězové klavírní soutěže Pražského jara	play.cz
356	17/05/2021	ZUŠ Open zítra v kostele Panny Marie Sněžné v Praze	klasikaplus.cz
357	17/05/2021	Pražské jaro na dnešek slibuje hudební svědectví o turbulentní době	protisedi.cz
358	17/05/2021	Poutavé svědectví o turbulentní době	classicpraha.cz
359	17/05/2021	Festival Pražské jaro dnes přivítá SOČR, Ilana Volkova a Jana Bartoše	operaplus.cz
360	17/05/2021	Na festivalu Pražské jaro dnes vystoupí Symfonický orchestr Českého rozhlasu	ČRo Plus

Webové statistiky a monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
361	17/05/2021	Krást umění bude zas o trochu komplikovanější	jtbank.cz
362	17/05/2021	Na mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro večer vystoupí Symfonický orchestr Českého rozhlasu	ČRo Radiožurnál
363	17/05/2021	Postupné rozvolňování v kultuře: Velké festivaly s převahou vážné hudby poprvé s diváky	ČRo Vltava
364	17/05/2021	Pražské jaro dnes svědectvím o době před sto lety	klasikaplus.cz
365	17/05/2021	Na festivalu Pražské jaro dnes vystoupí Symfonický orchestr Českého rozhlasu	ČRo Plus
366	17/05/2021	Pražské jaro ve znamení proměn a nových směrů. SOČR a klavírista Jan Bartoš hrají díla Zemlinského, Prokofjeva a Stravinského	ČRo – vltava.cz
367	17/05/2021	Ode dneška se může venku hrát divadlo nebo hudba pro 700 lidí	Radio Prague International
368	17/05/2021	Jaro, Má vlast a dobové dřevo	Hrot
369	17/05/2021	Hra jako víno jiskřivé i vyzrálé: finále klavírní soutěže Pražského jara	casopisharmonie.cz
370	17/05/2021	Huelgas Ensemble a jeho melancholický Josquin Desprez na Pražském jaru	operaplus.cz
371	18/05/2021	Na Pražském jaru dnes bez obecnstva v sále zahraje Pražákovo kvarteto	czpravy.cz
372	18/05/2021	Dnešní program PJ přinese komorní hudbu	classicpraha.cz
373	18/05/2021	Hudební scéna ožila, chystají se koncerty pod širým nebem	novinky.cz
374	18/05/2021	Garrick Ohlsson pokřtil nové vydání klavírních koncertů Bohuslava Martinů	operaplus.cz
375	18/05/2021	Události v kultuře: Pražákovo kvarteto končí	ČT D: / ČT Art
376	18/05/2021	Garrick Ohlsson en Praga: un gran maestro del piano	bachtrack.com
377	18/05/2021	Věčně mladý Garrick Ohlsson vystoupil na Pražském jaru	operaplus.cz
378	18/05/2021	Garrick Ohlsson radil mladým klavíristům, jak kouzlit	operaplus.cz
379	19/05/2021	Garrick Ohlsson pokřtil nové vydání Inkantací	classicpraha.cz
380	19/05/2021	Na křídlech tance	classicpraha.cz
381	19/05/2021	Festival Pražské jaro přinese koncert Na křídlech tance	operaplus.cz
382	19/05/2021	Na křídlech tance s Pražským jarem	klasikaplus.cz
383	19/05/2021	Podcast Na dotek: Jako filmaři teď máme větší svobodu. Ale není to dobře, říká Václav	aktualne.cz
384	19/05/2021	Jednoznačný triumf korejského kvarteta na interpretační soutěži Pražského jara	casopisharmonie.cz
385	19/05/2021	Pražákovo kvarteto ve vrcholné formě	klasikaplus.cz
386	19/05/2021	Ilan Volkov a hudba mladého 20. století na Pražském jaru	operaplus.cz
387	20/05/2021	Číslo týdne 1704: Minulý týden orchestr Collegium 1704 zahájil Pražské jaro	Reflex
388	20/05/2021	Už 75 let rozdává radost	classicpraha.cz
389	20/05/2021	Soutěž o krásné tašky festivalu Pražské jaro	soutezmania.cz
390	20/05/2021	Pražské jaro představí mladé talenty z lůhne Akademie MenART	operaplus.cz
391	20/05/2021	Koncert Pražského jara v Národním technickém muzeu	prazskypatriot.cz
392	20/05/2021	Pražské jaro představí zástupce nejmladší generace	play.cz
393	20/05/2021	Pražské jaro přidává koncerty s publikem v sále	klasikaplus.cz
394	20/05/2021	Spor o Widmanna. Z klarinetisty bude také na Pražském jaru číset dobrá nálada	aktualne.cz
395	20/05/2021	Radio Prague International – 20. 5. 2021	Radio Prague International
396	20/05/2021	A graceful exit: the Pražák Quartet bows out at Prague Spring	bachtrack.com
397	21/05/2021	Pražské jaro z NTM	Právo
398	21/05/2021	Čtyři koncerty během jednoho víkendu	classicpraha.cz
399	21/05/2021	Pražské jaro s publikem	classicpraha.cz
400	21/05/2021	Jak to vidí David Mareček 20. května 2021	ČRo – dvojka.cz
401	21/05/2021	Oktáva s klarinetistkou Annou Paulovou	proglas.cz
402	21/05/2021	Pražské jaro přidává dva koncerty s diváky	kultura.iDNES.cz
403	21/05/2021	Pražské jaro během víkendu nabídne čtyři koncerty	operaplus.cz
404	21/05/2021	Pražské jaro přidává další dva koncerty s publikem	aktualne.cz
405	21/05/2021	Události v kultuře: Festival Pražské jaro přidává další čtyři koncerty	ČT D: / ČT Art
406	21/05/2021	Garrick Ohlsson pokřtil devátý svazek Souborného vydání děl Bohuslava Martinů	casopisharmonie.cz

#	datum	název článku	zdroj
407	21/05/2021	Unášení na křídlech tance s FOK, Karvayem a Marinem	klasikaplus.cz
408	21/05/2021	Jak to vidí David Mareček	ČRo – dvojka.cz
409	21/05/2021	Donkichotsko-punkerská odvaha: Odborníci přesto odmítají, že by letošní Má vlast byla diletantská	ČRo Vltava
410	22/05/2021	Čekárna: Pražské jaro hostí nadějně žáky ze „zušek“	Mladá fronta DNES
411	22/05/2021	Pražské jaro přidá další dva koncerty s publikem	Mladá fronta DNES
412	22/05/2021	Víkend na Pražském jaru se Stravinským, Widmannem a Kratochvílem	klasikaplus.cz
413	23/05/2021	Pražské jaro s mladými talenty Akademie MenART online	klasikaplus.cz
414	23/05/2021	Vítr vane ze severu. Debutant Pražského jara Macek pronikl do severské hudby	aktualne.cz
415	23/05/2021	Události v kultuře: Rezidenčním umělcem Pražského jara je klarinetista Jörg Widmann	ČT D: / ČT Art
416	24/05/2021	Týden s hudbou. Koncerty a představení online i s publikem	operaplus.cz
417	24/05/2021	V pondělí můžete sledovat online koncert z Dopravní haly Národního technického muzea	veverusak.cz
418	24/05/2021	Zítra končí debatní cyklus o vážné hudbě	klasikaplus.cz
419	24/05/2021	V technickém muzeu zahraje soubor Kalabis Quintet. Jde o součást Pražského jara	seznamzpravy.cz
420	24/05/2021	V technickém muzeu zahraje soubor Kalabis Quintet. Jde o součást Pražského jara	czpravy.cz
421	24/05/2021	Hudební filmy nejsou jen o hudbě	classicpraha.cz
422	24/05/2021	Filharmonie Brno zahájí MHF Leoše Janáčka a zahraje na Pražském jaru	operaplus.cz
423	24/05/2021	Kožená oslavuje základní umělecké školy. Ty kvůli pandemii přicházejí o žáky	aktualne.cz
424	24/05/2021	Dneska večer můžete sledovat online koncert hudebního festivalu Pražské jaro	Rádio Blaník – Praha
425	24/05/2021	Kdo je lovnou zvěří?	klasikaplus.cz
426	24/05/2021	Večer ve společnosti Igora Stravinského	klasikaplus.cz
427	24/05/2021	Widmann a Kožuchin na Pražském jaru: Je možné skloubit dva různé obory ve virtuosní míře?	operaplus.cz
428	24/05/2021	Tentokrát ne-operní panorama Heleny Havlíkové (317) – Tradice netradičně	operaplus.cz
429	25/05/2021	Jednou větou: Rozvolňujeme!	Divadelní noviny
430	25/05/2021	Další Pražské jaro na vlastní uši	Lidové noviny
431	25/05/2021	Filharmonii Brno čekají tento týden dva velké významné koncerty	brnotoday.cz
432	25/05/2021	Pražské jaro představí mladé talenty	classicpraha.cz
433	25/05/2021	Hudebník Jiří Hlaváč: Letošní ročník Pražského jara je ukázkou lidské vynalézavosti	ČRo – dvojka.cz
434	25/05/2021	Magdalena Kožená: ZUŠ vychovávají profesionální umělce, ale také publikum a kulturnost národa	ČRo – radiozurnal.cz
435	25/05/2021	Debut Pražského jara	classicpraha.cz
436	25/05/2021	Filharmonie Brno na MHF Leoše Janáčka a na Pražském jaru v TV a online	klasikaplus.cz
437	25/05/2021	Začínáme hrát!	divadelni-noviny.cz
438	25/05/2021	Jednou větou: Rozvolňujeme!	divadelni-noviny.cz
439	25/05/2021	Zazpívá Glassovu symfonii podle Bowieho. Není na ní nic jednoduchého, říká	aktualne.cz
440	25/05/2021	Události v kultuře: Žáci základních uměleckých škol jako hvězdy koncertu Pražského jara	ČT D: / ČT Art
441	25/05/2021	Koncert malých talentů uměleckých škol	ČT 1
442	25/05/2021	Přepis: Jak to vidí Jiří Hlaváč – 25. 5. 2021	ČRo – dvojka.cz
443	25/05/2021	Widmann meets Mozart in Prague	bachtrack.com
444	25/05/2021	Spanilá jízda Kalabis Quintet na Pražském jaru	klasikaplus.cz
445	25/05/2021	Solisté z PKF – Prague Philharmonia byli na Pražském jaru pohlceni Stravinským	operaplus.cz
446	26/05/2021	František Macek má dirigentský debut na Pražském jaru	klasikaplus.cz
447	26/05/2021	Krása Quartet ve streamu místo na soutěži Pražského jara	klasikaplus.cz
448	26/05/2021	Zažít znovu divadlo! Diváci se po mnoha měsících vrací zpět do hledišť	ČRo Vltava
449	26/05/2021	Události v kultuře: Dirigent František Macek ve svém festivalovém debutu	ČT D: / ČT Art
450	26/05/2021	Na Debutu Pražského jara se představil dirigent František Macek	seznamzpravy.cz
451	26/05/2021	Na Debutu Pražského jara se představil dirigent František Macek	czpravy.cz
452	27/05/2021	Tipy na víkend 28.až 30. května: O víkendu vyjede Filharmonie Brno hostovat na festivalu Pražské jaro	zdarsky.denik.cz
453	27/05/2021	Praha 10 dokončila rekonstrukci bývalého sokolského kina Vzlet ve Vršovicích	Regina DAB Praha

Webové statistiky a monitoring médií

#	datum	název článku	zdroj
454	27/05/2021	Pražské jaro rozezní duchovní hudba	classicpraha.cz
455	27/05/2021	Filharmonie Brno jde do další sezóny bez kompromisů	klasikaplus.cz
456	28/05/2021	Harmonie 6/2021 – úvodník	casopisharmonie.cz
457	28/05/2021	Láska na první pohled a historické prvenství	classicpraha.cz
458	28/05/2021	Matouš Zukal na prahu své pianistické dráhy	casopisharmonie.cz
459	28/05/2021	Filharmonie Brno uvede na Pražském jaru Glassovu symfonii Lodger. Vznikne tak její vůbec první nahrávka	casopisharmonie.cz
460	29/05/2021	Čekárna: Zazní Glassova symfonie s texty Bowieho	Mladá fronta DNES
461	29/05/2021	Na Pražském jaru vznikne první dostupná nahrávka Glassovy symfonie	operaplus.cz
462	29/05/2021	Houslový virtuos Pavel Šporcl: Díky mým aktivitám se kultura začala otevírat	novinky.cz
463	29/05/2021	František Macek: Dirigent potřebuje být introvertem i extrovertem	klasikaplus.cz
464	29/05/2021	Nálož sborového umění na Pražském jaru	klasikaplus.cz
465	30/05/2021	Tipy k poslechu rádia – Leo Perutz: Ve čtvrtek končí Pražské jaro	nekultura.cz
466	30/05/2021	Musíme změnit vztah k přírodě. Dirigent našel v Beethovenovi aktuální téma	aktualne.cz
467	30/05/2021	Filharmonie Brno dnes na Pražském jaru s Glassovou první nahrávkou jeho symfonie online	klasikaplus.cz
468	30/05/2021	Události v kultuře: Česká premiéra 12. symfonie Philipa Glasse zazní za okamžik na Pražském jaru	ČT D: / ČT Art
469	30/05/2021	Brněnská filharmonie večer zahraje na hudebním festivalu Pražské jaro	ČRo Radiožurnál
470	30/05/2021	Události: Festival Pražské jaro vrcholí	ČT 1
471	30/05/2021	Český filharmonický sbor Brno zpíval na festivalu Pražské jaro pro živé publikum	operaplus.cz
472	31/05/2021	Miláček publika Garrick Ohlsson	Týdeník Rozhlas
473	31/05/2021	Týden s hudbou. Koncerty a představení s publikem i bez publika	operaplus.cz
474	31/05/2021	Widmann v Mozartově koncertu pro Prahu	classicpraha.cz
475	31/05/2021	Pražské jaro dnes nabídne koncert PKF – Prague Philharmonia a Jörga Widmanna	operaplus.cz
476	31/05/2021	Mozartův klarinetový koncert dnes na Pražském jaru	klasikaplus.cz
477	31/05/2021	Pražské jaro uvede další koncert	Regina DAB Praha
478	31/05/2021	Pražské jaro dnes uvede koncert PKF – Prague Philharmonia s Jörgem Widmannem	seznamzpravy.cz
479	31/05/2021	Pražské jaro dnes uvede koncert PKF – Prague Philharmonia s Jörgem Widmannem	czpravy.cz
480	01/06/2021	Hudební cesta do exotických krajín	protisedi.cz
481	01/06/2021	Putování Kryštofa Haranta na PJ	classicpraha.cz
482	01/06/2021	Pražské jaro dnes nabídne výjimečné hudební putování	klasikaplus.cz
483	01/06/2021	Pražské jaro vydá dokument o přípravě zahajovacího koncertu v podání Collegia 1704	operaplus.cz
484	01/06/2021	Mezinárodní hudební soutěž Pražské jaro 2021	ČRo – vltava.cz
485	01/06/2021	Šance pro kulturu	Rock & pop
486	02/06/2021	Česká filharmonie a Mark Wigglesworth zítra završí 76. ročník Pražského jara	operaplus.cz
487	02/06/2021	Události v kultuře: Závěrečný koncert Pražského jara	ČT D: / ČT Art
488	02/06/2021	A modern mash-up at Prague Spring	bachtrack.com
489	02/06/2021	Villaume – Widmann – PKF: další skvost na Pražském jaře	klasikaplus.cz
490	03/06/2021	Očekávané události 3. června 2021	proglas.cz
491	03/06/2021	Pražské jaro dnes uzavře Mahler, Britten a Beethoven	klasikaplus.cz
492	03/06/2021	Končí festival Pražské jaro. Záznamy všech koncertů zůstanou dostupné online	ČRo – radiozurnal.cz
493	03/06/2021	Pražské jaro dnes zakončila Česká filharmonie se sólistou Petrem Nekorancem	czpravy.cz
494	03/06/2021	Koncertem pro diváky v sále dnes končí sedmdesátý šestý ročník mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro	ČRo Radiožurnál
495	03/06/2021	Zakončení Pražského jara. Česká filharmonie uvedla úpravu Mahlerovy Třetí symfonie	ČRo – vltava.cz
496	03/06/2021	Závěr festivalu Pražské jaro	ČT 1
497	03/06/2021	Setkání dvou světů, Západu a Východu	klasikaplus.cz
498	03/06/2021	Netradiční projekt spojil dílo Kryštofa Haranta s exoticky znějící hudbou Východu	operaplus.cz
499	03/06/2021	Jörg Widmann hrál pro diváky s velkým zaujetím a hravostí	operaplus.cz

#	datum	název článku	zdroj
500	04/06/2021	Pražské jaro zakončila Česká filharmonie se sólistou Petrem Nekorancem	lidovky.cz
501	04/06/2021	Pražské jaro mělo k poslednímu dni půl milionu zhlédnutí	operaplus.cz
502	04/06/2021	Půl milionu zhlédnutí. Koncerty Pražského jara sledovali lidé z celého světa	aktualne.cz
503	04/06/2021	Ohlédnutí za letošním festivalem Pražské jaro	scena.cz
504	04/06/2021	Skončilo Pražské jaro. Už druhý rok poznamenané nepřízní osudu	klasikaplus.cz
505	04/06/2021	Téměř letní zakončení Pražského jara	casopisharmonie.cz
506	05/06/2021	Koncertem České filharmonie skončilo Pražské jaro	Právo
507	05/06/2021	Vrcholem večera na Pražském jaru byla „Šifra Mistra Brittena“	operaplus.cz
508	06/06/2021	Mark Wigglesworth and the Czech Phil offer a bright finale at Prague Spring	bachtrack.com
509	07/06/2021	Dobrý ročník pod pokličkou	Lidové noviny
510	08/06/2021	Pražské jaro jako „televizní“ festival přinesl nabídku přiměřenou podmínkám. Vrcholem zůstala Má vlast	ČRo – vltava.cz
511	08/06/2021	Akcent: 76. Pražské jaro	ČRo Vltava
512	09/06/2021	Operní panorama Heleny Havlíkové (320) – Různé světy hudební renesance na Pražském jaru	operaplus.cz
513	11/06/2021	Volám vás k životu tajemné síly! Poslechněte si koncert pianisty Garricka Ohlssona na Pražském jaru	ČRo – vltava.cz
514	11/06/2021	Moje čtení: ředitel festivalu Pražské jaro Roman Bělor	iHNed.cz
515	01/07/2021	Pražské jaro se letos částečně vymanilo z online prostoru	Hudební rozhledy
516	01/07/2021	MHS Pražské jaro – Velký úspěch hudebníků z Korejské republiky	Hudební rozhledy
517	01/07/2021	Autenticita roku 2021 při zahajovacím koncertu Mé vlasti	Hudební rozhledy
518	01/07/2021	Má vlast v podání Václava Lukse a Collegia 1704	Hudební rozhledy
519	01/07/2021	Polyfonní závěť Josquina Desprez	Hudební rozhledy
520	01/07/2021	Recitál Garricka Ohlssona	Hudební rozhledy
521	01/07/2021	SOČR s Ilanem Volkovem a Janem Bartošem	Hudební rozhledy
522	01/07/2021	Famózní Jörg Widmann s Denisem Kožuchinem	Hudební rozhledy
523	01/07/2021	Pohlčení Stravinským	Hudební rozhledy
524	01/07/2021	Svěží a úhledné dámské Kalabisovo kvinteto	Hudební rozhledy
525	01/07/2021	Debut Pražského jara s Rozhlasovým orchestrem a dirigentem Františkem Mackem	Hudební rozhledy
526	01/07/2021	Česká premiéra Glassovy 12. symfonie	Hudební rozhledy
527	01/07/2021	Apollon, vůdce múz	Hudební rozhledy
528	01/07/2021	Putování s Kryštofem Harantem do Svaté země	Hudební rozhledy
529	01/07/2021	Závěr festivalu s Českou filharmonií	Hudební rozhledy
530	01/07/2021	Pražské jaro se letos částečně vymanilo z online prostoru	Hudební rozhledy
531	01/07/2021	MHS Pražské jaro – Velký úspěch hudebníků z Korejské republiky	Hudební rozhledy
532	01/07/2021	Autenticita roku 2021 při zahajovacím koncertu Mé vlasti	Hudební rozhledy
533	01/07/2021	Má vlast v podání Václava Lukse a Collegia 1704	Hudební rozhledy
534	01/07/2021	Polyfonní závěť Josquina Desprez	Hudební rozhledy
535	01/07/2021	Recitál Garricka Ohlssona	Hudební rozhledy
536	01/07/2021	SOČR s Ilanem Volkovem a Janem Bartošem	Hudební rozhledy
537	01/07/2021	Famózní Jörg Widmann s Denisem Kožuchinem	Hudební rozhledy
538	01/07/2021	Pohlčení Stravinským	Hudební rozhledy
539	01/07/2021	Debut Pražského jara s Rozhlasovým orchestrem a dirigentem Františkem Mackem	Hudební rozhledy
540	01/07/2021	Česká premiéra Glassovy 12. symfonie	Hudební rozhledy
541	01/07/2021	Apollon, vůdce múz	Hudební rozhledy
542	01/07/2021	Putování s Kryštofem Harantem do Svaté země	Hudební rozhledy
543	01/07/2021	Závěr festivalu s Českou filharmonií	Hudební rozhledy

Echo Pražského jara na obrazovkách ČT art a ivysilani.cz

12/5

Přípravy zahajovacího koncertu – rozhovor s dirigentem Václavem Luksem, ředitelem festivalu Romanem Bělorem a dramaturgem Josefem Třeštíkem.

18/5

Rozhovor s dirigentem Ionem Marinem, klavíristou Janem Bartošem a hobojistkou Jitkou Tomšíčkovou.

13/5

Průběh Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro v oboru klavír – rozhovor s tajemníkem soutěže Michalem Venclem a předsedou klavírní poroty Garrickem Ohlssonem.

19/5

Ohlédnutí za recitálem Garricka Ohlssona a jeho mistrovským kurzem pro mladé české klavíristy.

14/5

Pilotní projekt koncertu s obecnstvem. Ohlédnutí za zahajovacím koncertem, rozhovor s dirigentem Václavem Luksem, violoncellistou Janem Kellerem a houslistkou Simonou Tydlitátovou.

20/5

Pražákovo kvarteto po pěti desetiletích završilo svou kariéru na Pražském jaru.

15/5

Finále Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro v oboru smyčcové kvarteto – rozhovor s předsedou poroty Michalem Kaňkou, členem poroty Leošem Čepickým, hráči vítězného Arete String Quartet z Jižní Koreje a členy Kukal Quartet.

21/5

Slavný Huelgas Ensemble zavítal na Pražské jaro s hudbou Josquina Despreze – rozhovor s uměleckým vedoucím Paulem Van Nevelem.

24/5

Pražští symfonikové FOK s dirigentem Ionem Marinem a houslistou Daliborem Karvayem v koncertu s podtitulem *Na křídlech tance*.

25/5

Rezidenční umělec Jörg Widmann spolu se Schumann Quartet a klavíristou Denisem Kožuchinem.

26/5

Jazz Q a jubilující Martin Kratochvíl.

27/5

S dirigentem Františkem Mackem o Debutu Pražského jara, rozhovor s violoncellistou Johannesem Moserem.

28/5

Přípravy české premiéry nové symfonie Philipa Glasse – rozhovor s dirigentem Dennisem Russellem Daviesem.

31/5

Ohlédnutí za uvedením Glassovy *Dvanácté symfonie* – rozhovor se zpěvačkou Angélique Kidjo.

1/6

Vyznání Jörga Widmanna k Praze a uvedení Mozartova *Klarinetového koncertu A dur*.

2/6

Jana Semerádová o koncertu k poctě Kryštofa Haranta, kde vystoupila Cappella Mariana spolu s kanadským souborem Constantinople.

3/6

Závěrečný koncert Pražského jara – rozhovor s dirigentem Markem Wigglesworthem a tenoristou Petrem Nekorancem.

crescendo

Tým Pražského jara

Správní rada

Milan Němeček
Předseda

Jan Bondy
František Dostálek
Michal Frankl
Jiří Hlaváč
Martin Chalupský
Kateřina Kalistová
Helena Koenigsmarková
Ivan Kusnjer
Miroslav Lukeš
Hana Třeštíková

Dozorčí rada

Ondřej Fuchs
Richard Hindls
Ladislav Chvátal

Umělecká rada

Tomáš Hanus
Clemens Hellsberg
Jakub Hrůša
Marko Ivanović
Ivo Kahánek
Michal Kaňka
Adam Plachetka
Jana Semerádová
Miroslav Srnka
Josef Třeštík

Stálá soutěžní komise

Michal Kaňka
Předseda

Vladislav Borovka
Jiří Gemrot
Martin Kasík
Stanislava Střelcová

Tým Pražského jara

Roman Bělor

Ředitel festivalu

Pavel Trojan Jr.

Zástupce ředitele, tiskový mluvčí

Kateřina Bačová

Tajemnice umělecké rady, produkce

Lucie Balharová

Tajemnice dozorčí a správní rady, Office Manager

Katarína Fišerová

Přátelé Pražského jara

Petra Drtinová

Produkce

Juraj Gerbery

PR, marketing

Jacquelina Kohoutová

Ekonom, prodej vstupenek

Jiří Konopásek

Produkce

Veronika Koubová

Sponsorship & partnership, soutěž

Josef Třeštík

Dramaturg

Michal Vencel

Tajemník soutěže

Ondřej Zelenka

Vedoucí produkce

Poznámka: V uvedeném výčtu představitelů řídících a poradních orgánů festivalu i jeho managementu neuvádíme pro přehlednost akademické a funkční tituly jmenovaných.

Stojící zleva: Jiří Konopásek, Petra Drtinová, Josef Třeštík, Kateřina Bačová, Lucie Balharová, Roman Bělor, Ondřej Zelenka, Veronika Koubová, Michal Vencel, Pavel Trojan

Sedící zleva: Juraj Gerbery, Jacquelina Kohoutová, Katarína Fišerová

Partner festivalu / Festival Partner

Partner koncertu / Concert Partner

Technologický partner / Technology Partner

Generální mediální partner / General Media Partner

Hlavní mediální partner / Main Media Partner

Mediální partner / Media Partner

Partner / Partner

Oficiální automobil / Official Car

festival.cz